

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ภาษาทวยในบุคคลสามระดับอายุ หมู่บ้านกอกแก้ว
ตำบลหนองอึ่ง อำเภอรามไทร จังหวัดศรีสะเกษ

โดย
นายบุญเลิศ วิวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจารึกภาษาไทย
ภาควิชาภาษาตะวันออก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2548
ISBN 974-11-6496-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

A COMPARATIVE STUDY OF LEXICAL USAGE AMONG THREE DIFFERENT AGE
GROUPS OF KUAY SPEAKERS AT KOKKAEW VILLAGE , TAMBONNONG-EUENG,
RASRI SALAI DISTRICT ,SRI SA KET PROVINCE.

By
Boonleart Wiwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Department of Oriental Languages

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2005

ISBN 974-11-6496-3

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ภาษาทวยในบุคคลสามระดับอายุ หมู่บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอรามไทร จังหวัดศรีสะเกษ” เสนอโดย นายบุญเลิศ วิวรรณ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิสาข์ จิตวิตร์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ รักษาราชการแทน

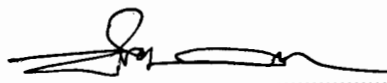
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พเยาว์ เจริญฉาย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บำรุง คำเอก)

..... 18 / พฤษภาคม / 2549

..... นิตยา ทนสนกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรทิพา ทองสว่าง)

..... 18 / พฤษภาคม / 2549

..... พเยาว์ เจริญฉายกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พเยาว์ เจริญฉาย)

..... 18 / พฤษภาคม / 2549

K45103205 : MAJOR : THAI EPIGRAPHY

KEY WORD : A COMPARATIVE STUDY / LEXICAL USAGE IN THE KUAY LANGAUGSE

BOONLEART WIWAN : A COMPARATIVE STUDY OF LEXICAL USAGE AMONG THREE DIFFERENT AGE GROUPS OF KUAY SPEAKERS AT KOKKAEW VILLAGE, TAMBONNONG - EUENG , RASRI SALAI DISTRICT , SRI SA KET PROVINCE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PAYAU CHAROENCHAL. 261 pp. ISBN 974-11-6496-3

The purpose of this study is to compare lexical usage among three different age groups of Kuay speakers at Kok Kaew village , Rasri Salai district , Sri Sa Ket province. The data were collected through the use of list of five hundred lexical items , these includes nouns , verbs , adjectives and pronouns , classifiers and question words . Forty-five speakers from Kok Kaew village were interviewed. These speakers were classified according to their ages into three groups : the first age group of speakers ranging from 55 up , the second 35-45 and the third 15-25.

The study of lexical usage among three different age groups of speakers can be divided into 3 groups :

The first group, three age groups use the same lexical items for 78.60 %

The second group , three age groups use the different lexical items for 3.80 %

The third , two age groups of speakers use the same lexical items and another one use the different lexical items for 17.60 % which is divided into 3 groups :

1. The second and the third age groups of speakers use the same lexical items but the first one uses the different lexical items for 5.20 %

2. The third and the first age groups of speakers use the same lexical items but the second one uses the different lexical items for 4.80 %

3. The first and the second age groups of speakers use the same lexical items but the third one uses the different lexical items for 7.60 % .

Department of Oriental Languages, Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2005

Student's signature *Boonleart Wiwan*

Thesis Advisor's signature 1. *Payan Charoendhai*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยดี ส่วนหนึ่งด้วยความอนุเคราะห์จากหลายท่านหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างมากไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บำรุง คำเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพียว เจริญฉาย จากมหาวิทยาลัยศิลปากร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิพา ทองสว่าง จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งกรุณาให้ข้อคิดเห็น และตรวจแก้วิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มแรก จนสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บอกภาษาทั้ง 45 คน ที่ได้สละเวลา และให้ความช่วยเหลือในการสัมภาษณ์ และการเป็นอยู่ ตลอดเวลาในการออกภาคสนามเก็บข้อมูล ถึงแม้จะมีอุปสรรคบ้าง แต่ก็สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) กระทรวงวัฒนธรรม ที่ได้อนุเคราะห์ให้ทุนอุดหนุนการทำวิทยานิพนธ์จำนวนหนึ่ง แก่ผู้วิจัย และคณะกรรมการผู้คอยให้ข้อเสนอแนะในการสัมมนาทั้ง 3 ครั้ง ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อความคืบหน้าการทำการวิจัย

ขอขอบพระคุณทุกท่านซึ่งมีส่วนช่วยเหลือและให้กำลังใจ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งไม่สามารถจะกล่าวนามไว้ในที่นี้ได้หมด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ไม่สามารถจะสำเร็จลงได้ ถ้าหากไม่ได้รับแรงบันดาลใจ จากคุณ บิดา มารดา ญาติสนิทมิตรสหาย ผู้อยู่เบื้องหลัง และขอกราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณ “พระสุนทรธรรดล” เจ้าคณะ 12 ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดชนะสงคราม ที่ได้ให้กำลังใจ และทุนทรัพย์ พร้อมทั้งส่งเสริมการศึกษาแก่ผู้วิจัยด้วยดีมาโดยตลอด ในระหว่างที่ศึกษาอยู่ และขอขอบคุณเพื่อนกัลยามิตรที่น่ารักทุกท่าน ที่ได้ให้กำลังใจ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	จ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
ขอบเขตของการศึกษา.....	7
ขั้นตอนของการศึกษา.....	7
แหล่งข้อมูล.....	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	19
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ.....	19
เครื่องหมาย และ สัญลักษณ์.....	22
2 ภูมิหลังเกี่ยวกับท้องถิ่นและภาษา	23
ประวัติจังหวัดศรีสะเกษ.....	23
ประวัติอำเภอราษีไศล.....	28
ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านกอกแก้ว.....	32
ความเป็นมาของชาวกวย, กูย, ส่วย, ในจังหวัดศรีสะเกษ.....	38
วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวกวย บ้านกอกแก้ว.....	43
ระบบเสียงของภาษา กวยบ้านกอกแก้ว.....	48
3 การวิเคราะห์ศัพท์	59
การพิจารณาแยกศัพท์.....	59
การพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน.....	60

บทที่	หน้า
การแปรเสียงสระ.....	60
การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว.....	60
การแปรเสียงสระประสม กับ สระเดี่ยว.....	69
สรุปการแปรเสียงสระ.....	71
การแปรเสียงพยัญชนะ.....	77
สรุปการแปรเสียงพยัญชนะคั่น ข้อ 2.1.2.1.1.....	83
การแปรเสียงพยัญชนะคั่นนอกเหนือจากกฎเกณฑ์.....	91
สรุปการแปรเสียงพยัญชนะคั่น ข้อ 2.1.2.1.2.....	94
สรุปการแปรเสียงพยัญชนะท้าย.....	101
การแปรด้านพยางค์.....	107
4 เปรียบเทียบการใช้ศัพท์ของบุคคลชาวทวายสามระดับอายุ.....	111
หน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน.....	111
หน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน.....	122
หน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน.....	128
หน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน.....	128
หน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน.....	133
หน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน.....	137
5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	144
สรุปผลการวิจัย.....	144
การอภิปรายผลการวิจัย.....	156
ข้อเสนอแนะ.....	159
บรรณานุกรม	160
ภาคผนวก	164
ภาคผนวก ก ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ศัพท์ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรด.....	165
ภาคผนวก ข หน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาใช้ศัพท์เหมือนกัน จำนวน 393 หน่วยบรรด.....	182

	หน้า
ภาคผนวก ค ศัพท์ภาษาทวยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการทอผ้าพื้นเมือง ของชาวทวย.....	243
ประวัติผู้วิจัย.....	261

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ของผู้บอกภาษาเบื้องต้น.....	6
2	แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะ.....	48
3	แสดงหน่วยเสียงสระแบบธรรมดา.....	52
4	แสดงหน่วยเสียงสระแบบก้อง - มีลม.....	55
5	แสดงการแปรหน่วยเสียงสระในภาษากวย.....	76
6	แสดงการแปรหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษากวย.....	103
7	แสดงผลการวิเคราะห์ศัพท์ในแต่ละกลุ่มหน่วยอรรถ ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 6 ศัพท์ หน่วยอรรถหมวดคำนาม.....	165
8	แสดงผลการวิเคราะห์ศัพท์ในแต่ละกลุ่มหน่วยอรรถ ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 6 ศัพท์ หน่วยอรรถหมวดคำกริยา.....	166
9	แสดงผลการวิเคราะห์ศัพท์ในแต่ละกลุ่มหน่วยอรรถ ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 4 ศัพท์ หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์.....	167
10	แสดงผลการวิเคราะห์ศัพท์ในแต่ละกลุ่มหน่วยอรรถ ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 3 ศัพท์ หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม.....	167
11	แสดงผลการวิเคราะห์ศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยอรรถ จำนวน 500 หน่วยอรรถ ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 7 ศัพท์.....	168
12	แสดงผลการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุที่เหมือนกัน ในแต่ละกลุ่มหน่วยอรรถ ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 4 ศัพท์ จำนวน 163 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถหมวดคำนาม.....	169
13	แสดงผลการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุที่เหมือนกัน ในแต่ละกลุ่มหน่วยอรรถ ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 3 ศัพท์ จำนวน 133 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถหมวดคำกริยา.....	170
14	แสดงผลการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุที่เหมือนกัน ในแต่ละกลุ่มหน่วยอรรถ ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 3 ศัพท์ จำนวน 84 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์.....	171

ตารางที่	หน้า	
15	แสดงผลการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุที่เหมือนกัน ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณ ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึง 3 ศัพท์ จำนวน 84 หน่วยบรรณ หน่วยบรรณหมวดคำวิเศษณ์.....	171
16	แสดงผลการแสดงคำคิดเป็นร้อยละของการใช้ศัพท์ ที่เหมือนกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ หน่วยบรรณหมวดคำนาม.....	172
17	แสดงผลการแสดงคำคิดเป็นร้อยละของการใช้ศัพท์ ที่เหมือนกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ หน่วยบรรณหมวดคำกริยา.....	173
18	แสดงผลการแสดงคำคิดเป็นร้อยละของการใช้ศัพท์ ที่เหมือนกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ หน่วยบรรณหมวดคำวิเศษณ์.....	173
19	แสดงผลการแสดงคำคิดเป็นร้อยละของการใช้ศัพท์ ที่เหมือนกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ หน่วยบรรณหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม.....	173
20	แสดงผลการแสดงคำคิดเป็นร้อยละของการใช้ศัพท์ ต่างกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ หน่วยบรรณหมวดคำนาม.....	174
21	แสดงผลการแสดงคำคิดเป็นร้อยละของการใช้ศัพท์ ต่างกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ หน่วยบรรณหมวดคำกริยา.....	174
22	แสดงผลการแสดงคำคิดเป็นร้อยละของการใช้ศัพท์ ต่างกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ หน่วยบรรณหมวดคำวิเศษณ์.....	175
23	แสดงผลการแสดงคำคิดเป็นร้อยละของการใช้ศัพท์ต่างกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ หน่วยบรรณหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนามและคำแสดงคำถาม.....	175

ตารางที่	หน้า
24 ผลการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุ ในแต่ละกลุ่มหน่วยรรถ หน่วยรรถหมวดคำนาม.....	176
25 ผลการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุ ในแต่ละกลุ่มหน่วยรรถ หน่วยรรถหมวดคำกริยา.....	177
26 ผลการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุ ในแต่ละกลุ่มหน่วยรรถ หน่วยรรถหมวดคำวิเศษณ์.....	178
27 ผลการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุ ในแต่ละกลุ่มหน่วยรรถ หน่วยรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม.....	179
28 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยรรถ จำนวน 500 หน่วยรรถ ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 7 ศัพท์.....	180
29 การแสดงผล ศัพท์ คิดเป็นร้อยละ ในแต่ละหมวดหน่วยรรถ จำนวน 500 หน่วยรรถ.....	181

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพผีเสื้อไหม ['na:ŋ]	254
2	ภาพไข่ไหม [tʰɛ:n 'na:ŋ]	254
3	ภาพจ่อ ['cɔ:]	255
4	ภาพรังไหม [pʰak 'lɔ:k]	255
5	ภาพทักทิวสาวไหม ['weʔ]	256
6	ภาพรอกสาวไหม ['ki:ŋ]	256
7	ภาพเส้นไหม [sen 'su:t]	257
8	ภาพอ๊ก [ka 'ʔak]	257
9	ภาพไน [laŋ 'hat]	258
10	ภาพกระสวย [ka 'suaj]	258
11	ภาพกงสาวไหม ['le:ŋ]	259
12	ภาพแปลงหวีไหม [siat 'su:t]	259
13	ภาพการทอผ้าไหม [tʰa:n 'ŋi su:t]	260
14	ภาพกี่ทอผ้าไหม ['ku:j]	260

สารบัญภาพประกอบ

แผนที่	หน้า
1 แผนที่จังหวัดศรีสะเกษ.....	27
2 แผนที่ตั้งของอำเภอรามีสไล.....	30
3 แผนที่เขตปกครองในอำเภอรามีสไล.....	31
4 แผนที่เขตปกครองในตำบลหนองอึ่ง.....	36
แผนผัง	หน้า
1 แผนผังตำบลหนองอึ่ง.....	35
2 แผนผังหมู่บ้านกอกแก้ว อำเภอรามีสไล จังหวัดศรีสะเกษ.....	37

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กลุ่มคนที่พูดภาษากวย(สวย) ในประเทศไทย ซึ่งเป็นภาษาที่จัดอยู่ในตระกูลมอญ-เขมร¹ ถือว่าเป็นกลุ่มคนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตนอย่างเด่นชัด ในด้านภาษาและวัฒนธรรม เช่นเดียวกับ ภาษาและวัฒนธรรมในท้องถิ่นของกลุ่มชนอื่นๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย เมื่อพูดถึงกลุ่มคนที่พูดภาษากวย(สวย) คนทั่วไปก็มักจะนึกถึงผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณอีสานตอนใต้ คือ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษากวย(สวย) ในประเทศไทย และถือว่ามีบทบาทสำคัญในด้านวัฒนธรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ กลุ่มคนที่พูดภาษากวย (สวย) ยังมีกระจายอยู่หลายจังหวัดทางภาคอีสานตอนล่าง คือ อุบลราชธานี นครราชสีมา มหาสารคาม และร้อยเอ็ด แต่ที่มีผู้คนอยู่อย่างหนาแน่น ได้แก่จังหวัดศรีสะเกษ²

คำว่า “กวย กุย โกย” หมายถึง “คน” แต่ชาวกวย หรือ กุย ถูกเรียกว่า “สวย” เนื่องจาก ตั้งแต่สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ชนกลุ่มนี้ต้องส่งสวยให้กับกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นประจำทุกปี เมื่อคนกวย หรือ กุย พูดกับคนไทย จะเรียกตนเองว่า “สวย” เพื่อให้คนไทยรู้ว่าเป็นคนสวย พูดภาษาสวย³ แต่ภายในหมู่บ้านเขาเองนั้น แต่ละหมู่บ้าน จะเรียกตนเองว่า “กวย , กุย” บางถิ่น ออกเสียงเป็น “โกย , กุย” ก็มี และภาษาที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันในแต่ละท้องถิ่น ก็จะเป็นภาษาเดียวกัน แต่จะมีการใช้ศัพท์ และการออกเสียงแตกต่างกันไปบ้างในแต่ละถิ่น

¹ ประเสริฐ ศรีวิเศษ, พจนานุกรมกวย (สวย) - ไทย - อังกฤษ (กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองถิ่นต่าง ๆ สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), จ.

² คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร จดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ, วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544. จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542), 31.

³ สมทรง บุรุษพัฒน์, เรียนภาษาและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวกวย - กวย (สวย) จากบทสนทนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล (กรุงเทพฯ : บริษัทสหธรรมิก จำกัด, 2537), 1.

สมทรง นุรุษพัฒน์ ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาของ Preecha และจากงานวิจัยของ Van der Haak และ Woykos ซึ่งได้ศึกษาภาษาที่พูดกัน ในจังหวัดศรีสะเกษ และ จังหวัด สุรินทร์ แล้วได้แบ่งผู้พูดภาษานี้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มกวย และ กลุ่มญ โดยใช้สระบางเสียงมา เป็นเกณฑ์ ในการแบ่ง คือ ศัพท์ที่ประกอบหน่วยเสียงสระ / a: / และ / ɔ: / ในภาษากวย จะแปร เป็นหน่วยเสียงสระประสม / ia / และ / ua / ในภาษาญ ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ศัพท์ที่ ประกอบด้วยหน่วยเสียงสระเดี่ยวคือ / u: / และ / i: / ในภาษาญ จะกลายเป็นหน่วยเสียงสระ ประสม คือ / ua / และ / ia / ในภาษากวย ตามลำดับ เช่นกัน ดังมีตัวอย่างดังนี้

	ภาษากวย	ภาษาญ
“น้ำ”	['da:ʔ]	['diaʔ] / a: / ~ / ia /
“ที่ไหน”	['na:]	['nia] / a: / ~ / ia /
“คุณ”	['mɔ:ŋ]	['muɑŋ] / ɔ: / ~ / ua /
	ภาษาญ	ภาษากวย
“คน”	['ku:ŋ]	['kuɑŋ] / u: / ~ / ua /
“เล็กน้อย”	['bi:ʔ]	['biaʔ] / i: / ~ / ia /
“ดอกไม้”	['pinr]	['pian] ⁴ / i: / ~ / ia /

นอกจากนี้ สมทรง นุรุษพัฒน์ ยังได้ทำงานของ Seidenfaden ซึ่งได้เขียนบทความไว้ ในปี ค.ศ. 1952 เรื่อง “The Kui People of Cambodia and Siam” อันเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของ ประชากรญในประเทศกัมพูชา และในประเทศไทย Seidenfaden สามารถแบ่งกลุ่มชนที่ พูดยกภาษาญในประเทศไทย ได้ 4 กลุ่ม โดยใช้ศัพท์เป็นเกณฑ์ ดังนี้

1. กุยไม (Kui M'ai)
2. กุย-อิมลอ (Kui M'lo)
3. กุย-เยอ (Kui Yer)
4. กุยอิม-ลัว (Kui M'loa)⁵

⁴ สมทรง นุรุษพัฒน์, *เรียนภาษาและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวญ - กวย (ส่วย) จากบทสนทนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล (กรุงเทพฯ : บริษัทสหธรรมิก จำกัด, 2537), 19.*

⁵ เรื่องเดียวกัน, 17.

วรรณาทิชนมี ได้สรุปบทความของ Seidenfaden เรื่อง “The Kui People of Cambodia and Siam” เกี่ยวกับถิ่นที่อยู่ของประชากรชาวกูยทั้ง 4 กลุ่มนี้ เอาไว้ว่า ชาวกูยนั้นมีถิ่นที่อยู่หนาแน่นในอีสานตอนใต้ของประเทศไทย คือ จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และร้อยเอ็ด แต่ละกลุ่มมีถิ่นที่อยู่กระจายอยู่ในแต่ละท้องที่ดังนี้

- กูยไม มีถิ่นที่อยู่ ที่อำเภอวารินชำราบ อำเภอเดชอุดม อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดอุบลราชธานี
- กูยฮิม-ลอ มีถิ่นที่อยู่ ที่อำเภอเขมราฐ และสุวรรณาวารี จังหวัดอุบลราชธานี
- กูยเยอ มีถิ่นที่อยู่ ที่อำเภอเดชอุดม อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดอุบลราชธานี
- กูยฮิม-ลาว มีถิ่นที่อยู่ ที่อำเภอกันทรลักษ์ อำเภอกันทรารมย์ อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอขุนันธ์ อำเภอราษีไศล อำเภออุทุมพรพิสัย อำเภอรัตนบุรี อำเภอศรีขรภูมิ อำเภอสำโรงทาบ อำเภอจอมพระ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย อำเภอสังขะ⁶

นอกจากนี้ วรรณาทิชนมี ได้แบ่งภาษากูยในประเทศไทยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กูย-กูย และ กูย-กวย โดยอาศัยความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ของสระบางเสียงมาเป็นเกณฑ์ และได้กล่าวเอาไว้ว่า เฉพาะในอำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ นั้น มีหมู่บ้านกูยประเภท “กูย-กวย” 3 หมู่บ้าน กระจายอยู่ใน 2 ตำบล คือ ไปนาคือ “ตำบลลุง” มี 2 หมู่บ้าน คือ บ้านเมืองเก่า , บ้านลุง และ “ตำบลเมืองคง” มี 1 หมู่บ้าน คือ บ้านใหญ่ ส่วนหมู่บ้านที่มีกลุ่มชนชาวกูย อาศัยปะปนอยู่กับกลุ่มชนไทยอีสาน ก็มีดังนี้ “ตำบลลุง” มี 1 หมู่บ้าน คือ “บ้านเชือก” และใน “ตำบลบัวหุ้ง” มี 5 หมู่บ้าน คือ บ้านโค้งไต้ , บ้านโพธิ์ฮัง , บ้านเกาะแก้ว⁷ , บ้านห้วยใหม่ , บ้านดอนม่วง⁸ กลุ่มชนชาวกูย ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเหล่านี้ จัดเป็นพวก “กูย-กวย” ส่วนกลุ่มชนที่เป็น กูย-กูย นั้น ไม่ปรากฏว่ามีอยู่ในเขตอำเภอราษีไศลแต่อย่างใด

⁶ วรรณาทิชนมี, การกระจายของภาษากูยในประเทศไทย (นนทบุรี : มุลนิธิภาษา ศาสตร์ประยุกต์, 2537), 4.

⁷ ในตำบลบัวหุ้งปัจจุบันไม่ปรากฏว่ามีบ้านที่ชื่อว่า “เกาะแก้ว” มีแต่ “หมู่บ้านคอกแก้ว”

⁸ ปัจจุบันหมู่บ้านเหล่านี้ ไม่ได้อยู่ในเขตปกครองตำบลบัวหุ้ง แต่อยู่ในเขตปกครอง “ตำบลหนองอึ่ง” แล้ว

⁹ วรรณาทิชนมี, การกระจายของภาษากูยในประเทศไทย (นนทบุรี : มุลนิธิภาษา ศาสตร์ประยุกต์, 2537), 36.

ในหนังสือที่ระลึกพิธีเปิดที่ว่าการอำเภอรายีไศล จังหวัดศรีสะเกษ กล่าวถึงว่า อำเภอรายีไศลนั้น มีประชากรที่เป็น กวยเยอ อาศัยอยู่จำนวน 8 หมู่บ้าน คือ บ้านท่า บ้านโนน บ้านบากเรือ บ้านหลุบ-โมก บ้านร่องอ โศก บ้านหนองหว้า บ้านกุง บ้านใหญ่¹⁰ และในหนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณะและภูมิปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ ได้กล่าวเอาไว้ว่า ในจังหวัดศรีสะเกษนั้น มีประชากรที่เป็น “กวยไม” อาศัยอยู่จำนวน 5 หมู่บ้าน¹¹ คือ บ้านโต้งโด้น บ้านห้วยใหม่ บ้านโพธิ์อั้ง บ้านกอกแก้ว บ้านคอนม่วง และเมื่อผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเบื้องต้น ก็พบชาวกวยกลุ่มหนึ่ง ที่บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอรายีไศล จังหวัดศรีสะเกษ โดยที่เขาเรียกตนเองว่า “กวยมไฮ”¹² ซึ่งสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นกลุ่มเดียวกับ “กวยไม” ของ Seidenfaden และของคณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารจดหมายเหตุฯ นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า ภาษากวยที่ชาวบ้านกอกแก้วใช้พูดกันนั้น มีสระแตกต่างจากภาษา กวย ของกลุ่มชนชาว กวย อื่น ๆ ที่อยู่ร่วมกันกับกลุ่มชนที่พูดภาษาเขมร ในท้องถิ่นอื่น ๆ และเมื่ออ้างอิงตามงานวิจัยของ วรรณมา เทียนมี ภาษาช่วยบ้านกอกแก้วจึงได้ชื่อว่า “ภาษากวย”

ชาว กวยบ้านกอกแก้ว อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้มาเป็นระยะเวลา เกือบ 100 ปี¹³ มีภาษา และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีความเป็นอยู่ หลายอย่าง ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะคน โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางด้านภาษา ซึ่งชาวบ้านใช้ภาษากวย เป็นภาษาติดต่อสื่อสารระหว่างกันและกัน ในชีวิตประจำวัน ในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการเมืองการปกครองนั้น ก็เหมือนกับคนไทย ทุกท้องถิ่น จึงทำให้ชาวบ้านได้รับอิทธิพลหลาย ๆ อย่าง โดยเฉพาะภาษาไทย และภาษาไทย-ลาว เข้ามาปะปนกับภาษาของตนเองเป็นอย่างมาก ชาวบ้านส่วนใหญ่จึงพูดได้ทั้งภาษากวย ภาษาไทย และ ภาษาไทย-ลาว จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าชาวบ้านกอกแก้วนั้น ถึงแม้จะใช้ภาษากวย เป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวันทั้งหมู่บ้าน แต่การพูดคุยทั่ว ๆ ไปนั้น ภาษากวย ที่ชาวบ้าน

¹⁰ ประวัติอำเภอรายีไศล จังหวัดศรีสะเกษ, ที่ระลึกในพิธีเปิดที่ว่าการอำเภอรายีไศล จังหวัดศรีสะเกษ, 2 พฤศจิกายน 2538, 28.

¹¹ คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร จดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ, วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณะและภูมิปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544. จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542), 32.

¹² คำว่า “กวยมไฮ” ภาษากวยบ้านกอกแก้ว แปลว่า “คนเรา, ตัวพวกเรา,” ซึ่งสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นคำเรียกเผ่าพันธุ์ของพวกเขาเอง

¹³ วงศ์ลักษณ์ ตาแสง, “การศึกษาชุมชนบ้านกอกแก้ว,” พฤษภาคม 2544. (อัคราเนนา)

ใช้ จะมีภาษาไทย และภาษาไทย-ลาว เข้ามาปะปนอย่างมาก การใช้ภาษากวย ของชาวบ้านกอกแก้ว ที่มีอายุวัยแตกต่างกัน จึงแตกต่างกันไปต่าง ๆ นานา ซึ่งเห็นได้ชัดเจนมากในกลุ่มคน รุ่นใหม่ หรือ กลุ่มคนที่มีอายุน้อย ๆ ในขณะที่คนอายุมาก ก็ยังใช้ศัพท์เก่า ๆ ของภาษากวยดั้งเดิม ในการพูดคุยในชีวิตประจำวันมากกว่า

วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของภาษา โดยนำเอา อายุมาเป็นปัจจัยของการเปลี่ยนแปลง หรือการแปรของภาษาดังนี้ ผู้ใช้ภาษาที่มีวัยหรืออายุแตกต่างกัน นับได้ว่าเป็นปัจจัยทางสังคมเดียวกัน ที่ทำให้การใช้ภาษานั้น ๆ แตกต่างไป โดยเฉพาะถ้าเปรียบเทียบกับภาษาพูดที่อยู่ในสังคมเดียวกันแต่ต่างกันที่อายุ จะเห็นได้ว่า มีความแตกต่างกัน เด็กที่เพิ่งหัดพูดได้ใหม่ ๆ ก็พูดต่างไปจากเด็กที่พูดได้เก่งแล้ว เด็กที่พูดได้แล้ว เมื่อเป็นวัยรุ่น ก็เปลี่ยนแปลงการพูดไปอีกแบบหนึ่ง และเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จนถึงเป็นวัยสูงอายุ เหตุที่คนวัยต่างกัน มีการใช้ภาษาต่างกัน ก็อาจเป็นเพราะในแต่ละวัยมีวิธีการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน วัยรุ่นอาจเป็นวัยที่ตื่นตัวกับการเปลี่ยนแปลง พร้อมเสมอที่จะรับสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาใช้ในภาษาพูดของตน วัยนี้อาจเป็นวัยที่ไวต่อการรับคำใหม่ ใช้คำใหม่ หรือคำแสลง ส่วนผู้สูงอายุ อาจจะไม่สนใจในการเปลี่ยนแปลงมากนัก และพอใจที่จะใช้ภาษาของตนที่เคยใช้มามากกว่า¹⁴

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำระดับอายุมาเป็นปัจจัยพิจารณาในการศึกษาการแปรภาษาไว้ดังนี้ การนำเรื่องระดับอายุของผู้พูดเข้ามาพิจารณาในการศึกษาการแปรภาษา นอกจากจะทำให้แลเห็นความหลากหลายในการใช้ภาษาของคนต่างวัยกันแล้ว การแปรของภาษาตามระดับอายุ ยังมีความสำคัญอีกด้านหนึ่ง คือ แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ (*Change in progress*) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงของรูปภาษา รูปไวยากรณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตได้ว่ากำลังคืบหน้าไปเรื่อย ๆ เช่น การแปรของเสียงในผู้พูดรุ่นสูงอายุ รุ่นกลางและอายุน้อย ภาษาของผู้พูดที่มีอายุมากที่สุดเปรียบได้กับภาษาในอดีต ภาษาของผู้พูดรุ่นอายุกลาง ๆ ถือได้ว่าเป็นภาษาปัจจุบันและภาษาของผู้พูดรุ่นอายุน้อยถือได้ว่าเป็นภาษาของอนาคต ดังนั้น การศึกษาการแปรของภาษาในผู้พูดต่างอายุกัน แต่ศึกษาในเวลาพร้อมกัน สามารถทำให้เราเห็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ และการเปลี่ยนแปลงในเวลาพร้อมกัน (*Change in apparent time*) เสมือนกับที่เราได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลาจริง ๆ¹⁵

¹⁴วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์, ภาษาและภาษาศาสตร์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544), 130.

¹⁵อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, คำจำกัดความศัพท์ในภาษาศาสตร์สังคม (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532), 16.

การใช้ภาษากวย ของชาวบ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอรามิไสล จังหวัดศรีสะเกษ ก็มีการเปลี่ยนแปลงตามอายุของผู้พูดเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้พบความแตกต่างในการใช้ ศัพท์ ของกลุ่มบุคคลที่มีอายุแตกต่างกัน 3 ระดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการใช้ศัพท์ของผู้บอภาษา เบื้องต้น

ที่	ศัพท์			หน่วยอรรถ
	ระดับอายุที่ 1 (อายุ 55 ปีขึ้นไป)	ระดับอายุที่ 2 (อายุ 35 - 45 ปี)	ระดับอายุที่ 3 (อายุ 15 - 25 ปี)	
1	['ca?]	['to:]	[ca 'tʰaŋ]	“ร่างกาย”
2	[pʰu 'la:m]	['pʰu?]	['kʰaw]	“เรา”
3	[poŋ 'ti:ŋ]	['ti:ŋ]	['ruŋ]	“รุ่ง”
4	[ka bo 'plo?]	[ka 'bo?]	[sa 'mo:ŋ]	“สมอง”
5	[sam 'be:n]	['ho:n]	[sam 'be:n]	“หงอน”

จะเห็นได้ว่า การใช้ศัพท์ภาษากวย ของบุคคลที่มีอายุแตกต่างกัน 3 ระดับ จะมีความแตกต่างกัน ซึ่งเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความตั้งใจและสนใจ ที่จะศึกษาเปรียบเทียบการใช้ ศัพท์ภาษากวย ว่าจะมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันในลักษณะใดบ้าง ทั้งในคนที่มีระดับอายุ เดียวกัน และที่มีระดับอายุที่ต่างกัน เพื่อศึกษาว่ากลุ่มชนชาวกวยบ้านกอกแก้ว จะมีแนวโน้มการใช้ ศัพท์อย่างไรในอนาคต โดยนำเอาอายุ มาเป็นตัวแปร และสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาวิจัย ภาษากวยที่หมู่บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอรามิไสล จังหวัดศรีสะเกษ เพราะเป็นพื้นที่ที่มีผู้ พุดภาษากวย อาศัยอยู่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ และยังคงรักษาวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม ดั้งเดิมของชาวกวยไว้ได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้การวิจัยนี้จะมีความสำคัญในแง่ของการบันทึกลักษณะการใช้ศัพท์ ของภาษากวย จังหวัดศรีสะเกษ ในสภาพแวดล้อมทางสังคมและในเวลาปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยพบว่ายังไม่เคยมีการ วิจัยภาษากวยในบุคคลสามระดับมาก่อน โดยเฉพาะภาษากวย ที่อำเภอรามิไสล จังหวัดศรีสะเกษ แต่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับระบบเสียงในภาษากวย ของถิ่นอื่น ๆ อยู่เหมือนกัน นอกเหนือจากนั้นก็ เป็น งานวิจัยที่เกี่ยวกับบุคคลสามระดับอายุในภาษาตระกูลเดียวกัน และต่างตระกูลกันกับภาษากวย

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ การใช้ศัพท์ของบุคคลสามกลุ่มอายุในภาษากวย ที่หมู่บ้านกอกแก้ว
2. เพื่อวิเคราะห์การแปรศัพท์ในด้านคำ และ โครงสร้างพยางค์

ขอบเขตของการศึกษา

1. ศึกษาเปรียบเทียบ การใช้ศัพท์ภาษากวย ของบุคคลสามกลุ่มอายุ เฉพาะในหมู่บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ จากเจ้าของภาษาจำนวน 45 คน
2. ศึกษาเฉพาะศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป จำนวน 500 หน่วยอรรถ

ขั้นตอนของการศึกษา

1. สํารวจข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ทราบลักษณะเฉพาะถิ่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และ สภาพสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า โดยสํารวจจากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

- 1.1 หมู่บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ
- 1.2 ที่ว่าการอำเภอราษีไศล
- 1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง
- 1.4 ศาลาว่าการจังหวัดศรีสะเกษ

2. ศึกษางานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 2.1 ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับการแปรภาษา
- 2.2 ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับการแปรภาษาของคนต่างระดับอายุ
- 2.3 ศึกษาเอกสาร และงานที่เกี่ยวข้องกับภาษากวย(ส่วย) ที่กล่าวถึงการกระจายของ

ภาษากวย อยู่ในประเทศไทย

3. เตรียมการและคัดเลือกหน่วยอรรถที่จะใช้ในการศึกษา

- 3.1 เลือกพื้นที่ ที่ใช้เก็บข้อมูล และผู้บอกภาษา

- 3.1.1 พื้นที่เก็บข้อมูลทางภาษา

การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาข้อมูลที่เก็บจากผู้บอกภาษา ที่บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ เท่านั้น เหตุผลที่เลือกหมู่บ้านนี้ ก็เพราะเป็นหมู่

บ้านที่ค่อนข้างจะอนุรักษ์การใช้ภาษากวายเป็นภาษาในการสื่อสารระหว่างกัน ในชีวิตประจำวัน ทั้งหมู่บ้าน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงสำเนียง แต่มีการเจือปนด้านชาติพันธุ์บ้าง เพียงเล็กน้อย

3.1.2 ผู้บอกภาษา

ในการคัดเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยได้คัดเลือกผู้บอกภาษา 45 คนทั้งชาย - หญิง ที่ใช้ภาษากวายเป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวัน และมีอายุแตกต่างกัน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มระดับอายุ แต่ละระดับอายุ มีจำนวน 15 คน โดยไม่จำกัดเพศ และ ไม่มีความแตกต่างทางด้านการใช้ภาษา ระหว่างหญิงและชาย ดังนี้ คือ

กลุ่มอายุที่ 1 เป็นวัยผู้สูงอายุ มีอายุตั้งแต่ 55 ปี ขึ้นไป

กลุ่มอายุที่ 2 เป็นกลุ่มบุคคลที่มีอายุปานกลาง วัยกลางคนมีอายุระหว่าง 35-45 ปี

กลุ่มอายุที่ 3 เป็นกลุ่มบุคคลที่มีอายุ อยู่ในช่วงวัยรุ่น ที่มีอายุระหว่าง 15-25 ปี

คุณสมบัติของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุนี้ คือ เป็นผู้ที่เกิดและเจริญเติบโตในหมู่บ้านกอกแก้ว มีความสามารถในการใช้ภาษากวายเป็นได้ดี ต้องมีอวัยวะที่ใช้ในการออกเสียงเป็นปกติ เป็นผู้ที่ใช้ภาษากวายเป็นภาษาติดต่อกสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งไม่มีการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัย ไม่จำกัดอาชีพ และการศึกษา

อนึ่ง สาเหตุที่มีการเว้นช่วงห่างอายุของแต่ละช่วงอายุไว้ 10 ปี ก็เพื่อให้ภาษาในแต่ละช่วงอายุ ปะปนกัน และเพื่อง่ายต่อการดูความแตกต่างของการใช้ภาษาอย่างชัดเจน ในแต่ละระดับอายุ จึงต้องเว้นช่วงไว้ โดยมีรายชื่อผู้บอกภาษาแต่ละระดับอายุ ดังต่อไปนี้

ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1

ผู้ชาย

1. นายบัว เงินไพร	อายุ	78	การศึกษา	ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 15/1 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
2. นายบุญช่วย พันธุ์ทอง	อายุ	78	การศึกษา	ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 5 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
3. นายบุญจันทร์ สิมมา	อายุ	55	การศึกษา	ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 17/1 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
4. นายชุน อินทसार	อายุ	66	การศึกษา	ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 18/1 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
5. นายสุขสันต์ เงินไพร	อายุ	55	การศึกษา	ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 23 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ

6.	นายบุญเรือง ศรีอำนาจ	อายุ	63	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
27	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				
7.	นายสมจิตร วิวัน	อายุ	55	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
24	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				

ผู้หญิง

1.	นางไหม พันธุ์ทอง	อายุ	78	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
17	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				
2.	นางถวิล พวงประยงค์	อายุ	55	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
23	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				
3.	นางบุญหนา ศรีเลิศ	อายุ	68	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
27	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				
4.	นางทองใส สิมมา	อายุ	55	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
17/1	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				
5.	นางปาน กุแก้ว	อายุ	63	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
18	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				
6.	นางสาย จงราช	อายุ	65	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
24	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				
7.	นางจันทร์ คมพิมาย	อายุ	68	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
9/2	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				
8.	นางอุ้ม จันทะศิลา	อายุ	73	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
1	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				

ผู้บอกลาหาระดับอายุที่ 2

ผู้ชาย

1.	พระอาจารย์เฟื่อง กิตฺติชโร	อายุ	45	การศึกษา ป.4	อยู่วัด บ้าน
	กอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				
2.	นายชัย จงราช	อายุ	43	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่
17	บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ				

3.	นายเสกสรรค์ เงินไพร	อายุ 36	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 18/1 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
4.	นายฤทัย ขางงาม	อายุ 35	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 20 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
5.	นายสมบูรณ์ ศรีอำนาจ	อายุ 36	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 31 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
6.	นายวัฒนา พันทอง	อายุ 41	การศึกษษ ปกส.	อยู่บ้านเลขที่ 46 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
7.	นายศรีสวัสดิ์ คมพิมาย	อายุ 40	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 49 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ

ผู้หญิง

1.	นางวงนิศ์ ดวงใจ	อายุ 45	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 43 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
2.	นางเวลา ศรีอำนาจ	อายุ 44	การศึกษา ป.7	อยู่บ้านเลขที่ 34 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
3.	นางใจ เพิ่มทอง	อายุ 39	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 35 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
4.	นางสาวทองใส แจ่มวัน	อายุ 41	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 40 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
5.	นางละออง จันทรทะดวง	อายุ 39	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 39 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
6.	นางขวัญใจ คมพิมาย	อายุ 37	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 49 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
7.	นางสาวทองสุข กุแก้ว	อายุ 35	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 9/2 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ
8.	นางสาวไข จงราช	อายุ 37	การศึกษา ป.4	อยู่บ้านเลขที่ 10 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ

ผู้บอกลาหาระดับอายุที่ 3

ผู้ชาย

1. นายสุวรรณ พันธุ์ทอง	อายุ 20 ปี	การศึกษา ป.6	อยู่บ้านเลขที่ 17 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
2. นายวินัย จงราช	อายุ 22 ปี	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 11/1 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
3. นายสมชาย ศรีอำนาจ	อายุ 19 ปี	การศึกษา ป.6	อยู่บ้านเลขที่ 43 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
4. นายทองใบ เงินไพร	อายุ 22	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 5 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
5. นายสำเลียง สามีคดา	อายุ 25	การศึกษา ป.6	อยู่บ้านเลขที่ 30 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
6. นายเสถียร ศรีอำนาจ	อายุ 19	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 44 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
7. นายสมบุรณ์ ศรีเลิศ	อายุ 22	การศึกษา ป.6	อยู่บ้านเลขที่ 29 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ

ผู้หญิง

1. นางสาวเบญจวรรณ วิวัน	อายุ 20	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 24 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
2. นางสาวอุดมลักษณ์ หานาม	อายุ 23	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 19/2 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
3. นางสาวสมร สดากพงษ์	อายุ 19	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 20/1 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
4. นางสาวชลธิชา พันธุ์ทอง	อายุ 21	จบ ปริญญาตรี	อยู่บ้านเลขที่ 40 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
5. นางสาวศิริพร ศรีเลิศ	อายุ 24	การศึกษา ม.6	อยู่บ้านเลขที่ 39 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ
6. นางสาวทิพวรรณ ดวงใจ	อายุ 18	การศึกษา ม.3	อยู่บ้านเลขที่ 17 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.รามีสไล จ.ศรีสะเกษ

7. นางสาวบุญธรรม ชมพู อายุ 24 การศึกษา ป.6 อยู่บ้านเลขที่ 12 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ

8. นางสาวสำเนียง สิมมา อายุ 25 การศึกษา ป.6 อยู่บ้านเลขที่ 15/2 บ้านกอกแก้ว ต.หนองอึ่ง อ.ราษีไศล จ.ศรีสะเกษ

3.2 การเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.2.1 รายการหน่วยบรรดประกอบการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้รายการหน่วยบรรดที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 500 หน่วยบรรด เพื่อนำมาเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ และการแปรของศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุ โดยผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วว่าเป็นหน่วยบรรดที่ชาวทวยในหมู่บ้านกอกแก้วใช้พูดอยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งหน่วยบรรดเหล่านี้ ได้รวบรวมมาจากหลายส่วนด้วยกันคือ ได้คัดเลือกมาจากภาคผนวกของวิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทย ที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” ของประณีต เข้มงาม มหาวิทยาลัยมหิดล, อีกส่วนหนึ่งได้มาจากภาคผนวก ของวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต เรื่อง “การศึกษาการใช้คำและการเรียงคำในภาษามอญ” ของ พระมหาจรรยา จอกสมุทฺร มหาวิทยาลัยศิลปากร, และจากหนังสือ “ทวย ชนกลุ่มน้อยจากกลุ่มแม่น้ำโขงถึงกลุ่มแม่น้ำมูล” ของ วีระ สดสังข์

3.2.2 อุปกรณ์การเก็บข้อมูล

ใช้อุปกรณ์ที่เป็นของจริง รูปภาพประกอบ และการแสดงท่าทางตลอด จนสมมติสถานการณ์ เพื่อให้ผู้บอกภาษาเข้าใจความหมายของหน่วยบรรดที่ต้องการได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3.2.3 อุปกรณ์สำหรับใช้ในการบันทึกข้อมูล

- สมุดบันทึกศัพท์
- เทปบันทึกเสียง

ผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียง แบบที่ใช้กับแถบบันทึกเสียง ชนิดคาสเซต (Cassette) และใช้ถ่านไฟฉาย แทนการใช้ไฟฟ้า นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้กล้องถ่ายภาพ เพื่อบันทึกภาพผู้บอกภาษาด้วย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล และบันทึกข้อมูล

4.1 ผู้เขียนวิทยานิพนธ์จะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ตามรายการหน่วยบรรดที่เตรียมไว้ โดยใช้ภาษาไทยถิ่นอีสาน ในการสัมภาษณ์ หน่วยบรรดใดที่มีความหมายไม่ชัดเจน ก็จะยกตัวอย่างหน่วยบรรดนั้นในบริบท (context) หรือให้ดูของจริง หรือ ภาพประกอบ

4.2 ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ จะให้ผู้บอกภาษาออกเสียงศัพท์ภาษากวย แต่ละศัพท์ ประมาณ 2-3 ครั้ง เมื่อฟังเสียงของผู้บอกภาษาจนแน่ใจว่าเป็นเสียงอะไรแล้ว จึงบันทึกด้วย สัทอักษรของ IPA (International Phonetic Association)

4.3 ทำการบันทึกเสียง เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูลภายหลัง โดยให้ผู้บอกภาษาออกเสียงศัพท์ละ 2 ครั้ง โดยเว้นระยะระหว่างการออกเสียงครั้งแรกและครั้งที่ 2 พอสมควร

4.4 บันทึกข้อมูลลงในบัตรคำ โดยบอกลักษณะทางสัทศาสตร์ความหมายและหน้าที่ทางไวยากรณ์ของศัพท์ เท่าที่พอจะบอกได้ในขณะนั้น

4.5 ในกรณีที่มีปัญหา หรือ มีข้อสงสัยเกี่ยวกับเสียงของศัพท์บางเสียง ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ ก็จะกลับไปซักถามผู้บอกภาษาอีกครั้ง จนเป็นที่เข้าใจ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลการใช้คำศัพท์และการแปรของภาษากวย ที่บ้านกอกแก้ว

5.1 นำศัพท์ที่ปรากฏในภาษากวยมาพิจารณา และกำหนดรูปแบบของการใช้ศัพท์

5.2 พิจารณาการแปรของศัพท์ในด้านเสียง และ พยางค์ จากข้อมูลที่ได้มา

5.3 เปรียบเทียบการใช้ศัพท์ และการแปรศัพท์ระหว่างผู้บอกภาษาทั้ง 3 ระดับอายุ ในภาษากวย ชุมชนบ้านกอกแก้ว

6. สรุปผลการศึกษาวิจัย อภิปรายผล และเสนอแนะ

แหล่งข้อมูล

1. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพฯ
2. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม
3. ห้องหนังสือ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. หอสมุดคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. หอสมุดแห่งชาติ ท่าवासูกกรี กรุงเทพฯ
6. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพฯ
7. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม
8. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา นครปฐม
9. สภาวิจัยแห่งชาติ
10. ผู้บอกภาษากวยบ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอรามัญ จังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยภาษาตระกูลมอญ-เขมร ที่ผู้วิจัยคิดว่าเกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยภาษากวย (ส่วย)

จิรัฐ เจริญราษฎร์¹⁶ ได้เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาษากวย (ส่วย) ที่จังหวัดสุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะของเสียง , คำ , วลี , และ ประโยคของภาษากวย ที่มีผู้พูดในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยได้เก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษากวย ในหมู่บ้านสฤณปักยี ตำบลคลังชั้น อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 คน รวมทั้งอาศัยข้อมูลคำภาษากวยที่พูดในหมู่บ้านหนองบัว ตำบลคลังชั้น อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จากงานวิจัยเรื่อง “The Phonology of the Kuay Language of Suphanburi with Comparison to the Kuy of Surin” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตของ นางสาวไพลิน ชันศรีสิงห์ มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.2523

ผลของการวิจัยแสดงว่า หน่วยเสียงภาษากวยแบ่งออกเป็น 3 พวก คือ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงรีจิสเตอร์ และหน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยวนั้น มีทั้งหมด 21 หน่วยเสียง คือ p-, p^h-, t-, t^h-, c-, c^h-, k-, k^h-, ʔ-, b-, d-, s-, h-, m-, n-, ŋ-, ŋ-, w-, j-, l-, และ r- เฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 2 หน่วยเสียง มีทั้งหมด 18 เสียง คือ pl-, pr-, p^hl-, bl-, br-, mp-, mb-, tr-, nt-, khl-, cr-, hl-, hr-, ɲc-, ɲc^h-, ɲh-, kl-, kr-, ส่วนพยัญชนะควบกล้ำ 3 เสียง มี 5 หน่วยเสียง คือ mpl-, mpr-, ntr-, ɲcr-, ɲkr-, และเสียงพยัญชนะท้าย มี 14 เสียง คือ p-, t-, c-, k-, ʔ-, h-, m-, n-, ŋ-, ŋ-, w-, j-, l-, และ r-

หน่วยเสียงสระ แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 ได้แก่สระที่มีเสียงก้องปรกติ (Voiced) และชุดที่ 2 ได้แก่สระที่มีเสียงก้อง-มีลม (Breathy) หรือเสียงรีจิสเตอร์

สระที่มีเสียงก้องปรกติ (Voiced) แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียงคือ i, iː, e, eː, ɛ, ɛː, ɯ, ɯː, ʌ, ʌː, a, aː, u, uː, o, oː, ɔ, ɔː และสระประสม 4 หน่วยเสียง คือ ia, iaː, ua, uaː,

และสระที่มีเสียงก้อง-มีลม (Breathy) หรือ หน่วยเสียงรีจิสเตอร์ แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง คือ ǐ, ǐː, è, èː, èː, èː, ɸ, ɸː, ʌ, ʌː, à, àː, ù, ùː, ò, òː, ɔ̃, ɔ̃ː และสระประสม 3 หน่วยเสียง คือ ǐa, ɸa, ùa,

¹⁶จิรัฐ เจริญราษฎร์, “ภาษากวย (ส่วย) ที่จังหวัดสุพรรณบุรี” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525).

สำหรับคำในภาษากวย(สวย) นั้น ผู้เขียนได้กล่าวไว้ว่า ภาษากวย (สวย) ที่จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นคำพยางค์เดียว และสองพยางค์ ส่วนการสร้างคำภาษากวย(สวย) นั้น เดิมทีมีวิธีสร้างคำแบบเต็มหน้าและเต็มกลาง แต่ปัจจุบันนี้ภาษากวย(สวย) มีวิธีสร้างคำเฉพาะแบบคำประสมเท่านั้น ต่อจากนั้น ผู้เขียนก็ได้กล่าวถึงเรื่องวลีของภาษากวย(สวย) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ นามวลี กริยาวลี กาลวลี และบุพบทวลี ส่วนประโยคภาษากวย(สวย) นั้น ผู้เขียนได้กล่าวว่า มีการเรียงคำแบบ บทประธาน บทกริยา และบทกรรม และแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ ประโยคบอกเล่า ประโยคคำสั่ง และประโยคคำถาม

สตึง แสงมิน¹⁷ ได้เขียนวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาษากวย(สวย) ที่ตำบลเข็ยปราสาท อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาษากวย(สวย) โดยได้วิเคราะห์ภาษากวย(สวย)จากผู้พูดภาษากวย(สวย)ทั้งหมด 7 หมู่บ้านในตำบลเข็ยปราสาท แต่ที่ได้ข้อมูลส่วนใหญ่ก็ได้จากหมู่บ้านเข็ยปราสาท โดยผู้บอกภาษาเฉพาะเพศชาย และได้ข้อสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับภาษากวย(สวย)ดังนี้

ภาษากวย(สวย) ที่ตำบลเข็ยปราสาท มีโครงสร้างระบบเสียงภาษากวย(สวย) 3 ประการ คือ หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงรจีตเตอร์

หน่วยเสียงพยัญชนะนั้น มีทั้งหมด 21 หน่วยเสียง คือ p-, p^h-, t-, t^h-, c-, c^h-, k-, k^h-, ʔ-, b-, d-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ɲ-, w-, j-, l-, และ r- เฉพาะหน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 2 หน่วยเสียง มีทั้งหมด 30 เสียง คือ pl-, pr-, p^hl-, p^hr-, bl-, br-, mp-, mp^h-, mb-, ml-, mr-, mh-, tr-, t^hr-, nt-, nth-, nh-, lh-, rh-, cl-, ɲc-, ɲc^h-, ɲh-, kl-, kr-, k^hl-, k^hr-, ɲk-, ɲk^h-, ɲh-, ส่วนหน่วยเสียงควบกล้ำ 3 เสียง มี 9 หน่วยเสียง mpl-, mpr-, mp^hr-, mlh-, mrh-, mtr-, mt^hr-, mkr-, และเสียงพยัญชนะท้าย มี 14 เสียง คือ p-, t-, c-, k-, ʔ-, h-, m-, n-, ɲ-, ɲ-, w-, j-, l-, และ r-

หน่วยเสียงสระ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ สระที่มีเสียงก้องปรกติ (Voiced) และสระที่มีเสียงก้อง-มีลม (Breathy) หรือเสียงรจีตเตอร์

สระที่มีเสียงก้องปรกติ(Voiced) แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียงคือ i , i: , e, e: , ε, ε:, ɯ, ɯ:, ʌ , ʌ: , a, a:, u , u:, o , o: , ɔ, ɔ: และสระประสม 4 หน่วยเสียง คือ ia, i:a , ua , u:a ,

¹⁷ สตึง แสงมิน, “ภาษากวย (สวย) ที่ตำบลเข็ยปราสาท อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2535).

สระที่มีเสียงก้อง-มีลม (Breathy) หรือ หน่วยเสียงรีซิสเตอร์ แบ่งเป็นสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง คือ ĩ , i: , è , è: , è̃ , è̃: , ɛ̃ , ɛ̃: , à , à: , ù , ù: , ò , ò: , ò̃ , ò̃: , และสระประสม 4 หน่วยเสียง คือ ĩa , ĩ:a , ùa , ù:a .

สำหรับคำในภาษากูย(ส่วย) นั้น ผู้เขียนได้กล่าวไว้ว่า ภาษากูย(ส่วย)ที่ตำบลเข็ยปราสาท เป็นคำพยางค์เดี่ยว สองพยางค์ และสามพยางค์ ส่วนการสร้างคำภาษากูย(ส่วย) นั้น มีวิธีสร้างคำเฉพาะแบบคำประสมเท่านั้น ต่อจากนั้น ผู้เขียนได้เปรียบเทียบภาษากูย(ส่วย) ที่ตำบลเข็ยปราสาท ซึ่งตรงกับภาษาอื่นที่กล่าวไว้ก็เปรียบเทียบกับภาษาเขมร และภาษาไทย ในด้านเสียงและความหมาย ลำดับต่อมา ก็ได้กล่าวถึงเรื่องวลีของภาษากูย(ส่วย) ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ นามวลี กริยาวลี กาลวลี และบุพบทวลี ส่วนประโยคภาษากูย(ส่วย) นั้น ผู้เขียนได้กล่าวว่า มีการเรียงคำแบบ บทประธาน บทกริยา และบทกรรม และแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ คือ ประโยคบอกเล่า ประโยคคำสั่ง และประโยคคำถาม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการแปรของภาษาตระกูลมอญ-เขมร

ประณีต แยมงาม¹⁸ ได้เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทย ที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของภาษาเขมรถิ่นไทยในบุคคล 3 กลุ่มอายุที่พูดกันในบ้านตะลุงเก่า ซึ่งใช้คำศัพท์ในการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลจำนวน 623 คำ แยกตามกลุ่มคำศัพท์ได้เป็น 12 กลุ่ม โดยใช้คำศัพท์ภาษาเขมรสุรินทร์ซึ่งปรากฏในพจนานุกรมเป็นหลักในการเปรียบเทียบ ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ผู้บอกภาษาชาย-หญิง ซึ่งพูดภาษาเขมรเป็นภาษาถิ่น รวมทั้งสิ้น 18 คน แบ่งออกตามระดับอายุได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บอกภาษากลุ่มอายุที่ 1 อายุ 55 ปี ขึ้นไป กลุ่มอายุที่ 2 อายุระหว่าง 35-45 ปี และกลุ่มอายุที่ 3 อายุระหว่าง 15-25 ปี

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ สรุปได้ว่า ผู้บอกภาษาเขมรตะลุงเก่า มีการใช้คำศัพท์ 6 ลักษณะ คือ

¹⁸ ประณีต แยมงาม, “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทย ที่บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543).

1. คำศัพท์ที่ผู้พูดทั้ง 3 กลุ่มอายุใช้เหมือนกันและเป็นคำเดียวกับคำศัพท์หลัก จำนวน 456 คำ (ร้อยละ 72)
2. คำศัพท์คนละคำกับคำศัพท์หลัก แต่มีความหมายเหมือนกันหรือใช้แทนกันได้ จำนวน 3 คำ (ร้อยละ 0.5)
3. คำศัพท์ที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรืออยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกันกับคำศัพท์หลัก จำนวน 15 คำ (ร้อยละ 3) ซึ่งใช้มากในกลุ่มอายุที่ 2 และที่ 3
4. คำศัพท์ที่มีผู้พูดบางคนไม่รู้คำศัพท์ หรือจำคำศัพท์ไม่ได้ จำนวน 10 คำ (ร้อยละ 10)
5. คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐาน จำนวน 45 คำ (ร้อยละ 7.5) ซึ่งผู้พูดกลุ่มอายุที่ 3 มีการใช้คำศัพท์ในข้อที่ 4 และที่ 5 มากที่สุด และใช้รองลงไปในกลุ่มอายุที่ 2 และ 1 ตามลำดับ
6. คำศัพท์อื่นๆ หลายชนิด จำนวน 41 คำ (ร้อยละ 7)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่ามีการแปรเสียงทั้งเสียงพยัญชนะ สระ และโครงสร้างพยางค์ โดยการแปรเกิดจากทำให้การออกเสียงง่ายขึ้น และรวดเร็วขึ้น ลักษณะการแปรที่สำคัญได้แก่ การแปรของพยัญชนะ อันเป็นการกลมกลืนเสียง พบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 1 การละเสียงพยัญชนะ ต้นควบกล้ำและพยัญชนะท้ายของพยางค์รอง พบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 3 การแปรของสระเกิดที่พยางค์รอง หรือพยางค์นำ ที่เป็นพยางค์เปิดเป็นส่วนใหญ่ โดยผู้พูดจะใช้สระกลางที่เป็นสระคลาย [A] มากที่สุด และการแปรของพยางค์ เป็นการลดรูปของพยางค์ พบทั่วไปใน 3 กลุ่มอายุ นอกจากนี้ยังมีการละพยางค์รอง ซึ่งพบมากที่สุดในกลุ่มอายุที่ 3

จากการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ ยังพบว่าแนวโน้มของผู้พูดภาษาเขมรตระกูลเก่าที่มีระดับอายุน้อย มีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์และการแปรเสียงมากที่สุด โดยมีแนวโน้มจะใช้แวดวงคำศัพท์ภาษาเขมรน้อยลง และใช้คำยืมจากภาษาไทยมาตรฐานมากขึ้น

ศรินยา จิตบรรจง¹⁹ เขียนงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์การแปรการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุ ในภาษาแสก อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม” วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาวิเคราะห์การแปรลักษณะทางเสียง ศัพท์ และความหมายของคำศัพท์ ศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุ ในในภาษาแสก บ้านชะหว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม โดยใช้คำศัพท์ที่ภาษาแสกใช้รูปศัพท์ ต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน

¹⁹ ศรินยา จิตบรรจง, “การวิเคราะห์การแปรการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาแสก อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม” (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545).

ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาญ้อ จำนวนคำศัพท์ 275 คำศัพท์ ทดสอบกับผู้บอกภาษาทั้งชายและหญิง จำนวนทั้งหมด 18 คน แบ่งเป็น 3 ระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 1 ระหว่าง 55-65 ปี ระดับอายุที่ 2 ระหว่างอายุ 35-45 ปี และระดับอายุที่ 3 ระหว่างอายุ 15-25 ปี

ผลการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การแปรทางด้านเสียงของคำศัพท์เป็นการแปรชนิดไม่มีข้อจำกัด พบการแปรเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ การแปรด้านศัพท์ พบการแปรโดยใช้รูปแปรของศัพท์เดิม และการใช้ศัพท์อื่น ส่วนการแปรความหมาย มีการแปรความหมายกว้างออก และความหมายแคบเข้า พบในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า การใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาแสดนั้น มีคำศัพท์ที่คนสามระดับอายุใช้เหมือนกันคือ ใช้ศัพท์เดิมมากที่สุด ร้อยละ 61.91 ศัพท์เดิมที่ผู้บอกภาษาเล็กใช้มีร้อยละ 8.37 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์เดิมมากกว่าระดับอายุอื่น ๆ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะนำศัพท์อื่นมาใช้แทน หรือ ใช้ร่วมกับศัพท์เดิมมากกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำศัพท์ เกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ของกลุ่มชนตระกูลมอญ - เขมร

ดวงเด่น บุญปก²⁰ ได้เขียนงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาคำศัพท์ภาษาเขมรสุรินทร์ในการทอผ้าพื้นเมือง” สารนิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาคำศัพท์ ภาษาเขมรสุรินทร์ที่ใช้ในหัตถกรรมการทอผ้าพื้นเมือง จากภาษาพูดของช่างทอผ้าที่บ้านจันรม ตำบลตาอ้ออง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการผลิตผ้าพื้นเมือง ประกอบด้วย คำกริยา คำคุณศัพท์ คำลักษณะนาม คำบอกจำนวนนับ รวมทั้งตัวอย่างประโยคและวลีต่าง ๆ ที่แสดงตัวอย่างการใช้คำเหล่านี้ ในการศึกษารูปแบบและสีสันของผ้าพื้นเมืองนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมลักษณะของผ้าพื้นเมือง คำศัพท์ที่ใช้เรียกชื่อผ้า และลายผ้าชนิดต่าง ๆ โดยแสดงภาพประกอบไว้เท่าที่ปรากฏในการทอผ้าในหมู่บ้านนี้ ซึ่งผลการศึกษารูปแบบของผ้าและบายผ้านั้น ผู้วิจัยได้พบว่า ผ้าที่ผู้ชายใช้ คือผ้าโสร่ง และผ้าขาวม้า ซึ่งมีชื่อเรียกลายผ้าและมีลวดลายจำกัอยู่ใน

²⁰ ดวงเด่น บุญปก, “การศึกษาคำศัพท์ภาษาเขมรสุรินทร์ในการทอผ้าพื้นเมือง” (สารนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเขมรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545).

รูปแบบของลายทางและลายตาราง ส่วนผ้าของผู้หญิง คือ ผ้าซิ่น ได้รับการประดิษฐ์ดัดแปลงลวดลายให้มีความหลากหลายมากกว่าผ้าของผู้ชาย จึงทำให้ผ้าซิ่นมีหลายชนิดและมีชื่อเรียกผ้าได้อย่างไม่จำกัด

ในด้านคุณค่าและประโยชน์ใช้สอยจากผ้าพื้นเมืองนั้น ผู้วิจัยพบว่า ผ้าพื้นเมืองนอกจากจะมีบทบาทสำคัญในการแต่งกายแล้ว ยังเป็นเครื่องประกอบที่สำคัญในงานบุญ และงานพิธีต่าง ๆ ของท้องถิ่น และผู้วิจัยยังได้รวบรวมความเชื่อและข้อห้ามบางประการของช่างทอผ้ามาบันทึกไว้เพื่อหาความเชื่อมโยงในเหตุและผลอีกด้วย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของการใช้ศัพท์ภาษากวย ของบุคคลสามระดับอายุ
2. ทำให้ทราบถึงแนวโน้มการใช้ศัพท์ในภาษากวย ในอนาคต
3. ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยด้านอื่น ๆ เช่น การศึกษาวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์เชิงประวัติ ภาษาศาสตร์สังคม และภาษาถิ่น โดยนำไปเปรียบเทียบกับการใช้ภาษากวย และ ญอ ถิ่นอื่น ๆ
4. เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมภาษาถิ่น อันเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของท้องถิ่นอย่างหนึ่ง

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. หน่วยคำ หมายถึง หน่วยที่เล็กที่สุดที่มีความหมาย ซึ่งหน่วยคำนั้น อาจจะมีขนาดเท่ากับคำ หรือเป็นส่วนหนึ่งของคำ หากปรากฏตามลำพังได้ เรียกว่า หน่วยอิสระ เช่น “รัก” [rák] “หวาน” [wǎ:n] หากไม่สามารถปรากฏตามลำพังได้ ต้องประกอบเข้ากับคำอื่น เรียกว่าหน่วยคำไม่อิสระ เช่น หน่วยคำ [ma] [ma mǎŋ] ในคำว่า “มะม่วง”

2. หน่วยอรรถ หมายถึง หน่วยความหมาย ซึ่งแต่ละหน่วยอรรถ อาจจะแทนด้วยศัพท์ 1 ศัพท์ หรือ มากกว่าก็ได้ เช่น

“แห”	1.	[sam 'lan]
“เล็ก”	1.	['kɛ:t]
	2.	['bi?]
	3.	[bia 'bia?]

คำว่า “แห” และ “เล็ก” ถือว่าเป็น “หน่วยอรรถ” ซึ่งแต่ละหน่วยอรรถจะแทนด้วยศัพท์ อาจจะมีเพียง 1 ศัพท์ หรือมากกว่าก็ได้ แล้วแต่ผู้บอกภาษาว่าจะมีอัตราในการใช้ศัพท์แทน

หน่วยอรรถนั้นจำนวนเท่าไร ในที่นี้ หน่วยอรรถว่า “แห” แทนด้วย 1 ศัพท์ ส่วนหน่วยอรรถว่า “เล็ก” แทนด้วย 3 ศัพท์

3. คำ หมายถึง หน่วยทางภาษาที่ประกอบขึ้นด้วยเสียงและความหมาย ซึ่งใช้แทนหน่วยอรรถหนึ่ง และยังไม่ได้ผ่านขั้นตอนของการวิเคราะห์ สามารถปรากฏตามลำพังได้ เช่น นิ่ง อ่าน หนาว

4. ศัพท์ หมายถึง คำที่ใช้แทนหน่วยอรรถหนึ่ง ซึ่งผ่านขั้นตอนการวิเคราะห์ศัพท์แล้วว่าเป็นสมาชิกของแต่ละหน่วยอรรถ โดยแต่ละศัพท์อาจจะมีรูปแปร หรือ ไม่มีก็ได้ เช่น

“ดอกไม้”	['pian]
	~ ['p ^h ian]
“หญ้า”	['bat]
“แดงโม”	[ke:n 'puŋ]
	~ [ke:n 'p ^h uŋ]
	~ [k ^h e:n 'p ^h uŋ]

คำว่า ['pian] ['bat] และ [ke:n 'puŋ] เป็น “ศัพท์” ซึ่งผ่านการวิเคราะห์แล้วว่าเป็นสมาชิกของแต่ละหน่วยอรรถตามลำดับ แต่ละศัพท์นั้นบางศัพท์ก็มีรูปแปร อาจจะน้อยหรือมากขึ้นอยู่กับผู้ออกภาษาว่าจะมีลักษณะการใช้คำศัพท์เป็นอย่างไร แต่บางศัพท์อาจไม่มีรูปแปรก็ได้

5. ศัพท์เดิม หมายถึง ศัพท์ที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แล้วว่าเป็นศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน มีอัตราความถี่สูง ในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งในวิทยานิพนธ์นี้ ได้แก่ กลุ่มอายุที่ 1 และผู้วิจัยพิจารณาได้ว่าไม่ใช่ศัพท์ที่รับมาจากภาษาไทยกลาง หรือเป็นศัพท์ที่สร้างขึ้นใหม่

6. ศัพท์อื่น ในที่นี้หมายถึง ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน หรือศัพท์ที่สร้างขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นศัพท์ที่นอกเหนือจากศัพท์เดิม

7. ภาษาไทยมาตรฐาน หมายถึง ภาษาไทยที่ใช้เป็นภาษาราชการของประเทศไทย

8. การแปรด้านเสียง (Phonological variation) หมายถึง การที่เสียงมากกว่า 1 เสียงสามารถใช้แทนที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยน เช่น

[ka 'te saŋ 'ka:j]	[ka 'te saŋ 'ka:j]	“ทราย”
['p ^h eʔ]	['p ^h eʔ]	“โคลน”

ในหน่วยอรรถว่า “ทราย” และ “โคลน” จะเห็นได้ว่าเป็นศัพท์ที่มีการแปรด้านเสียงสระคือ [e] ~ [e] ซึ่งสามารถใช้แทนกันได้ และไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

[kʌ 'daj]	[?ʌ 'daj]	“ใคร”
['kua]	['?ua]	“อยู่”

ในหน่วยอรรถว่า “ใคร” และ “อยู่” จะเห็นได้ว่าเป็นศัพท์ที่มีการแปรด้านเสียงพยัญชนะ คือ [k] [?] ซึ่งสามารถใช้แทนกันได้ และไม่ได้ทำให้ความหมายเปลี่ยนไปเช่นเดียวกัน

9. รูปแปร หมายถึง รูปของศัพท์เดียวกันที่มีลักษณะของเสียงต่างกัน โดยความแตกต่างของรูปแปรอาจอยู่ที่เสียงพยัญชนะ สระ การตัดเสียง การลดพยางค์ การเรียงลำดับคำ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“แมงป่อง”	[caŋ 'kaw]	[caŋ 'kaw]	[caŋ 'kaw]
	~ [kaŋ 'kaw]	~ [kaŋ 'kaw]	~ [kaŋ 'kaw]
	~ ['kan caŋ 'kaw]	~ ['kan caŋ 'kaw]	~ ['kan caŋ 'kaw]
	~ [ka:ŋ 'kaw]	~ [ka:ŋ 'kaw]	~ [ka:ŋ 'kaw]

ในหน่วยอรรถที่มีความหมายว่า “แมงป่อง” ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ [caŋ 'kaw] [kaŋ 'kaw] ['kan caŋ 'kaw] และ [ka:ŋ 'kaw] ซึ่งทั้ง 4 ศัพท์นี้มีการแปรเสียงสระ เสียงพยัญชนะ และมีการเพิ่มเสียง จึงถือว่าเป็นรูปแปรของกันและกัน ดังนั้น ในหน่วยอรรถว่า “แมงป่อง” นี้ ทั้งสามระดับอายุจะมีศัพท์ที่ใช้แทนอยู่จำนวน 1 ศัพท์เท่านั้น ที่เหลือถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน

10. ศัพท์แปร หมายถึง ศัพท์ภาษากวย ซึ่งมีรูปของศัพท์ที่ผู้บอกภาษาใช้แตกต่างกันมากกว่า 1 ศัพท์ แทนหน่วยอรรถ 1 หน่วยอรรถ โดยสามารถทราบได้ว่า ศัพท์ภาษากวย ที่ใช้แทนหน่วยอรรถ 1 หน่วยอรรถนั้น มีกี่ศัพท์ จะใช้ศัพท์แปร แล้วตามด้วยตัวเลข เท่ากับจำนวนศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยอรรถนั้น เช่น

ศัพท์แปร 3

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“แมงกะซอน”	1. ['cit ci: 'sɔ:n]	['cit ci: 'sɔ:n]	['cit ci: 'sɔ:n]
	2. ['kan ci: 'sɔ:n]	['kan ci: 'sɔ:n]	['kan ci: 'sɔ:n]
	3. -	-	['me:ŋ ci: 'sɔ:n]

ในหน่วยอรรถที่มีความหมายว่า “แมงกะซอน” นี้ ผู้บอกภาษากวย มีการใช้ศัพท์ภาษากวยจำนวน 3 ศัพท์ คือ ['cit ci: 'sɔ:n] ['kan ci: 'sɔ:n] และ ['me:ŋ ci: 'sɔ:n] ทั้งสามศัพท์นี้เป็น “ศัพท์แปร” ถือว่าเป็นคนละศัพท์กัน ไม่ใช่รูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนั้น หน่วยอรรถว่า “แมงกะซอน” นี้ จึงเรียกว่า “ศัพท์แปร 3” คือ ศัพท์ที่ผู้บอกภาษากวย ใช้ศัพท์ภาษากวย 3 ศัพท์ แทนด้วยหน่วยอรรถ 1 หน่วยอรรถ

11. ภาษาทวยบ้านกอกแก้ว หมายถึง ภาษาทวย ที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันอยู่ในปัจจุบัน ที่บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ

เครื่องหมายและสัญลักษณ์

1. [] หมายถึง การถ่ายเสียงในระดับสัทศาสตร์และเป็นเสียงหรือศัพท์ที่เป็นรูปแปร
2. / / หมายถึง การถ่ายเสียงในระดับสัทศาสตร์ และเป็นเสียงหรือศัพท์ที่เป็นมาตรฐานในภาษานั้น
3. ~ หมายถึง แปรเป็น
4. ' หมายถึง การลงเสียงหนักที่ท้ายพยางค์

บทที่ 2

ภูมิหลังเกี่ยวกับท้องถิ่นและภาษา

ประวัติจังหวัดศรีสะเกษ

จังหวัดศรีสะเกษ เป็นจังหวัดที่มีความเป็นมาอันเก่าแก่จังหวัดหนึ่ง ซึ่งมีตำนานเล่าถึงที่มาของชื่อจังหวัดหลายตำนานด้วยกัน จังหวัดศรีสะเกษ มีชื่อเดิมที่ไพเราะว่า “ศรีนครลำดวน” มีดอกลำดวนเป็นสัญลักษณ์ของเมือง ในสมัยอยุธยา ใช้ชื่อว่า “เมืองขุขันธ์” และเปลี่ยนมาเป็นจังหวัดศรีสะเกษ เมื่อปีพุทธศักราช 2481 ในสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 8¹

ประวัติเมืองศรีสะเกษ กับ เมืองขุขันธ์ ในพงสาวดารมีการบันทึกที่แยกกันไม่ออก เพราะต่างมีประวัติความเป็นมาแทบจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต่างกันตรงเมืองขุขันธ์ ก่อตั้งมาก่อนเมืองศรีสะเกษ ประมาณ 20 ปีเศษ ตรงกับสมัยพระที่นั่งสุริยาศอมรินทร์ หรือ พระเจ้าเอกทัศ กษัตริย์สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายปี พ.ศ.2302 เดิมชื่อ “บ้านปราสาทสี่เหลี่ยมโคกลำดวนใหญ่” มีตากะจะและ เชียงขันธ์ เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน ภายหลังได้ช่วยติดตามพระยาช้างเผือกที่แตกโรงมาแต่กรุงศรีอยุธยาได้สำเร็จ “ตากะจะ” จึงได้ฐานันดรเป็น “หลวงแก้วสุวรรณ” ส่วน “เชียงขันธ์” ได้ฐานันดรเป็น “หลวงปราบ” และได้ส่งส่วย เช่น ช้าง ม้า แก่นสน ขางสน เป็นต้น มายังกรุงศรีอยุธยา “ตากะจะ” จึงได้เลื่อนตำแหน่งเป็น “พระไกรภักดีศรีนครลำดวน” แล้วได้ยก “บ้านปราสาทสี่เหลี่ยมโคกลำดวนใหญ่” ขึ้นเป็น “เมืองขุขันธ์” ขึ้นตรงต่อเมืองพิมาย²

ต่อมาในสมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี พ.ศ. 2321 โปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนบรรดาศักดิ์ให้แก่เจ้าเมืองขุขันธ์ เป็น “พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ)” ต่อมา ตากะจะถึงแก่กรรม “หลวงปราบ” (เชียงขันธ์) จึงได้เป็นเจ้าเมือง นามว่า “พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน ” สืบเนื่องมาจนถึงปี พ.ศ.2325 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ปลัดเมืองขุขันธ์ คือ พระภักดีภูธรสงคราม (อุ่น) กราบบังคมทูลขอพระบรมราชานุญาตออกจากราชการเมืองขุขันธ์ มาตั้ง “บ้านโนนสามขา ตระกำแพง” (เมืองเดิมของ

¹ กรมศิลปากร, กองโบราณคดี, ฝ่ายวิชาการ งาน โบราณคดีประวัติศาสตร์, ศรีสะเกษ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตอนล่าง (กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย), 44.

² เดิม วิภาคย์พจนกิจ, ประวัติศาสตร์อีสาน (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 130.

ขอม ซึ่งมีประวัติพื้นเมืองว่า พญาศรีโคตรบูรณ์ กับพระมเหสี เคยมาพักแรม) ขึ้นเป็นเมือง และดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าเมือง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 1 จึงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง “บ้านโนนสามขา สระกำแพง” ขึ้นเป็น “เมืองศรีสะเกษ” และโปรดเกล้าฯ ให้ “พระภักดีภูธรสงคราม” (อุ้น) ดำรงตำแหน่งเป็น “พระยารัตนวงศา” เจ้าเมืองศรีสะเกษคนแรก แต่เพราะพื้นที่นี้กั้นคาน้ำ จึงได้ย้ายที่ตั้งเมืองใหม่ มาอยู่ใกล้ลำน้ำที่มีชื่อว่า “ห้วยสำราญ” อันเป็นที่ตั้งเมืองศรีสะเกษ มาจนถึงปัจจุบัน ในราว พ.ศ. 2424 พระพรหมภักดี (โท) ขกกระบัตรเมืองศรีสะเกษ ได้พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งเป็น พระยาวิเศษภักดี เจ้าเมือง และให้ทำวังหว้า เป็น พระภักดีโยธา ซึ่งท่านผู้นี้ต่อมาในสมัยรัชการที่ 5 ช่วงเริ่มการปกครองระบบเทศาภิบาล (พ.ศ. 2474) ก็ได้ดำรงตำแหน่งเป็น ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ³

1. สภาพทั่วไป

1.1 ลักษณะที่ตั้ง

จังหวัดศรีสะเกษ ตั้งอยู่ทางตอนใต้ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้ง (Latitude) ที่ 14-15 องศาเหนือ และเส้นแวง (Longitude) ที่ 104-105 องศาตะวันออก อยู่เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ประมาณ 120 เมตร⁴ เนื้อที่ของตัวจังหวัดศรีสะเกษนั้น มีประมาณ 8,839 ตารางกิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 517 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 5,524,985 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.83 ของพื้นที่ประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 5.39 ของพื้นที่เมืองอีสานทั้งหมด พื้นที่จากทิศเหนือสุดของจังหวัด ถึงทางใต้สุด มีประมาณ 100 กิโลเมตร จากทิศตะวันออก ถึงทิศตะวันตก มีประมาณ 90 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตดังนี้ คือ

ทิศเหนือ	เป็นเขตติดต่อกับ จังหวัดยโสธร และ จังหวัดร้อยเอ็ด
ทิศใต้	เป็นเขตติดต่อกับ ประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย โดยมีเขาพนมดงรักเป็นแนวกันเขตแดน
ทิศตะวันออก	เป็นเขตติดต่อกับ จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันตก	เป็นเขตติดต่อกับ จังหวัดสุรินทร์

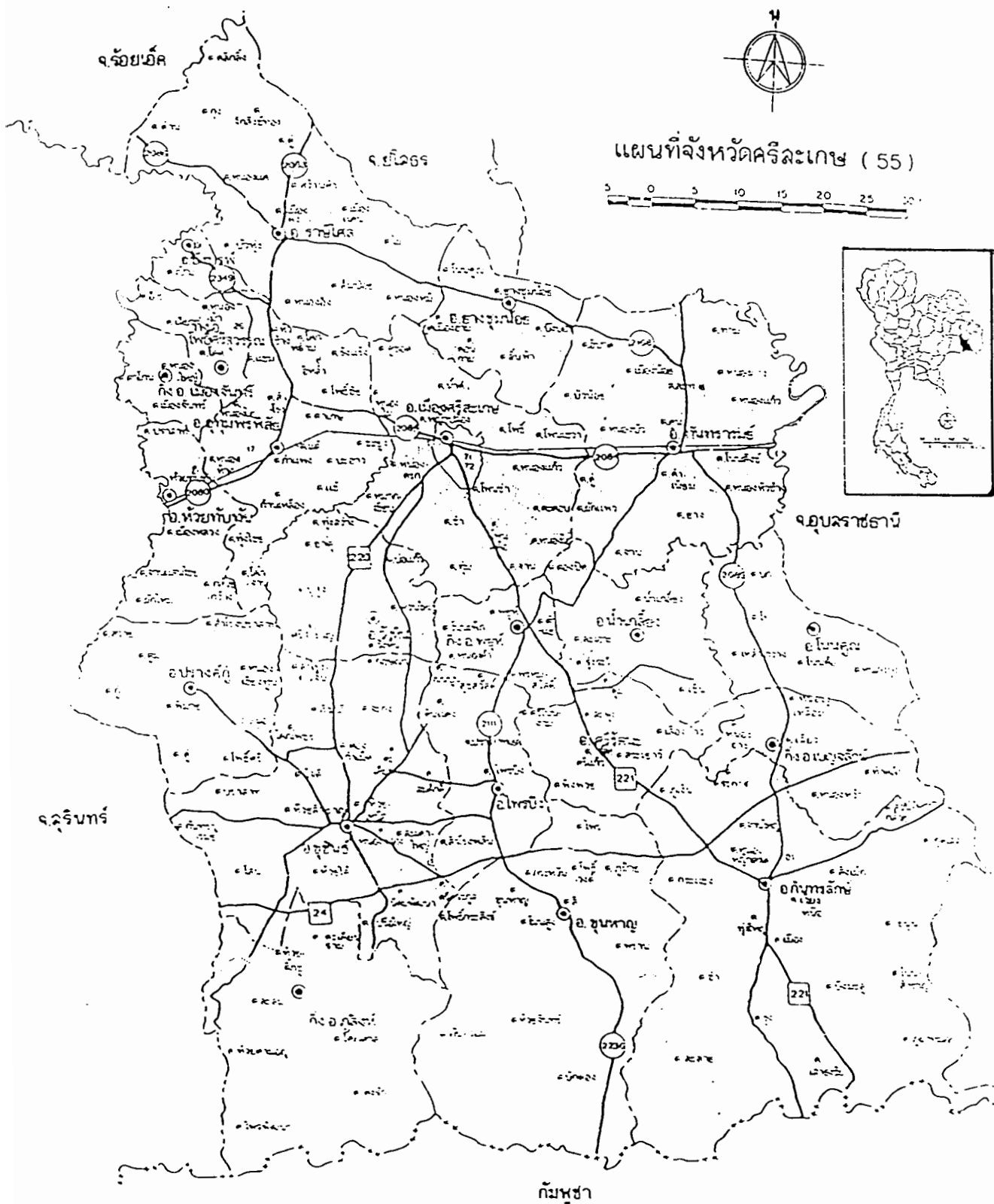
³ แคมป์ทองเที่ยว ฉบับพิเศษ Guide Book. สารคดีชุด “แผ่นดินเราสวย” แนะนำอีสานใต้, 32.

⁴ คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร จดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ, วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544. จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542), 1.

1.4 ประชากร

จำนวนประชากรในจังหวัดศรีสะเกษ จากข้อมูลเดือนธันวาคม ปี พ.ศ.2543 มีจำนวนตำบล 206 ตำบล มีจำนวนหมู่บ้าน 2,324 หมู่บ้าน มี 270,423 ครัวเรือน จำนวนประชากรโดยรวมทั้งหมด 1,422,527 คน แบ่งเป็นเพศชาย 720,960 คน คิดเป็นร้อยละ 49.91 มีเพศหญิง 712,567 คน คิดเป็นร้อยละ 50.09⁸

⁸ สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, แผนที่แสดงเขต อำเภอ ตำบล เทศบาล และข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด พ.ศ.2543 (กรุงเทพฯ : กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ 2543), 209.

แผนที่ 1 : แผนที่จังหวัดศรีสะเกษ

ที่มา : สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานสถิติแห่งชาติ, แผนที่แสดงเขต อำเภอ ตำบล เทศบาล และข้อมูลพื้นฐาน ของจังหวัด พ.ศ.2543 (กรุงเทพฯ : กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ 2543), 209.

ประวัติอำเภอรายีไศล

อำเภอรายีไศล นั้น มีประวัติความเป็นมาคือ ณ ปีมะโรง พุทธศักราช 2424 พระยาวิเศษภักดี เจ้าเมืองขุขันธ์ ได้มีใบบอกกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ขอตั้งหมู่บ้านหिनกอง (บ้านเมืองเก่า ตำบลกุง ในปัจจุบัน) เป็น “เมืองรายีไศล” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง “ท้าวจันศรี” เป็น “พระประมวญปิงจານิก”⁹ มาเป็นเจ้าเมืองรายีไศล การที่ตั้งชื่อเมืองว่า “รายีไศล” ก็เพราะหมู่บ้านที่ตั้งเมืองมีหिनกองอยู่มาก และคำว่า “ไศล” แปลว่า “หิน”

พุทธศักราช 2440 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยุบเมืองรายีไศล เป็น อำเภอรายีไศล และให้ขึ้นตรงต่อเมืองขุขันธ์

พุทธศักราช 2460 เปลี่ยนชื่ออำเภอรายีไศล เป็น “อำเภอคง” เพื่อให้ตรงกับชื่อดำบลอันเป็นที่ตั้งอำเภอ

พุทธศักราช 2482 เปลี่ยนชื่อจาก “อำเภอคง” เป็น “อำเภอรายีไศล” เพื่อให้ตรงกับประวัติเดิมของอำเภอ ซึ่งยังคงใช้ชื่อนี้อยู่ตลอดมาจนถึงทุกวันนี้¹⁰

1. สภาพทั่วไป

อำเภอรายีไศล มีลักษณะเป็นที่ราบสูง พื้นดินเป็นดินร่วนปนดินทรายโดยทั่วไป มีป่าละเมาะบ้างเป็นบางส่วน มีแม่น้ำมูลไหลผ่าน จากทิศตะวันตกไปสู่ทิศตะวันออก ที่ดินริมฝั่งแม่น้ำมูลส่วนมากเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง และน้ำจะหลากท่วมในฤดูฝน และพื้นที่ของอำเภอ รายีไศล อยู่ในเขตพื้นที่ของทุ่งกุลาร้องไห้ โดยทั่วไปอากาศจะแห้งแล้ง ฤดูร้อนจะร้อนจัด ฤดูหนาวอากาศจะหนาวและลมแรง ฤดูฝนนั้น ฝนตกไม่ค่อยชุกนัก¹¹

อำเภอรายีไศลนั้น จัดเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ซึ่งมีแหล่งโบราณคดีสมัยทวารวดีอยู่เป็นจำนวนมากหลายแห่งด้วยกัน ซึ่งนักวิชาการด้านโบราณคดี เช่น ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม ได้กล่าวไว้ว่า บริเวณที่ราบลุ่มในเขตอำเภอรายีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ได้ชื่อว่า “ที่ราบลุ่มรายีไศล” เป็นบริเวณที่ครอบคลุมพื้นที่ตั้งแต่เขตอำเภอรายีไศล ไปถึงบริเวณที่แม่น้ำมูลและแม่น้ำชีมาสบกัน ในเขต

⁹ ในหนังสือ “ประวัติศาสตร์อีสาน” ของ เดิม วิภาคย์พจนกิจ กล่าวไว้ในหน้า 140 ว่า เจ้าเมืองรายีไศล คนแรกคือ “พระผจญปิงนิก”

¹⁰ ประวัติอำเภอรายีไศล จังหวัดศรีสะเกษ, ที่ระลึกในพิธีเปิดที่ว่าการอำเภอรายีไศล จังหวัดศรีสะเกษ, 2 พฤศจิกายน 2538, 24.

¹¹ เรื่องเดียวกัน, 24.

จังหวัดอุบลราชธานี เพราะแม้ว่าร่องรอยของแหล่งโบราณคดีในเขตทุ่งทรายไสลนี้ จะมีอะไรที่สัมพันธ์และต่อเนื่องกับแหล่งชุมชนโบราณในระยะแรกเริ่มของ “ทุ่งกุลาร้องไห้” ก็ตาม แต่ก็มีความหลายอย่างที่มิรูปแบบทางวัฒนธรรมเป็นของเฉพาะถิ่น เช่น เครื่องปั้นดินเผาที่ใช้เนื้อในพิธีฝังศพนั้น มีการเขียนสีเป็นริ้วรอยด้วยสีดำ สีน้ำตาล และสีแดง เป็นต้น¹²

1.1 ลักษณะที่ตั้ง

ที่ตั้งอำเภอทรายไสล นั้น ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2083 ตัดผ่าน ห่างจากตัวจังหวัดศรีสะเกษ ตามทางหลวงเป็นระยะทาง 38 กิโลเมตร ที่ว่าการอำเภอ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมูล หมู่ที่ 2 ตำบลเมืองคง ซึ่งอำเภอทรายไสลนั้นมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 713.673 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้คือ

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด และอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภออุทุมพรพิสัย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอขามเฒ่า จังหวัดศรีสะเกษ และอำเภอค้อวัง จังหวัดยโสธร

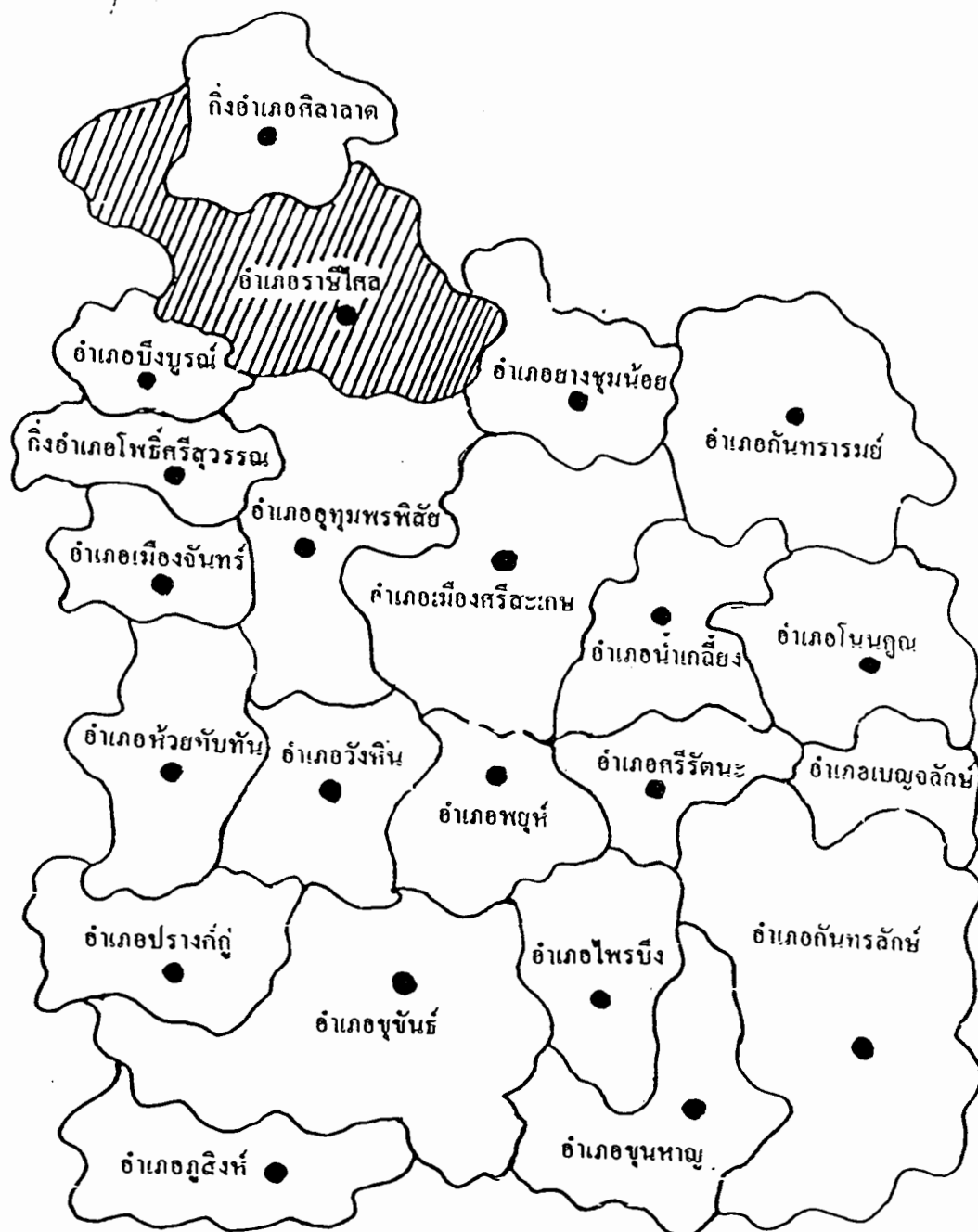
ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอรัตนบุรีจังหวัดสุรินทร์และกิ่งอำเภอโพธิ์ทราย จังหวัดร้อยเอ็ด¹³

1.2 การปกครอง และประชากร

การปกครองในเขตอำเภอทรายไสลนั้น แบ่งการปกครองออกเป็น 13 ตำบล คือ ตำบลเมืองคง ตำบลจิกสังข์ทอง ตำบลค่าน ตำบลคู ตำบลหัวนาคำ ตำบลหนองแค ตำบลเมืองแคน ตำบลบัวหุ้ง ตำบลสร้างปี ตำบลส้มป่อย ตำบลหนองอึ่ง ตำบลหนองหมี่ ตำบลไม้ จำนวนหมู่บ้าน 182 หมู่บ้าน จำนวนครัวเรือน 25,633 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรรวม 82,482 คน (ข้อมูลปี พ.ศ.2540) มีสุขาภิบาล 1 แห่ง คือ สุขาภิบาลเมืองคง

¹² ศรีศักดิ์ วัลทิโกดม, แฉหลักฐานทางโบราณคดี พลิกโฉมหน้าประวัติศาสตร์ไทย แอ่งอารยธรรมอีสาน (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2546), 42.

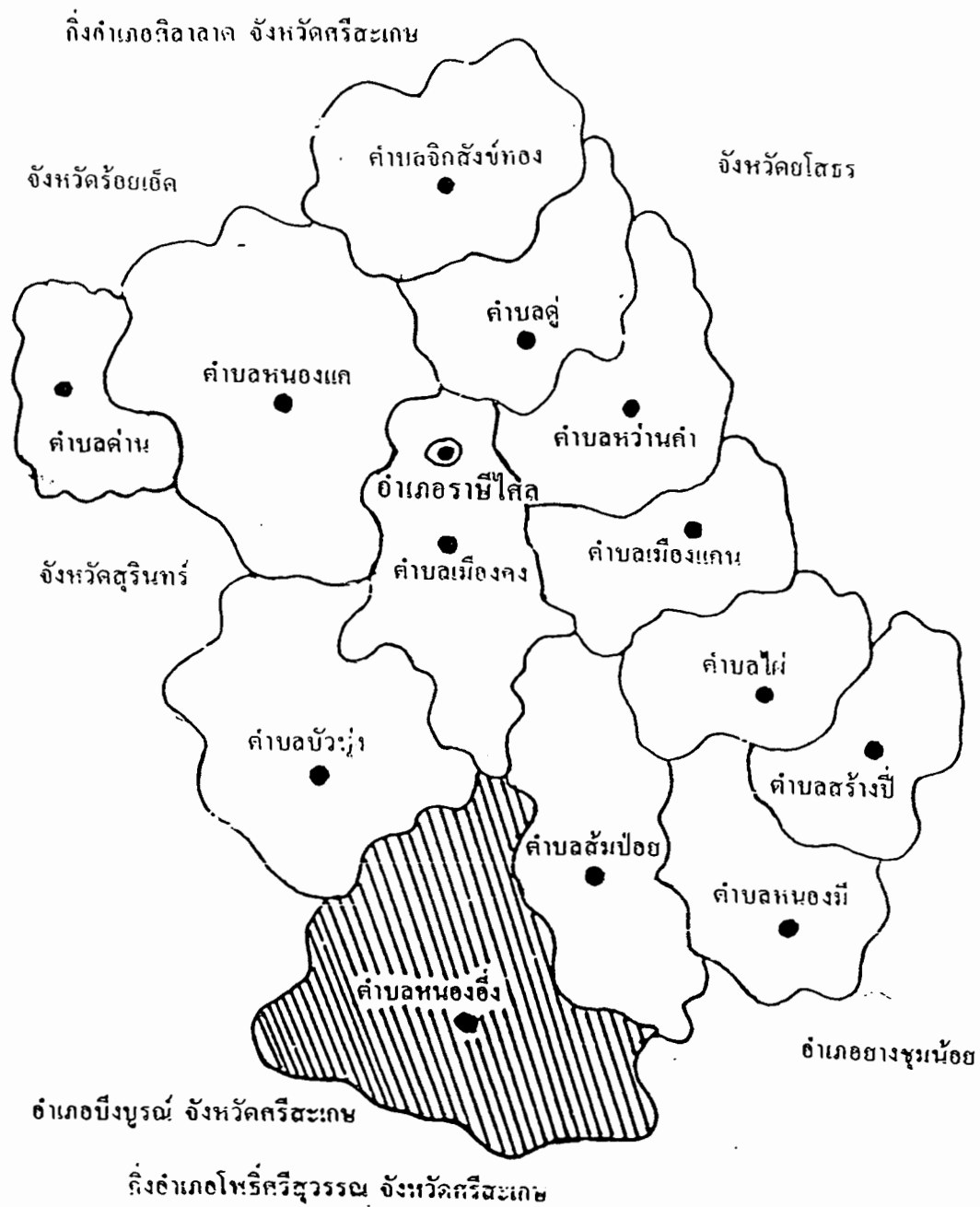
¹³ สำนักงานจังหวัดศรีสะเกษ, ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดศรีสะเกษ (กรุงเทพฯ : ห.จ.ก. โรงพิมพ์เทพนิมิตการพิมพ์ 2529), 45.

ภาพที่ 2 : แผนที่ตั้งของอำเภอราชสีสอ จังหวัดศรีสะเกษ

ที่มา : Ronnakorn Thiratanont, จังหวัดศรีสะเกษ [Online], accessed 3 May 2005. Available from

http://sisaket.go.th/map_sisaket/map_social 2.ph

ภาพที่ 3 : แผนที่เขตปกครองในอำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ

ที่มา : Ronnakorn Thiratanont, จังหวัดศรีสะเกษ [Online], accessed 3 May 2005. Available from <http://sisaket.go.th/amphur/rasrisalai.html>

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านกอกแก้ว

หมู่บ้านกอกแก้ว ก่อตั้งขึ้น ประมาณปีพุทธศักราช 2447 หรือ 102 ปีมาแล้ว¹⁴ โดยเป็นชุมชนที่แยกตัวออกจากบ้านโคงโคง (หมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในระแวกเดียวกัน) ตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ สาเหตุที่แยกหมู่บ้านออกมา ก็เพราะเกิดเหตุไฟไหม้ที่หมู่บ้านโคงโคง ประชากรส่วนหนึ่งจึงย้ายมาอยู่ที่บ้านกอกแก้ว

ในสมัยก่อน ก่อนการก่อตั้งหมู่บ้าน บริเวณแห่งนี้ เป็นท้องทุ่งที่ชาวบ้านโคงโคง มักจะนำวัว-ควาย มาเลี้ยงและมองเห็นว่าบริเวณนี้ มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การอยู่อาศัย จนกระทั่งวันหนึ่ง ได้เกิดไฟไหม้หมู่บ้านซึ่งหาสาเหตุไม่ได้ และด้วยเหตุที่สภาพการปลูกสร้างบ้านเรือนในสมัยนั้น ชาวบ้านจะนิยมปลูกบ้านเรือนติด ๆ กัน หลังคามุงด้วยหญ้าคา ฝาบ้านทำด้วยแวง (พืชชนิดหนึ่งคล้ายใบจาก แต่เล็กกว่า) ทำให้เพลิงที่กำลังไหม้บ้านเรือน ลุกลามไปได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้บ้านเรือนของชาวบ้าน ได้รับความเสียหายจากเพลิงไหม้ไปราวร้อยหลังคาเรือน ด้วยเหตุนี้ ชาวบ้านที่ได้รับความเสียหายและสูญเสียทรัพย์สิน จึงบังเกิดความรู้สึกท้อแท้สิ้นหวัง เพราะข้าวของทรัพย์สิน รวมทั้งที่อยู่อาศัยถูกเพลิงไหม้ทำลายไปจนหมดสิ้น ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งที่บ้านเรือนถูกไฟไหม้เสียหาย จึงพร้อมใจกันแยกตัวออกจากบ้านโคงโคง เพื่อมาตั้งชุมชนใหม่ ครั้งแรกที่ย้ายออกมา มีเพียง 4-5 ครอบครัว ต่อมาญาติ-พี่น้อง จึงได้อพยพย้ายตามมา

บริเวณ โดยทั่วไปของพื้นที่ดั้งเดิมของหมู่บ้านขณะนั้น มีสภาพเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีหนองน้ำตามธรรมชาติหลายแห่ง ที่อุดมไปด้วยสัตว์น้ำมากมายหลายชนิด พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมถึงและมีพื้นที่บางส่วนเป็นที่ดอน และเนื่องด้วยอาณาเขตที่ตั้งของหมู่บ้านกอกแก้ว อยู่ติดกับแม่น้ำมูล โดยอยู่ห่างจากลำน้ำมูลเพียง 2-3 กิโลเมตร ก่อให้เกิดปัญหาตามมามีคือ เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก น้ำจากแม่น้ำมูล จะไหลเข้าท่วมเกือบทุกปี ส่งผลให้บ้านเรือนและพื้นที่ทำกินของชาวบ้าน ได้รับความเสียหาย

บ้านกอกแก้ว หรือบ้านนากอก และอีกชื่อหนึ่งที่คนทั่วไปรู้จักกันคือ บ้านโนนหนอง ซึ่งทุกชื่อเป็นชื่อที่ชาวบ้านเรียกขานกันตามสภาพกายภาพ เนื่องจากพื้นที่บริเวณนี้ มีต้นกอกเยอะ ส่วนชื่อโนนหนอง ได้มาจากชื่อของโนนหนอง ซึ่งเป็นชื่อที่ชาวบ้านในสมัยก่อนใช้เรียกบริเวณนี้ และด้วยเหตุที่หมู่บ้านมีชื่อเรียกขานกันหลายชื่อ ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสนแก่คนทั่วไปที่เรียกขาน นายอำเภอเสริมศักดิ์ ซึ่งเป็นนายอำเภอราษีไศล ในขณะนั้น ท่านมีความคิดว่า น่าจะมีชื่อเรียกที่เป็นทางการ เพื่อที่คนทั่วไปจะได้เรียกขานกัน จากที่เรียกกันว่าบ้านโนนหนอง , บ้านกอกและบ้านนากอก จึงได้มาเปลี่ยนและเพิ่มเติมให้เป็น “บ้านกอกแก้ว”

¹⁴ วงลักษณ์ ตาแสง, “การศึกษาชุมชนบ้านกอกแก้ว,” พฤษภาคม 2544. (อัครสำเนา)

1. สภาพทั่วไป

1.1 ลักษณะที่ตั้ง

ชุมชนบ้านกอกแก้ว ตั้งอยู่ที่ตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ระยะทางห่างจากอำเภอเมืองศรีสะเกษไปทางทิศเหนือประมาณ 35 กิโลเมตร ระยะทางห่างจากอำเภอราษีไศลไปทางทิศใต้ ประมาณ 9 กิโลเมตร มีขนาดของพื้นที่ประมาณ 1,350 ไร่ มีอาณาเขต ดังนี้คือ

ทิศเหนือ ติดต่อกับบ้านธาตุสมบูรณ อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ

ทิศใต้ ติดต่อกับบ้านโคงไค่นอก อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ

ทิศตะวันออก ติดกับแม่น้ำมูล

ทิศตะวันตก ติดกับบ้านโกทา อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ชุมชนบ้านกอกแก้วมีลักษณะภูมิประเทศเป็นดินร่วนปนทราย ปัจจุบันสภาพของดินไม่ค่อยดีเท่าที่ควร เนื่องจากความเสื่อมโทรมของผิวดิน อันเนื่องมาจากการทำเกษตรมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ภูมิอากาศแบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ในฤดูร้อนอากาศจะร้อนจัดและมีความแห้งแล้งบ้าง แต่เนื่องจากมีแม่น้ำมูล จึงไม่ค่อยส่งผลกระทบมากนัก ฤดูฝนจะมีฝนตกชุกระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม ก่อนข้างมีระยะเวลาที่สั้นมาก ฤดูหนาวอากาศจะหนาว มีลมกระโชกแรงเนื่องจากไม่มีที่กำบังลม เพราะทิศเหนือ และทิศตะวันตก และทิศใต้ ไม่มีป่าไม้ จะมีก็เพียงทิศตะวันออก ที่มีป่าละเมาะประมาณ 500 ไร่

1.3 การปกครองและประชากร

ชุมชนบ้านกอกแก้ว จัดการปกครองแบบท้องถิ่น มีผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองในระดับหมู่บ้าน ทำหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของราษฎรและผู้ที่มาติดต่องาน ทั้งเป็นผู้ประสานงานระหว่างราษฎรในหมู่บ้านกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งทางราชการและเอกชน ในชุมชนแห่งนี้ มีคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ขึ้นกับตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ มีหมู่บ้านที่อยู่ในความปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง 16 หมู่บ้าน คือบ้านหนองอึ่ง บ้านนาแปะ บ้านโกทา บ้านโคงไค่น บ้านห้วยใหม่ บ้านขาม บ้านเปือย บ้านฮ่องข่า บ้านโพธิ์ซัง บ้านกอกแก้ว บ้านบาก บ้านหนองเม็ก บ้านผักนึ่ง บ้านธาตุสมบูรณ บ้านหนองบัวหลวง บ้านโคงไค่นอก บ้านคอนม่วง

ชุมชนหมู่บ้านกอกแก้วนั้น มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 70 ครอบครัวย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบ้านใหญ่ มี 50 หลังคาเรือน กลุ่มบ้านเล็ก มี 20 หลังคาเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด 322 คน แยกเป็นชาย 157 คน แยกเป็นหญิง 165 คน

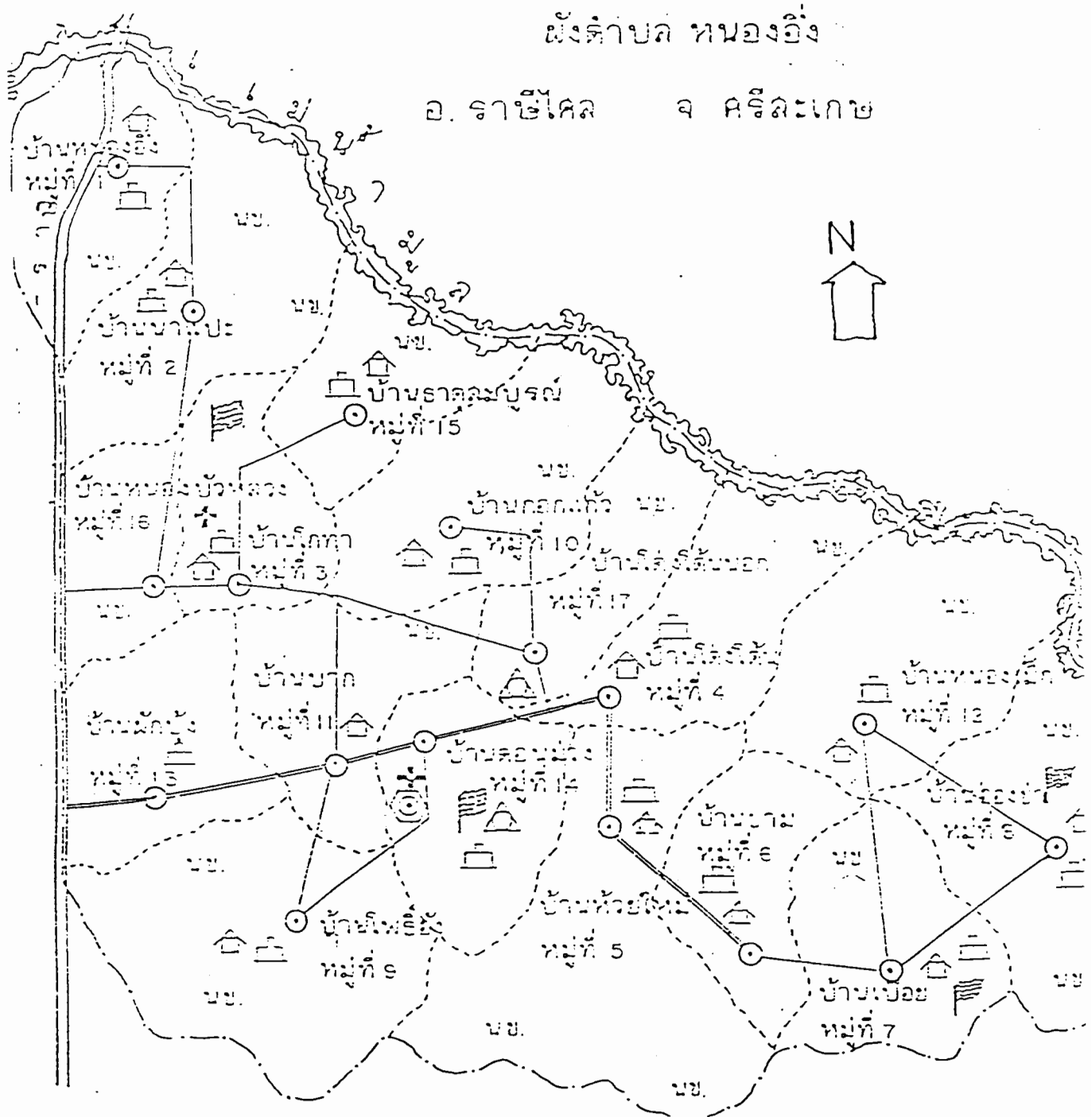
การปกครองของหมู่บ้านกอกแก้วนั้น ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ก็คล้ายคลึงกับสังคมชนบททั่วไป ซึ่งชาวบ้านจะให้ความเคารพนับถือผู้อาวุโส และใช้ระบบคุณธรรมในการปกครอง โดยเน้นความสัมพันธ์ในรูปแบบของเครือญาติ การร่วมแรงร่วมใจกันในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และชาวบ้านจะอาศัยพึ่งพอกันในทุก ๆ เรื่องกลุ่มคนที่เป็นผู้นำในการอพยพเข้ามาอาศัยในหมู่บ้านในครั้งแรก เช่น นายนาม , นายเคน , นายนิล , นายลิ่ง เป็นกลุ่มที่ได้รับความไว้วางใจและได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นเป็นผู้ใหญ่บ้านตามลำดับ ซึ่งผู้ใหญ่บ้านคนแรกคือ นายนามจันทร์ ศิลา พ.ศ 2457-2467 ผู้ใหญ่คนปัจจุบันคือ นายวัฒนา พันทอง เป็นผู้ใหญ่บ้านคนที่ 11

1.4 สภาพเศรษฐกิจ และสังคม

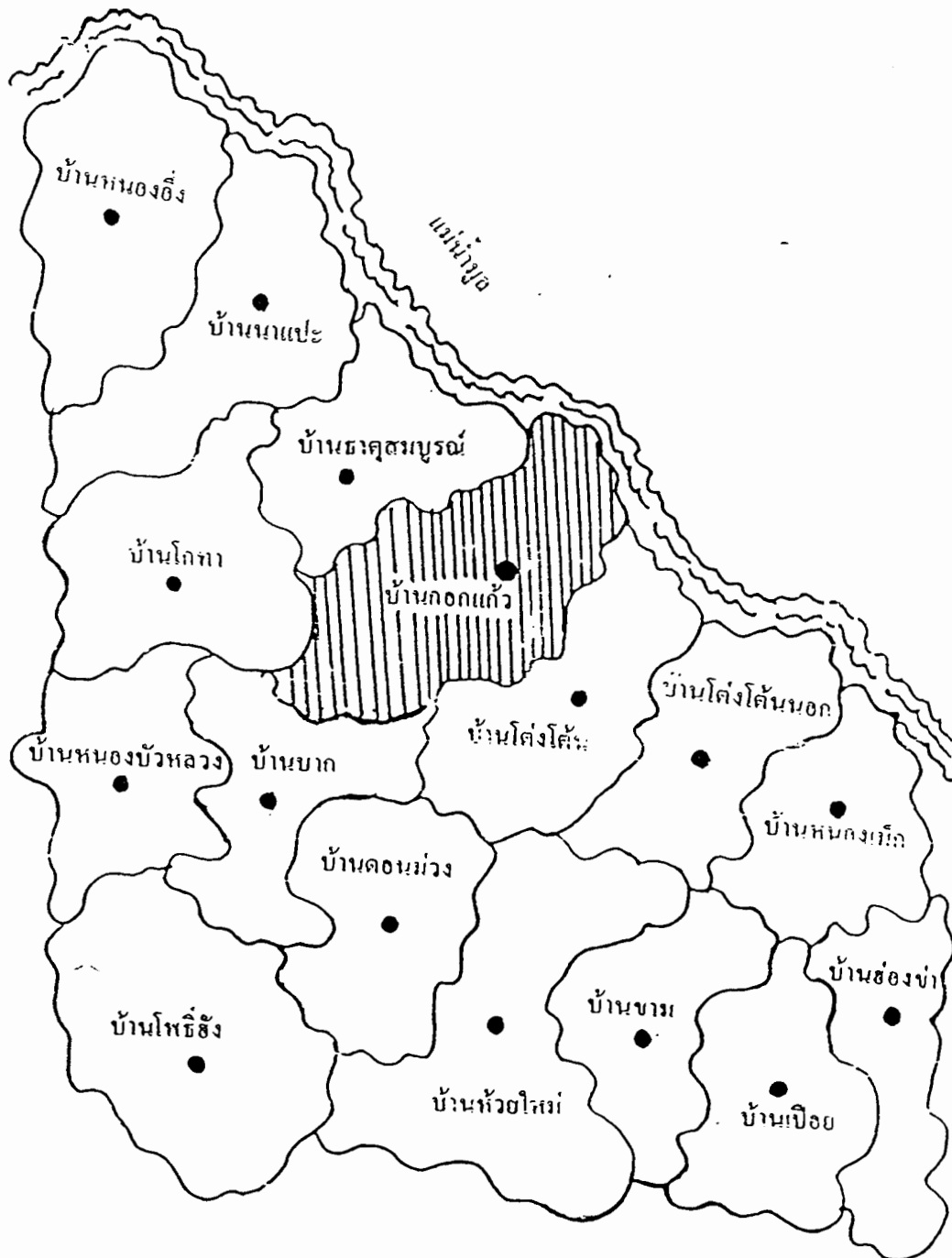
ด้านเศรษฐกิจและทรัพยากรนั้น ชาวบ้านยังต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ในด้านการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ทั้งทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรป่าไม้ ที่มีอยู่ในชุมชน โดยชาวบ้านทั้งหมู่บ้านประกอบอาชีพการทำนา เป็นอาชีพหลัก ควบคู่ไปกับการทำสวน เลี้ยงสัตว์ (โค กระบือ)

ช่วงฤดูกาลผลิต ของชาวบ้านกอกแก้วนั้น จะเริ่มตั้งแต่เดือน 4 (เดือนเมษายน) ถึงเดือนห้า (เดือนธันวาคม) โดยจะเริ่มหว่านกล้า ตั้งแต่เดือน 4-5 จะแล้วเสร็จภายในเดือน 5-6 เนื่องจากที่ตั้งของหมู่บ้าน อยู่ในเขตพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกน้ำท่วม ซึ่งปัญหาน้ำท่วมนั้นจะเกิดขึ้นแทบจะทุกปี ฉะนั้นชาวบ้านจึงต้องหว่านกล้าให้แล้วเสร็จก่อนที่น้ำท่วม หลังฤดูกาลผลิตของชาวบ้านแล้ว จะมีเวลาประมาณ 2-3 เดือน หลังการเก็บเกี่ยว ผู้หญิงจะทอเสื่ออก และปลูกหม่อนเลี้ยงไหม เพื่อเอาไว้ใช้สำหรับทอผ้า ชาวบ้านมีรายได้โดยเฉลี่ย ครอบครัวยละ 15,000 บาท/ปี มีครอบครัวที่มีหนี้สินบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบที่รัฐบาลกระจายไปยังท้องถิ่น ที่นำลง ไปแจกแต่ละหมู่บ้าน เช่น เงินกองทุนเลี้ยงโค-กระบือ , เงิน 280,000 , เงินกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น

ในหมู่บ้านกอกแก้วนั้น ไม่มีโรงเรียนประจำหมู่บ้าน เด็กนักเรียนต้องเดินทางไปเรียนที่หมู่บ้านโต้งไค้น ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่จะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ ปีที่ 6 มีเพียงส่วนน้อยที่จะได้รับการศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมที่สูงขึ้นไป เนื่องจากมีปัญหาทางด้านขาดแคลนทุนทรัพย์ และทรัพยากรทางการศึกษา คือ โรงเรียน ระดับการศึกษา โดยเฉลี่ย จากข้อมูลพื้นฐาน พบว่าประชากรส่วนใหญ่ของหมู่บ้านกอกแก้วจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ ปีที่ 6

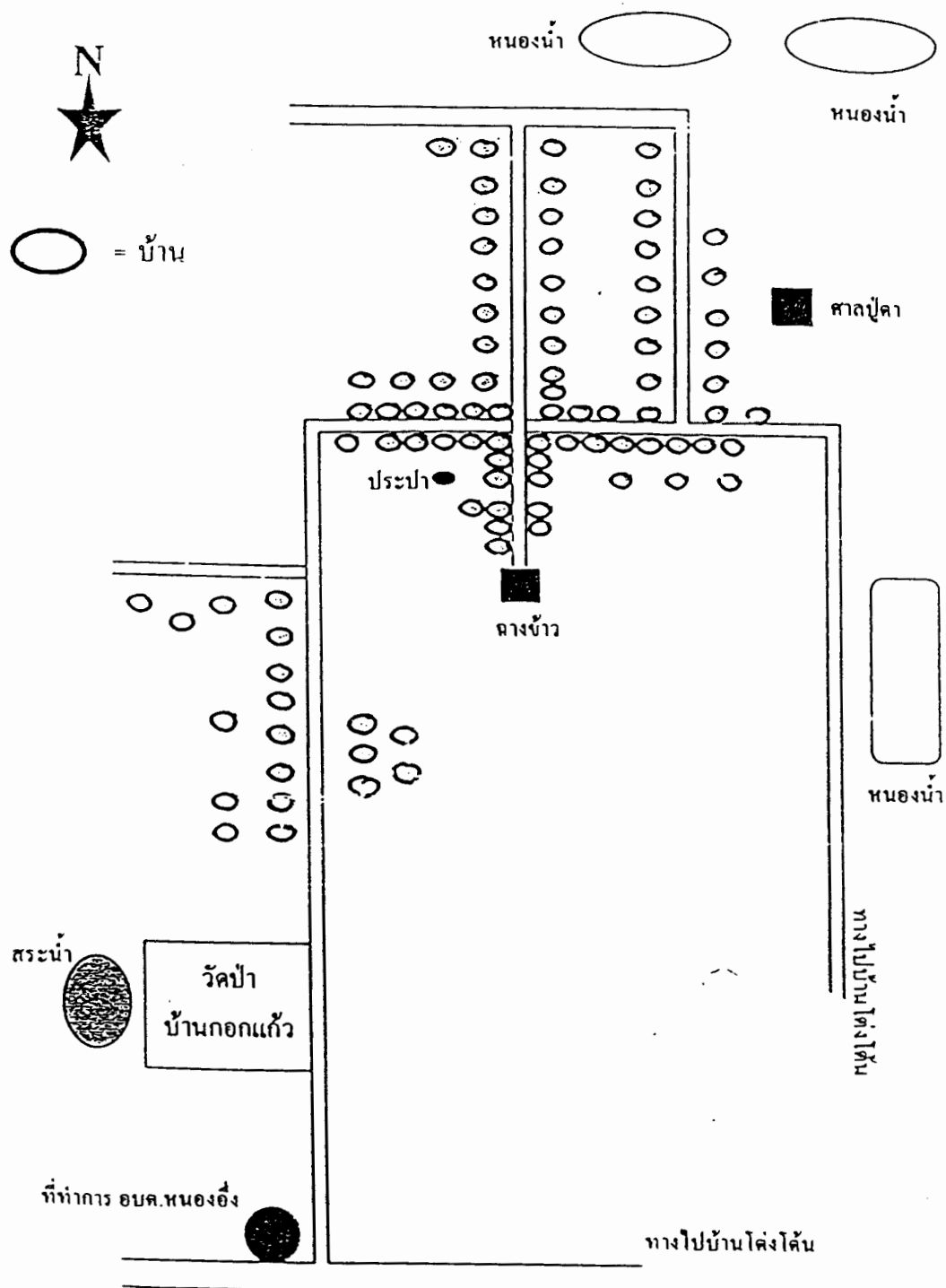

แผนผัง 1 : แผนผังตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษฎร์ไศล จังหวัดศรีสะเกษ
 ที่มา : แผนพัฒนาตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษฎร์ไศล จังหวัดศรีสะเกษ
 ปีพุทธศักราช 2545.

แผนที่ 5 : แผนที่เขตปกครองในตำบลหนองอึ่ง อารายิโกศล จังหวัดศรีสะเกษ

ที่มา : คัดแปลงมาจากการออกภาคสนามเก็บข้อมูล เมื่อวันที่ 21- 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2547

แผนผัง 2 : แผนผังหมู่บ้านกอกแก้ว หมู่ที่ 10 ตำบลหนองอึ่ง อำเภอรามิไสล จังหวัดศรีสะเกษ
 ที่มา : ดัดแปลงมาจากการออกภาคสนามเก็บข้อมูล เมื่อวันที่ 21-30 กรกฎาคม พ.ศ. 2547

ความเป็นมาของชาวกวย, กวย, ล้วย ในจังหวัดศรีสะเกษ

ชนชาติกวย เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณลุ่มแม่น้ำโขง ก่อนชนชาติขอมหรือเขมร ประมาณ 3,400 ปี ก่อน ค.ศ. ซึ่งชนชาติกวยมีถิ่นฐานเดิมอยู่บริเวณแม่น้ำพรหมบุตร แคว้นอัสสัม ประเทศอินเดีย แล้วจึงอพยพผ่านแม่น้ำคงคา(สาละวิน) ประเทศพม่า จีนตอนล่าง สู่มแม่น้ำโขงตอนเหนือ¹⁵ จากนั้นกลุ่มชาติพันธุ์กวย ก็อพยพไปตามถิ่นต่างๆ และถูกเรียกชื่อไปหลายอย่างด้วยกัน

นักภาษาศาสตร์ยอมรับว่า กวย ข่า ลัว เป็นชนชาติที่พูดภาษาตระกูลมอญ-เขมร และเห็นว่าเป็นภาษาที่ใกล้เคียงกันมาก ซึ่งบางกลุ่มก็เป็นภาษาถิ่นซึ่งกันและกัน และชนชาติทั้งสามกลุ่มนี้เรียกชนชาติของตนเองว่า กวย กุย กวย โกย เกือบทั้งสิ้น คำว่า ล้วย ข่า และ ลัว นั้น เป็นชื่อที่ชนชาติใกล้เคียงตั้งให้เช่น ในประเทศไทยเรียกว่า “ล้วย” ทางภาคเหนือของไทย เรียกว่า “ลัว หรือ ลัวะ” สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเรียกว่า “ข่า”¹⁶ คนไทย รู้จักพวก กวย กุย กวย ในฐานะชนชาติหนึ่งมานานแล้ว ในกฎหมายลักษณะอาญาหลวง พ.ศ.1974 ปีขุน รัชกาลพระเจ้าสามพระยา (สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2) ได้ประกาศห้ามยกลูกสาวให้แก่คนต่างชาติ ต่างศาสนา ได้แก่ ฝรั่งเศส อังกฤษ กบิตัน วิลันดา คุตา ชาว มลายู แวก กวย แกว และในมาตราที่ 25 ของกฎหมายปีเดียวกันนั้น ก็กล่าวถึงชาวต่างชาติที่เข้ามาสู่ประเทศสยาม ว่ามี แวกพราหมณ์ ญวน (แกว) ฝรั่งเศส อังกฤษ จีน จาม วิลันดา ชาว มลายู กวย ขอม พม่า รามัญ แสดงว่ากวยเป็นชนชาติอิสระอีกชนชาติหนึ่ง¹⁷

ในงานวิจัยฉบับนี้ จะกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์กวย กุย โกย หรือ ล้วย เท่านั้น เพื่อช่วยต่อการทำความเข้าใจ และให้ตรงกับชื่อเรื่องของงานวิจัย จะขอเรียกกลุ่มชาติพันธุ์นี้ว่า “กวย” เนื่องจาก คำว่า “กวย” นั้น เป็นคำที่ปรากฏในเอกสาร โบราณหลายแห่ง

¹⁵ วีระ สุกสังข์, กวยชนกลุ่มน้อยจากลุ่มแม่น้ำโขงถึงลุ่มแม่น้ำมูล (นนทบุรี : สำนักพิมพ์โป๊ยเซียน, 2545), 9.

¹⁶ ธวัช ปุณ โฉมทก, ประวัติเมืองอีสานตอนล่าง พิจารณาด้านวัฒนธรรมและประชาคม ใน สมบัติอีสานใต้ ครั้งที่ 3 ศูนย์วัฒนธรรมวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ งานแสดงศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติ ในเขตอีสานใต้ 14-16 มกราคม 2527 (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2527), 40.

¹⁷ คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร จคหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ, วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544. จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542), 33.

ด้วยกัน ที่แสดงว่า กลุ่มชาติพันธุ์กวยนั้น เคยสร้างบ้านแปงเมือง เป็นรัฐอิสระอยู่ทางตอนใต้ของประเทศลาว ประมาณ พุทธศตวรรษที่ 20 อยู่เหมือนกัน¹⁸

แต่ด้วยเหตุผลทางสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีพในพื้นที่นั้น เช่น เกิดเหตุน้ำท่วม ฝนแล้ง และถูกรุกราน กดขี่ข่มเหงจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่นและชาติพันธุ์เดียวกัน จึงทำให้กลุ่มชาติพันธุ์กวย ได้พากันอพยพจากฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง คือ อัดตปือ แสนแป และสาลาวัน มาสร้างบ้านเรือนใหม่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ฝั่งขวาของแม่น้ำโขง เช่น บ้านกะฉัญพืด (ภาษา กวย แปลว่า งูใหญ่) ทุกวันนี้คือ “แก่งสะพือ” บ้านนาคอนจอ (บ้านนาลูกหมา) และบ้านเจียงอี¹⁹ (บ้านข้างปวย) เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะอยู่ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำมูล ทั้งตอนบนและตอนล่าง ของอีสานใต้ และในช่วงแรก ๆ นั้น กลุ่มชาติพันธุ์กวย จะถูกเรียกว่า “เขมรป่าดง” เพราะชอบอิสระ อาศัยอยู่ตามป่าตามเขา ในเขตภูเขาพนมดงรัก แถบอีสานใต้ คือ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี ดังที่ บุรีรัตน์ สมัตถิยะ ได้กล่าวเอาไว้ว่า ภาคอีสานตอนล่าง อยู่ในบริเวณพื้นที่เทือกเขาภูพานตอนล่าง หรือ บริเวณแอ่งโคราช ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสูงและแนวหินภูเขาไฟ ที่ดับสนิทแล้ว เนื่องจากภาคอีสานตอนล่างเคยเป็นเส้นทางการเดินทางของชนกลุ่มขอมโบราณ จึงมีโบราณสถานเก่าแก่ที่ได้รับอิทธิพลด้านวัฒนธรรมจาก “หัวเมืองเขมรป่าดง” มาก กลุ่มชนในอีสานตอนล่าง มีทั้งชาวเขมรสูง ชาวกวย (ฮ่วย) ชาวไทยโคราช ชาวกระโซ่ ชาวแสก ชาวกุลา และชาวไทยย้อ กลุ่มชนเหล่านี้ อาศัยอยู่ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ยโสธร ศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์²⁰

ท้องถิ่นเดิมของชาวกวย อยู่ในแขวงอัดตปือ แสนแป (แสนปาง) จำปาศักดิ์ และสาลาวัน ในทางตอนใต้ ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และบริเวณภาคกลางและภาคเหนือของประเทศไทย กลุ่มชาติพันธุ์กวย ได้อพยพเข้ามาในประเทศไทย ทางตอนล่างของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พ.ศ.2199-2231 โดยเข้ามาอยู่ในจังหวัดสุรินทร์ เป็นจังหวัดแรก และได้มีการอพยพครั้งใหญ่เข้ามาในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัด ศรีสะเกษ อีก ใน

¹⁸ ภาษิต จิตรภาษา, “ฮ่วยคือใคร?”, ศิลปวัฒนธรรม 13, 9 (กรกฎาคม 2538) : 62-67.

¹⁹ ปัจจุบัน เป็นตัวเมืองจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งมีชื่อปรากฏเป็นหลักฐาน “วัดเจียงศรีศรีมงคลวราราม” อันเป็นวัดที่จำพรรษา พระเดชพระคุณ “พระเทพวรมนี” เจ้าคณะจังหวัดศรีสะเกษ (ฝ่ายมหานิกาย) รูปปัจจุบัน.

²⁰ บุรีรัตน์ สมัตถิยะ, ชุด “รู้เมืองไทย” ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดินแดนแห่งอารยธรรม ก่อนประวัติศาสตร์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2541), 5.

ยุคปลายของกรุงศรีอยุธยา ไปจนถึงกรุงธนบุรี (พ.ศ.2245-2326)²¹ วีระ สดสังข์ ได้กล่าวเอาไว้ว่า “การอพยพของชาวกวย, กวย จากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงมายังลุ่มแม่น้ำมูล เป็นเพียงการอพยพของชาวกวย, กวย รุ่นหลังเท่านั้น ถ้าหากจะอ้างถึงพงศาวดาร โยนก ที่คณะทูตจีน ไปพบชาวกวยในอาณาจักรฟูนัน และถ้าหากยืนยันกันว่าอาณาเขตของอาณาจักรฟูนัน ครอบคลุมบริเวณลุ่มแม่น้ำมูลและตอนใต้ของแม่น้ำโขง ก็น่าเชื่อว่า ชาวกวย, กวย เป็นชนชาติดั้งเดิมที่อาศัยปะปนอยู่กับชาวขอมในดินแดนบริเวณนี้มาตั้งแต่ พ.ศ.788 และสืบมาจนถึงปัจจุบัน²²

ชนชาติกวย เข้ามาค้างถิ่นฐานอยู่ ณ บริเวณแนวเขาพนมดงรัก เมื่อประมาณ 3,000 ปีก่อนพุทธศักราช และอีกครั้งเมื่อประมาณปลายพุทธศตวรรษที่ 19 ชาวกวย ในแคว้นอัสสัมถูกรุกรานโดยชนเผ่าอารยะ จนบางส่วนต้องละทิ้งถิ่นฐานอพยพข้ามลงมาตามลำน้ำโขง ชาวกวยนั้นถือว่าเป็นชนที่มีส่วนสำคัญในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ดินแดนส่วนนี้ เช่น การก่อสร้างเทวาลัย และศาสนสถานต่าง ๆ ของชนชาติขอมในบริเวณนี้ ซึ่งชาวกวยน่าจะมีส่วนไม่น้อย ในการนำช้างเข้ามาเป็นแรงงานในการขุดศิลาแลงและหินขนาดใหญ่ที่ใช้ในการก่อสร้าง

กลุ่มชาติพันธุ์กวยจัดเป็นกลุ่มชนตระกูลมอญ-เขมร และเป็นเลือดผสมระหว่างเวดดิค (Weddid Proto-Australian) กับพวกมลายูมาเลเซีย (Malanesian) กล่าวคือในชั้นต้นเป็นพวก เวดดิคก่อน แล้วจึงถูกผสมโดยพวกส่วยที่ยกไปจากขวา²³ เป็นกลุ่มชนที่ชอบอยู่อิสระ ตามป่า ตามเขา มีอาชีพหาของป่าและล่าสัตว์ บางครั้งก็จับสัตว์ใหญ่ เช่น ช้าง มาเลี้ยงได้ ถือว่าเป็นกลุ่มชนที่มีความสามารถพิเศษพอสมควร แต่รูปร่างของชนกลุ่มนี้ ด้วยเหตุที่อาศัยอยู่ตามป่าตามเขา จึงดูเหมือนเงาะป่าซาไก ผิวดำ แต่ต่อมาเกิดการถ่ายเท หรือ อยู่ร่วมกินกันกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น เช่น ลาว เขมร จึงทำให้รูปลักษณ์ของพวกเขา เปลี่ยนไปบ้าง ดังที่ท่านกล่าวไว้ในสารานุกรมชนชาติกวยว่า

²¹ สมทรง บุรุษพัฒน์, *เรียนภาษาและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวกวย-กวย (ส่วย) จากบทสนทนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท (กรุงเทพฯ : บริษัทสหธรรมิกจำกัด, 2537), 1.*

²² วีระ สดสังข์, *กวยชนกลุ่มน้อยจากลุ่มแม่น้ำโขงถึงลุ่มแม่น้ำมูล (นนทบุรี : สำนักพิมพ์ไพบีชัย, 2545), 21.*

²³ อริศ ไชเคนฟาเคน และ เอกคาร์, *Thailand nature and indstry ชาติพันธุ์วิทยาว่าด้วยชนชาติเผ่าต่าง ๆ ในประเทศไทย* แปลโดย พวงทอง สิริสาลี (พระนคร : โรงพิมพ์ดำรงธรรม, 2515), 13.

รูปร่างของชาวกวย (กวย) ดั้งเดิม มีลักษณะคล้ายคลึงกับพวกเซม้งหรือเงาะ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า ซาไก ซึ่งเป็นชนพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในป่าทึบของประเทศมาเลเซีย และทางภาคใต้ของประเทศไทย กล่าวคือ กวย (กวย) ดั้งเดิมจะมีหมวก หยิกหยอย จมูกแบน ริมฝีปากบาง ผิวดำ แต่กระบวนการแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และการแต่งงานข้ามพรมแดนทางวัฒนธรรม ทำให้เกิดการถ่ายเททางพันธุกรรม (Gene Flow) ทำให้ชาวกวยกลายเป็นแบบมอญ-เขมร กล่าวคือ มีร่างกายสูงใหญ่ ใหญ่กว้าง เป็นเหลี่ยม ปัจจุบันจะพบว่ารูปร่างลักษณะของชาวกวย(กวย) จะเหมือนชาวชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทั่วไป²⁴

ชาวกวยนั้น ถือว่าเป็นเผ่าพันธุ์ที่รักอิสระและชมชอบการผจญภัย เรื่องนี้เป็นที่ยืนยันมาแต่ครั้งประวัติศาสตร์ ตามที่มีผู้กล่าวว่า “กองกำลังสุรินทร์ในอดีต จะประกอบไปด้วยกำลังพลที่เป็นกวย (กวย) สุรินทร์ เขมรสุรินทร์ และลาวสุรินทร์ ทั้งสามสายเลือดอาจมีความแตกต่างกันบ้าง โดยพื้นฐานทางวัฒนธรรมและชาติพันธุ์วิทยา แต่ความแตกต่างดังกล่าวกลับกลายเป็นความหลากหลายของความเป็นสุรินทร์ มีทั้งความชอบเสี่ยงตายอย่างเขมร ชอบอาสาเจ้าอย่างลาว และความรักอิสระอย่างกวย(กวย) ผสมผสานเป็นวัฒนธรรมทางจิตใจของชาวสุรินทร์ ที่มีให้เห็น โคดเค่นอยู่บนหน้าประวัติศาสตร์เสมอมา”²⁵

เฉพาะจังหวัดศรีสะเกษ นั้น ในอดีตอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นพื้นที่ที่กลุ่มชาติพันธุ์กวยอาศัยอยู่เป็นกลุ่มแรกเกือบทั้งเมือง และมีกลุ่มชาติพันธุ์อื่นปะปนอยู่บ้าง ดังที่ สมทรง นุรักษ์พัฒน์ ได้กล่าวเอาไว้ว่า เมื่อ พ.ศ.2450 ศรีสะเกษ ยังเป็นเมืองที่มีชาวกวยอยู่กันทั้งเมือง มีพวกลาวเวียง (สาขาเวียงจันทน์) ปะปนอยู่บ้างบางหมู่บ้าน แต่เนื่องจากวัฒนธรรมของลาวสูงกว่า และการผลิตของลาวสูงกว่า จึงทำให้พวกกวย หรือ ส่วย มากลมกลืนเข้ากับลาว พูดภาษาลาวด้วยสำเนียงส่วย โดยสามารถใช้สระเอื้อได้ในขณะที่ภาษาลาวเวียงเดิมมีแต่สระเอีย ร่องรอยที่แสดงว่า ศรีสะเกษเดิมเป็นเมืองที่พวกส่วยอยู่กันทั้งเมือง ก็คือ ตัวเลขสามะ โนครัวสมัยนั้น และการเรียกขานชาวศรีสะเกษ ว่า “ส่วย ศรีสะเกษ” อยู่จนถึงทุกวันนี้²⁶

²⁴ สารานุกรมชนชาติกวย Encyclopedia of kui (นครปฐม : โรงพิมพ์สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538. จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี 2538), 3.

²⁵ “ส่วยจับช้าง,” อนุสาร อสท. 38, 1 (สิงหาคม 2540) : 68-78.

²⁶ สมทรง นุรักษ์พัฒน์, “คำลงท้ายบอกมาลาในภาษากวย-กวย(ส่วย)”, ภาษาและวัฒนธรรม 22, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2546) : 66-85.

แต่ในปัจจุบันนั้น ในจังหวัดศรีสะเกษ ถือว่าเป็นจังหวัดที่มีลักษณะพิเศษด้านประชากร ทั้งนี้สืบเนื่องจากมีประชากรหลายเผ่าพันธุ์ ซึ่งประกอบไปด้วย ส่วย ลาว เขมร เขอ ไทย จีน แขก แต่ส่วนใหญ่ที่เป็นชนพื้นเมืองจะประกอบไปด้วย ลาว เขมร ส่วย เขอ²⁷ แต่กลุ่มชาติพันธุ์กวยหรือ ส่วยในจังหวัดศรีสะเกษนั้น ถือว่าเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอาศัยในจังหวัดศรีสะเกษ ก่อนกลุ่มชาติพันธุ์อื่น จนได้ขนานนามว่า “ส่วยศรีสะเกษ” ถือได้ว่าเป็นกลุ่มชนที่มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และกระจายกันอยู่ทั่วไปในพื้นที่ของจังหวัด ดังที่วรรณาทิชนมี ได้กล่าวถึงการกระจายของกลุ่มชนที่พูดภาษา กวย และ กวย ในจังหวัดศรีสะเกษเอาไว้ว่า

ในจังหวัดศรีสะเกษนี้ มีประชากรกวย (กวย) อยู่ประมาณ 105,852 คน กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ทั้งหมด 257 หมู่บ้าน ในอำเภอต่อไปนี้ คือ

1. อำเภอราษีไศล	จำนวน	3	หมู่บ้าน
2. อำเภออุทุมพรพิสัย	จำนวน	29	หมู่บ้าน
3. อำเภอห้วยทับทัน	จำนวน	16	หมู่บ้าน
4. อำเภอเมือง	จำนวน	20	หมู่บ้าน
5. อำเภอกันทรารมย์	จำนวน	3	หมู่บ้าน
6. อำเภอปราสาท	จำนวน	62	หมู่บ้าน
7. อำเภอขุขันธ์	จำนวน	29	หมู่บ้าน
8. อำเภอขุนหาญ	จำนวน	20	หมู่บ้าน
9. อำเภอกันทรลักษ์	จำนวน	6	หมู่บ้าน
10. อำเภอรัตนวาปี	จำนวน	24	หมู่บ้าน
11. อำเภอโนนคูณ	จำนวน	3	หมู่บ้าน
12. อำเภอศรีรัตนะ	จำนวน	24	หมู่บ้าน” ²⁸

²⁷ คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร จดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ, วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544. จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542), 23.

²⁸ วรรณาทิชนมี, การกระจายของภาษากวยในประเทศไทย (นนทบุรี : มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์, 2537), 34-64.

กลุ่มคนที่พูดภาษาส่วยนี้ เมื่อใช้หลักภาษาศาสตร์เข้ามาศึกษาแล้ว เราจะทราบได้ว่า ภาษาส่วยนี้ สามารถแบ่งออกได้หลายกลุ่มด้วยกัน คือ กวยไม กวยเขอ กวยอิมลอ และกวยอิมลัว ความแตกต่างก็อยู่ที่หน่วยเสียงสระ และการใช้ศัพท์บางศัพท์ ซึ่งมีความแตกต่างกันนั่นเอง

แต่ในปัจจุบันแล้ว เนื่องจากความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์ของประชากร คือ เขมร ลาว เป็นต้น ศรีสะเกษในอดีตอาจจะมีกลุ่มชาติพันธุ์ส่วยอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นที่สุด แต่ในปัจจุบัน เนื่องจากวัฒนธรรมลาวสูงกว่า และการผลิตของลาวก็สูงกว่า ทำให้วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ กวย หรือ ส่วยถูกกลืนไป กลุ่มคนกวยหันไปใช้ชีวิตแบบลาว ถึงแม้จะมีรูปร่างหน้าตาแบบกวย (ส่วย) แต่พูดภาษาลาว²⁹ ซึ่งภาษาลาวที่คนกวยพูดนั้น จึงได้ชื่อว่า “ลาวส่วย”

วัฒนธรรมและประเพณีของชาวกวย บ้านกอกแก้ว

ธรรมดาว่ามนุษย์ เมื่อมาอยู่รวมกันกลายเป็นกลุ่มชนขนาดใหญ่ ย่อมสร้างวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีขึ้นมากำหนดเป็นกิจกรรมทำร่วมกัน อาจจะเป็นเพื่อความสามัคคีในกลุ่มชน นั้น ๆ และกลุ่มชนชาวกวยที่บ้านกอกแก้ว ก็มีวัฒนธรรมและประเพณีประจำท้องถิ่นของพวกเขา เช่นเดียวกัน ส่วนใหญ่แล้วในปัจจุบันก็จะเป็นประเพณีที่คล้ายคลึงกับคนไทยถิ่นอีสาน และ คนไทยภาคกลาง แต่ถึงกระนั้น ก็ยังพอมีวัฒนธรรมอันเก่าแก่ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำเผ่าของพวกเขา ดังต่อไปนี้

1. การตั้งชื่อให้ลูกหลาน

ชาวกวยบ้านกอกแก้วนั้น เมื่อลูกหลานบ้านใกล้กัน คลอดออกมาแล้ว ไม่ว่าจะ เป็นเพศหญิง หรือเพศชาย มีคตินิยมในการตั้งชื่อ คือ “ตั้งตามชื่อของวันที่เกิด” เช่น ถ้าเด็กเกิดวัน จันทร์ ก็ตั้งชื่อว่า “จันทร์” ถ้าเกิดวันเสาร์ ก็จะตั้งชื่อให้ว่า “เสาร์” เป็นต้น ที่เป็นลักษณะเช่นนี้ ก็เพราะว่า ชาวกวย คิดว่านาน ๆ ไปจะจำชื่อไม่ได้ เลยยึดวันที่เกิด ในการตั้งชื่อให้ลูกหลานตนเอง เพื่อป้องกันการหลงลืม

2. ลักษณะและรูปแบบการสร้างบ้านเรือน

การสร้างบ้านเรือนสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยนั้น กลุ่มชาติพันธุ์กวย ไม่ค่อยพิถีพิถันมากนัก เนื่องจากว่า แต่ก่อนพวกเขาอยู่กับป่า และ ธรรมชาติ สิ่งที่ได้นำมาเพื่อสร้างที่อยู่อาศัย จึงเป็น

²⁹ วีระ สุกสังข์, กวยชนกลุ่มน้อยจากกลุ่มแม่น้ำโขงถึงลุ่มแม่น้ำมูล (นนทบุรี : สำนักพิมพ์ไพบีชัย, 2545), 19.

วัสดุจากธรรมชาติ คือ คนกวย นิยมสร้างบ้านเรือน 2 ชั้น ข้างล่างจะทำให้โล่ง เพื่อเลี้ยงสัตว์เช่น วัว ควาย เป็ด ไก่ ฯลฯ หลังคาของบ้านนั้น นิยมมุงด้วยหญ้าคาที่หาได้ตามป่าธรรมชาติ และฝาเรือนนั้น ก็ทำจากไม้ไผ่ที่นำมาสานกันเป็นแผ่นใหญ่ ๆ บางหลังก็นำ “ใบตองตึง” มาสานแนบเข้าไปเพื่อไม่ให้เปลืองไม้ไผ่มาก

แต่ปัจจุบัน กลุ่มชาติพันธุ์กวยบ้านกอกแก้วนั้น ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามวัฒนธรรมเมืองที่เจริญกว่า การสร้างบ้านเรือนของคนกวยที่พอมิฐานะ ก็จะทันสมัยมากขึ้น สวยงามมากขึ้น ประเภทครึ่งตึกครึ่งไม้ก็มีมากขึ้น เรียกได้ว่า ชาวกวยได้ประยุกต์ให้เข้ากับการสร้างบ้านเรือนในท้องถิ่นต่าง ๆ

3. การแต่งกาย

การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์กวยบ้านกอกแก้วนั้น ในสมัยโบราณนั้น ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะทอผ้าไหมใช้เอง ไม่ได้ซื้อหา ชาวกวยจะปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้าขึ้นมาใช้เอง เช่น เสื้อ และผ้าถุง ที่สวมใส่ เขาก็ทอด้วยผ้าไหม แล้วก็นำไปย้อมด้วยน้ำผลไม้เกลือ ซึ่งมีสีดำ เสื้อไหมของคนที่มีอายุปัจจุบัน โดยเฉพาะผู้หญิงที่มีอายุ จึงมีสีดำ และนิยมใส่ในงานบุญ หรืองานรื่นเริงต่าง ๆ ส่วนผู้ชาย ก็นิยมนุ่งโจง ไม่สวมเสื้อ แต่ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ปัจจุบัน ผู้เฒ่าผู้แก่จะนิยมใส่กางเกงสีดำ ไม่สวมเสื้อ ถ้ามีงานบุญ จึงจะนุ่งโจง ที่พวกเขาทอขึ้นมาเอง ตามลำตัวและแขนขา คนกวยนิยมสีกลาย ซึ่งพวกเขาจะมีความเชื่อเรื่องคาถาอาคม อยู่ยงคงกระพัน ส่วนเครื่องประดับก็มีไม่ค่อขามากนัก ในสมัยแต่ก่อนผู้หญิงชาวกวยจะประดับเฉพาะเครื่องประดับประเภทเครื่องเงินเท่านั้น เช่น คຸ້ມหูเงิน กำไลเงิน เป็นต้น

4. อาหารการกิน

ชาวกวยนั้น มีการปรับตนเองให้เข้ากับวัฒนธรรมของกลุ่มชนชาติไทได้ดี แม้ในเรื่องของอาหารการกิน ชาวกวยก็สามารถกินได้ทั้งข้าวเหนียว และข้าวเจ้า โดยจะแยกกัน คือ ตอนเช้าและเที่ยง จะกินข้าวเหนียว พอตอนเย็น เขาจะกินข้าวเจ้า โดยมีกับข้าวที่ได้มาจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหาได้ตามที่อยู่ของพวกเขา เช่น น้ำพริก แกงอ่อมปลา ข่างกบ ข่างเขียด ปลาไร่ ไข่ต้มแดง เนื้อวัวควาย แกงเห็ดป่า หมกปลา ฯลฯ

5. ความเชื่อและพิธีกรรม

ด้านความเชื่อและพิธีกรรมนั้น ชาวบ้านทั้งหมดนับถือพระพุทธศาสนา (100 เปอร์เซ็นต์) มีความเชื่อเรื่องบาป บุญ คุณ โทษ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องจิตวิญญาณ และสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ ชาวกวยจึงมีการประกอบพิธีกรรมที่เกี่ยวกับความเชื่อ เช่น การบูชาผีพญาแถน ซึ่งถือว่าเป็นผีบรรพบุรุษ เพื่อให้คุ้มครองตนเอง พร้อมทั้งครอบครัว ให้อยู่เย็นเป็นสุขตลอดปี

และยังมีประเพณีทั้ง 12 เดือน อันเนื่องด้วยพระพุทธศาสนาเช่น บุญข้าวจี บุญข้าวสาก บุญเข้าพรรษา บุญกฐิน(บางปี) บุญบั้งไฟ ซึ่งชาวบ้านได้ประพุดกันเรื่อยมา อาจจะมีการตัดทอนไปบ้าง เป็นบางเดือน

กลุ่มชาติพันธุ์กวยนั้น ถือว่ายังมีวัฒนธรรมในเรื่องของการแต่งงาน หรือ อยู่ก่อนแต่ง เนื่องจากคนกวย จะไม่ยอมให้ลูกสาว หรือ ลูกชาย แตะเนื้อต้องตัวกัน ก่อนที่จะแต่งงาน ถ้าเกิดว่าฝ่ายชาย มีการล่วงละเมิดลูกสาวบ้านใครบ้านหนึ่ง ถือว่า “ผิดผี” ไม่ถูกต้องตามประเพณี ต้องมีการขอขมา และให้หญิงชายนั้นแต่งงานกัน เรื่องสินสอดนั้น แล้วแต่จะตกลงกัน ว่าญาติฝ่ายหญิง จะเรียกร้อยจากฝ่ายชายเท่าใด และกลุ่มชาติพันธุ์กวย ยังให้ความสำคัญนับถือผู้อาวุโสภายในหมู่บ้านอย่างมาก เพราะฉะนั้น การเรียกชื่อตามลำดับญาติของชาวกวยนั้น ญาติที่ต้องใช้คำให้ถูกต้องไม่เช่นนั้น ชาวกวยจะถือว่า ญาติคนนั้นไม่ยอมรับนับถือ

5.1 การบูชาผีฟ้าผีแดน

การบูชาผีฟ้าผีแดน เป็นการทำพิธีไหว้ผีบรรพบุรุษ (ผีแดน) ของชาวกวย ในหมู่บ้านกอกแก้ว ถือว่าเป็นประเพณีที่สำคัญประเพณีหนึ่ง ซึ่งใน 1 ปี จะกระทำการบูชาผีฟ้าผีแดน 3 ครั้ง คือ ครั้งแรก จะกระทำในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 8 (ก่อนเข้าพรรษา 1 วัน) ครั้งที่ 2 จะกระทำในวันออกพรรษา คือ วันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 และครั้งที่ 3 จะกระทำในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 (วันมาฆบูชา) โดยจะกระทำบนบ้านของผู้ที่ถือผีแดน ซึ่งผู้ที่ถือผีแดน จะมีหิ้งบูชาบนบ้านของตน ซึ่งลักษณะของหิ้ง ก็จะเหมือนกับหิ้งบูชาพระตามบ้านทั่วไป ๆ และผีแดนที่เข้ามาสิงภายในวันที่กระทำการบูชาผีแดนนั้น จะมีชื่อเป็นของคน เช่น คุณปู่บัว ซึ่งเป็นผู้สูงอายุในบ้านคนหนึ่ง ก็จะมิผีแดนประจำกาย ชื่อว่า สิริวงศ์ เป็นต้น ซึ่งผู้ที่มีผีแดนประจำตัว ก็จะมีไม่มากนัก อันนี้ต้องสังเกตว่า บ้านของใครมีหิ้งบูชา ฉะนั้น หิ้งจะเป็นสิ่งที่บอกได้ว่าใครมีแดนประจำตัวบ้าง ส่วนผู้ที่ถือผีแดนเหมือนกัน แต่ไม่มีหิ้ง ก็จะใช้หิ้งบูชาาร่วมกันกับบ้านที่มีหิ้ง

จุดประสงค์ของการบูชาผีแดน หรือ การเล่นแดนของชาวกวยนั้น ก็เพื่อให้ตนเองอยู่เย็นเป็นสุขตลอดทั้งปี ผู้ที่ไม่ได้ถือผีแดนจะเล่นแดนไม่ได้ เพราะจะถูกผู้ที่มีแดนประจำกาย ทำร้ายร่างกายได้ เมื่อตอนที่ผีแดนมาสิงร่างกายแล้ว สำหรับผู้ที่เล่นผีแดน ก็จะเล่นเพื่อให้คนที่เจ็บป่วยหายจากอาการป่วย เมื่อหายจากอาการป่วยแล้ว ผู้นั้นก็จะต้องเล่นผีแดน บูชาผีแดนทุก ๆ ปี

การแต่งตัวในเวลาเล่นผีแดนนั้น ไม่มีข้อจำกัด หรือข้อห้าม คนกวยบ้านกอกแก้ว ที่เล่นผีแดน ก็จะแต่งตัวตามสบาย มีการจัดแจงเครื่องเช่น ไหว้ผีแดน คือ เหล้าขาว ดอกจำปา มีพานบายศรี 1 ชุด ดอกกรัก เมื่อจัดเตรียมเสร็จแล้วก็เล่นผีแดน โดยการพ้อนรำรอบพานบายศรี

มีผู้ขับร้องเพลงด้วยภาษาไทยอีสาน มีเครื่องดนตรีชนิดเดียว คือ แคน แต่จะใช้หมอแคน 2 คน ช่วยกันเป่าให้สลับกันไป และบางครั้ง ก็จะเครื่องดนตรีอีกชนิดหนึ่งเข้ามาช่วย คือ การนำเอาเสียมเหล็กที่ยังไม่ได้ใส่ด้าม มาเคาะให้เป็นจังหวะ โดยการฟ้อนรำบูชาผีแถนนี้จะเล่นได้ตลอดทั้งวัน จนกว่าผีแถนจะออกจากร่างกาย³⁰

5.2 การเลี้ยงผีปู่ตา

การเลี้ยงผีปู่ตา ซึ่งถือว่าเป็นผีที่รักษาหมู่บ้าน ให้คนกวยที่อาศัยอยู่ภายในหมู่บ้าน กอกแก้วทั้งหมด อยู่เย็นเป็นสุข และมีการเสี่ยงทายด้วยว่า ภายในปีนั้นจะเกิดอะไรขึ้นบ้างในหมู่บ้าน โดยประเพณีการเลี้ยงปู่ตานั้น จะกระทำกันในเดือน 6 แล้วแต่คณะกรรมการหมู่บ้านจะกำหนดกันว่าจะกระทำในวันใด แต่ต้องอยู่ในเดือน 6 ซึ่งพิธีกรรมจะเริ่มตั้งแต่เช้าคือ เวลา 07.00 น. โดยประมาณ ชาวบ้านทั้งหมด ก็จะพากันถือข้าวสวยคนละจาน พร้อมกับไข่มต้ม ซึ่งจะใช้ไข่ไก่ ไปรวมตัวกันที่ศาลปู่ตา ซึ่งเป็นป่าต้นยางนา อยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านกอกแก้ว

ผู้ที่เป็นผู้ดำเนินการเลี้ยงผีปู่ตาในแต่ละครั้ง ชาวกวยจะเรียกว่า “พ่อเฒ่าจ้ำ” พ่อเฒ่าจ้ำจะนำพาชาวบ้าน ไปยังศาลปู่ตา แล้วจะรวบรวมไข่มต้มมา เพื่อกำหนดว่าจะเสี่ยงทายเรื่องต่าง ๆ ที่ละเรื่อง โดยจะเลือกหยิบไข่มต้มขึ้นมาทีละฟอง เพื่อปอกเปลือกออก ถ้าไข่มที่ปอกเปลือกออกมาแดง เรื่องที่เสี่ยงทายก็จะเป็นไปในทางที่ดี ถ้าไข่มที่ปอกออกมา มีผิวขรุขระ ปอกยาก เรื่องที่เสี่ยงทายก็จะตรงกันข้าม ในที่นี้แล้วแต่พ่อเฒ่าจ้ำ จะทำการเสี่ยงทายก็เรื่อง ส่วนใหญ่ก็จะใช้เพียง 4 ฟอง ก็เท่ากับเสี่ยงทายเพียง 4 เรื่อง คือ เรื่องน้ำท่วม (หมู่บ้านกอกแก้ว อยู่ใกล้แม่น้ำมูล), เรื่องคนในหมู่บ้าน, เรื่องสัตว์เลี้ยง, และ เรื่องฟ้าฝน

นอกจากนี้ ก็ยังมีสิ่งของที่จะต้องเตรียมไปในวันเลี้ยงผีปู่ตา ก็คือ ขมื่น, ฝ้าย (เพื่อไปให้พ่อเฒ่าจ้ำได้ผูกแขนให้แก่ลูกหลานที่มาร่วมงาน), กระจุกคางไก่, ซึ่งเมื่อเสร็จจากการเสี่ยงทายแล้ว ชาวบ้านก็จะอธิษฐานให้ลูกหลานได้ทำไร่นาโดยสวัสดิ์ ให้อยู่เย็นเป็นสุข แล้วก็จะกล่าวคำเชิญผีปู่ตามากินข้าวปลาอาหารที่เตรียมมา ก็เป็นอันเสร็จพิธี³¹

³⁰ สัมภาษณ์ นายบัว เชนไพร, บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอรามันใต้ จังหวัดศรีสะเกษ, 24 กรกฎาคม 2547.

³¹ สัมภาษณ์ นางไหม พันทอง, บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอรามันใต้ จังหวัดศรีสะเกษ, 24 กรกฎาคม 2547.

5.3 การเลี้ยงผีตาแฮก

การเลี้ยงผีตาแฮก หรือ การเช่นสรวงผีประจำที่นา ก็ถือว่าเป็นพิธีกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง สำหรับกลุ่มชนชาวทวยบ้านกอกแก้ว ซึ่งจะกระทำหลังจากพิธีเลี้ยงผีปู่ตาประจำหมู่บ้านเสร็จ และชาวบ้านได้ยึดถือกระทำกันมาทุกปี ก่อนที่จะเริ่มการเพาะปลูกทำไร่ ทำนา

การเลี้ยงผีตาแฮก จะเริ่มกระทำก่อนวันที่จะเริ่มลงมือทำไร่ ทำนา เพาะปลูก โดยผู้ที่กระทำพิธีเลี้ยงผีตาแฮก ก็คือ เจ้าของที่นาผู้มีอายุมากที่สุดภายในบ้านหลังนั้น ๆ หรือไม่ก็เป็นตัวแทนที่หัวหน้าครอบครัวมอบให้เป็นผู้ทำ แต่โดยปกติจะเป็นหัวหน้าครอบครัวผู้เคยเลี้ยงจะเป็นผู้กระทำเอง เนื่องจากเป็นผู้มีความชำนาญในการอธิษฐานมากกว่า

สิ่งของที่จะต้องเตรียมไปในวันที่จะทำการเลี้ยงผีตาแฮกนั้น ก็คือ หมาก 4 คำ บุหรี่ 4 มวน น้ำอ้อย 4 ก้อน เหล้า 1 แก้ว ไก่ 1 ตัว (ปัจจุบันใช้ไข่ 1 ฟอง ทดแทน) ดอกไม้ 1 คู่ ใส่ลงในถาดซึ่งทำด้วยใบตอง และนำไปวางไว้ ณ ที่ต้นไม้อันใดต้นหนึ่ง ที่คิดว่าเป็นต้นไม้ที่ผีตาแฮกอาศัยอยู่ ก่อนจะวางก็ยกขึ้นอธิษฐานและบอกกล่าวผีตาแฮก ผู้รักษาที่นาอันที่ทำเพาะปลูกว่าตอนนี้ถึงเวลาที่จะเริ่มทำไร่ทำนาเพาะปลูกแล้ว ขอให้ผีตาแฮกผู้เป็นเจ้าที่รักษาที่นา ได้อนุญาตให้ลูกหลานผู้เป็นเจ้าของที่นาได้เริ่มไถ หว่าน ดำ ได้สะดวก อย่าได้มีอุปสรรค อย่าได้กระทำอันตรายทั้งแก่ลูกหลานผู้ทำไร่ทำนา ทั้งแก่สัตว์เลี้ยงที่นำมาใช้ในการไถนา ขอให้ฝนได้ตกต้องตามฤดูกาล ข้าวในนาขอให้สวย น้ำไม่ท่วม

เมื่ออธิษฐานบอกกล่าวเสร็จแล้ว ก็วางลง แล้วก็เริ่มไถนาเพียงแค่นิดหน่อยเท่านั้น ไม่ต้องไถทั้งวัน เพราะเป็นการไถเอาฤกษ์เท่านั้น วันต่อมาหรือ 2-3 วันผ่านไปค่อยเริ่มไถนา หว่านดำ เพาะปลูก ตามลำดับ³²

³² สัมภาษณ์ นายบัว เงินไพร, บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ, 12 กรกฎาคม พ.ศ.2548.

ระบบเสียงภาษากวย บ้านกอกแก้ว

ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษา ระบบเสียงของภาษากวย ที่บ้านกอกแก้ว โดยการเก็บข้อมูลในพื้นที่ หมู่บ้านกอกแก้ว จากผู้บอกภาษาคด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบระบบเสียงภาษากวย และ ภาษากวยในถิ่นอื่นที่มีผู้วิจัยไว้ เพื่อดูว่ามีลักษณะเหมือนกันหรือไม่ โดยระบบเสียงภาษากวย ที่บ้านกอกแก้วนั้น มีข้อสรุปดังนี้

1. หน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะ ของภาษากวย บ้านกอกแก้วนั้น มี 22 หน่วยเสียง ซึ่งก็เหมือนกันกับภาษากวยและภาษาถิ่นอื่น ๆ ดังนี้ คือ /p t c k ? p^h t^h c^h k^h b d dz s h m n ŋ l r w j/

ตารางที่ 2 หน่วยเสียงพยัญชนะ

ลักษณะ ของเสียง	ฐานกรณ์					
	คุณสมบัติ ของเสียง	ริมฝีปาก (Bilabial)	ปุ่มเหงือก (Alveolar)	เพดานแข็ง (Palatal)	เพดานอ่อน (Velar)	เส้นเสียง (Glottal)
กัก	ไม่ก้อง ไม่มีลม	p	t	c	k	?
	ไม่ก้อง มีลม	p ^h	t ^h	c ^h	k ^h	
	ก้อง	b	d			
เสียด แทรก	ไม่ก้อง		s			h
กึ่ง เสียดแทรก	ก้อง			dz		
นาสิก	ก้อง	m	n	ɲ	ŋ	
ข้างลิ้น	ก้อง		l			
ลิ้นร่ว	ก้อง		r			
กึ่งสระ	ก้อง	w		j		

หน่วยเสียงพยัญชนะทุกหน่วยเสียง สามารถเป็นพยัญชนะต้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

/ p- /	['piʔ]	“พูด”
	['piat]	“กลัว”
/ t- /	['tɔŋ]	“หนัก”
	['tam]	“แช่”
/ c- /	['cuaŋ]	“ขวาน”
	['ciaŋ]	“ช่าง”
/ k- /	['ka: kan]	“ปลาหมอ”
	['kuat]	“กบ”
/ ʔ- /	[ʔɔ:]	“งาม”
	[ʔi:]	“เจ็บ”
/ p ^h - /	['p ^h aʔ]	“ฟ้า”
	['p ^h iaw]	“จระเข้”
/ t ^h - /	['t ^h e:n]	“ไข่”
	['t ^h iam]	“เลี่ยม”
/ c ^h - /	[ka: 'c ^h ɔʔ]	“ปลาช่อน”
	[c ^h aŋ 'ha:j]	“ไกล”
/ k ^h - /	[k ^h a 'di:t]	“ปิด”
	['k ^h a:p]	“หลบ”
/ b- /	['be:ʔ]	“ปาก”
	['bu:n]	“เมา”
/ d- /	['da:ʔ]	“น้ำ”
	['diaŋ]	“ตู้”
/ dz- /	['dzin]	“เข็ม”
	['dzuk]	“ผลึก”
/ s- /	['sam]	“หล่อ”
	[sam 'lan]	“แห”

/h- /	['ha:ŋ]	“กระดุก”
	['ha:m]	“เลือด”
/m- /	['ma:]	“ฝน”
	['mɔ:jh]	“bung”
/n- /	[nuaj 'mat]	“ดา”
	['nɛ?]	“นี่”
/ŋ- /	['ŋian]	“ปลาไหล”
	[ŋɔ 'kuaj]	“มะนาว”
/ŋ- /	['ŋa:m]	“หวาน”
	['kan ŋo:n 'ŋo:n]	“แมลงผึ้ง”
/l- /	['lɔ?]	“ออก”
	['lɔ:ʔ]	“ขก”
/r- /	[ʔa 'ra:w]	“ล้าง”
	['ruʔ]	“ทา”
/w- /	['weʔ]	“ทัพพี”
	['wianŋ]	“รื้อ”
/j- /	['ju:n]	“เปียก”
	['juat]	“เข็ด”

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายมี 11 เสียงได้แก่ /p t c k ʔ m n ŋ w h j/ ดัง
มีตัวอย่างดังนี้

/ -p /	['ta:p]	“ปัก”
	[sɛ 'ʔa:p]	“หาบ”
/ -t /	['mat]	“หน้า”
	['tʰo:t]	“เสียบ”
/ -c /	['kuac]	“คล้อง”
	['bec]	“แกง” (กริยา)

/ -k /	['kak]	“หมูน”
	['p ^h ak]	“ผัก”
/ -ʔ /	['caʔ]	“ร่างกาย”
	['dziʔ]	“जू”
/ -m /	['ha:m]	“เลือด”
	['ce:m]	“ป้อน”
/ -n /	['to:n]	“กิน”
	['te:n]	“เหยียบ”
/ -ŋ /	['ɲuaŋ]	“ก่อน”
	['t ^h o:ŋ]	“ตั้ง”
/ -w /	[ʔu 't ^h aw]	“ปู่”
	['naw]	“เขา” (สรรพนาม)
/ -h /	[pa 'na:h]	“ไปไหน”
	['koh]	“ป่า”
/ -j /	['pu:ɟ]	“หนอผีเสื้อ”
	['pə:ɟ]	“อาบ”

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายควบกล้ำ มี 1 เสียงคือ /-jh/ ในภาษากวยบ้านกอกแก้ว เช่น

/ -jh /	['tuɟh]	“หาง”
	['p ^h o:ɟh]	“ไม้กวาด” ³³

³³ในงานวิจัยเรื่อง “ภาษากวย (ส่วน) ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ของ สอั้ง แสนมิน และในงานวิจัยเรื่อง “ภาษากวย (ส่วน) ที่ตำบลเข็ยปราสาท อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” ของ จิรฐิ เจริญราษฎร์ ไม่ปรากฏว่ามีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นควบกล้ำ คือ /-jh/ แต่อย่างไร เพียงแต่ในงานวิจัยทั้ง 2 เรื่อง ได้กล่าวถึงหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายว่ามีถึง 14 ตัว ในขณะที่ภาษากวย (ส่วน) บ้านกอกแก้ว ผู้วิจัยพบเพียง 10 หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย คือ /-jh/ ที่ต่างจากภาษากวย (ส่วน) จังหวัดสุพรรณบุรี และ ภาษากวย (ส่วน) จังหวัดบุรีรัมย์

ในภาษากวย (ส่วย) บ้านกอกแก้ว นั้น จากการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยหน่วยอรรถ จำนวน 500 หน่วยอรรถ ผู้วิจัยพบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เพียง 12 หน่วยเสียง ต่างจากงานวิจัย เรื่อง “ภาษากวย (ส่วย) ที่จังหวัดสุพรรณบุรี ของ สอิ่ง แสนมิน และในงานวิจัยเรื่อง “ภาษากวย (ส่วย) ที่ตำบลเข็ยปราสาท อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” ของ จิรัฐิ เจริญราษฎร์ ซึ่งพบหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 14 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่ไม่มีในภาษากวย (ส่วย) บ้านกอกแก้ว คือ หน่วยเสียง / l r ɲ /

2. หน่วยเสียงรีจิสเตอร์ (Registers)

ภาษากวย บ้านกอกแก้วนั้น ก็เป็นภาษาที่ไม่มี ความแตกต่างของเสียงวรรณยุกต์ เหมือน ภาษาไทย แต่มีลักษณะน้ำเสียง (Voice quality) เหมือนภาษากวย และภาษากวยทั่วไป คือ เป็น ภาษาที่มีกลุ่มลักษณะเสียงรีจิสเตอร์ (Registers) โดยมีความแตกต่างของพยางค์ 2 ประเภท คือ พยางค์ที่เสียงสระแบบธรรมดา (Normal vowel) และพยางค์ที่มีเสียงสระก้อง-มีลม (Breathy vowel)

ซึ่งลักษณะน้ำเสียงของหน่วยเสียงสระ หรือหน่วยเสียงรีจิสเตอร์นั้น มีผลทำให้คำศัพท์ภาษากวยบางคำ ที่มีหน่วยเสียงสระและพยัญชนะเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน ได้ เพราะลักษณะน้ำเสียงนั่นเอง โดยในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้สัญลักษณ์ทางสัทศาสตร์ คือ [..] เขียนไว้ข้างล่างสระ ซึ่งหน่วยเสียงสระภาษากวย บ้านกอกแก้วนั้นมีลักษณะดังนี้คือ

2.1 หน่วยเสียงสระแบบธรรมดา (Normal vowel) ในภาษากวยที่บ้านกอกแก้วนั้น มีหน่วยเสียงสระ ดังนี้คือ

- หน่วยเสียงสระเดี่ยว มี 20 หน่วยเสียง คือ / i i: ɯ ɯ: u u: e e: ɔ ɔ: o o: ɛ ɛ: ʌ ʌ: ɔ ɔ: a a: / ซึ่งมีที่เกดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 หน่วยเสียงสระแบบธรรมดา

ระดับลิ้น	สระหน้า		สระกลาง		สระหลัง	
	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว
สูง	i	i:	ɯ	ɯ:	u	u:
กลางสูง	e	e:	ə	ə:	o	o:
กลางต่ำ	ɛ	ɛ:	ʌ	ʌ:	ɔ	ɔ:
ต่ำ			a	a:		

- หน่วยเสียงสระประสม ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระแบบธรรมดา (Normal vowel) มี 3 หน่วยเสียง คือ / ia / / ua / / ua /

หน่วยเสียงสระแบบธรรมดา (Normal vowel) ในภาษากวยที่บ้านกอกแก้วนั้นมีดังนี้คือ

/ i /	[ci ciʔ]	“ปัก”
	[ʔit]	“ตัก” (น้ำ)
/ i: /	[ʔsi:ʔ]	“รีน”
	[sa ʔti:]	“บอก”
/ u /	[ma ʔnuʔ]	“พัด”
	[kuŋ ʔhuʔ]	“มะเขือขึ้น”
/ u: /	[ʔpʰu:t]	“ใหญ่”
	[ʔhu:t]	“บุหรี”
/ u /	[ʔtuʔ]	“ถอน”
	[ka ʔtup]	“ถม”
/ u: /	[ʔdu:n]	“นาน”
	[ʔcu:]	“กลับ”
/ e /	[ʔkeʔ]	“เค็ด”
	[ka ʔcet]	“ฆ่า”
/ e: /	[ʔce:]	“หา”
	[ʔdze:]	“ดำ”
/ ə /	[ʔtəʔ]	“มา”
	[ʔpʰəʔ]	“เห็น”
/ ə: /	[kan ʔsə:ŋ]	“น้อง”
	[ʔpə:ʔ]	“เปิด”
/ o /	[ʔpʰoʔ]	“ชัก”
	[ʔcop]	“จบ”

/ o: /	['p ^h o:ŋ]	“แมลงกุดจี่”
	[t ^h a: 'ko:j]	“สระแหน”
/ ɛ /	[ʔΛ 'lɛʔ]	“ราก”
	[ʔΛ 'tɛʔ]	“คิน”
/ ɛ: /	['p ^h ɛ:]	“หาบ”
	[kan 'dɛ:n]	“ภรรยา”
/ ɔ /	['cɔŋ]	“เผา”
	['lɔʔ]	“ร่ว”
/ ɔ: /	['c ^h ɔ:ʔ]	“หา”
	['hɔ:ŋ]	“ต้อ” (นาม)
/ a /	['baj kΛ 'paj]	“ผู้หญิง”
	['kan]	“ถ้อ”
/ a: /	['ma:jh]	“ปลุก”
	['kat]	“ไทม์”
/ ʌ /	[kΛ 'nɛ:n]	“เด็ก”
	[mΛ 'nuŋ]	“หนอง” (บาดแผล)
/ ʌ: /	[kʌ: 'pa:ŋ]	“หนองน้ำ”
	[lʌ: 'kɛʔ]	“เมื่อย”

หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง

/ ia /	['tiaʔ]	“เห็ด”
	['siat]	“ขางไม้”
/ ua /	[kΛ 't ^h ua]	“เรือ” (กริยา)
	['p ^h uat]	“ล้น”
/ ua /	['suam]	“กึ่ง”
	['kuat 't ^h ɔ:]	“เขียด”

2.2 หน่วยเสียงสระแบบก้อง-มีลม (Breathy vowel) ในภาษากวยที่บ้านกอกแก้ว นั้น มีหน่วยเสียงสระ ดังนี้คือ

- หน่วยเสียงสระเดี่ยว มี 20 หน่วยเสียง คือ /i i: ɯ ɯ: ʉ ʉ: ɤ ɤ: ɔ ɔ: ɛ ɛ: ʌ ʌ: ɔ̃ ɔ̃: ɛ̃ ɛ̃:/

ตารางที่ 4 หน่วยเสียงสระแบบก้อง-มีลม

ระดับลิ้น	สระหน้า		สระกลาง		สระหลัง	
	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว
สูง	i	i:	ɯ	ɯ:	ʉ	ʉ:
กลางสูง	ɛ	ɛ:	ɔ	ɔ:	ɔ̃	ɔ̃:
กลางต่ำ	ɛ̃	ɛ̃:	ʌ	ʌ:	ɔ̃	ɔ̃:
กลางสูง			ɛ̃	ɛ̃:		

- หน่วยเสียงสระประสม มี 3 หน่วยเสียง คือ /ja/ /ɯa/ /ua/

หน่วยเสียงสระแบบ เสียงสระก้อง-มีลม (Breathy vowel) เปรียบกับหน่วยเสียงสระแบบธรรมดา (Normal vowel) ในภาษากวยบ้านกอกแก้ว มีตัวอย่างดังนี้

/i/	['li?]	“หมู”
	['li?]	“ท่วม”
/i:/	['ʔi:]	“ไซ้”
	['ʔi:]	“เจ็บ”
/ɯ/	[hɯ 'kəw]	“ข้าวสาร”
	[hɯ 'kəw]	“แมงป่อง”
/ɯ:/	['su:ʔ]	“ห้องฮีด”
	['su:ʔ]	“ห้าม” (ผลไม้)

/ ญ /	['tɯŋ]	“หนวก”
	['tɯŋ]	“ลิง”
/ ญ: /	['tʰɯ:]	“โน้น”
	['tʰu:]	“ไซ้”
/ ๕ /	['sɛt]	“หมด”
	['sɛt]	“เรียบร้อย”
/ ๕: /	['cɛ:]	“ผาด”
	['ce:]	“ยา”
/ ๕? /	['tɔ?]	“เคียด”
	['tə?]	“มา”
/ ๕: /	['pʰɔ:ʔ]	“น่าเกลียด”
	['pʰə:ʔ]	“เห็น”
/ ๕? /	['sɔ?]	“สู้”
	['so?]	“โกหก”
/ ๕: /	['tʰɔ:ŋ]	“คนบ้า”
	['tʰo:ŋ]	“เป็นใบ้”
/ ๕ /	[kɯ 'tʰɛ?]	“เสียบ”
	[kɯ 'tʰɛ?]	“เกวียน”
/ ๕: /	[tɯ 'ŋɛ:t]	“หลับ”
	[tɯ 'ŋɛ:t]	“หนาว”
/ ๕? /	['pʰɔ?]	“หวาน”
	['pʰɔ?]	“เกลือ”
/ ๕: /	['pɔ:n]	“4”
	['pɔ:n]	“วัง”
/ ๕ /	['cɔ?]	“ถาง”
	['ca?]	“ตัว”

/ ʌ: /	['tʰa:]	“เมื่อรินนี้”
	['tʰa:]	“เปิด”
/ ʌ /	[kʌ 'saj]	“เชือก”
	[kʌ 'saj]	“อิม”
/ ʌ: /	[kʌ: 'ha:j]	“คาว”
	[kʌ: 'ha:j]	“กระฉิบ”

หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง เปรียบกับหน่วยเสียงสระแบบธรรมดา

/ ɿa /	['tɿaʔ]	“ควาย”
	['tɿaʔ]	“เห็ด”
/ uua /	['pʰluua]	“พระพุทธรูป”
	['pʰluua]	“ฟ้า”
/ uua /	['tuuaŋ]	“กล้วย”
	['tuuaŋ]	“มะพร้าว”

หน่วยเสียงพยัญชนะควบในภาษากว๋นที่ผู้วิจัยพบว่า มีเพียง 9 หน่วยเสียงคือ / pr-, tr-, kr-, kl-, bl-, pl-, pʰl-, tʰr-, kʰw-, / ซึ่งมีตัวอย่างดังต่อไปนี้

/ pr /	['prə:]	“ไซ”
	['pro:]	“หัว”
	['priat]	“กล้วย”
/ tr /	['troŋ]	“หนัก”
/ kr /	['kriaŋ]	“แก”
	[ka: 'kren]	“ปลาหมอ”
/ kl /	['kloŋ]	“หลัง”
	['kleŋ]	“ลูกเห็บ”
	['kliaw]	“ตอ”

/ bl /	['ble:ŋ]	“แขน”
	[si: 'bla:j]	“สีขาว”
/ pl /	['plaj]	“ผลไม้”
	['plɔʔ]	“งา” (สัตว์)
	['pliaw]	“จระเข้”
/ p ^h l /	['p ^h li 'ŋɛʔ]	“พริกขี้หนู”
	['p ^h laʔ]	“ท้องฟ้า”
	['p ^h luaʔ]	“แดด”
/ t ^h r /	['t ^h re:]	“นา”
	['t ^h riaʔ]	“เสือ”
/ k ^h w /	[ce:m 'k ^h wiʔ]	“นกเป็ดน้ำ”

บทที่ 3

การวิเคราะห์ศัพท์

การวิเคราะห์ศัพท์ของคนสามระดับอายุ ในภาษากวย บ้านกอกแก้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา จำนวน 500 หน่วยบรรด มาพิจารณาและวิเคราะห์คำ ว่าคนกวยสามระดับอายุจำนวน 45 คนนั้น จะมีการใช้ศัพท์เป็นอย่างไร และจะใช้ศัพท์จำนวนมากน้อยเท่าไร แทนหน่วยบรรดที่มีความหมายเดียวกัน ถ้าหากว่าคนกวยมีศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยบรรด 1 หน่วยบรรดเพียง 1 ศัพท์ หรือมีลักษณะการใช้ศัพท์ที่เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน เรียกว่า “รูปแปร” ของศัพท์เดียวกัน หากมีศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยบรรด 1 หน่วยบรรด จำนวน 2 ศัพท์ขึ้นไป และแต่ละศัพท์เป็นคนละศัพท์กัน เรียกว่า “ศัพท์แปร”

การพิจารณาว่า คนกวยสามระดับอายุ ใช้ศัพท์หนึ่ง ๆ เหมือนกัน หรือเป็นศัพท์ที่มีลักษณะเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน หรือใช้ศัพท์แตกต่างกันซึ่งเป็นศัพท์แปรนั้น ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ศัพท์ดังนี้

1. การพิจารณาแยกศัพท์

1.1 ศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยคำ ที่มีรูปแตกต่างกันทั้งหน่วยคำ ถือว่าเป็นคนละศัพท์ เช่น

['suan]	['paj]	“พูด”
['p ^h a ʔa 'lo:]	[sian 'kum]	“ฟ้าผ่า”
['kian]	['ʔup]	“ต้ม”
[ka 'co:ŋ]	['weʔ]	“ทัพพี”

1.2 ศัพท์ที่ประกอบด้วยพยางค์ที่มีจำนวนพยางค์ไม่เท่ากัน และพยางค์ที่เพิ่มขึ้นหรือลดไปนั้น มีฐานะเป็นหน่วยคำ คือ มีความหมาย จะถือว่าเป็นคนละศัพท์ เช่น

[ʔaj 'do:m]	['do:m]	“ตื่น”
[wa:ŋ 'si ka 'baj]	['si ka 'baj]	“เมื่อวาน”

1.3 ศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยบรรดที่มีความหมายเดียวกัน มีรูปศัพท์แตกต่างกันเพียงบางส่วน อาจจะต่างกันที่พยางค์แรก พยางค์กลาง หรือ พยางค์หลัง พยางค์เดียว หรือ มากกว่า 1 พยางค์ และพยางค์ที่ต่างไปนั้น อยู่นอกเหนือไปจากเกณฑ์การพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน ถือว่าเป็นคนละศัพท์

['ka:ŋ si 'daw]	['ka:ŋ ka 'bwi:]	“กลางคืน”
-------------------	--------------------	-----------

2. การพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน หรือ การพิจารณาว่าเป็นศัพท์เดียวกัน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปร ของศัพท์เดียวกันไว้ดังนี้

- 2.1 การแปรด้านเสียง
- 2.2 การแปรด้านพยางค์

2.1 การแปรด้านเสียง

ผู้วิจัยพบว่า ผู้บอกภาษากวยในแต่ละระดับอายุ บางคน หรือ ผู้บอกภาษาใน ระดับอายุเดียวกัน บางคน ออกเสียงภาษากวยบางเสียงของศัพท์ที่มีความหมายเดียวกัน แตกต่างกันไป โดยไม่ได้ทำให้ความหมายของศัพท์นั้นเปลี่ยนไป เรียกว่า “การแปรด้านเสียง” การแปรด้านเสียงของศัพท์ในภาษากวย พบได้ในผู้บอกภาษาตั้งแต่ระดับอายุที่ 1-3 ซึ่งการแปรด้านเสียงนี้ เกิดกับศัพท์บางศัพท์เท่านั้น แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

- 2.1.1 การแปรเสียงสระ
- 2.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะ

2.1.1 การแปรเสียงสระ หมายถึง ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงสระ ในผู้บอกภาษากวยทั้ง 3 ระดับอายุ ซึ่งออกเสียงสระ ของศัพท์บางศัพท์ จากเสียงสระหนึ่ง เป็นอีกเสียงสระหนึ่ง ซึ่งเสียงสระที่จัดให้เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 2.1.1.1 การแปรเสียงสระเดียวกับ สระเดี่ยว
- 2.1.1.2 การแปรเสียงสระประสม กับ สระเดี่ยว

2.1.1.1 การแปรเสียงสระเดียวกับสระเดี่ยว มีลักษณะที่แตกต่างกัน 5 ลักษณะ คือ

- 2.1.1.1.1 การแปรเสียงสระเดียวกับสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างที่ความสั้น-ยาว
- 2.1.1.1.2 การแปรเสียงสระเดียวกับสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้น
- 2.1.1.1.3 การแปรเสียงสระเดียวกับสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างที่ส่วนของลิ้น
- 2.1.1.1.4 การแปรเสียงสระเดียวกับสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้น

และส่วนของลิ้น

2.1.1.1.5 การแปรเสียงสระเดียวกับสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างที่ระดับของลิ้น ส่วนของลิ้น และความสั้น-ยาว

2.1.1.1.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างที่ความสั้น-ยาว ของเสียงสระ โดยความแตกต่างของเสียงสระที่จัดให้เป็นการแปรเสียงได้นั้น สามารถเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1.1.1.1.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ในศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน มีความแตกต่างกันที่ความสั้น-ยาว ของเสียงสระ

2.1.1.1.1.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ในศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันที่ความสั้น-ยาว ของเสียงสระ

2.1.1.1.1.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ในศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน มีแตกต่างกันที่ความสั้น-ยาว ของเสียงสระ ดังนี้

1.	[i]	~	[i:]
2.	[ɪ]	~	[ɪ:]
3.	[u]	~	[u:]
4.	[e]	~	[e:]
5.	[ə]	~	[ə:]
6.	[o]	~	[o:]
7.	[ɛ]	~	[ɛ:]
8.	[ʌ]	~	[ʌ:]
9.	[ɔ]	~	[ɔ:]
10.	[a]	~	[a:]

การแปรเสียงสระหน้า สูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหน้า สูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i] ~ [i:]

[kʌ 'ʔit]	~	[kʌ 'ʔit]	“ไกว”
[li 'la:]	~	[li: 'la:]	“หนาม” ¹
['liʔ]	~	['li:ʔ]	“หมู”

¹ศัพท์ภาษากวย ถ้าเป็นคำที่มีเกิน 2 พยางค์ขึ้นไป ดันพยางค์ หรือ กลางพยางค์ แม้จะลงท้ายด้วยสระเสียงสั้น ไม่มีตัวสะกด ก็จะไม่ปรากฏว่ามีหน่วยเสียงพยัญชนะ [ʔ] ที่ท้ายพยางค์ เนื่องจากเป็นพยางค์ที่ไม่ได้ลงเสียงหนัก

การแปรเสียงสระกลาง สูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับสระกลาง สูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[u] ~ [u:]

['suʔ] ~ ['su:ʔ] “ห้าม” (ผลไม้)

['luʔ] ~ ['lu:ʔ] “เกลบ”²

การแปรเสียงสระหลัง สูง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง สูง เสียงยาว ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[u] ~ [u:]

[sʌ 'muʃh] ~ [sʌ 'mu:ʃh] “มด”

[kʌ 'tʊm] ~ [kʌ 'tu:m] “กระดุม”

การแปรเสียงสระหน้า กลางสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหน้า กลางสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[e] ~ [e:]

['cem] ~ ['ce:m] “นก”

[kʌ 'hep] ~ [kʌ 'he:p] “ตะขาบ”

การแปรเสียงสระกลาง กลางสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง กลางสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ə] ~ [ə:]

['pʰəʔ] ~ ['pʰə:ʔ] “เห็น”

['təʔ] ~ ['tə:ʔ] “เคียด” (น้ำ)

การแปรเสียงสระหลัง กลางสูง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง กลางสูง เสียงยาว ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[o] ~ [o:]

['tʰoŋ] ~ ['tʰo:ŋ] “หนวก”

['pʰoʔ] ~ ['pʰo:ʔ] “ซัก” (เสื้อผ้า)

² ในภาษากวย ศัพท์ที่ลงท้ายด้วยสระเสียงยาว สามารถมีหน่วยเสียงพยัญชนะ [?] เป็นตัวสะกดได้ในบางศัพท์ ส่วนศัพท์ที่ลงท้ายด้วยสระเสียงสั้น ถ้าเป็นคำพยางค์เดียว หรือ พยางค์ท้ายของคำหลายพยางค์ จะมีหน่วยเสียงพยัญชนะ [?] เป็นตัวสะกดเสมอ

การแปรเสียงสระหน้า กลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหน้า กลางต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɛ] ~ [ɛː]

['ʔɛm]	~	['ʔɛːm]	“อร้อย”
['bɛʔ]	~	['bɛːʔ]	“ปาก”
['cɛʔ]	~	['cɛːʔ]	“ไห”

การแปรเสียงสระกลาง กลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง กลางต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ʌ] ~ [ʌː]

['hʌn]	~	['hʌːn]	“หนัก”
[ʔʌ 'lʌw]	~	[ʔʌ 'lʌːw]	“ล้าง”

การแปรเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงยาว ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɔ] ~ [ɔː]

['mɔɯh]	~	['mɔːɯh]	“bung”
[kɔɯ 'mat]	~	[kɔːɯ 'mat]	“ลูกตา”
['tʰɔʔ]	~	['tʰɔːʔ]	“เปลือก”

การแปรเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[a] ~ [aː]

[kaŋ 'kaw]	~	[kaːŋ 'kaw]	“แมงป่อง”
[da 'taʔ]	~	[da 'taːʔ]	“น้ำค้าง”
['taʔ]	~	['taːʔ]	“เหล็ก”

2.1.1.1.1.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ในศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายแตกต่างกัน มีแตกต่างกันที่ความสั้น-ยาว ของเสียงสระ ดังนี้

1. [u] ~ [uː]
2. [ɔ] ~ [ɔː]
3. [a] ~ [aː]

การแปรเสียงสระหลัง สูง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง สูง เสียงยาว ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[u] ~ [uː]

[tʰu ma 'hɔːm] ~ [tʰuːk ma 'hɔːm] “ตะคุ้งตกใจ”

[tʰi tʰu?] ~ [tʰi tʰuːk] “กระโดด”

การแปรเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงยาว ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɔ] ~ [ɔː]

[?ɔ ma 'hɔːm] ~ [?ɔːm ma 'hɔːm] “ดีใจ”

การแปรเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[a] ~ [aː]

[ka 'ŋaj] ~ [kaːŋ 'ŋaj] “กลางวัน”

2.1.1.1.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ เสียงสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1.1.1.2.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ เสียงสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น แต่มีความสั้น-ยาว ของเสียงสระ และมีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน

2.1.1.1.2.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ เสียงสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น และความสั้น-ยาว ของเสียงสระ แต่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน

2.1.1.1.2.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ เสียงสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น แต่มีความสั้น-ยาว ของเสียงสระ และมีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน

1. [i] ~ [e]

2. [iː] ~ [eː]

3. [iː] ~ [ɛː]

4. [ɯː] ~ [ɔː]

5. [e] ~ [ɛ]

6. [oː] ~ [ɔː]

การแปรเสียงสระหน้า สูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับสระหน้า กลางสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i] - [e]
['p^hi?] ~ ['p^he?] “พริก”

การแปรเสียงสระหน้า สูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า กลางสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i:] - [e:]
[ka 'hi:p] ~ [ka 'he:p] “ตะขบ”
[do:j 'di:p] ~ [do:j 'de:p] “ข้าวเหนียว”

การแปรเสียงสระหน้า สูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า กลางต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i:] ~ [e:]
['ni:] ~ ['ne:] “นึ่ง”

การแปรเสียงสระกลาง สูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง กลางสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[u:] ~ [o:]
[kan 'dʒu:ŋ] ~ [kan 'dʒo:ŋ] “น่อง”

การแปรเสียงสระหน้า กลางสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหน้า กลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[e] - [ε]
[kɰ 'te saŋ 'ka:j] [kɰ 'te saŋ 'ka:j] “ทราย”
['p^he?] ['p^hε?] “โคลน”

การแปรเสียงสระหลัง กลางสูง เสียงยาว ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงยาว ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[o:] ~ [ɔ:]
[pan 'to:m] [pan 'tɔ:m] “ดาว”
[kan 't^ho:ŋ] [kan 't^hɔ:ŋ] “บันได”

2.1.1.1.2.2 การแปรรูปเสียงสระเดี่ยว กับ เสียงสระเดี่ยว ซึ่งระดับของลิ้น และความสั้น-ยาว ของเสียงสระแตกต่างกัน แต่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน ดังนี้

1. [u] ~ [ʊ]

การแปรเสียงสระหลัง สูง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงยาว ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[u] ~ [ʊ]

[pu la 'ko:n] ~ [pɔ: la 'ko:n] “เข้า”

2.1.1.1.3 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ เสียงสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ส่วนของลิ้น แต่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1.1.1.3.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ส่วนของลิ้น แต่มีความสั้น-ยาว ของเสียงสระ และมีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน

2.1.1.1.3.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ส่วนของลิ้น และ ความสั้น-ยาว ของเสียงสระ แต่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน

2.1.1.1.3.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ เสียงสระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ส่วนของลิ้น แต่มีความสั้น-ยาว ของเสียงสระ และมีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน ดังนี้

1. [i] ~ [ɨ]

2. [i:] ~ [ɨ:]

3. [ɛ] ~ [ɔ:]

4. [ʌ] ~ [ɔ]

การแปรเสียงสระหน้า สูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง สูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i] ~ [ɨ]

['kit] ~ ['kɨt] “คิด”

การแปรเสียงสระหน้า สูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง สูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i:] ~ [u:]

[kuat 'ʔi:ŋ] ~ [kuat 'ʔu:ŋ] “อึ้งอ่าง”

[kɯ 'ʔji:ŋ] ~ [kɯ 'ʔju:ŋ] “ฮั้น”

การแปรเสียงสระหน้า กลางต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงยาว ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɛ:] ~ [ɔ:]

['tʰɛ:ŋ] ~ ['tʰɔ:ŋ] “เครือ” (กล้วย)

การแปรเสียงสระกลาง กลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ʌ] ~ [ɔ]

[mʌ 'hɔʔ] ~ [mɔ 'hɔʔ] “ปลาร้า”

2.1.1.1.3.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ ส่วนของลิ้น และ ความสั้นยาว แต่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน ดังนี้

1. [ɛ] ~ [a:]

2. [ɔ:] ~ [a]

การแปรเสียงสระหน้า กลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɛ] ~ [a:]

[lam 'pɛʔ] ~ [lam 'pa:ʔ] “ป่า”

การแปรเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงยาว ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับ ได้แก่

[ɔ:] ~ [a]

['tɔ:ŋ] ~ ['taŋ] “ขม”

2.1.1.1.4 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งมีความแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น และส่วนของลิ้น แต่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน ดังนี้

1. [i] ~ [ʌ]
2. [i] ~ [a]
3. [u] ~ [a]
4. [ɛ] ~ [a]
5. [ɔː] ~ [aː]

การแปรเสียงสระหน้า สูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง กลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i] ~ [ʌ]

[si 'tɔːŋ] ~ [sʌ 'tɔːŋ] “ถั่ว”

[ce:m ʔi 'ʔiɑŋ] ~ [ce:m ʔʌ 'ʔiɑŋ] “นกเอี้ยง”

การแปรเสียงสระหน้า สูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i] ~ [a]

[lin 'te:m] ~ [lan 'te:m] “ลิ้น”

การแปรเสียงสระหลัง สูง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[u] ~ [a]

[pu la 'ko:m] ~ [pa la 'ko:m] “เข้า”

การแปรเสียงสระหน้า กลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɛ] ~ [a]

['sec] ~ ['sac] “เนื้อ”

['pec] ~ ['pac] “ตุ๋น”

การแปรเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงยาว ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɔː] ~ [aː]

[lʌ 'ŋɑːj] ~ [lʌ 'ŋɑːj] “เข็น”

2.1.1.1.5 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ระดับของลิ้น ส่วนของลิ้น และความสั้นยาว แต่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน ดังนี้

1. [i:] ~ [ʌ]

2. [ɔ:] ~ [a]

การแปรเสียงสระหน้า สูง เสียงยาว ไม่ว่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง กลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ว่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i:] ~ [ʌ]

[ki: 'ka:n] ~ [kʌ 'ka:n] “เกา”

การแปรเสียงสระหลัง กลางต่ำ เสียงยาว ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ว่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɔ:] ~ [a]

[lo:ŋ ʔaŋ 'ka:] ~ [laŋ ʔaŋ 'ka:] “ไม้ปั้งปลา”

2.1.1.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระประสม ในภาษากวยสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1.1.2.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระประสม ซึ่งลงท้ายด้วยสระเสียงเดียวกันกับสระเดี่ยว

2.1.1.2.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระประสม ซึ่งลงท้ายด้วยสระเสียงเดียวกันกับสระเดี่ยว แต่แตกต่างกันที่ความสั้น-ยาว

2.1.1.2.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระประสม ซึ่งลงท้ายด้วยสระเสียงเดียวกันกับสระเดี่ยว ดังนี้

1. [a] ~ [ua]

2. [i] ~ [ia]

การแปรเสียงสระเดี่ยวคือ เสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับ เสียงสระ
ประสม เริ่มต้นที่สระหลัง สูง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก ลงท้ายด้วยเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น
ไม่ห่อริมฝีปาก ดังนี้

[a] ~ [ua]

['kan] ~ ['kuan] “เคี้ยว”

การแปรเสียงสระเดี่ยวคือ เสียงสระหน้า สูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก กับเสียงสระ
ประสม เริ่มต้นที่สระหน้า สูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ลงท้ายด้วยสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อ
ริมฝีปาก ดังนี้

[i] ~ [ia]

['bi?] ~ ['bia?] “เล็กน้อย”

2.1.1.2.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระประสม ซึ่งลงท้ายด้วยสระเสียง
เดียวกันกับสระเดี่ยว แต่แตกต่างกันที่ความสั้น-ยาว ดังนี้

1. [a:] ~ [ua]

การแปรเสียงสระเดี่ยว คือ เสียงสระกลาง ต่ำ เสียงยาว กับ สระประสม เริ่มต้นที่สระ
หลัง สูง เสียงสั้น ห่อริมฝีปาก ลงท้ายด้วยสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[a:] ~ [ua]

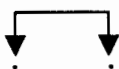

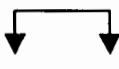
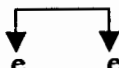

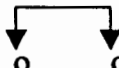
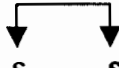

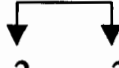

['?a:?'] ~ ['?ua?'] “อาเจียน”

สรุปการแปรเสียงสระ

จะเห็นได้ว่า การใช้ศัพท์ภาษากวย ทั้ง 3 ระดับอายุ มีลักษณะการใช้ศัพท์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ฉะนั้นเพื่อให้เห็นถึงลักษณะการแปรของเสียงสระทั้งที่เป็นสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว และ สระประสม กับสระเดี่ยว ได้ชัดเจนขึ้น ผู้วิจัยจึงสรุปการแปรเสียงสระไว้ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งแสดง Chart ไว้เพื่อให้เข้าใจได้ชัดเจนมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ที่มีระดับของลิ้น และส่วนของลิ้น เหมือนกัน แต่ความสั้น-ยาวแตกต่างกัน ได้แก่

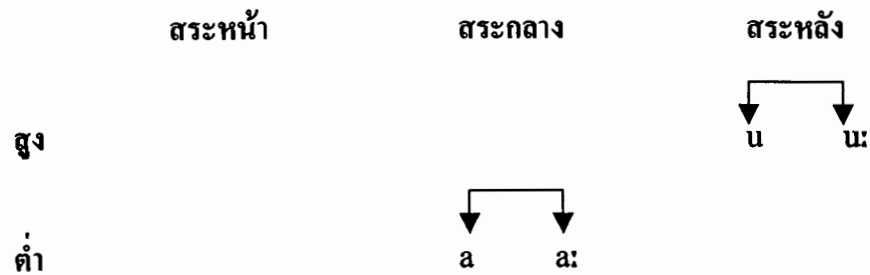
1.1	[i]	~	[i:]
1.2	[ɪ]	~	[ɪ:]
1.3	[u]	~	[u:]
1.4	[e]	~	[e:]
1.5	[ə]	~	[ə:]
1.6	[o]	~	[o:]
1.7	[ɛ]	~	[ɛ:]
1.8	[ʌ]	~	[ʌ:]
1.9	[ɔ]	~	[ɔ:]
1.10	[a]	~	[a:]

	สระหน้า	สระกลาง	สระหลัง
สูง			
กลางสูง			
กลางต่ำ			
ต่ำ			

2. การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ที่มีระดับของลิ้น และส่วนของลิ้น เหมือนกัน แต่ความสั้น-ยาวแตกต่างกัน พร้อมทั้งมีเสียงพยัญชนะท้ายแตกต่างกัน ได้แก่

2.1 [u] ~ [u:]

2.2 [a] ~ [a:]

3. การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ที่มีระดับของลิ้นแตกต่างกัน แต่มีส่วนของลิ้น และ ความสั้น-ยาว เหมือนกัน ได้แก่

3.1 [i] ~ [e]

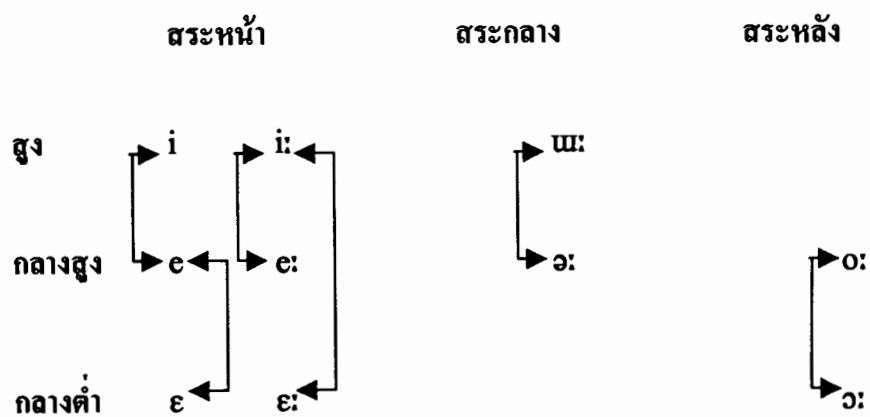
3.2 [i:] ~ [e:]

3.3 [i:] ~ [ε:]

3.4 [u:] ~ [o:]

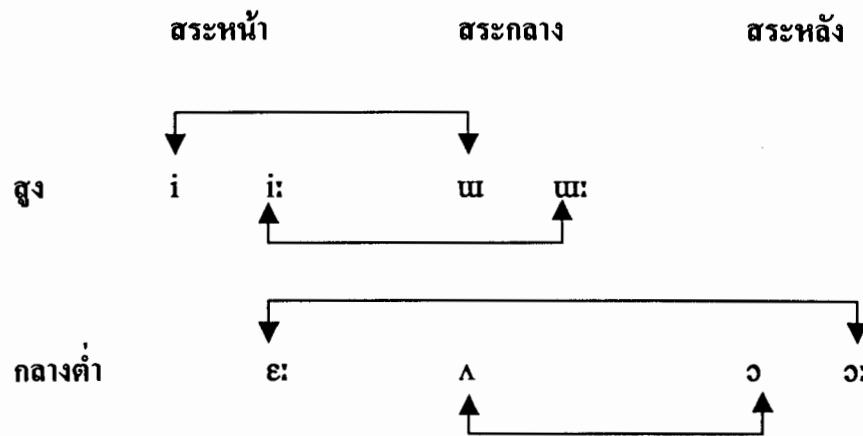
3.5 [e] ~ [ε]

3.6 [o:] ~ [o:]

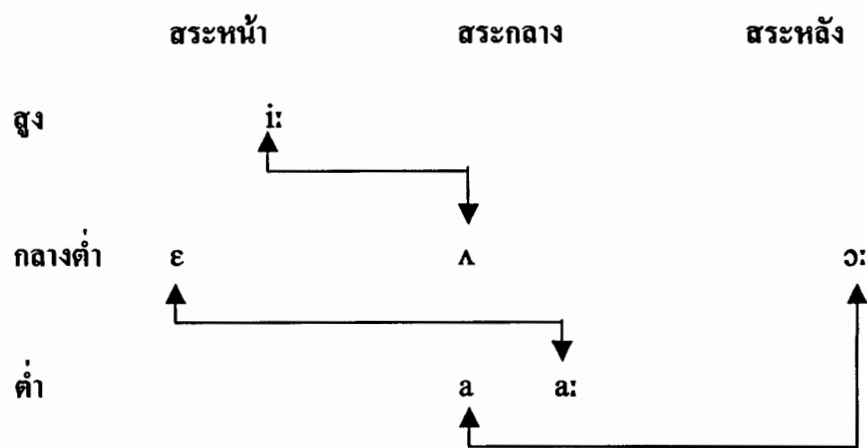
4. การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ที่มีระดับของลิ้น และความสั้น-ยาวเหมือนกัน แต่มีส่วนของลิ้นแตกต่างกัน ได้แก่

- 4.1 [i] ~ [ɯ]
 4.2 [i:] ~ [ɯ:]
 4.3 [ɛ:] ~ [ɔ:]
 4.1 [ʌ] ~ [ɔ]

5. การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ที่มีระดับของลิ้น มีส่วนของลิ้น และ ความสั้น-ยาว แตกต่างกัน ได้แก่

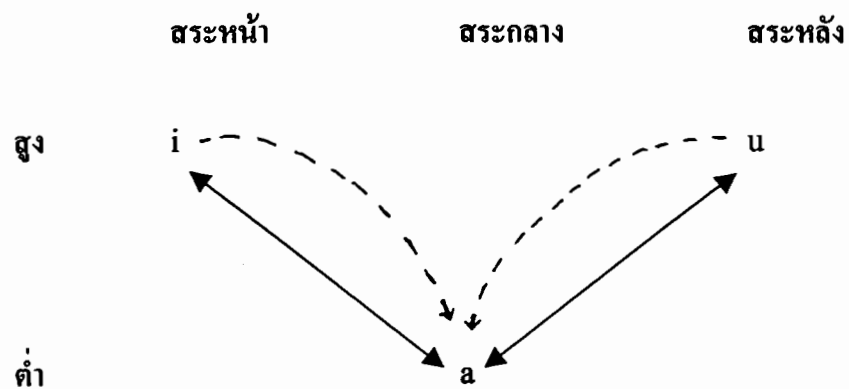
- 5.1 [ɛ] ~ [a:]
 5.2 [ɔ:] ~ [a]
 5.3 [i:] ~ [ʌ]

8. การแปรเสียงประสม กับ สระเดี่ยวซึ่งมีสระเสียงสั้นยาวเหมือนกัน ได้แก่

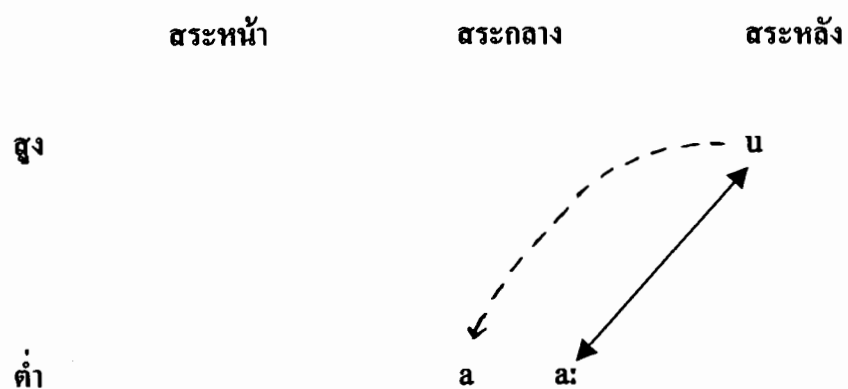
8.1 [i] ~ [ia]

8.2 [a] ~ [ua]

9. การแปรเสียงประสม กับ สระเดี่ยว ซึ่งมีความแตกต่างกันที่ความสั้นยาว ได้แก่

9.1 [a:] ~ [ua]

ตารางที่ 5 ตารางแสดงการแปรหน่วยเสียงสระในภาษาไทย

ระดับเสียง	สระหน้า		สระกลาง		สระหลัง	
	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว	สั้น	ยาว
สูง	i	i:	e	e:	u	u:
กลางสูง	e	e:	e	e:	o	o:
กลางต่ำ	ɛ	ɛ:	ɛ	ɛ:	ɔ	ɔ:
ต่ำ			a	a:		

2.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะ หมายถึง การที่ผู้บอกภาษาทวย ออกเสียงพยัญชนะในแต่ละศัพท์ได้แตกต่างกัน ซึ่งมีลักษณะดังนี้คือ

2.1.2.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น

2.1.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย

2.1.2.3 การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำ

2.1.2.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น หมายถึง ความแตกต่างในเรื่องสัทลักษณะของเสียงพยัญชนะต้น ในผู้บอกภาษาทวย แต่ละคนในแต่ละระดับอายุ อาจจะออกเสียงพยัญชนะต้น ที่มีลักษณะแตกต่างกัน เป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1.2.1.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่ต่างกันที่ประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้ง 2 อย่าง

2.1.2.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน และมีประเภทของเสียง ลักษณะการทำงานของเส้นเสียง แตกต่างกันอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ ทั้ง 2 อย่าง

2.1.2.1.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่ต่างกันที่ประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้ง 2 อย่าง โดยสามารถแยกเป็นกลุ่มได้ 4 กลุ่ม ดังนี้คือ

2.1.2.1.1.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงเหมือนกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแตกต่างกัน

2.1.2.1.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงเหมือนกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแบบมีลม กับ ไม่มีลม

2.1.2.1.1.3 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน

2.1.2.1.1.4 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน และมีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแตกต่างกัน

2.1.2.1.1.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงเหมือนกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแตกต่างกัน ดังนี้

1. [p] ~ [b]

2. [p^h] ~ [b]

3. [t] ~ [d]

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ กับ พยัญชนะ เสียงกัก ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ได้แก่

[p] ~ [b]

['pe:ʔ] ~ ['be:ʔ] “ปาก”

['paŋ] ~ ['baŋ] “หน่อไม้”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ กับ พยัญชนะเสียงกัก ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ได้แก่

[p^h] ~ [b]

['p^ha:ŋ] ~ ['ba:ŋ] “ส่อง” (กริยา)

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะ เสียงกัก ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[t] ~ [d]

[ta:ŋ 'ti:] ~ [da:ŋ 'ti:] “ฝ่ามือ”

[ka 'tu:m] ~ [ka 'du:m] “กระดุม”

2.1.2.1.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงเหมือนกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแบบมีลม กับ ไม่มีลม ดังนี้

1. [p] ~ [p^h]

2. [t] ~ [t^h]

3. [c] ~ [c^h]

4. [k] ~ [k^h]

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ กับ พยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ได้แก่

[p] ~ [p^h]

['puŋ] ~ ['p^huŋ] “ห้อง”

['pu:t]	['p ^h u:t]	“ใหญ่”
[kʌ 'puʔ]	[kʌ 'p ^h uʔ]	“กะลามะพร้าว”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะ เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[t] ~ [t^h]

['ta:n]	~	['t ^h a:n]	“ปู่” (เสือ)
['ta:p]	~	['t ^h a:p]	“ปีก”
['tɛ:n]	~	['t ^h ɛ:n]	“ใจ” (นาม)
['ta:]	~	['t ^h a:]	“เปิด”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับ พยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่

[c] ~ [c^h]

['cin]	~	['c ^h in]	“เข็ม”
['cuk]	~	['c ^h uk]	“ผลึก”
[caŋ 'ha:j]	~	[c ^h aŋ 'ha:j]	“ไกล”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน กับ พยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่

[k] ~ [k^h]

[kʌ 'mu:j ^h]	~	[k ^h ʌ 'mu:j ^h]	“ผี”
[kʌ 't ^h iaʔ]	~	[k ^h ʌ 't ^h iaʔ]	“รักเร็ว”
['ko:ŋ]	~	['k ^h o:ŋ]	“ก้าม” (ปู)
['ki:]	~	['k ^h i:]	“นั่น”
[paj 'ko:ŋ]	~	[paj 'k ^h o:ŋ]	“มะม่วง”

2.1.2.1.1.3 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน ดังนี้

1. [b] ~ [m]
2. [t] ~ [s]

3. [t^h] ~ [s]
4. [ɲ] ~ [j]
5. [l] ~ [r]
6. [?] ~ [h]

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงกัก ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ กับ พยัญชนะเสียงนาสิก ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ ได้แก่

[b] ~ [m]

[paj bak 'ʔup]	~	[paj mak 'ʔup]	“ฟักทอง”
[paj bak 'k ^h iap]	~	[paj mak 'k ^h iap]	“น้อยหน้า”
[buan 'beʔ]	~	[muan 'beʔ]	“บัวนปาก”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะเสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[t] ~ [s]

[ti 'tiam]	~	[si 'tiam]	“แย่ง”
['kan tɛ 'ti:]	~	['kan se 'ti:]	“เล็บ”

การแปรเสียงพยัญชนะระหว่างเสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะเสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[t^h] ~ [s]

[t ^h a 'lɔ:ŋ]	~	[sa 'lɔ:ŋ]	“ปลิง”
[t ^h a 'lɔ:j]	~	[sa 'lɔ:j]	“ใส่เดือน”
['si: kɔ 't ^h aw]	~	['si: kɔ 'saw]	“สีแดง”
['bua kɔ 't ^h aw]	~	['bua kɔ 'saw]	“สายบัว”

การแปรเสียงพยัญชนะระหว่าง นาสิก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง กับ พยัญชนะเสียงกึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่

[ɲ] ~ [j]

[k ^h a 'ɲu:]	~	[k ^h a 'ju:]	“รุ่ม”
['ɲam]	~	['jam]	“ร้องไห้”
[ti 'ɲok]	~	[ti 'jok]	“โกหก”

การแปรเสียงพยัญชนะระหว่าง ข้างลิ้น ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะเสียงลิ้นร่ว ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือกได้แก่

[l] ~ [r]

[ʔa 'la:w] ~ [ʔa 'ra:w] “ล้าง”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงหยุด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เส้นเสียง กับ พยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง ได้แก่

[ʔ] ~ [h]

[ka 'ʔoʔ] ~ [ka 'hoʔ] “โอ”

2.1.2.1.1.4 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียว

กัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน และมีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแตกต่างกัน ดังนี้

1. [s] ~ [l]
2. [t] ~ [l]
3. [c] ~ [dz]

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะเสียงข้างลิ้น ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[t] ~ [l]

[ta 'tʰet] ~ [la 'tʰet] “หนาว”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะเสียงข้างลิ้น ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[s] ~ [l]

[sa 'ʔiaʔ] ~ [la 'ʔiaʔ] “เกลียด”

['sian] ~ ['lian] “เลี้ยง”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับ
 พยัญชนะเสียงกึ่งเสียดแทรก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่

[c] ~ [dz]

['cin]	~	['dzin]	“เข็ม”
['ciʔ]	~	['dziʔ]	“จู้”
['caw]	~	['dzaw]	“หยุด”
['cuk]	~	['dzuk]	“ผลึก”
['cuŋ]	~	['dzuŋ]	“แปล”

สรุปการแปรเสียงพยัญชนะต้น ข้อ 2.1.2.1.1

จะเห็นได้ว่า การใช้คำภาษากวय ทั้งสามระดับอายุ มีลักษณะการใช้ศัพท์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ฉะนั้น เพื่อให้เห็นถึงลักษณะการแปรของเสียงพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์เดียวกัน และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง ซึ่งอาจเหมือนกัน หรือแตกต่างกัน ในข้อ 2.1.2.1.1 ได้ชัดเจนขึ้น จึงสามารถสรุปได้ โดยแบ่งออกตามฐานที่เกิด (ฐานกรณ์) และลักษณะการทำงานทำงานของเส้นเสียง ได้ดังนี้

ริมฝีปาก กับ ริมฝีปาก

กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	กับ	กัก ไม่ก้อง มีลม	[p] ~ [p ^h]
กัก ก้อง	กับ	กัก ไม่ก้อง มีลม	[b] ~ [p ^h]
กัก ก้อง	กับ	กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	[b] ~ [p]
นาสิก ก้อง	กับ	กัก ก้อง	[m] ~ [b]

ปุ่มเหงือก กับ ปุ่มเหงือก

กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	กับ	กัก ไม่ก้อง มีลม	[t] ~ [t ^h]
กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	กับ	กัก ก้อง	[t] ~ [d]
กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	กับ	ลอดข้าง ก้อง	[t] ~ [l]
กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	กับ	เสียดแทรก ไม่ก้อง	[t] ~ [s]
เสียดแทรก ไม่ก้อง	กับ	ลอดข้าง ก้อง	[s] ~ [l]
เสียดแทรก ไม่ก้อง	กับ	กัก ไม่ก้อง มีลม	[s] ~ [t ^h]
ข้างลิ้น ก้อง	กับ	ลิ้นร่ว ก้อง	[l] ~ [r]

เพดานแข็ง กับ เพดานแข็ง

กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	กับ	กัก ไม่ก้อง มีลม	[c] ~ [c ^h]
กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	กับ	กึ่งเสียดแทรก ก้อง	[c] ~ [dz]
กึ่งสระ ก้อง	กับ	นาสิก ก้อง	[j] ~ [ɲ]

เพดานอ่อน กับ เพดานอ่อน

กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	กับ	ไม่ก้อง มีลม	[k] ~ [k ^h]
---------------------	-----	--------------	----------------------------

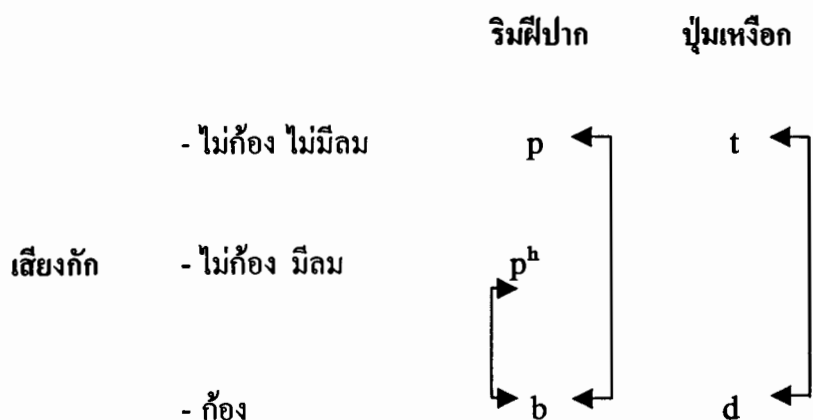
เส้นเสียง กับ เส้นเสียง

เสียดแทรก ไม่ก้อง	กับ	กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม	[h] ~ [?]
-------------------	-----	---------------------	---------------

และเพื่อให้เห็นถึงลักษณะการแปรรูปของเสียงพยัญชนะต้นในข้อ 2.1.2.1.1 ได้ชัดเจนขึ้นอีก ผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นกลุ่ม และแสดงเป็น Chart ได้ดังต่อไปนี้

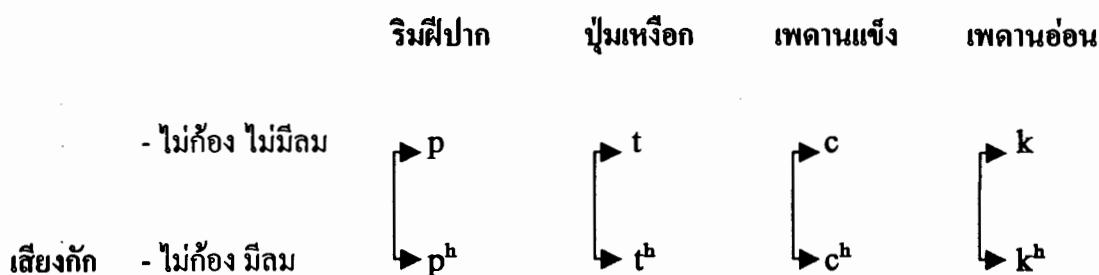
1. การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงเหมือนกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแตกต่างกัน ดังนี้

1. [p] ~ [b]
2. [p^h] ~ [b]
3. [t] ~ [d]

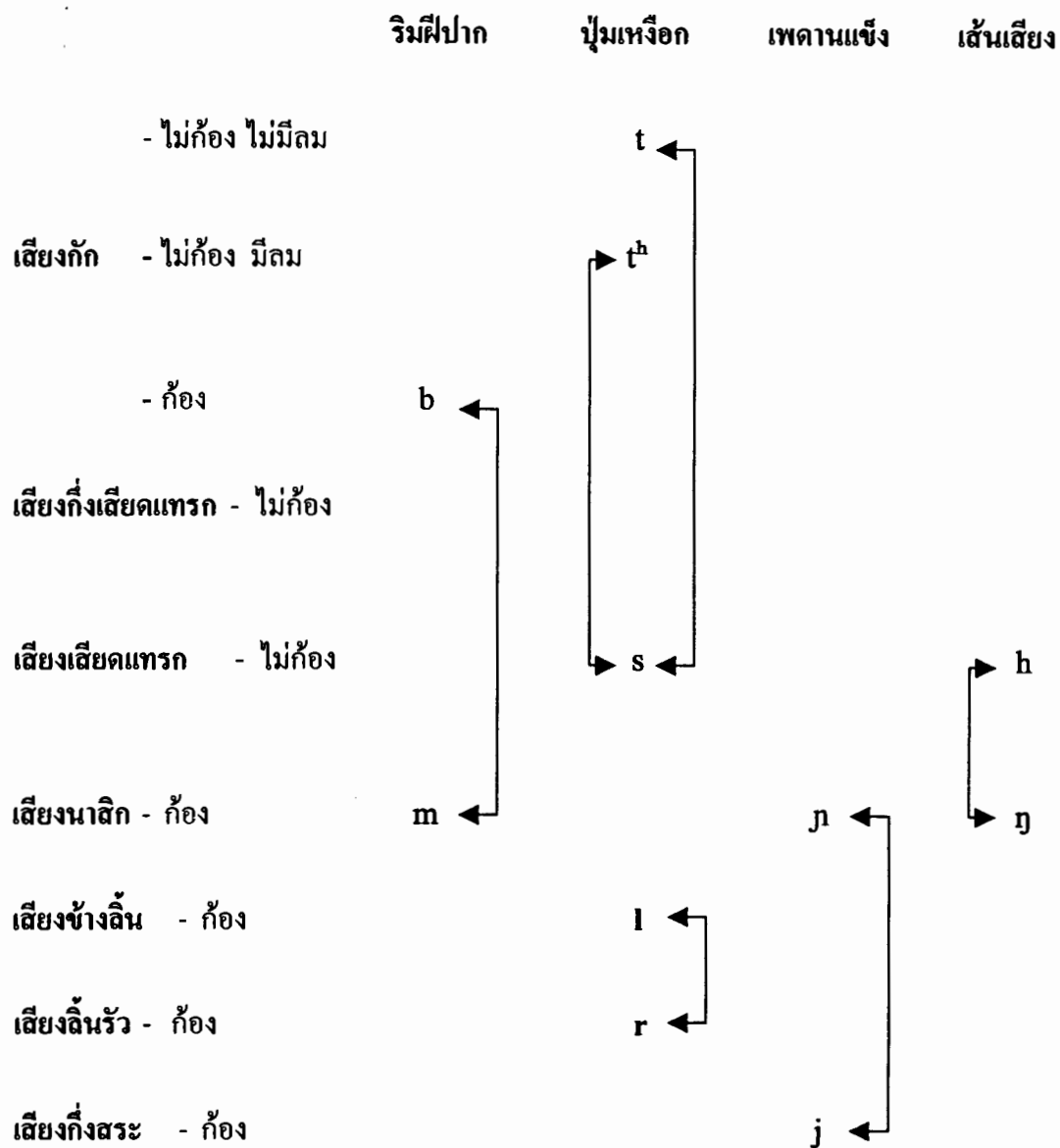
2. การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงเหมือนกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแบบมีลม กับ ไม่มีลม ดังนี้

1. [p] ~ [p^h]
2. [t] ~ [t^h]
3. [c] ~ [c^h]
4. [k] ~ [k^h]

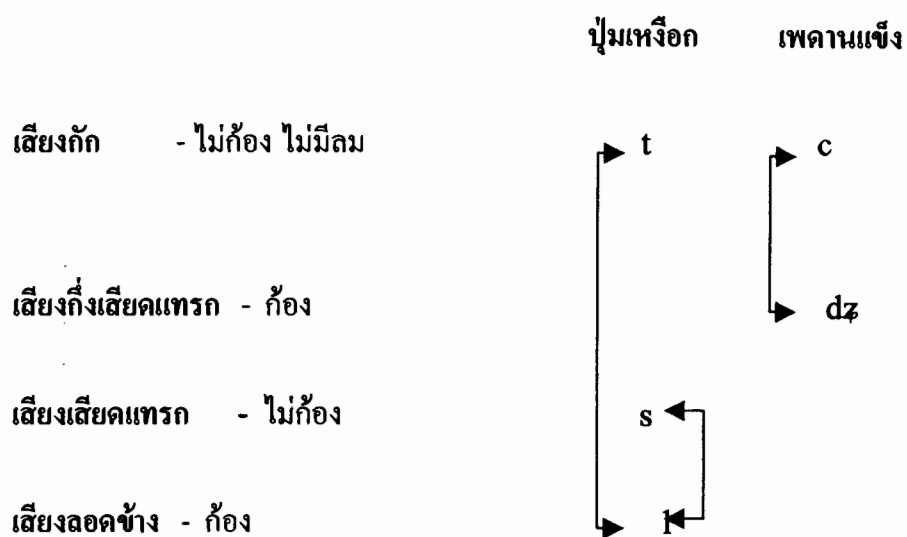
3. การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน ดังนี้

1. [b] ~ [m]
2. [t] ~ [s]
3. [t^h] ~ [s]
4. [ɲ] ~ [j]
5. [l] ~ [r]
6. [ʔ] ~ [h]

4. การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน และมีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแตกต่างกัน ดังนี้

1. [s] ~ [l]
2. [t] ~ [l]
3. [c] ~ [dz]

2.1.2.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง ที่มีเหมือนกัน และแตกต่างกัน อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้ง 2 อย่าง โดยสามารถแยกเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.1.2.1.2.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง เหมือนกัน

2.1.2.1.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน

2.1.2.1.2.3 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง แตกต่างกัน

2.1.2.1.2.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง เหมือนกัน ดังนี้

1. [t] ~ [c]
2. [t] ~ [k]
3. [c] ~ [k]
4. [k] ~ [ʔ]
5. [tʰ] ~ [kʰ]
6. [n] ~ [ɲ]

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะ เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่

[t] ~ [c]

['tam] ~ ['cam]

“แห่ง”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ
พยัญชนะ เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่

[t] ~ [k]

[tʌ 'be:ŋ]	~	[kʌ 'be:ŋ]	“เงียง”
[tʌ 'ku:]	~	[kʌ 'ku:]	“นัง”
[tʌ 'ŋɛ:t]	~	[kʌ 'ŋɛ:t]	“หลับ”
[tʌ 'wiaʔ]	~	[kʌ 'wiaʔ]	“มีด”
[si: tʌ 'we:ŋ]	~	[si: kʌ 'we:ŋ]	“สีดำ”

การแปรเสียงพยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับ พยัญชนะเสียง
กัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่

[c] ~ [k]

[caŋ 'kaw]	~	[kaŋ 'kaw]	“แมงป่อง”
[caŋ 'ha:j]	~	[kaŋ 'ha:j]	“ไกล”
[caŋ 'kam]	~	[kaŋ 'kam]	“กำ” (ผัก)
['cac]	~	['kac]	“เกี่ยว”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน กับ
พยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เส้นเสียง ได้แก่

[k] ~ [?]

[kʌ 'daj]	~	[?ʌ 'daj]	“ใคร”
['kua]	~	['?ua]	“อยู่”
[kʌ 'lua]	~	[?ʌ 'lua]	“จิ้งเหลน”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะ
เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่

[tʰ] ~ [kʰ]

[tʰa:ŋ 'tʰu:ŋ]	~	[kʰa:ŋ 'tʰu:ŋ]	“ค่านยาว”
------------------	---	------------------	-----------

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงนาสิก ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ พยัญชนะเสียง
นาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่

[ŋ] ~ [ŋ]

[kan nom 'nom]	~	[kan ŋom 'ŋo:n]	“แมลงผึ้ง”
------------------	---	-------------------	------------

2.1.2.1.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าวางกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน ดังนี้

1. [c] ~ [s]
2. [c^h] ~ [s]
3. [k] ~ [s]

การแปรเสียงพยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับ พยัญชนะเสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[c] ~ [s]

[do:j ka 'ca:j] ~ [do:j ka 'sa:j] “ข้าวเจ้า”

การแปรเสียงพยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานแข็ง กับ พยัญชนะเสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[c^h] ~ [s]

[kan 'c^ho:ŋ] ~ [kan 'so:ŋ] “น้อง”

['c^he:] ~ ['se:] “คำ”

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่างเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน กับ พยัญชนะเสียงเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[k] ~ [s]

[kam 'paw] ~ [sam 'paw] “ฝน”

[ka 'wiat] ~ [sa 'wiat] “เหี่ยว”

['ko:j] ~ ['so:j] “หาง”

[ka 'boʔ] ~ [sa 'boʔ] “สมอง”

2.1.2.1.2.3 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าวางกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแตกต่างกัน ดังนี้

1. [l] ~ [k]
2. [h] ~ [ŋ]
3. [k^h] ~ [dʒ]

การแปรเสียงพยัญชนะเสียงข้างลิ้น ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะเสียงกัก
ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่

[l] ~ [k]

[lan 'tɛ:n] ~ [kan 'tɛ:n] “ลั่น”

การแปรระหว่าง เสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง กับเสียงพยัญชนะ
นาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่

[h] ~ [ŋ]

[tʰ 'hɔ:ŋ] ~ [tʰ 'ŋɔ:ŋ] “รวง” (ข้าว)

['hɔ:n] ~ ['ŋɔ:n] “หงอน” (ไก่)

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน กับ พยัญชนะ
เสียงกึ่งเสียดแทรก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง ได้แก่

[kʰ] ~ [dz]

['kʰian] ~ ['dzian] “เข็ด” (ฟัน)

การแปรเสียงพยัญชนะต้นนอกเหนือจากกฎเกณฑ์

มีการแปรหน่วยเสียงพยัญชนะ อยู่ 4 คู่ ซึ่งอยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ทั้ง 2 ข้อ ดังกล่าวข้างต้น แต่ผู้วิจัยก็จัดให้เป็นเสียงแปรกันและกัน คือ

1. [p] ~ [k]
2. [p^h] ~ [k^h]
3. [ʔ] ~ [d]
4. [h] ~ [l]
5. [ʔ] ~ [w]

หน่วยเสียงพยัญชนะ [p] กับ [k] ถึงแม้จะมีฐานกรณ์ที่ห่างกันมากกว่า 3 ฐานก็ตาม แต่ผู้วิจัยเห็นว่าทั้ง 2 หน่วยเสียง เป็นหน่วยเสียงที่มีลักษณะร่วมกันอย่างอื่น ๆ อีก คือ ทั้ง 2 หน่วยเสียงนี้ ต่างก็เป็นพยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง และไม่มิลมเหมือนกัน ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงให้หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 2 เสียงนี้เป็นเสียงแปรกันและกัน ดังมีตัวอย่าง คือ

การแปรเสียงพยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มิลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ กับ เสียงพยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มิลม เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่

[p] ~ [k]

[pa 'jə:]	~	[ka 'jə:]	“ฝาก”
[pa 'saj]	~	[ka 'saj]	“อ้อม”
[pa 'ce:t]	~	[ka 'ce:t]	“ฆ่า”

หน่วยเสียงพยัญชนะ [p^h] กับ [k^h] ถึงแม้จะมีฐานกรณ์ที่ห่างกันมากกว่า 3 ฐานดังคู่หน่วยเสียงข้างต้นก็ตาม แต่ผู้วิจัยเห็นว่าทั้ง 2 หน่วยเสียง เป็นหน่วยเสียงที่มีลักษณะร่วมกันอย่างอื่น ๆ อยู่เหมือนกัน คือ พยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง และมีลมเหมือนกัน ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงให้หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 2 เสียงนี้เป็นเสียงแปรกันและกันอีกคู่หนึ่ง ดังมีตัวอย่าง คือ

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ กับ พยัญชนะ เสียงกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน ได้แก่

[p^h] ~ [k^h]

[p ^h ian 'təʔ]	~	[k ^h ian 'təʔ]	“กระโจมอก”
---------------------------	---	---------------------------	------------

หน่วยเสียงพยัญชนะ [?] กับ [d] ถึงแม้จะมีฐานกรณ์ที่ห่างกันมากกว่า 3 ฐาน เหมือนกันกับคู่หน่วยเสียงข้างต้นก็ตาม แต่ผู้วิจัยเห็นว่าทั้ง 2 หน่วยเสียง เป็นหน่วยเสียงที่มีลักษณะร่วมกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียงกักเหมือนกัน ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงให้หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 2 เสียงนี้เป็นเสียงแปรกันและกันอีกคู่หนึ่ง

การแปรเสียงพยัญชนะ ระหว่าง เสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เส้นเสียง กับ พยัญชนะเสียงกัก ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[?] ~ [d]

[sa 'ʔəʔ] ~ [sa 'dəʔ] “สะอึก”

หน่วยเสียงพยัญชนะ [w] กับ [?] ถึงแม้จะมีฐานกรณ์ที่ห่างกันมากกว่า 3 ฐาน เหมือนกันกับคู่หน่วยเสียงข้างต้นก็ตาม แต่ผู้วิจัยเห็นว่าทั้ง 2 หน่วยเสียง ก็เป็นเสียงแปรระหว่างกันและกันได้ ซึ่งเป็นการแปรที่เกิดจากการกลมกลืนเสียงตามพยัญชนะที่มาข้างหน้า เพราะเป็นพยัญชนะที่มีลักษณะของเสียงเหมือนกัน ผู้วิจัยจึงให้หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 2 เสียงนี้เป็นเสียงแปรกันและกันอีกคู่หนึ่ง ดังมีตัวอย่าง คือ

การแปรเสียงพยัญชนะ อักษรสระ หรือ กิ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ กับ พยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เส้นเสียง ได้แก่

[w] ~ [?]

[pak wi 'ma:n] ~ [pak ʔi 'ma:n] “ฝึกเขียน”

ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะ [h] กับ [l] นั้น มีเหตุผลดังนี้คือ หน่วยเสียง [r] ในภาษาไทยมาตรฐาน โดยทั่วไปแล้วในภาษาไทยถิ่นอีสาน จะออกเสียงเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะ [h] เช่น [rák] “รัก” กลายเป็น [hák] “ฮัก” และจะออกเสียงเป็น หน่วยเสียง [l] กับศัพท์ที่เป็นศัพท์สมัยใหม่ หรือ เกิดขึ้นใหม่ เช่น [rian] “เรียน” กลายเป็น [lian] “เลียน” หรือ [ró:ŋ] “ร้อง” กลายเป็น [ló:ŋ] “ร้อง”

ในขณะที่เดียวกันชุมชนชาวทวยบ้านกอกแก้ว ซึ่งใช้ภาษาทวย เมื่อมีการติดต่อสื่อสาร กับกลุ่มชนที่ใช้ภาษาไทยถิ่นอีสาน ก็จำเป็นต้องใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานด้วย และก็เกิดการแปรเสียง หรือเป็นการยืมคำภาษาไทยถิ่นอีสานมาใช้ในภาษาของคน โดยลักษณะการแปรเสียงพยัญชนะคู่นี้ ส่วนใหญ่จะเกิดกับกลุ่มชนชาวทวยในระดับอายุที่ 3 ด้วยเหตุผลนี้ผู้วิจัยจึงให้หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 2 เสียงนี้เป็นเสียงแปรกันและกันอีกคู่หนึ่ง ดังมีตัวอย่าง คือ

การแปรระหว่าง เสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง กับเสียงพยัญชนะ
ข้างลิ้น ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก ได้แก่

[h] ~ [l]

['huŋ] ~ ['luŋ] “รุ่ง”

สรุปการแปรเสียงพยัญชนะต้น ข้อ 2.1.2.1.2

จะเห็นได้ว่า การใช้ศัพท์ภาษากวย ทั้ง 3 ระดับอายุ มีลักษณะการใช้ศัพท์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ฉะนั้น เพื่อให้เห็นถึงลักษณะการแปรรูปของเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถัดห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง ที่มีความเหมือนกัน และแตกต่างกัน ในข้อ 2.1.2.1.2 ได้ชัดเจนขึ้น สามารถสรุป โดยแบ่งออกตามฐานที่เกิด (ฐานกรณ์) และลักษณะของการออกเสียงได้ดังนี้

1. การแปรรูปเสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ พยัญชนะไม่ก้อง ได้แก่

ฐานริมฝีปาก	กับ	ฐานเพดานอ่อน	[p] ~ [k]
			[p ^h] ~ [k ^h]
ฐานปุ่มเหงือก	กับ	ฐานเพดานแข็ง	[t] ~ [c]
			[s] ~ [c ^h]
ฐานปุ่มเหงือก	กับ	ฐานเพดานอ่อน	[t] ~ [k]
			[t ^h] ~ [k ^h]
ฐานเพดานแข็ง	กับ	ฐานเพดานอ่อน	[c] ~ [k]
ฐานเพดานอ่อน	กับ	ฐานปุ่มเหงือก	[k] ~ [s]
ฐานเพดานอ่อน	กับ	ฐานเส้นเสียง	[k] ~ [?]

2. การแปรรูปเสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ พยัญชนะก้อง ได้แก่

ฐานเพดานอ่อน	กับ	ฐานปุ่มเหงือก	[k] ~ [l]
ฐานเพดานอ่อน	กับ	ฐานเพดานแข็ง	[k ^h] ~ [dz]
ฐานเส้นเสียง	กับ	ฐานปุ่มเหงือก	[?] ~ [d]
ฐานเส้นเสียง	กับ	ฐานปุ่มเหงือก	[h] ~ [l]
ฐานเส้นเสียง	กับ	ฐานเพดานอ่อน	[h] ~ [ŋ]
ฐานเส้นเสียง	กับ	ฐานริมฝีปาก	[w] ~ [?]

3. การแปรรูปเสียงพยัญชนะก้อง กับ พยัญชนะก้อง ได้แก่

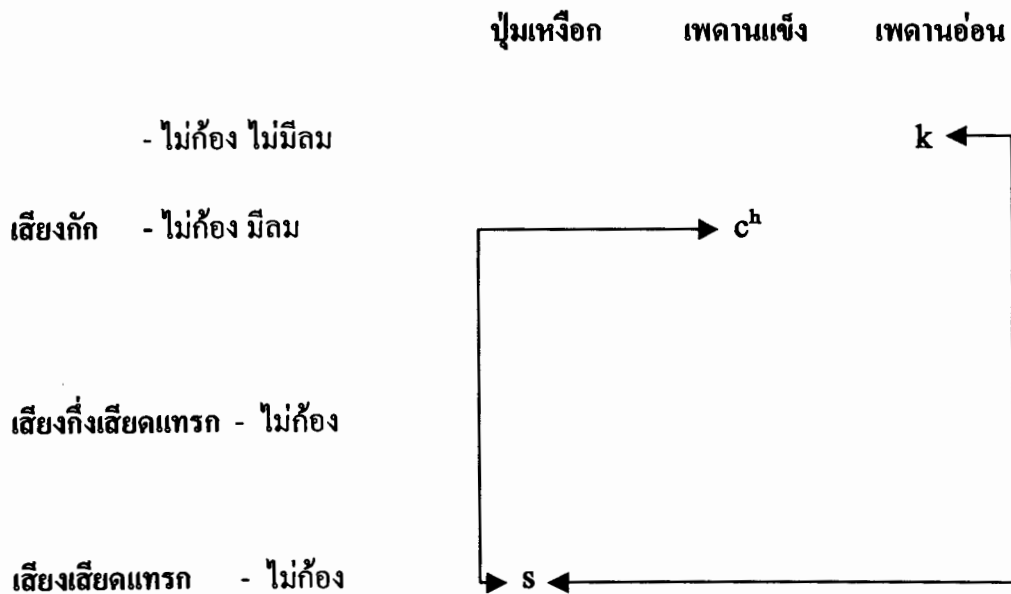
ฐานปุ่มเหงือก	กับ	ฐานเพดานอ่อน	[n] ~ [ŋ]
---------------	-----	--------------	---------------

เพื่อให้เห็นถึงลักษณะการแปรรูปของเสียงพยัญชนะต้นในข้อ 2.1.2.1.2 ได้ชัดเจนขึ้น
อีก ผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นกลุ่ม และแสดงเป็น Chart ได้ดังต่อไปนี้

1. การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าห่างกันก็จะไม่เกิน 3
ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน ได้แก่

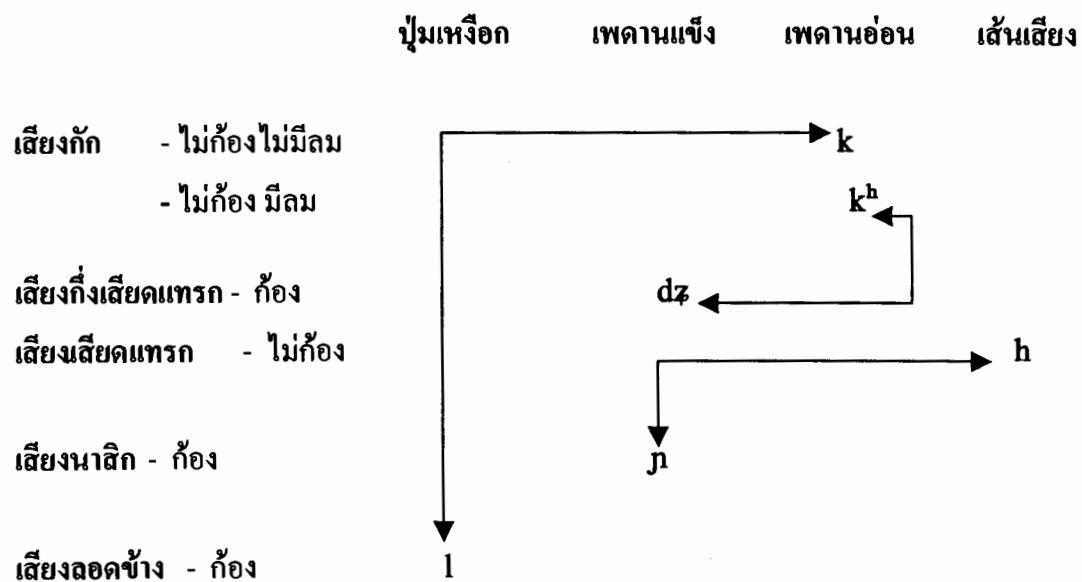
1. [c^h] ~ [s]

2. [k] ~ [s]

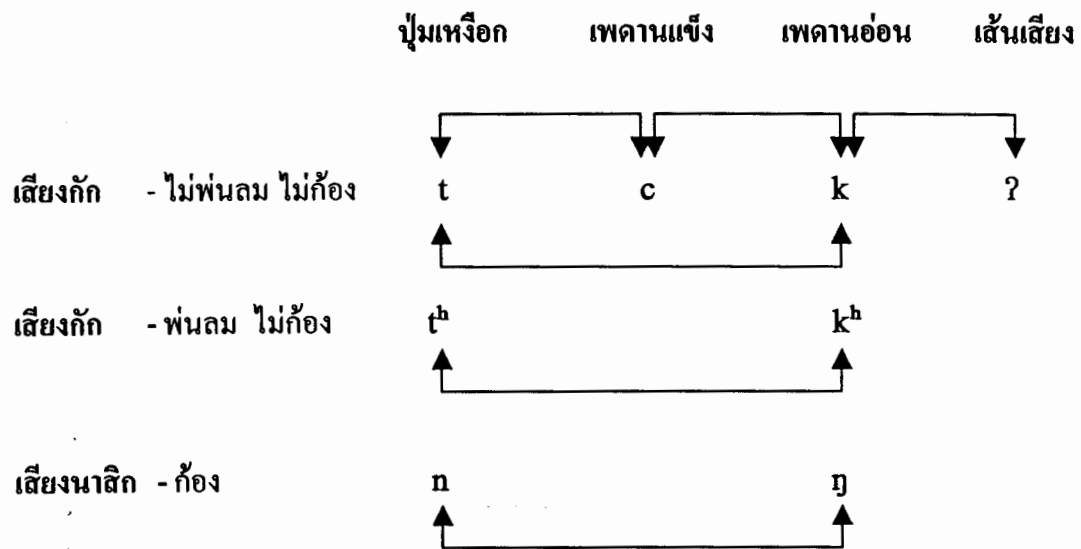
2. การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และมีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแตกต่างกัน ได้แก่

1. [k] ~ [l]
2. [h] ~ [ŋ]
3. [k^h] ~ [dz]

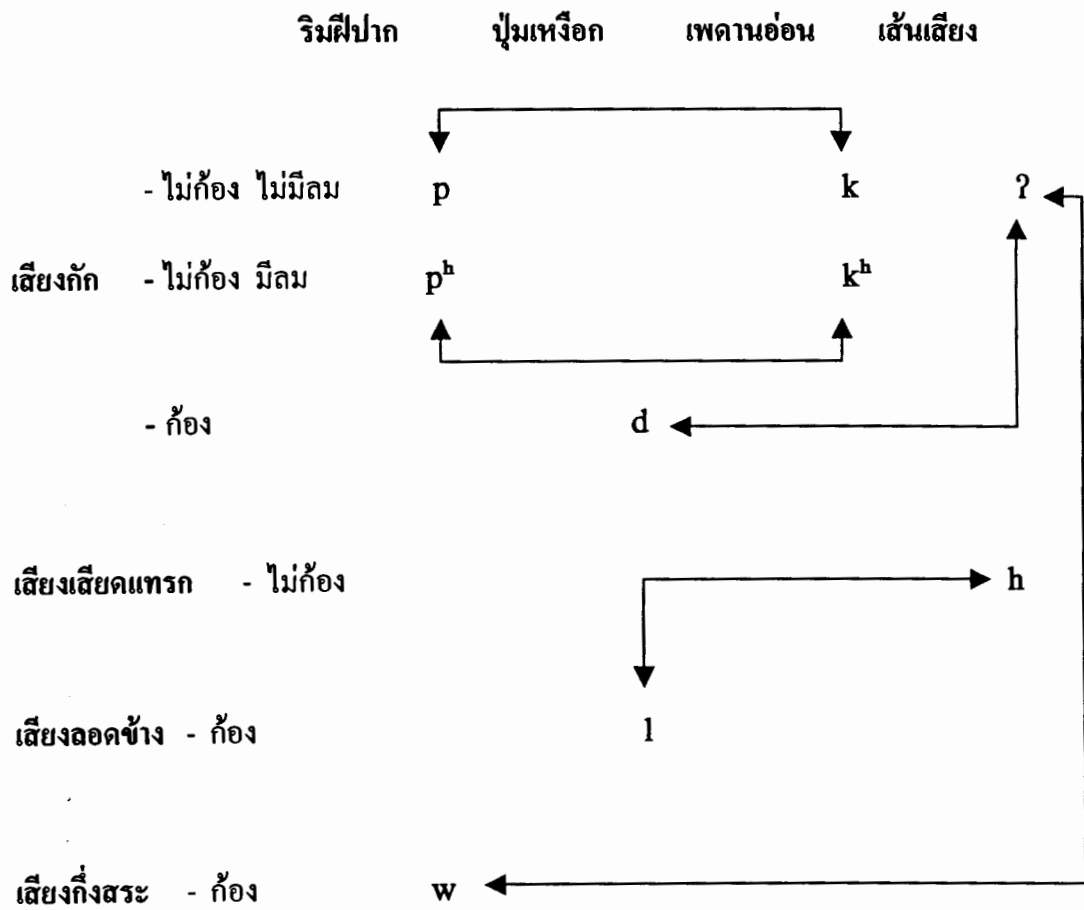
3. การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียงเหมือนกัน และมีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงก็เหมือนกัน ได้แก่

1. [t] ~ [c]
2. [t] ~ [k]
3. [c] ~ [k]
4. [k] ~ [ʔ]
5. [t^h] ~ [k^h]
6. [n] ~ [ŋ]

4. การแปรหน่วยเสียงพยัญชนะ อยู่ 4 คู่ ซึ่งอยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ ดังกล่าวข้างต้น แต่ผู้วิจัยก็จัดให้เป็นเสียงแปรกันและกัน คือ

1. [p] ~ [k]
2. [p^h] ~ [k^h]
3. [ʔ] ~ [d]
4. [h] ~ [l]
5. [ʔ] ~ [w]

2.1.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย หมายถึง การที่ผู้บอกภาษาแต่ละคนในแต่ละระดับอายุ อาจจะออกเสียงพยัญชนะท้าย ของศัพท์แต่ละศัพท์ได้หลายเสียง โดยเป็นการแปรเสียงพยัญชนะท้าย จากเสียงหนึ่ง ไปเป็นอีกเสียงหนึ่ง ซึ่งเสียงพยัญชนะที่แปรนั้น จะต้องเป็นพยัญชนะที่มีเสียงเป็นประเภทเดียวกัน หรือ มีฐานกรณ์เดียวกัน และหากฐานกรณ์ต่างกัน จะต้องไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน ทั้ง 3 ระดับอายุ จะออกเสียงพยัญชนะท้าย ในลักษณะที่แตกต่างกัน โดยสามารถแยกได้ 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

2.1.2.2.1 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงก็แตกต่างกัน

2.1.2.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย ที่มีฐานกรณ์แตกต่างกัน แต่มีประเภทของเสียงเหมือนกัน และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงก็เหมือนกัน

2.1.2.2.3 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย ที่มีฐานกรณ์แตกต่างกัน และมีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงก็เหมือนกัน

2.1.2.2.1 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงก็แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยพบว่า มีเพียง 1 คู่ ได้แก่

1. [p] ~ [m]

การแปรเสียงพยัญชนะเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ กับ พยัญชนะเสียงนาสิก ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่ออยู่ในตำแหน่งท้ายพยางค์ของศัพท์บางศัพท์ได้แก่

[p] ~ [m]

['lɔ:p] ~ ['lɔ:m] “ดับ”

2.1.2.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย ที่มีฐานกรณ์แตกต่างกัน แต่มีประเภทของเสียงเหมือนกัน และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงก็เหมือนกัน โดยผู้วิจัยพบว่า มีเพียง 1 คู่ ได้แก่

1. [n] ~ [ŋ]

การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะ เสียงนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง เมื่ออยู่ในตำแหน่งท้ายพยางค์ของศัพท์บางศัพท์ ได้แก่

[n] ~ [ŋ]

[k^han 'tʰɔː] ~ [k^hanŋ 'tʰɔː] “ตอซัง” (ข้าวโพด)

[paj 'kɛːn] ~ [paj 'kɛːŋ] “ลูกหว้า”

2.1.2.2.3 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย ที่มีฐานกรณ์และมีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน โดยผู้วิจัยพบว่า มีเพียง 1 คู่ ได้แก่

1. [ŋ] ~ [j]

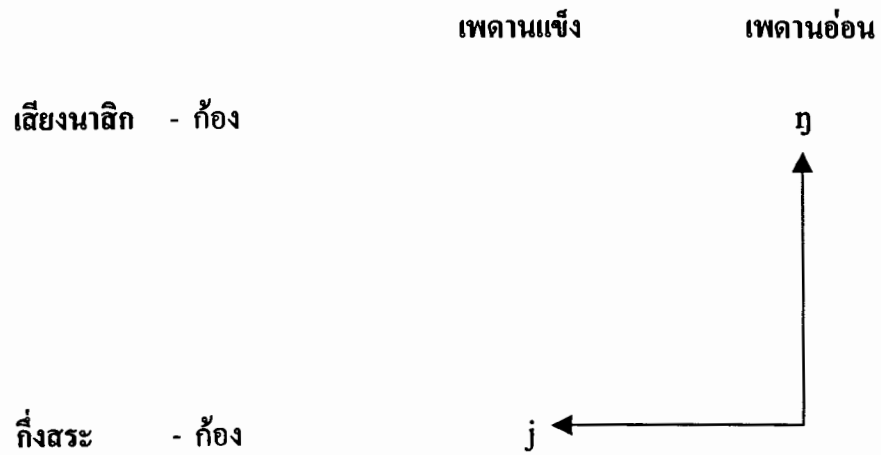
การแปรเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน กับ เสียงพยัญชนะ เสียงกึ่งสระ ก้อง เกิดที่เพดานแข็ง เมื่ออยู่ในตำแหน่งท้ายพยางค์ของศัพท์บางศัพท์ ได้แก่

[ŋ] ~ [j]

[t^hʌ 'lɔːŋ] ~ [t^hʌ 'lɔːj] “ปลิง”

3. การแปรเสียงพยัญชนะท้าย ที่มีฐานกรณ์และประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน ได้แก่

ฐานเพดานอ่อน กับ ฐานเพดานแข็ง [ŋ] ~ [j]

ตารางที่ 6 ตารางแสดงการแปรหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาไทย

ประเภทของเสียง	ฐานกรณ์	ริมฝีปาก (Bilabial)	ปุ่มเหงือก (Alveolar)	เพดานแข็ง (palatal)	เพดานอ่อน (Velar)	เส้นเสียง (Glottal)
กัก	ไม่ก้อง ไม่มีลม ไม่ก้อง มีลม ก้อง	p, p ^h , b	t, t ^h , d, s	c, c ^h	k, k ^h	ʔ
เสียดแทรก	ไม่ก้อง ไม่มีลม		d	dz		h
กึ่งเสียดแทรก	ก้อง	m				
นาสิก	ก้อง		n	ɲ	ŋ	
ข้างลิ้น	ก้อง		l, r			
ลิ้นร่ว	ก้อง			j		
กึ่งสระ	ก้อง	w				

2.1.2.3 การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำ หมายถึง การที่ผู้บอกภาษาแต่ละคนในแต่ละระดับอายุ อาจจะออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ของศัพท์แต่ละศัพท์ได้ โดยเป็นการแปรจากเสียงพยัญชนะควบกล้ำ กลายเป็นเสียงพยัญชนะที่ไม่ควบกล้ำ หรือ เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำเหมือนกัน คือ จากหน่วยเสียงพยัญชนะ /r/ ~ /l/

ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้ทำการวิจัย ได้พบการแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำ คือ การแปรหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว กับ หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ คือ /r/ และ หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /l/ ส่วนใหญ่จะพบได้ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 2 เท่านั้น โดยจำนวนหน่วยอรรถ 500 หน่วยอรรถ ผู้วิจัยพบว่า มีการแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ดังนี้

1. [pr] ~ [pl] ~ [p]
2. [tr] ~ [tl] ~ [t]
3. [kr] ~ [kl] ~ [k]
4. [tʰr] ~ [tʰl] ~ [tʰ]
5. [pʰr] ~ [pʰl] ~ [pʰ]
6. [pl] ~ [p]
7. [kl] ~ [k]
8. [pʰl] ~ [pʰ]
9. [bl] ~ [b]

การแปรรูปของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ระหว่างเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ และเสียงพยัญชนะลิ้นร่ว ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก หรือกับหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม ได้แก่

[pr] ~ [pl] ~ [p]

['priat] ~ ['pliat] ~ ['piat] “กล้วย”

['prum] ~ ['plum] ~ ['pum] “ฮ้วน”

['prua?] ~ ['plua?] ~ ['pua?] “หอม”

['pra:] ~ ['pla:] ~ ['pa:] “ไร่”

การแปรรูปของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ระหว่าง เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ ได้แก่

[pl] ~ [p]

['plaj]	~	['paj]	“ผลไม้”
['plo:n]	~	['po:n]	“วิ่ง”
['ploŋ]	~	['po:ŋ]	“มัน”(คำนาม)

การแปรรูปของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ระหว่าง เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากเพดานอ่อน และเสียงพยัญชนะลิ้นร่ว ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากเพดานอ่อน และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก หรือกับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากเพดานอ่อน ได้แก่

[kr] ~ [kl] ~ [k]

['kriaŋ]	~	['klian]	~	['kiaŋ]	“แก”
------------	---	------------	---	-----------	------

การแปรรูปของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ระหว่าง เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากเพดานอ่อน และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากเพดานอ่อน ได้แก่

[kl] ~ [k]

['kloʔ]	~	['koʔ]	“ลีม”
['kliaw]	~	['kiaw]	“ตอน”(กริยา)
['kle:n]	~	['ke:n]	“ลูกเห็บ”
[ku 'klian]	~	[ku 'kian]	“ฟ้าแล็บ”
[klo:ŋ 'tha:]	~	[ko:ŋ 'tha:]	“หมาก”(เคี้ยว)
[ɲo 'kluaj]	~	[ɲo 'kuaj]	“มะนาว”

การแปรรูปของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ระหว่าง เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ ได้แก่

[p^hl] ~ [p^h]

['p ^h laʔ]	~	['p ^h aʔ]	“ท้องฟ้า”
-------------------------	---	------------------------	-----------

['p ^h liaw]	~	['p ^h iaw]	“จระเข้”
['p ^h la:ŋ]	~	['p ^h a:ŋ]	“ส่อง” (กิริยา)
['p ^h lɔ:]	~	['p ^h ɔ:]	“เขา” (สัตว์)

การแปรรูปของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ระหว่าง เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ และเสียงพยัญชนะลิ้นร่ว ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก หรือกับเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ ได้แก่

[p ^h r] ~ [p ^h l] ~ [p ^h]	
['p ^h ri?] ~ ['p ^h li?] ~ ['p ^h i?]	“พริก”

การแปรรูปของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ระหว่าง เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากปุ่มเหงือก และเสียงพยัญชนะลิ้นร่ว ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากปุ่มเหงือก และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก หรือกับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดจากปุ่มเหงือก ได้แก่

[tr] ~ [tl] ~ [t]	
['trɔ:ŋ] ~ ['tlɔ:ŋ] ~ ['tɔ:ŋ]	“หนัก”

การแปรรูปของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ระหว่าง เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดจากปุ่มเหงือก และเสียงพยัญชนะลิ้นร่ว ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดจากปุ่มเหงือก และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก หรือกับ เสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง มีลม เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ ได้แก่

[t ^h r] ~ [t ^h l] ~ [t ^h]	
['t ^h ria?] ~ ['t ^h lia?] ~ ['t ^h ia?]	“เสือ”
['t ^h re:] ~ ['t ^h le:] ~ ['t ^h e:]	“นา”

การแปรรูปของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ระหว่าง เสียงพยัญชนะกัก ก้อง เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ และเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง เกิดจากปุ่มเหงือก กับ เสียงพยัญชนะกัก ก้อง เกิดจากริมฝีปากทั้งคู่ ได้แก่

[bl] ~ [b]	
[si: 'bla:j] ~ [si: 'ba:j]	“สีขาว”

2.2 การแปรด้านพยางค์

การแปรด้านพยางค์ หรือ การแปรด้านศัพท์ หมายถึง ศัพท์ที่มีความหมายเหมือนกัน อาจใช้แทนกันได้ ซึ่งการใช้ศัพท์ของผู้บอกภาษากวญแต่ละระดับอายุ อาจจะมีรูปแปรของศัพท์ มากกว่า 1 รูปแปร โดยรูปแปรที่เกิดขึ้นอาจเป็นศัพท์เดิมที่มีจำนวนพยางค์ต่างกัน หรือเป็นศัพท์ยืมที่มาจากภาษาไทยมาตรฐาน หรือ เป็นศัพท์ยืมที่มาจากภาษาไทยถิ่นอีสาน หรือ อาจจะเป็นศัพท์ภาษากวญที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ตลอดจนเป็นศัพท์ที่สร้างขึ้นใหม่ ซึ่งการแปรด้านพยางค์ในภาษากวญ แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

2.2.1 การแปรที่เกิดจากการลดพยางค์

2.2.2 การแปรที่เกิดจากการตัดเสียง หรือ การเพิ่มเสียง

2.2.3 การแปรที่เกิดจากการกลมกลืนเสียง

2.2.1 การแปรที่เกิดจากการลดพยางค์ หมายถึง รูปแปรของศัพท์เดียวกัน ในภาษากวญ อาจแตกต่างกันในเรื่องของการลดพยางค์ คือ การทำให้คำลดพยางค์ลง อาจจะเป็นพยางค์ต้น กลางพยางค์ หรือ ท้ายพยางค์ ซึ่งพยางค์ที่ลดลงไปนั้น ไม่ใช่พยางค์ที่ทำให้ความหมายของศัพท์นั้นเพิ่มขึ้น เพื่อบ่งบอกลักษณะ ขนาด รูปร่าง ประโยชน์ หรือ ทำให้ความหมายเปลี่ยนไป แต่อย่างไรก็ได้แก่

[tA 'k ^h eʔ]	~	['k ^h eʔ]	“หัก”
[kA 'deʔ]	~	['deʔ]	“หม้อ”
[kA 'cuan]	~	['cuan]	“ไถ” (กริยา)

2.2.2 การแปรที่เกิดจากการตัดเสียง หรือ การเพิ่มเสียง หมายถึง รูปแปรของศัพท์เดียวกัน อาจแตกต่างกันในเรื่องของการตัดเสียง หรือ การสูญเสียง หรือว่า การเพิ่มเสียง ในคำ หรือ หน่วยคำ เพื่อความสะดวกในการออกเสียง ซึ่งการตัดเสียง หรือ การเพิ่มเสียงนี้ ไม่ได้ทำให้ความหมายเพิ่ม หรือ ลดลง แต่อย่างไร

ซึ่งผู้วิจัยพบลักษณะการเปลี่ยนแปลงแบบตัดเสียง หรือ เพิ่มเสียงของหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 4 คู่ พร้อมทั้งมีการแปรหน่วยเสียงสระ ดังต่อไปนี้

1. [-k] ~ [Ø]
[-A-] ~ [-a-]
2. [-m] ~ [Ø]
[-A-] ~ [-a-]

3. [-n] ~ [Ø]
 [-Λ-] ~ [-a-]
4. [Ø] ~ [-ŋ]
 [-Λ-] ~ [-a-]

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเสียงกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน เมื่ออยู่ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายบางศัพท์ ทั้งเสียงนี้จะหายไป พร้อมทั้งมีการแปรหน่วยเสียงสระกลาง กลางต่ำ เสียงสั้น กับ หน่วยเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ได้แก่

[-k] ~ [Ø]

[-Λ-] ~ [-a-]

[paj mak 'nom] ~ [paj ma 'nom] “มะขม”
 ['juak] ~ ['jua] “หขวก” (กล้วย)

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเสียงนาสิก ก้อง เกิดที่ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่ออยู่ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายบางศัพท์ เสียงนี้จะหายไป พร้อมทั้งมีการแปรหน่วยเสียงสระกลาง กลางต่ำ เสียงสั้น กับ หน่วยเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ได้แก่

[-m] ~ [Ø]

[-Λ-] ~ [-a-]

[kam 'be:ŋ] ~ [kΛ 'be:ŋ] “เงียง”
 [kam 'p^haʔ] ~ [kΛ 'p^haʔ] “โพหวี”
 [sam 'paw] ~ [sΛ 'paw] “ฝืน”
 [sam 'peʔ] ~ [sΛ 'peʔ] “หนัง” (สัตว์)

เสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก เมื่ออยู่ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายบางศัพท์ เสียงนี้จะหายไป พร้อมทั้งมีการแปรหน่วยเสียงสระกลาง กลางต่ำ เสียงสั้น กับ หน่วยเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ได้แก่

[-n] ~ [Ø]

[-Λ-] ~ [-a-]

[kan 'say] ~ [kΛ 'say] “เชือก”
 [san 'daw] ~ [sΛ 'daw] “ร่วม” (ไม้)
 [kan 'taw] ~ [kΛ 'taw] “อุ่น”/“ร้อน”

[kʌ 'nian]	~	[kʌ 'nia]	“หมอน”
[kan 'de:n]	~	[kʌ 'de:n]	“ภรรยา”

เสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน เมื่ออยู่ในตำแหน่งพยัญชนะท้ายบางศัพท์ เสียงนี้จะหายไป พร้อมทั้งมีการแปรหน่วยเสียงสระกลาง กลางต่ำ เสียงสั้น กับ หน่วยเสียงสระกลาง ต่ำ เสียงสั้น ได้แก่

[-ŋ] ~ [Ø]

[-ʌ-] ~ [-a-]

[kaŋ 'huaʔ]	~	[kʌ 'huaʔ]	“กรน”
[kaŋ 'hɔʔ]	~	[kʌ 'hɔʔ]	“ไอ”
[kaŋ 'hɔ:ŋ]	~	[kʌ 'hɔ:ŋ]	“ผิวปาก”

2.2.3 การแปรที่เกิดจากการกลมกลืนเสียง หมายถึง กระบวนการที่เสียงสระ และเสียงพยัญชนะ เปลี่ยนแปลงไป โดยมีสัทลักษณะที่คล้ายคลึงกัน หรือ เหมือนกันกับอีกเสียงหนึ่ง เมื่อเสียง 2 เสียง อยู่ติดกัน หรือ อยู่ใกล้กัน ลักษณะของการกลมกลืนเสียง แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.2.3.1 การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหลัง

2.2.3.2 การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหน้า

2.2.3.3 การกลมกลืนเสียงซึ่งกันและกัน

2.2.3.1 การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหลัง

การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหลัง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การกลมกลืนเสียงสระ และ การกลมกลืนเสียงพยัญชนะ ดังนี้

2.2.3.1.1 การกลมกลืนตามเสียงสระที่มาข้างหลัง

2.2.3.1.2 การกลมกลืนตามเสียงพยัญชนะที่มาข้างหลัง

2.2.3.1.1 การกลมกลืนตามเสียงสระที่มาข้างหลัง ได้แก่

[sa 'nim]	~	[si 'nim]	“สนิม”
[kan mem 'mum]	~	[kan mum 'mum]	“แมงมุม”

2.2.3.1.2 การกลมกลืนตามเสียงพยัญชนะที่มาข้างหลัง ได้แก่

[tʰ 'ku:]	~	[kʌ 'ku:]	“นั่ง”
[ce:m kut 'tu:]	~	[ce:m tut 'tu:]	“นกเขา”
[kʰa:ŋ 'tʰi:]	~	[tʰa:ŋ 'tʰi:]	“ข้างบน”
[muan 'beʔ]	~	[buan 'beʔ]	“บัวปาก”

2.2.3.2 การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหน้า

การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหน้า แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การกลมกลืนเสียงสระ และ การกลมกลืนเสียงพยัญชนะ ดังนี้

2.2.3.2.1 การกลมกลืนตามเสียงพยัญชนะที่มาข้างหน้า

2.2.3.2.2 การกลมกลืนตามเสียงสระที่มาข้างหน้า

2.2.3.2.1 การกลมกลืนตามเสียงพยัญชนะที่มาข้างหน้า ได้แก่

[ka:ŋ tʰ 'ŋaj]	~	[ka:ŋ kʌ 'ŋaj]	“กลางวัน”
------------------	---	------------------	-----------

2.2.3.2.2 การกลมกลืนตามเสียงสระที่มาข้างหน้า ได้แก่

[?əj 'pʰuan]	~	[?əj 'pʰu:m]	“อวยพร”
----------------	---	----------------	---------

2.2.3.3 การกลมกลืนเสียงซึ่งกันและกัน

การกลมกลืนเสียงซึ่งกันและกันนั้น ก็คือการรวบเสียงของพยางค์ 2 พยางค์ ให้เป็นพยางค์เดียว โดยพยางค์ที่เกิดใหม่ เกิดจากการใช้พยัญชนะต้นของพยางค์แรก และใช้สระและพยัญชนะท้ายของพยางค์หลัง ได้แก่

[tʰʌ 'la:j]	~	[tʰa:j]	“แตก”
[pʰəj 'po:j]	~	['pʰo:j]	“ไม้กวาด”

บทที่ 4

เปรียบเทียบการใช้ศัพท์ของบุคคลสามระดับอายุ

จากการวิเคราะห์ศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยวรรณทั้งหมด 500 หน่วยวรรณ ซึ่งแบ่งเป็นหน่วยวรรณหมวดคำนาม 224 หน่วยวรรณ คำกริยา 156 หน่วยวรรณ คำวิเศษณ์ 101 หน่วยวรรณ และคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม 19 หน่วยวรรณ ของผู้บอกภาษากวयทั้งสามระดับอายุ สามารถแบ่งลักษณะการใช้ศัพท์ได้ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. หน่วยวรรณที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกัน
2. หน่วยวรรณที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้ศัพท์ต่างกัน
3. หน่วยวรรณที่ผู้บอกภาษาเพียงสองระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกัน

ผู้วิจัยได้อาศัยเกณฑ์ ในการวิเคราะห์ศัพท์ทั้งหมด ที่ใช้แทนหน่วยวรรณ แต่ละหน่วยวรรณ จากผู้บอกภาษากวยสามระดับอายุ เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการใช้ศัพท์ภาษากวยที่เหมือนกัน และแตกต่างกันดังต่อไปนี้

1. หน่วยวรรณที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน หากว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ แต่ละระดับอายุอาจจะใช้ศัพท์และรูปแปร ของศัพท์ จำนวนเท่ากัน หรือไม่เท่ากันก็ตาม แทนหน่วยวรรณ 1 หน่วยวรรณ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าจำนวนศัพท์ และรูปแปร ที่ใช้มาทั้งหมดนั้น มีความหมายเป็นอย่างเดียวกัน ไม่ได้มีความหมายแตกต่างกันแต่อย่างใด ถือว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน

ตัวอย่างที่ 1 เช่น

หน่วยวรรณ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“แห”	1. [sam 'lan]	[sam 'lan]	[sam 'lan]

หน่วยวรรณ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“พูด”	1. ['suan]	['suan]	['suan]
	2. ['waw]	['waw]	['waw]
	3. ['pa:j]	['pa:j]	['pa:j]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“สิ้น”	1.	[si 'tɛ:n]	[si 'tɛ:n]
		~ [sɑ 'tɛ:n]	~ [sɑ 'tɛ:n]
	2.	[lan 'tɛ:n]	[lan 'tɛ:n]
		~ [kan 'tɛ:n]	~ [kan 'tɛ:n]

จะเห็นได้ว่า หน่วยอรรถทั้ง 3 นี้ ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ที่เหมือนกันและมีรูปแปรจำนวนเท่ากัน พร้อมทั้งมีความหมายเป็นอย่างเดียวกัน ดังนั้น ถือว่าทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน

ตัวอย่างที่ 2 เช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“รวงข้าว”	1.	[kɑ 'ŋwə:ʔ]	[kɑ 'ŋwə:ʔ]
		~ [tɑ 'ŋwə:ʔ]	~ [tɑ 'ŋwə:ʔ]
		~ [tɑ 'həwə:ʔ]	-
		~ [ka 'ŋwə:ʔ]	~ [ka 'ŋwə:ʔ]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ส่อง”	1.	['pʰa:ŋ]	['pʰa:ŋ]
		~ ['pɹa:ŋ]	~ ['pɹa:ŋ]
		~ ['pʰla:ŋ]	-
		-	-
			~ ['ba:ŋ]

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“หนัก”	1.	['tɔŋ]	['tɔŋ]
		~ ['tʰɔŋ]	~ ['tʰɔŋ]
		~ ['trɔŋ]	-
		~ ['tɔ:ŋ]	~ ['tɔ:ŋ]

ถึงแม้ว่าทั้ง 3 หน่วยอรรถนี้ ผู้บอกภาษากวทั้งสามระดับอายุจะใช้ศัพท์ที่มีจำนวน แต่รูปแปรไม่เท่ากันในแต่ละระดับอายุก็ตาม แต่ทุกศัพท์และรูปแปรของศัพท์ที่ใช้ นั้น จะแทนหน่วยอรรถเพียง 1 หน่วยอรรถ เพราะเมื่อพิจารณาแล้วปรากฏว่าเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน มีความหมายอย่างเดียวกัน ดังนั้น ถือว่า ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันด้วย

สำหรับหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันนี้ พบทั้งหมดจำนวน 393 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 78.60 โดยจำแนกออกตามชนิดของหน่วยอรรถ คือ หน่วยอรรถหมวดคำนาม 163 หน่วยอรรถ คำกริยา 133 หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 84 หน่วยอรรถ และคำสรรพนาม คำลักษณนามและคำแสดงคำถาม 13 หน่วยอรรถ ดังนี้¹

1.1 คำนาม จากหน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ชนิดคำนามจำนวน 224 หน่วยอรรถ พบว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน รวม 163 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 72.76 เมื่อพิจารณาถึงหน่วยอรรถประเภทคำนามที่ใช้ศัพท์เหมือนกันทั้งสามระดับอายุนี้ พบว่ามีตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึง 4 ศัพท์ ดังนี้²

1.1.1 ศัพท์เดี่ยว หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันประเภท “ศัพท์เดี่ยว” มีจำนวน 144 หน่วยอรรถ ตัวอย่างเช่น

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เรือน”	1. ['duŋ]	['duŋ]	['duŋ]

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ และเครื่องนอน

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“หมอน”	1. [ka 'nia] ~ [ka 'nian]	[ka 'nia] ~ [ka 'nian]	[ka 'nia] ~ [ka 'nian]

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับพืชผล ไม้ต่าง ๆ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“อ้อย”	1. [ka 'tuam] ~ [k ^h a 'tuam] ~ [ka 'tuam] - ~ [kan 'tuam]	[ka 'tuam] ~ [k ^h a 'tuam] ~ [ka 'tuam] ~ [ka 't ^h uam] -	[ka 'tuam] ~ [k ^h a 'tuam] ~ [ka 'tuam] ~ [ka 't ^h uam] ~ [kan 'tuam]

¹ ดูรายละเอียดตารางที่ 28 ในภาคผนวก ก. หน้า 180.

² ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 182.

1.1.2 2 ศัพท์ หน่วยขรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้
ศัพท์เหมือนกัน ประเภท “2 ศัพท์” มีจำนวน 16 หน่วยขรรด ตัวอย่างเช่น

กลุ่มหน่วยขรรดที่เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ และเครื่องนอน

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เสื้อ”	1. [ʔi 'hap]	[ʔi 'hap]	[ʔi 'hap]
	2. [ʔiʔ]	[ʔiʔ]	[ʔiʔ]

กลุ่มหน่วยขรรดที่เกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ในครัวเรือน

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ไม้ปิ้งปลา”	1. ['laŋ ʔaŋ 'ka:]	['laŋ ʔaŋ 'ka:]	['laŋ ʔaŋ 'ka:]
	~ ['lo:ŋ ʔaŋ 'ka:]	-	-
	~ [laŋ 'ʔaŋ ʔaŋ 'ka:]	~ [laŋ 'ʔaŋ ʔaŋ 'ka:]	~ [laŋ ʔaŋ 'ʔaŋ 'ka:]
2.	[lɛ 'ʔaŋ]	[lɛ 'ʔaŋ]	[lɛ 'ʔaŋ]

กลุ่มหน่วยขรรดที่เกี่ยวกับบ้านและสิ่งปลูกสร้าง

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ฝาบ้าน”	1. [kɛ 'tɔŋ]	[kɛ 'tɔŋ]	[kɛ 'tɔŋ]
	~ [lɛ 'tɔŋ]	-	-
2.	['kɛ tɔŋ 'dɔŋ]	['kɛ tɔŋ 'dɔŋ]	['kɛ tɔŋ 'dɔŋ]

1.1.3 3 ศัพท์ หน่วยขรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้
ศัพท์เหมือนกัน ประเภท “3 ศัพท์” มีจำนวน 2 หน่วยขรรด คือ

กลุ่มหน่วยขรรดที่เกี่ยวกับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ตา”	1. [kɔŋ 'mat]	[kɔŋ 'mat]	[kɔŋ 'mat]
	~ [kɔ:ŋ 'mat]	-	-
	2. ['mat]	['mat]	['mat]
3.	[nuaj 'mat]	[nuaj 'mat]	[nuaj 'mat]

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับบ้านและสิ่งปลูกสร้าง

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“หลังคา”	1. [kɔːŋ 'duŋ] - [kloːŋ 'duŋ]	[kɔːŋ 'duŋ] -	[kɔːŋ 'duŋ] -
	2. ['kɔːŋ]	['kɔːŋ]	['kɔːŋ]
	3. [laŋ 'kʰaː]	[laŋ 'kʰaː]	[laŋ 'kʰaː]

1.1.4 4 ศัพท์ หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้

ศัพท์เหมือนกัน ประเภท “4 ศัพท์” มีจำนวน 1 หน่วยอรรถ คือ

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับอาหารและยารักษาโรค

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“แกง”	1. ['tʰiaŋ]	['tʰiaŋ]	['tʰiaŋ]
	2. [tʰiaŋ 'bec]	[tʰiaŋ 'bec]	[tʰiaŋ 'bec]
	3. ['bec]	['bec]	['bec]
	4. ['ʔɯp]	['ʔɯp]	['ʔɯp]

เมื่อพิจารณาหน่วยอรรถประเภทค่านาม ซึ่งผู้บอกภาษากวยใช้ศัพท์เหมือนกันทั้งสามระดับอายุ โดยแยกออกเป็นกลุ่มหน่วยอรรถทั้ง 12 กลุ่ม แล้วพบว่า กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับอาหารและยารักษาโรค เป็นกลุ่มที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันมากกว่ากลุ่มหน่วยอรรถอื่น ๆ โดยกลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับอาหารและยารักษาโรคใช้ศัพท์เหมือนกัน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งไม่มีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันเลย รองลงมาคือกลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ใช้เหมือนกันคิดเป็นร้อยละ 90.90 และกลุ่มหน่วยอรรถที่ใช้เหมือนกันน้อยที่สุดคือ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี คิดเป็นร้อยละ 33.33³

³ดูรายละเอียดตารางที่ 16 ในภาคผนวก ก. หน้า 172.

1.2 คำกริยา จากหน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ชนิดคำกริยา จำนวน 156 หน่วยอรรถ พบหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน รวม 133 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 85.25 เมื่อพิจารณาถึงหน่วยอรรถชนิดคำกริยาที่ใช้ศัพท์เหมือนกันทั้งสามระดับอายุนี้ พบว่ามีตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 3 ศัพท์ ดังนี้⁴

1.2.1 ศัพท์เดี่ยว หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันประเภท “ศัพท์เดี่ยว” มีจำนวน 125 หน่วยอรรถ ตัวอย่างเช่น

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“รู้”	1. ['diɑŋ]	['diɑŋ]	['diɑŋ]

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“อิม”	1. [kʌ 'saj] ~ [pʌ 'saj]	[kʌ 'saj] ~ [pʌ 'saj]	[kʌ 'saj] ~ [pʌ 'saj]

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“อร้อย”	1. ['ʔem] ~ ['ʔe:m] ~ [pʌ 'ʔem]	['ʔem] ~ ['ʔe:m] ~ [pʌ 'ʔem]	['ʔem] ~ ['ʔe:m] ~ [pʌ 'ʔem]

1.2.2 2 ศัพท์ หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน ประเภท “2 ศัพท์” มีจำนวน 8 หน่วยอรรถ ตัวอย่างเช่น

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการรับรู้จากประสาทสัมผัส

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ไคอิน”	1. ['sɔŋ]	['sɔŋ]	['sɔŋ]
	2. ['bɯ:m 'sɔŋ]	['bɯ:m 'sɔŋ]	['bɯ:m 'sɔŋ]

⁴ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 199.

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับการงานอาชีพ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“นวดข้าว”	1. ['tɔ:n 'tʰɔ:]	['tɔ:n 'tʰɔ:]	['tɔ:n 'tʰɔ:]
	2. [pa 'tʰɔ:]	[pa 'tʰɔ:]	[pa 'tʰɔ:]
	~ [pʰa 'tʰɔ:]	~ [pʰa 'tʰɔ:]	~ [pʰa 'tʰɔ:]
	~ [pʌ pʌ 'tʰɔ:]	-	-

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ลื่น”	1. ['si 'tɛ:n]	['si 'tɛ:n]	['si 'tɛ:n]
	~ [sʌ 'tɛ:n]	~ [sʌ 'tɛ:n]	~ [sʌ 'tɛ:n]
	2. [lan 'tɛ:n]	[lan 'tɛ:n]	[lan 'tɛ:n]
	~ [kan 'tɛ:n]	~ [kan 'tɛ:n]	~ [kan 'tɛ:n]

1.2.3 3 ศัพท์ หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้

ศัพท์เหมือนกัน ประเภท “3 ศัพท์” มีจำนวน 1 หน่วยอรรถ คือ

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับการพูดและการใช้ปาก

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“พูด”	1. ['suan]	['suan]	['suan]
	2. ['waw]	['waw]	['waw]
	3. ['pa:j]	['pa:j]	['pa:j]

เมื่อพิจารณาหน่วยอรรถชนิดคำกริยา ซึ่งผู้บอกภาษากวใช้ศัพท์เหมือนกันทั้งสามระดับอายุ โดยแยกออกเป็นกลุ่มหน่วยอรรถทั้ง 7 กลุ่มแล้ว พบว่า กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย และ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้จากประสาทสัมผัส เป็นกลุ่มหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกันมากกว่ากลุ่มหน่วยอรรถอื่น ๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งไม่มีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันเลย ส่วนกลุ่มหน่วยอรรถที่ใช้ศัพท์เหมือนกันน้อยที่สุด คือ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติของร่างกายและโรค คิดเป็นร้อยละ 33.33⁵

⁵ ดูรายละเอียดตารางที่ 17 ในภาคผนวก ก. หน้า 173.

1.3 คำวิเศษณ์ จากหน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ชนิดคำวิเศษณ์ จำนวน 101 หน่วยอรรถ พบหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน รวม 84 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 83.16 เมื่อพิจารณาถึงหน่วยอรรถประเภทคำวิเศษณ์ที่ใช้เหมือนกัน ทั้งสามระดับอายุนี้ พบว่ามีตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 3 ศัพท์ ดังนี้⁶

1.3.1 ศัพท์เดียว หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้ ศัพท์เหมือนกันประเภท “ศัพท์เดียว” มีจำนวน 68 หน่วยอรรถ ตัวอย่างเช่น

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการบอกลักษณะและคุณภาพ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“มาก”	1. ['dan]	['dan]	['dan]

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการบอกลักษณะและคุณภาพ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“แห้ง”	1. ['tam] ~ ['tʰam] ~ ['cam]	['tam] ~ ['tʰam] -	['tam] ~ ['tʰam] -

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการรับรู้จากประสาทสัมผัส

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ร้อน”	1. [kʌ 'taw] ~ [kan 'taw]	[kʌ 'taw] ~ [kan 'taw]	[kʌ 'taw] ~ [kan 'taw]

1.3.2 2 ศัพท์ หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้ ศัพท์เหมือนกันประเภท “2 ศัพท์” มีจำนวน 14 หน่วยอรรถ ตัวอย่างเช่น

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการบอกลักษณะและคุณภาพ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เหลือ”	1. ['dɔŋ]	['dɔŋ]	['dɔŋ]
	2. ['lɯa]	['lɯa]	['lɯa]

⁶ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 211.

กลุ่มหน่วยขรรดที่เกี่ยวกับการบอกลักษณะและคุณภาพ

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“แก” (ผลไม้)	1. ['kiaŋ]	['kiaŋ]	['kiaŋ]
	~ ['kriaŋ]	-	-
	~ ['klian]	-	-
2.	['su:ʔ]	['su:ʔ]	['su:ʔ]

กลุ่มหน่วยขรรดที่เกี่ยวกับการบอกเวลา

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เมื่อกี้”	1. ['wa:ŋ si 'nɔ:]	['wa:ŋ si 'nɔ:]	['wa:ŋ si 'nɔ:]
	2. [ʔi 'nɔ:]	[ʔi 'nɔ:]	[ʔi 'nɔ:]
	~ [si 'nɔ:]	~ [si 'nɔ:]	~ [si 'nɔ:]
	~ [ni 'nɔ:]	~ [ni 'nɔ:]	~ [ni 'nɔ:]

1.3.3 3 ศัพท์ หน่วยขรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้

ศัพท์เหมือนกันประเภท “3 ศัพท์” มีจำนวน 2 หน่วยขรรด คือ

กลุ่มหน่วยขรรดที่เกี่ยวกับการบอกลักษณะและคุณภาพ

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เต็มดวง”(วันเพ็ญ)	1. ['pia 'duan]	['pia 'duan]	['pia 'duan]
	~ ['plia 'duan]	-	-
2.	['duan 'peŋ]	['duan 'peŋ]	['duan 'peŋ]
3.	['pia 'nuaj]	['pia 'nuaj]	['pia 'nuaj]

กลุ่มหน่วยขรรดที่เกี่ยวกับการบอกลักษณะและคุณภาพ

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เล็ก”	1. ['ke:t]	['ke:t]	['ke:t]
	2. ['biʔ]	['biʔ]	['biʔ]
	3. ['bia 'biaʔ]	['bia 'biaʔ]	['bia 'biaʔ]

เมื่อพิจารณาหน่วยอรรถชนิดคำวิเศษณ์ ซึ่งผู้บอกภาษากวที่ใช้ศัพท์เหมือนกันทั้งสามระดับอายุ โดยแยกออกเป็นกลุ่มหน่วยอรรถทั้ง 4 กลุ่ม แล้ว พบว่า กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการนับ เป็นกลุ่มหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันมากกว่ากลุ่มหน่วยอรรถอื่นๆ โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งไม่มีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันเลย ส่วนกลุ่มหน่วยอรรถที่ใช้ศัพท์เหมือนกันน้อยที่สุด คือ กลุ่มหน่วยอรรถบอกเวลา คิดเป็นร้อยละ 70.00⁷

1.4 คำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม จากหน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ชนิดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม จำนวน 19 หน่วยอรรถ พบหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน รวม 13 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 68.42 เมื่อพิจารณาถึงหน่วยอรรถประเภทคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม ที่ใช้ศัพท์เหมือนกันทั้งสามระดับอายุนี้ พบว่ามีตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 3 ศัพท์ ดังนี้⁸

1.4.1 ศัพท์เดียว หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน ประเภท “ศัพท์เดียว” มีจำนวน 10 หน่วยอรรถ ตัวอย่างเช่น

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“คุณ”	1. ['mɔːŋ]	['mɔːŋ]	['mɔːŋ]
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ใคร”	1. [?ʌ 'daj] ~ [kʌ 'daj]	[?ʌ 'daj] ~ [kʌ 'daj]	[?ʌ 'daj] ~ [kʌ 'daj]
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เครือ” (กล้วย) 1.	['tʰɔːŋ] ~ [si 'tʰɔːŋ] ~ [tʰi 'tʰɔːŋ] -	['tʰɔːŋ] ~ [si 'tʰɔːŋ] ~ [tʰi 'tʰɔːŋ] -	['tʰɔːŋ] ~ [si 'tʰɔːŋ] ~ [tʰi 'tʰɔːŋ] ~ ['tʰɛːŋ]

⁷ ดูรายละเอียดตารางที่ 18 ในภาคผนวก ก. หน้า 173.

⁸ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 218.

1.4.2 2 ศัพท์ หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้

ศัพท์เหมือนกัน ประเภท “2 ศัพท์” มีจำนวน 2 หน่วยอรรถ คือ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“อย่างไร”	1. [na 'na:h]	[na 'na:h]	[na 'na:h]
	2. [be:p 'na:h]	[be:p 'na:h]	[be:p 'na:h]
หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
	“เท่าไร”	1. [mɔ:n 'tʰaw]	[mɔ:n 'tʰaw]
	~ [ma:n 'tʰaw]	~ [ma:n 'tʰaw]	~ [ma:n 'tʰaw]
	2. [ma 'na:h]	[ma 'na:h]	[ma 'na:h]

1.4.3 3 ศัพท์ หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้

เหมือนกัน ประเภท “3 ศัพท์” มีจำนวน 1 หน่วยอรรถ คือ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“พวกเรา”	1. [puak mɔ 'haj]	[puak mɔ 'haj]	[puak mɔ 'haj]
	2. [mɔ 'haj]	[mɔ 'haj]	[mɔ 'haj]
	3. ['mu: mɔ 'haj]	['mu: mɔ 'haj]	['mu: mɔ 'haj]
	~ [mu: 'haj]	~ [mu: 'haj]	~ [mu: 'haj]

เมื่อพิจารณาถึงการใช้ศัพท์ ของหน่วยอรรถทั้ง 4 หมวดแล้ว อาจกล่าวได้ว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุมีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันมากกว่าร้อยละ 60 ขึ้นไป โดยหน่วยอรรถหมวดคำกริยา มีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.25 จากหน่วยอรรถจำนวน 156 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ มีการใช้คิดเป็นร้อยละ 83.16 จากหน่วยอรรถจำนวน 101 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถหมวดคำนาม มีการใช้คิดเป็นร้อยละ 72.76 จากหน่วยอรรถจำนวน 224 หน่วยอรรถ และสุดท้ายคือ หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม มีการใช้คิดเป็นร้อยละ 68.42 จากหน่วยอรรถ จำนวน 19 หน่วยอรรถ⁹

ถ้าหากว่าพิจารณาถึงตัวเลขร้อยละ กับจำนวนเต็มของหน่วยอรรถแต่ละหมวดแล้ว จะเห็นได้ว่า หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม มีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันค่อนข้างมาก คือมีถึง 13 หน่วยอรรถ จากจำนวนหน่วยอรรถทั้งหมดในการเก็บข้อมูลหมวดนี้ 19 หน่วยอรรถ อาจจะเป็นเพราะเป็นหน่วยอรรถหมวดที่ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้บอกภาษา และเป็นหมวดที่ใช้หน่วยอรรถในการเก็บข้อมูลเป็นจำนวนน้อย

⁹ ร้อยละเอียงตารางที่ 29 ในภาคผนวก ก. หน้า 181.

2. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน หากผู้บอกภาษากวยทั้งสามระดับอายุ แต่ละระดับอายุมีการใช้ศัพท์ และรูปแปรของศัพท์ จำนวนเท่ากัน หรือไม่เท่ากันก็ตาม แทนหน่วยอรรถ 1 หน่วยอรรถ ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าจำนวนศัพท์ และรูปแปรที่ใช้ในแต่ละระดับอายุนั้น เป็นคนละศัพท์กัน แต่ใช้แทนหน่วยอรรถเดียวกัน มีความหมายเหมือนกัน ก็ยังถือว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน

ตัวอย่างที่ 1

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ชะอม”	1. [wan 'si:]	[wan 'si:]	[wan 'si:]
	2. -	[p ^h ak 'k ^h a:]	[p ^h ak 'k ^h a:]
	3. -	-	[sa 'ʔom]

หน่วยอรรถว่า “ชะอม” นี้ ถึงแม้ว่าทั้งสามระดับอายุจะมีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันร่วมอยู่ด้วย คือ [wan 'si:] ก็ตาม แต่ก็ถือว่า ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน เพราะในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ว่า [wan 'si:] แทนหน่วยอรรถนี้ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 อาจใช้ศัพท์ว่า [p^hak 'k^ha:] และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 อาจใช้ศัพท์ว่า [sa 'ʔom] แทนได้

ตัวอย่างที่ 2

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“บัวสาย” ¹⁰	1. ['saj 'bua]	['saj 'bua]	['saj 'bua]
	2. [bua 'be: ka 't ^h aw] ~ ['bua k ^l 'taw] ~ ['bua k ^l 'saw]	[bua 'be: ka 't ^h aw] ~ ['bua k ^l 'taw] ~ ['bua k ^l 'saw]	[bua 'be: ka 't ^h aw] ~ ['bua k ^l 'taw] ~ ['bua k ^l 'saw]
	3. [ʔi 'be: k ^l 'saw]	-	-
	4. -	-	[bua 'be:]
	5. -	-	[ʔi: 'be:]
	6. -	[k ^h an 'bua]	-

¹⁰ หน่วยอรรถว่า “บัวสาย” หรือ “สายบัว” มีผู้บอกภาษากวยบางคนใช้ศัพท์ว่า [bua 'be:] เป็นคำประสม ระหว่าง ['bua] กับ ['be:] ซึ่งหน่วยคำว่า ['be:] นี้ ไม่มีความหมาย ถ้าพูดว่า [bua 'be:] จะหมายถึง บัวสีแดงที่อยู่ในหนองน้ำ สามารถนำสายมันมาทำเป็นผักได้.

หน่วยอรธว่า “บัวสาย” นี้ ถึงแม้ว่าทั้งสามระดับอายุ จะมีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันร่วมอยู่ด้วย คือ [sa:j 'bua] และ [bua 'be: ka 'tʰaw] ก็ตาม แต่ก็ถือว่า ทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน เพราะในขณะที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ว่า ['sa:j 'bua] หรือ [bua 'be: ka 'tʰaw] แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 อาจใช้ศัพท์ว่า [kʰan 'bua] และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 อาจใช้ศัพท์ว่า [bua 'be:] หรือ [?i: 'be:] แทนได้

สำหรับหน่วยอรธที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกันนี้ พบทั้งหมด 19 หน่วยอรธ จากหน่วยอรธทั้งหมด 500 หน่วยอรธ คิดเป็นร้อยละ 3.80 โดยจำแนกออกตามชนิดของคำ คือ หน่วยอรธหมวดคำนาม 13 หน่วยอรธ คำกริยา 2 หน่วยอรธ คำวิเศษณ์ 2 หน่วยอรธ และคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม 2 หน่วยอรธ ดังนี้¹¹

2.1 คำนาม จากหน่วยอรธที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ชนิดคำนาม จำนวน 224 หน่วยอรธ พบหน่วยอรธที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน รวม 13 หน่วยอรธ คิดเป็นร้อยละ 5.80¹² จำแนกออกตามกลุ่มหน่วยอรธต่าง ๆ ได้ทั้งหมด 5 กลุ่มหน่วยอรธ¹³ ตัวอย่างเช่น

กลุ่มหน่วยอรธที่เกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี

หน่วยอรธ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“พระภิกษุ” ¹⁴	1. [kʰu: 'ba:]	[kʰu: 'ba:]	[kʰu: 'ba:]
	2. ['mɔ:m]	['mɔ:m]	['mɔ:m]
	3. [ca 'hua?]	-	-
	4. -	-	[?u 'mɔ:m]

¹¹ คุราชละเอียดตารางที่ 28 ในภาคผนวก ก. หน้า 180.

¹² คุราชละเอียดตารางที่ 24 ในภาคผนวก ก. หน้า 176.

¹³ คุราชละเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 220.

¹⁴ หน่วยอรธว่า “พระภิกษุ” ผู้บอกภาษาบางคนใช้ศัพท์ภาษากวยว่า [?u 'mɔ:m] ซึ่งถือว่าเป็นคำประสมในภาษากวย เพราะประกอบด้วย 2 หน่วยคำ คือ ['u] มีความหมายว่า “พ่อ” ส่วนหน่วยคำว่า ['mɔ:m] มีความหมายว่า “พระ” และใช้เป็นศัพท์คำเรียกขานพระสงฆ์

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“อึ่งอ่าง”	1. [kuat 'ʔi:ŋ] ~ [kuat 'ʔu:ŋ] -	[kuat 'ʔi:ŋ] ~ [kuat 'ʔu:ŋ] -	[kuat 'ʔi:ŋ] ~ [kuat 'ʔu:ŋ] ~ [kuat 'ʔa:ŋ]
	2. -	['ʔu:ŋ]	-
	3. -	-	['ʔu:ŋ 'ʔa:ŋ]

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เข่า”	1. ['pɔ: lɔ 'ko:n] ~ ['pu lɔ 'ko:n] ~ ['pu: lɔ 'ko:n] ~ ['pa lɔ 'ko:n]	['pɔ: lɔ 'ko:n] ~ ['pu lɔ 'ko:n] ~ ['pu: lɔ 'ko:n] ~ ['pa lɔ 'ko:n]	['pɔ: lɔ 'ko:n] ~ ['pu lɔ 'ko:n] ~ ['pu: lɔ 'ko:n] ~ ['pa lɔ 'ko:n]
	2. -	['k ^w aw]	['k ^w aw]
	3. -	-	[hua 'k ^w aw]

ในหน่วยอรรถประเภทคำนามทั้ง 5 กลุ่ม ซึ่งปรากฏว่ามีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันนั้น กลุ่มหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวยทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกันมากกว่ากลุ่มหน่วยอรรถอื่น ๆ คือ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย โดยใช้ศัพท์ที่ต่างกัน จากจำนวนหน่วยอรรถที่ใช้ต่างกันทั้งหมด 13 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 23.80

กลุ่มหน่วยอรรถที่ปรากฏการใช้ศัพท์ต่างกันน้อยที่สุด คือ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับสัตว์ต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.96¹⁵

กลุ่มหน่วยอรรถที่ไม่เกิดความแตกต่างกันในการใช้ศัพท์เลย มีจำนวน 7 กลุ่ม คือ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของพืช กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับบ้านและสิ่งปลูกสร้าง กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ และเครื่องนอน กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับอาหารและยารักษาโรค และกลุ่มหน่วยอรรถชื่อเรียกญาติ¹⁶

¹⁵ ดูรายละเอียดตารางที่ 20 ในภาคผนวก ก. หน้า 174.

¹⁶ ดูรายละเอียดตารางที่ 24 ในภาคผนวก ก. หน้า 176.

2.2 คำกริยา จากหน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ชนิดคำกริยา จำนวน 156 หน่วยอรรถ พบหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน รวม 2 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 1.28¹⁷ โดยมีการใช้ศัพท์ที่ต่างกันปรากฏในกลุ่มหน่วยอรรถชนิดคำกริยานี้ กลุ่มเดียว คือ¹⁸

กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“อยาก”	1. ['ja:k]	['ja:k]	['ja:k]
	2. [pʌ 'saj]	[pʌ 'saj]	[pʌ 'saj]
	3. -	[kan 'caj]	-
	4. -	-	['hiw]
หน่วยอรรถ “หวัด”	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
	1. ['huan]	['huan]	['huan]
	2. -	['wat]	-
3. -	-	[tɔŋ 'pɔː]	

กลุ่มหน่วยอรรถประเภทคำกริยา ซึ่งไม่ปรากฏการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันเลย มี 6 กลุ่มหน่วยอรรถ คือ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการรับรู้จากประสาทสัมผัส กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับอาการผิดปกติของร่างกาย กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการงานอาชีพ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการพูดและการใช้ปาก กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการซื้อขาย และกลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว¹⁹

จะเห็นได้ว่าการใช้ศัพท์ที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุ มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันน้อย เนื่องจากผู้วิจัยมีขอบเขตในการศึกษาเพียงหมู่บ้านเดียว และเป็นหน่วยอรรถหมวดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงในหน่วยอรรถหมวดคำกริยานี้ จึงมีน้อย และเป็นการแสดงให้เห็นว่าภาษากวยนี้ ยังมีการใช้อยู่อย่างหนาแน่น ยังไม่ถือว่าเป็นภาษาที่ใกล้สูญ

¹⁷ คุราชะเอียดตารางที่ 25 ในภาคผนวก ก. หน้า 177.

¹⁸ คุราชะเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 223.

¹⁹ คุราชะเอียดตารางที่ 21 ในภาคผนวก ก. หน้า 174.

2.3 คำวิเศษณ์ จากหน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ชนิดคำวิเศษณ์ จำนวน 101 หน่วยอรรถ พบหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน รวม 2 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 1.98²⁰ โดยมีการใช้ศัพท์ที่ต่างกันปรากฏในกลุ่มหน่วยอรรถ 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ คือ²¹

กลุ่มหน่วยอรรถบอกลักษณะและคุณภาพ จำนวน 1 คำ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ดี” ²²	1. ['dɔːn]	['dɔːn]	['dɔːn]
	2. [?aj 'dɔːn]	-	-
	3. -	-	[bɔː 'tʰiː]

กลุ่มหน่วยอรรถบอกเวลา จำนวน 1 คำ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“กลางคืน”	1. ['kaːŋ si 'dɔːw]	['kaːŋ si 'dɔːw]	['kaːŋ si 'dɔːw]
	2. [si 'dɔːw]	[si 'dɔːw]	[si 'dɔːw]
	3. -	['kaːŋ ka 'bɔː]	['kaːŋ ka 'bɔː]
	4. -	-	['kaːŋ ka 'wɪa?]

ในหน่วยอรรถประเภทคำวิเศษณ์นี้ ก็ปรากฏว่ามีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันน้อย โดยปรากฏเพียงแค่ 2 กลุ่มหน่วยอรรถเท่านั้น คือ หน่วยอรรถบอกเวลา คิดเป็นร้อยละ 10.00 หน่วยอรรถบอกลักษณะและคุณภาพ คิดเป็นร้อยละ 1.49²³

ส่วนกลุ่มหน่วยอรรถที่ไม่ปรากฏการใช้ศัพท์ที่ต่างกันในกลุ่มหน่วยอรรถชนิดคำวิเศษณ์นี้ มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการรับรู้จากประสาทสัมผัส และ กลุ่มหน่วยอรรถที่เกี่ยวกับการนับ²⁴

²⁰ ดูรายละเอียดตารางที่ 26 ในภาคผนวก ก. หน้า 178.

²¹ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 224.

²² หน่วยอรรถว่า “ดี” นี้ มีผู้บอกภาษาทวิระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ว่า [?aj 'dɔːn] ซึ่งเป็นคำประสม ระหว่างหน่วยคำว่า [?aj] มีความหมายว่า “มัน” ซึ่งเป็นคำสรรพนาม ส่วนหน่วยคำว่า ['dɔːn] มีความหมายว่า “ดี”

²³ ดูรายละเอียดตารางที่ 22 ในภาคผนวก ก. หน้า 175.

²⁴ ดูรายละเอียดในตารางที่ 26 ในภาคผนวก ก. หน้า 178.

2.4 คำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม จากหน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ชนิดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม จำนวน 19 หน่วยอรรถ พบหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน รวม 2 หน่วยอรรถ²⁵ คิดเป็นร้อยละ 10.52 โดยมีการใช้ศัพท์ที่ต่างกันดังนี้ คือ

หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“นั่น”	1. ['ki:]	['kʰi:]	['ki:]
	2. ['nan]	-	-
	3. -	['tʰaw]	-

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เขา”	1. ['naw]	['naw]	['naw]
	2. -	['baj]	-
	3. ['mɔːŋ]	-	-

หน่วยอรรถประเภทคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถามนี้ ใช้หน่วยอรรถในการเก็บข้อมูลเป็นจำนวนน้อย จึงไม่ได้แยกเป็นกลุ่ม ๆ และหน่วยอรรถหมวดนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาใช้ในชีวิตประจำวันไม่มาก จึงได้รวมเป็นหมวดเดียว

หากพิจารณาถึงการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่จะพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 2 จะมีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกัน แทน 1 หน่วยอรรถ มีอัตราสูงสุด ถึง 6 ศัพท์ และจากหน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ทั้ง 4 หมวดหน่วยอรรถ ในผู้บอกภาษากว้ทั้งสามระดับอายุแล้ว พบว่าหน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม เป็นหมวดหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันแทนแต่ละหน่วยอรรถ เป็นจำนวนมากที่สุด ถึงร้อยละ 10.52

รองลงมา คือ หน่วยอรรถหมวดคำนาม คิดเป็นร้อยละ 5.80 และหน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ คิดเป็นร้อยละ 1.98

ส่วนหมวดคำกริยา เป็นหมวดหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์แทนแต่ละหน่วยอรรถแตกต่างกันที่น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.28 เท่านั้น²⁶

²⁵ คุราชละเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 224.

²⁶ คุราชละเอียดตารางที่ 29 ในภาคผนวก ก. หน้า 181.

3. หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวยสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน หากว่าผู้บอกภาษาสองระดับอายุ และแต่ละระดับอายุ ใช้ศัพท์และรูปแปรของศัพท์ จำนวนเท่ากัน หรือไม่เท่ากันก็ตาม และศัพท์พร้อมทั้งรูปแปรของศัพท์ที่ใช้นั้น เป็นศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยอรรถ 1 หน่วยอรรถ มีความเหมือนกันในผู้บอกภาษาเพียงสองระดับอายุเท่านั้น ส่วนผู้บอกภาษาอีกระดับอายุหนึ่งใช้ศัพท์แตกต่างออกไป ถือว่า ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน อีกระดับอายุหนึ่งใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวยสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันนี้ พบว่ามีทั้งหมด 88 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 17.60 แบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม มีจำนวน 48 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 21.42 หน่วยอรรถหมวดคำกริยา มีจำนวน 21 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 13.46 หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ มีจำนวน 15 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 14.85 หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม มีจำนวน 4 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 21.05²⁷ ซึ่งหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์ลักษณะนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์ต่างออกไป²⁸

3.2 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ต่างออกไป²⁹

3.3 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และ ระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ต่างออกไป³⁰

3.1 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์ต่างออกไป มีทั้งหมด 38 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 7.60 โดยแบ่งออกเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม มีจำนวน 19 หน่วยอรรถ³¹ คิดเป็นร้อยละ 8.48 หน่วยอรรถหมวดคำกริยา มีจำนวน 10 หน่วยอรรถ³² คิดเป็นร้อยละ 6.41 หน่วย

²⁷ ดูรายละเอียดตารางที่ 28 ในภาคผนวก ก. หน้า 180.

²⁸ ใช้สัญลักษณ์ คือ $1=2 / 3$ ในภาคผนวก

²⁹ ใช้สัญลักษณ์ คือ $2=3 / 1$ ในภาคผนวก

³⁰ ใช้สัญลักษณ์ คือ $3=1 / 2$ ในภาคผนวก

³¹ ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 225.

³² ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข. หน้า 229.

อรรถคำวิเศษณ์ มีจำนวน 7 หน่วยอรรถ³³ คิดเป็นร้อยละ 6.93 หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม มีจำนวน 2 หน่วยอรรถ³⁴ คิดเป็นร้อยละ 10.52 ซึ่งหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์ลักษณะนี้ แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1.1 การใช้ศัพท์ลักษณะที่ 1 หมายถึง หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 1 และ 2 ไม่มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมาจากจำนวนที่ใช้ร่วมกันอยู่ อาจจะมีเพียง 1 ศัพท์ หรือ มากกว่านั้น แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 กลับมีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมากกว่านั้นอีก เช่น

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ตะไคร่น้ำ”	1. ['kɛ mo 'da:ʔ]	['kɛ mo 'da:ʔ]	['kɛ mo 'da:ʔ]
	2. -	-	['tʰaw]

หน่วยอรรถว่า “ตะไคร่น้ำ” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันกับระดับอายุที่ 1 และที่ 2 คือ [kɛ 'mo 'da:ʔ] อยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไป ผู้บอกภาษาได้ใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมา คือ ['tʰaw] ด้วย แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ไม่ได้ใช้ศัพท์นั้น ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำกริยา

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ไข”	1. ['ʔi:]	['ʔi:]	['ʔi:]
	2. -	-	['bo sɛ 'ʔo:p]

หน่วยอรรถว่า “ไข” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันกับระดับอายุที่ 1 และที่ 2 คือ ['ʔi:] อยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไป ผู้บอกภาษาได้ใช้ศัพท์ที่แตกต่างออกไป คือ ['bo sɛ 'ʔo:p] ด้วย ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

³³ คุราชตะเขียดในภาคผนวก ข. หน้า 231.

³⁴ คุราชตะเขียดในภาคผนวก ข. หน้า 232.

หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“หนา”	1. [ka 'bin]	[ka 'bin]	[ka 'bin]
	2. -	-	['na:]

หน่วยอรรถว่า “หนา” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันกับระดับอายุที่ 1 และที่ 2 คือ [ka 'bin] อยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไป ผู้บอกภาษาได้ใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมา คือ ['na:] ด้วย แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ไม่ได้ใช้ศัพท์นั้น ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“แมงกะซอน”	1. ['cit ci: 'sɔ:n]	['cit ci: 'sɔ:n]	['cit ci: 'sɔ:n]
	2. ['kan ci: 'sɔ:n]	['kan ci: 'sɔ:n]	['kan ci: 'sɔ:n]
	3. -	-	['mɛ:ŋ ci: 'sɔ:n]

หน่วยอรรถว่า “แมงกะซอน” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันกับระดับอายุที่ 1 และที่ 2 คือ ['cit ci: 'sɔ:n] และ ['kan ci: 'sɔ:n] อยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงศัพท์ต่อไป ผู้บอกภาษาได้ใช้ศัพท์ที่แตกต่างออกไป คือ ['mɛ:ŋ ci: 'sɔ:n] ด้วย ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ทื่อ”	1. ['pu:]	['pu:]	['pu:]
	2. [bɔ: 'bɯ?]	[bɔ: 'bɯ?]	[bɔ: 'bɯ?]
	3. ['?aj bɔ: 'bɯ?]	['?aj bɔ: 'bɯ?]	['?aj bɔ: 'bɯ?]
	4. -	-	[bɔ: 'mu:t]

หน่วยอรรถว่า “ทื่อ” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันกับระดับอายุที่ 1 และที่ 2 คือ ['pu:] [bɔ: 'bɯ?] และ ['?aj bɔ: 'bɯ?] อยู่ก็ตาม แต่เมื่อ

พิจารณาถึงศัพท์ต่อไป ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ได้ใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมาอีก คือ [bo: 'mu:t] ด้วย แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ไม่มีการใช้ศัพท์นั้น ดังนั้น ถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำกริยา

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เวียนหัว”	1. [wian 'prɔː] ~ [wian 'pɔː] ~ [wian 'plɔː]	[wian 'prɔː] ~ [wian 'pɔː] -	[wian 'prɔː] ~ [wian 'pɔː] -
	2. ['sa win 'mat]	['sa win 'mat]	['sa win 'mat]
	3. ['sa win 'pɔː]	['sa win 'pɔː]	['sa win 'pɔː]
	4. ['sa maw 'pɔː]	['sa maw 'pɔː]	['sa maw 'pɔː]
	5. -	-	[ʔi: 'pɔː]
	6. -	-	[tɔŋ 'pɔː]

ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันกับระดับอายุที่ 1 และที่ 2 คือ [wian 'prɔː] ['sa win 'mat] ['sa win 'pɔː] และ ['sa maw 'pɔː] อยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงศัพท์ต่อไป ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ได้ใช้ศัพท์ที่แตกต่างออกไป คือ [ʔi: 'pɔː] และ [tɔŋ 'pɔː] ด้วย แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ไม่มีการใช้ศัพท์ ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

สำหรับหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์เหมือนกันกับลักษณะที่ 1 นี้ พบว่ามีทั้งหมด จำนวน 36 หน่วยอรรถ โดยแบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 17 หน่วยอรรถ คำกริยา 11 หน่วยอรรถ คำวิเศษณ์ 6 หน่วยอรรถ และคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม 2 หน่วยอรรถ

3.1.2 การใช้ศัพท์ลักษณะที่ 2 หมายถึง หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 1 และ 2 แม้จะมีการใช้ศัพท์ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 อยู่ก็ตาม แต่มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมา มากกว่า 1 ศัพท์ โดยที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 กลับไม่มีการใช้ศัพท์นั้น เช่น
หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“กระคัง”	1. [ka 'bian] ~ [kʌ 'bian]	[ka 'bian] ~ [kʌ 'bian]	[ka 'bian] ~ [kʌ 'bian]
	2. ['pʰət]	['pʰət]	-

หน่วยอรรถว่า “กระคัง” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ว่า [ka 'bian] และ [kʌ 'bian] เหมือนกันอยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงศัพท์ต่อไป พบว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 2 ได้ใช้ศัพท์ที่แตกต่างออกไป คือ ['pʰət] แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ไม่มีการใช้ศัพท์นี้ ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เจ็ด” (พิน)	1. ['kʰian] ~ ['dzian]	['kʰian] ~ ['dzian]	['kʰian] ~ ['dzian]
	2. ['kʰet]	['kʰet]	-

หน่วยอรรถว่า “เจ็ด” (พิน) นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ว่า ['kʰian] และ ['dzian] เหมือนกันอยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงศัพท์ต่อไป พบว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 2 คือ ได้ใช้ศัพท์ที่แตกต่างออกไป คือ ['kʰet] แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ไม่มีการใช้ศัพท์นี้ ดังนั้นถือว่า ระดับอายุที่ 1 และที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

สำหรับหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์เหมือนกันกับลักษณะที่ 3 นี้ คือการที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมา นอกเหนือจากศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มีทั้งหมด จำนวน 2 หน่วยอรรถ โดยแบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 1 หน่วยอรรถ และคำวิเศษณ์ 1 หน่วยอรรถ

3.2 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ต่างออกไป มีทั้งหมด 26 หน่วยอรรถ³⁵ คิดเป็นร้อยละ 5.20 โดยแบ่งออกเป็นคำนาม 16 หน่วยอรรถ³⁶ คิดเป็นร้อยละ 7.14 โดยที่หน่วยอรรถหมวดคำกริยา มีจำนวน 5 หน่วยอรรถ³⁷ คิดเป็นร้อยละ 3.20 หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ มีจำนวน 4 หน่วยอรรถ³⁸ คิดเป็นร้อยละ 3.96 หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม มีจำนวน 1 หน่วยอรรถ³⁹ คิดเป็นร้อยละ 5.26 ซึ่งการใช้ศัพท์ลักษณะนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะดังนี้

3.2.1 การใช้ศัพท์ลักษณะที่ 1 หมายถึง หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 2 และ 3 แม้จะมีการใช้ศัพท์ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 อยู่ก็ตาม แต่มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมาอีก และเหมือนกันเพียง 2 ระดับอายุ โดยที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 กลับไม่มีการใช้ศัพท์นั้น เช่น

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เผือก”	1. ['pɔːŋ ʔɛ 'law]	['pɔːŋ ʔɛ 'law]	['pɔːŋ ʔɛ 'law]
	2. -	['pɔːŋ]	['pɔːŋ]
	-	~ ['pɔŋ]	~ ['pɔŋ]

หน่วยอรรถว่า “เผือก” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันร่วมอยู่ด้วย คือ ['pɔːŋ ʔɛ 'law] อยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาคำต่อไปพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 มีการใช้ศัพท์ที่ต่างออกไป คือ ['pɔːŋ] แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ไม่มีการใช้คั้งนั้น ถือว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

³⁵ คุราชละเอียคตารางที่ 28 ในภาคผนวก ก. หน้า 180.

³⁶ คุราชละเอียคในภาคผนวก ข. หน้า 232.

³⁷ คุราชละเอียคในภาคผนวก ข. หน้า 235.

³⁸ คุราชละเอียคในภาคผนวก ข. หน้า 236.

³⁹ คุราชละเอียคในภาคผนวก ข. หน้า 237.

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ไปไม้”	1. [sa 'la:] ~ [sʌ 'la:]	[sa 'la:] ~ [sʌ 'la:]	[sa 'la:] ~ [sʌ 'la:]
	2. ['sa la: 'lɔ:ŋ]	['sa la: 'lɔ:ŋ]	['sa la: 'lɔ:ŋ]
	3. -	['tʰa:]	['tʰa:]

หน่วยอรรถว่า “ไปไม้” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันร่วมอยู่ด้วยกัน คือ [sa 'la:] และ ['sa la: 'lɔ:ŋ] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไป พบว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 มีการใช้ศัพท์ที่ต่างออกไป คือ ['tʰa:] แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ไม่มีการใช้ศัพท์นี้ ดังนั้น ถือว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำกริยา

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“บวม”	1. ['buam]	['buam]	['buam]
	2. -	['ʔa:jh]	['ʔa:jh]

หน่วยอรรถว่า “บวม” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันร่วมอยู่ด้วยกัน ['buam] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 มีการใช้ศัพท์แตกต่างออกไป คือ ['ʔa:jh] แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ไม่มีการใช้ศัพท์นี้ ดังนั้น ถือว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

สำหรับหน่วยอรรถการใช้ศัพท์เหมือนกันกับลักษณะที่ 1 นี้ คือการที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมา นอกเหนือจากศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 มีทั้งหมด จำนวน 9 หน่วยอรรถ โดยแบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 7 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถหมวดคำกริยา 1 หน่วยอรรถ และหน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ 1 หน่วยอรรถ

3.2.2 การใช้ศัพท์ลักษณะที่ 2 หมายถึง หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 2 และ 3 แม้จะมีการใช้ศัพท์ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 อยู่ก็ตาม แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมาอีก โดยที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ไม่มีการใช้ศัพท์นั้น เช่น

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ครก”	1. [sa 'ʔə:ŋ] ~ [sa 'ʔə:ŋ]	[sa 'ʔə:ŋ] ~ [sa 'ʔə:ŋ]	[sa 'ʔə:ŋ] ~ [sa 'ʔə:ŋ]
	2. [ka 'pan]	-	-

หน่วยอรรถว่า “ครก” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันร่วมอยู่ด้วยกันคือ [sa 'ʔə:ŋ] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ต่างออกไป คือ [ka 'pan] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ไม่มีการใช้ศัพท์นั้น ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เมล็ดงา”	1. ['kə:ŋ lə 'wɔŋ] ~ ['kə:ŋ la 'wɔŋ]	['kə:ŋ lə 'wɔŋ] ~ ['kə:ŋ la 'wɔŋ]	['kə:ŋ lə 'wɔŋ] ~ ['kə:ŋ la 'wɔŋ]
	2. [lə 'wɔŋ] ~ [la 'wɔŋ]	[lə 'wɔŋ] ~ [la 'wɔŋ]	[lə 'wɔŋ] ~ [la 'wɔŋ]
	3. ['kə:ŋ lə 'wɔŋ ka'wə:ŋ]	-	-

หน่วยอรรถว่า “เมล็ดงา” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์ว่า ['kə:ŋ lə 'wɔŋ] และ [lə 'wɔŋ] ที่เหมือนกันอยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไป พบว่ามีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เท่านั้น ที่ใช้ศัพท์ว่า ['kə:ŋ lə 'wɔŋ ka'wə:ŋ] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ไม่มีการใช้ ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ใหญ่”	1. ['p ^h u:t] ~['pu:t]	['p ^h u:t] ~['pu:t]	['p ^h u:t] ~['pu:t]
	2. ['dan]	-	-

หน่วยอรรถว่า “ใหญ่” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์ว่า ['p^hu:t] ที่เหมือนกันอยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า มีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เท่านั้น ที่ใช้ศัพท์ว่า ['dan] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ไม่มีการใช้ ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ทัพพี” ⁴⁰	1. [ka 'co:ŋ]	[ka 'co:ŋ]	[ka 'co:ŋ]
	2. -	[t ^h ap 'p ^h i:]	[t ^h ap 'p ^h i:]
		-	~['t ^h o: la 'p ^h i:]
	3. ['we?]	-	-

หน่วยอรรถว่า “ทัพพี” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์เหมือนกัน คือ [ka 'co:ŋ] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์ที่เหมือนกัน คือ [t^hap 'p^hi:] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ต่างออกไป 2 คำ คือ ['t^ho: la 'p^hi:] และ ['we?] ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ต่างออกไป

สำหรับหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์เหมือนกันกับลักษณะที่ 2 นี้ คือการที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมา นอกเหนือจากศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 มีทั้งหมด จำนวน 16 หน่วยอรรถ โดยแบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 8 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถคำกริยา 4 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ 3 หน่วยอรรถ และ หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนามและคำแสดงคำถาม 1 หน่วยอรรถ

⁴⁰ หน่วยอรรถว่า “ทัพพี” นี้ ซึ่งผู้บอกภาษากวาระดับอายุที่ 3 ได้ใช้ศัพท์ว่า ['t^ho: la 'p^hi:] ซึ่งถือว่าเป็นรูปแปรของศัพท์ว่า [t^hap 'p^hi:] เพราะถือว่าเป็นการเพิ่มพยางค์ที่ไม่มีความหมายเข้ามา.

3.3 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และ ระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ต่างออกไป มีทั้งหมด 24 หน่วยอรรถ⁴¹ คิดเป็นร้อยละ 4.80 โดยแบ่งออกเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม จำนวน 13 หน่วยอรรถ⁴² คิดเป็นร้อยละ 5.80 หน่วยอรรถหมวดคำกริยา จำนวน 6 หน่วยอรรถ⁴³ คิดเป็นร้อยละ 3.84 หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ จำนวน 4 หน่วยอรรถ⁴⁴ คิดเป็นร้อยละ 3.96 และหน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม จำนวน 1 หน่วยอรรถ⁴⁵ คิดเป็นร้อยละ 5.26 ซึ่งการใช้ศัพท์ลักษณะนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

3.3.1 การใช้ศัพท์ลักษณะที่ 1 หมายถึง หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 3 และ 1 แม้จะมีการใช้ศัพท์ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 อยู่ก็ตาม แต่มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมาอีก และเหมือนกันเพียง 2 ระดับอายุ โดยที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 กลับไม่มีการใช้ศัพท์นั้น คือ

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ผ้าขาวม้า”	1. ['ŋi sa 'ma:]	['ŋi sa 'ma:]	['ŋi sa 'ma:]
	2. [ŋi 'pʰe:]	-	[ŋi 'pʰe:]

หน่วยอรรถว่า “ผ้าขาวม้า” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันคือ ['ŋi sa 'ma:] อยู่ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า มีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 เท่านั้น ที่ใช้ศัพท์ที่เหมือนกันคือ [ŋi 'pʰe:] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ไม่มีการใช้ศัพท์นั้น ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

⁴¹ รวบรวมในเอกสารที่ 28 ในภาคผนวก ก. หน้า 180.

⁴² รวบรวมในเอกสารที่ 28 ในภาคผนวก ข. หน้า 237.

⁴³ รวบรวมในเอกสารที่ 28 ในภาคผนวก ข. หน้า 240.

⁴⁴ รวบรวมในเอกสารที่ 28 ในภาคผนวก ข. หน้า 241.

⁴⁵ รวบรวมในเอกสารที่ 28 ในภาคผนวก ข. หน้า 242.

หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“พวกท่าน”	1. [p ^h uak 'mɔːŋ]	[p ^h uak 'mɔːŋ]	[p ^h uak 'mɔːŋ]
	2. [muː 'mɔːŋ]	[muː 'mɔːŋ]	[muː 'mɔːŋ]
	3. ['p ^h uak muː 'mɔːŋ]	['p ^h uak muː 'mɔːŋ]	['p ^h uak muː 'mɔːŋ]
	4. [muː 'naw]	-	[muː 'naw]

หน่วยอรรถว่า “พวกท่าน” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุจะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันร่วมอยู่ด้วย คือ [p^huak'mɔːŋ] [muː'mɔːŋ] และ ['p^huak muː 'mɔːŋ] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า มีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 เท่านั้น ที่ใช้ศัพท์ที่เหมือนกัน คือ [muː 'naw] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ต่างออกไป ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“พืด”	1. [mɔ 'nɯʔ]	[mɔ 'nɯʔ]	[mɔ 'nɯʔ]
	2. ['p ^h at]	-	['p ^h at]

หน่วยอรรถว่า “พืด” (นาม) นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์เหมือนกันคือ [mɔ 'nɯʔ] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า มีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 เท่านั้น ที่ใช้ศัพท์ที่เหมือนกัน คือ ['p^hat] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ไม่มีการใช้ศัพท์นั้น ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

สำหรับหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์เหมือนกันกับลักษณะที่ 1 นี้ คือการที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมา นอกเหนือจากศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 มีทั้งหมด จำนวน 3 หน่วยอรรถ โดยแบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 2 หน่วยอรรถ และหน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม 1 หน่วยอรรถ

3.3.2 การใช้ศัพท์ลักษณะที่ 2 หมายถึง หน่วยวรรณที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 3 และ 1 แม้จะมีการใช้ศัพท์ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 อยู่ก็ตาม แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมาอีก โดยที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และ ที่ 1 กลับไม่มีการใช้ศัพท์นั้น เช่น

หน่วยวรรณหมวดคำวิเศษณ์

หน่วยวรรณ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ซ่าย”	1. ['pe?]	['pe?]	['pe?]
	2. [k ^h an 'pe?]	[k ^h an 'pe?]	[k ^h an 'pe?]
	~ ['k ^h an l 'pe?]	~ ['k ^h an l 'pe?]	~ ['k ^h an l 'pe?]
	3. ['sa:j]	['sa:j]	['sa:j]
	4. -	[luan 'pe?]	-

หน่วยวรรณว่า “ซ่าย” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์เหมือนกัน 3 ศัพท์ คือ ['pe?] [k^han 'pe?] และ ['sa:j] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า มีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เท่านั้น ที่ใช้ศัพท์ต่างออกไป คือ [luan 'pe?] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ไม่มีการใช้ศัพท์นี้ ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยวรรณหมวดคำนาม

หน่วยวรรณ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ขมึน”	1. [l 'miat]	[l 'miat]	[l 'miat]
	~ [la 'miat]	~ [la 'miat]	~ [la 'miat]
	2. -	[k ^h i 'min]	-

หน่วยวรรณว่า “ขมึน” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะใช้ศัพท์เหมือนกัน ทั้งสามระดับอายุ คือ [l 'miat] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า มีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เท่านั้น ที่ใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมา คือ [k^hi 'min] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ไม่มีการใช้ศัพท์นี้ ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยวรรณหมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เมื่อวาน”	1. ['wa:ŋ si 'baj] ~ [wa:ŋ 'si kɛ 'baj]	['wa:ŋ si 'baj] ~ [wa:ŋ 'si kɛ 'baj]	['wa:ŋ si 'baj] ~ [wa:ŋ 'si kɛ 'baj]
	2. ['si kɛ baj] ~ [si 'baj]	['si kɛ baj] ~ [si 'baj]	['si kɛ baj] ~ [si 'baj]
	3. -	[kɛ baj]	-

หน่วยอรรถว่า “เมื่อวาน” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับ อายุจะมีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันร่วมอยู่ด้วย คือ ['wa:ŋ si 'baj] และ ['si kɛ baj] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า มีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 เท่านั้น ที่ใช้ศัพท์ต่างออกไป คือ [kɛ baj] ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ไม่มีการใช้ศัพท์นี้ ดังนั้นถือว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ใช้ศัพท์ที่เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างออกไป

หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“กระโจมอก” ⁴⁶	1. [kʰian 'tɔ?] ~ [pʰian 'tɔ?]	[kʰian 'tɔ?] ~ [pʰian 'tɔ?]	[kʰian 'tɔ?] ~ [pʰian 'tɔ?]
	2. [kɛ'sat ma 'hɔ:m]	[kɛ'sat ma 'hɔ:m]	[kɛ'sat ma 'hɔ:m]
	3. [co:m ma 'hɔ:m]	-	[co:m ma 'hɔ:m]
	4. -	[kʰian 'ʔək]	-

หน่วยอรรถว่า “กระโจมอก” นี้ ถึงแม้ว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุจะใช้ศัพท์เหมือนกัน 2 คำ คือ [kʰian 'tɔ?] และ [kɛ'sat ma 'hɔ:m] ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาศัพท์ต่อไปพบว่า มีเพียงผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 เท่านั้นที่ใช้ศัพท์เหมือนกันคือ [co:m ma 'hɔ:m] แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ต่างออกไป คือ [kʰian 'ʔək] ดังนั้นถือว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ต่างออกไป

⁴⁶ หน่วยอรรถว่า “กระโจมอก” นี้ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ไม่มีการใช้ศัพท์ 3 ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 แต่มีการใช้ศัพท์อื่น คือ [kʰian 'ʔək] ถือว่าเป็นการใช้ศัพท์อื่น.

สำหรับหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์เหมือนกันกับลักษณะที่ 2 นี้ คือการที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 มีการใช้ศัพท์อื่นเพิ่มขึ้นมา นอกเหนือจากศัพท์ที่ใช้ร่วมกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และที่ 3 มีทั้งหมด จำนวน 20 หน่วยอรรถ โดยแบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 10 หน่วยอรรถ หน่วยอรรถหมวดคำกริยา 7 หน่วยอรรถ และหน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ 3 หน่วยอรรถ

เมื่อพิจารณาหน่วยอรรถที่มีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกัน ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุแล้ว กล่าวได้ว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มผู้บอกภาษาระดับสุดท้าย คือ กลุ่มที่ 3 มีอายุอยู่ระหว่าง 15-25 ปี ถือว่าเป็นกลุ่มผู้บอกภาษาที่มีอัตราการใช้ศัพท์ใกล้เคียงกัน กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 โดยใช้ศัพท์ที่เหมือนกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 รวมทั้งสิ้น 26 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 5.20 ใช้เหมือนกันกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 รวมทั้งสิ้น 24 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 4.80 ซึ่งห่างกันเพียง 2 หน่วยอรรถ⁴⁷

แสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ของชุมชนชาวทวายหมู่บ้านกอกแก้วนี้ เป็นผู้ที่สามารถใช้ภาษาได้หลากหลายกว่าผู้บอกภาษากลุ่มอื่น ๆ สามารถที่จะเรียนรู้การใช้ศัพท์กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และเมื่อสื่อสารกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 หรือ กับคนรุ่นที่ 1 ซึ่งก็สามารถที่จะเข้าใจความหมายของศัพท์ได้เช่นกัน

ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มผู้บอกภาษาระดับกลาง โดยมีอายุอยู่ระหว่าง กลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2 เมื่อพิจารณาการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันแล้ว พบว่าส่วนใหญ่จะใช้ศัพท์ร่วมกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ก่อนข้างมาก นั่นก็หมายความว่า ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 หรือกลุ่มชนชาวทวายวัยกลางคน กับ กลุ่มชนชาวทวายวัยสูงอายุ ยังมีความใกล้ชิด ติดต่อกันอยู่ตลอด แต่จะใช้ศัพท์ที่เหมือนกันกับกลุ่มชนรุ่นลูกหลานเป็นจำนวนค่อนข้างน้อย

จากการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ของผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จำนวน 500 หน่วยอรรถ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว กล่าวได้ว่า ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุยังคงใช้ศัพท์ที่เหมือนกันอยู่มาก ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันออกไปสองระดับอายุ หรือแตกต่างกันออกไปทั้งสามระดับอายุก็ตาม

⁴⁷ ดูรายละเอียดตารางที่ 29 ในภาคผนวก ก. หน้า 181.

เมื่อพิจารณาการใช้ศัพท์ภาษาทวายจากหน่วยบรรดที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยพบว่า การใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันทั้งสามระดับอายุ ทั้งหมด จำนวน 19 หน่วยบรรด นั้น ทุกหน่วยบรรด จะมีการใช้ศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันจำนวนหนึ่ง รวมอยู่ด้วยเสมอ ตัวอย่างเช่น

หน่วยบรรดหมวดคำนาม

หน่วยบรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“หน้าแข็ง”	1. [kaŋ 'kʰɔːŋ] ~ [kʰaŋ 'kʰɔːŋ]	[kaŋ 'kʰɔːŋ] ~ [kʰaŋ 'kʰɔːŋ]	[kaŋ 'kɔːŋ] ~ [kʰaŋ 'kʰɔːŋ]
	2. -	['mam kaŋ 'kʰɔːŋ]	-
	3. [liam 'kɔːŋ]	-	-
	4. ['kɔːŋ]	-	-
	-	~ [ken 'kʰɔːŋ]	-
	5. -	-	[san 'kʰɛːŋ]
6. -	-	[naː 'kʰɛːŋ]	

หน่วยบรรดหมวดคำนาม

หน่วยบรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“หิน”	1. [ka 'maw] ~ [ka 'maw]	[ka 'maw] ~ [ka 'maw]	[ka 'maw] ~ [ka 'maw]
	2. -	-	[kua 'hin]
	3. -	['kuaj]	['kuaj]
	4. -	['hin]	['hin]

แม้ในการใช้ศัพท์ของผู้บอกภาษาสองระดับอายุที่เหมือนกัน ส่วนอีกผู้บอกภาษาระดับอายุหนึ่งใช้แตกต่างออกไปนั้น พบว่ามีทั้งหมด จำนวน 88 หน่วยบรรด ก็มีลักษณะเช่นเดียวกันคือ ถึงแม้จะใช้ศัพท์เหมือนกันสองระดับอายุ ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุหนึ่งใช้ศัพท์แตกต่างกันออกไป แต่ทุกหน่วยบรรดนั้นจะมีการใช้ศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันจำนวนหนึ่ง รวมอยู่ด้วยเสมอ

นั้นก็แสดงให้เห็นว่า การใช้ศัพท์ของคนทวายในหมู่บ้านกอกแก้วนี้ ถึงแม้จะมีความหลากหลายในการใช้ศัพท์ภาษาทวาย แต่ถึงกระนั้น เมื่อมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกันและกัน ไม่ว่าจะอยู่ในระดับอายุใดก็ตาม แต่ละหน่วยบรรดต้องมีการใช้ศัพท์ที่ร่วมกันอยู่ด้วยเสมอ อาจจะ 1

ศัพท์ หรือ มากกว่านั้น ในทุก ๆ หน่วยอรรถ ซึ่งเป็นจุดร่วมของการให้ความหมายและ การใช้ศัพท์ที่ร่วมกันอยู่นั่นเอง

ตัวอย่างเช่น

หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“ใหญ่”	1. ['p ^h u:t] ~ ['pu:t]	['p ^h u:t] ~ ['pu:t]	['p ^h u:t] ~ ['pu:t]
	2. ['d̪an]	-	-

หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“เรา”	1. ['haj]	['haj]	['haj]
	2. [saŋ 'kaj]	-	-

หน่วยอรรถหมวดคำนาม

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
“กระดิ่ง”	1. [ka 'bian] ~ [ka 'bian]	[ka 'bian] ~ [ka 'bian]	[ka 'bian] ~ [ka 'bian]
	2. ['p ^h at]	['p ^h at]	-

เมื่อเป็นเช่นนี้ อาจพูดได้ว่า ชุมชนชาวกวยในหมู่บ้านกอกแก้ว ยังมีการรักษาวัฒนธรรมการใช้ภาษากวยที่ร่วมกันทั้ง 3 ระดับอายุอยู่พอสมควร อาจจะมีการเปลี่ยนแปลง ปะปน หรือ มีการยืมคำจากภาษาอื่นบ้าง แต่ส่วนใหญ่ก็ยังใช้ภาษากวย เป็นภาษาติดต่อสื่อสาร และเข้าใจความหมายเป็นอันเดียวกันระหว่างคนที่มีอายุแตกต่างกันสามระดับอายุ.

บทที่ 5

การสรุปผลการวิจัย การอภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์การใช้ศัพท์ของคนกวยสามระดับอายุ จากผู้บอกภาษาทั้งหมด 45 คน ในหมู่บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ได้สรุปผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ศัพท์ ผู้วิจัยได้พิจารณาและให้เกณฑ์ในการแยกศัพท์ และเกณฑ์ในการจัดให้เป็นศัพท์เดียวกัน หรือเป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ดังนี้

1.1 การพิจารณาแยกศัพท์ หรือ การพิจารณาว่าเป็นศัพท์ที่ต่างกัน

1.1.1 ศัพท์ที่ประกอบด้วยหน่วยคำหรือพยางค์ ที่มีรูปแตกต่างกันทั้งหน่วยคำ หรือ เป็นศัพท์ที่มีรูปและจำนวนพยางค์แตกต่างกันในลักษณะที่นอกเหนือ ไปจากเกณฑ์การพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน ถือว่าเป็นคนละศัพท์ เช่น

['ke:t] ['bi?] “เล็กน้อย”

1.1.2 ศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยอรรถที่มีความหมายเดียวกันมีรูปคำแตกต่างกันเพียงบางส่วน อาจจะเป็นพยางค์แรก กลางพยางค์ หรือ พยางค์หลัง ซึ่งอาจเป็นคำพยางค์เดียว หรือ คำหลายพยางค์ ถือว่าเป็นคนละคำศัพท์ เช่น

[be:p 'na:h] [na 'na:h] “อย่างไร”

1.2 การพิจารณารูปแปรของศัพท์เดียวกัน หรือ การพิจารณาว่าเป็นศัพท์เดียวกัน ซึ่งรูปแบบของศัพท์เดียวกัน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1 การแปรด้านเสียง

1.2.1.1 การแปรเสียงสระ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.2.1.1.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว

1.2.1.1.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระประสม

1.2.1.1.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว มีลักษณะที่แตกต่างกัน 5
ลักษณะ คือ

1.2.1.1.1.1 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างที่ความ
สั้น-ยาว แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1.1.1.1.1 ในศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายเหมือนกัน เช่น
[ɔ̄] ~ [ɔː]

['sɔ̄ʔ] ~ ['sɔːʔ] “ฟาง”

1.2.1.1.1.1.2 ในศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะท้ายแตกต่างกัน เช่น
[u] ~ [uː]

[tʰi 'tʰuʔ] ~ [tʰi 'tʰuːk] “กระโดด”

1.2.1.1.1.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างที่ระดับ
ของลิ้น แบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1.1.1.2.1 เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระหน้า
กลางสูง ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i] ~ [e]

[iː] ~ [eː]

1.2.1.1.1.2.2 เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระหน้า
กลางต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[iː] ~ [ɛː]

1.2.1.1.1.2.3 เสียงสระกลาง สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระกลาง
กลางสูง ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɯː] ~ [ɔː]

1.2.1.1.1.2.4 เสียงสระหน้า กลางสูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระ
หน้า กลางต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[e] ~ [ɛ]

1.2.1.1.1.2.5 เสียงสระหลัง กลางสูง ห่อริมฝีปาก กับ สระ
หลัง กลางต่ำ ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɔː] ~ [ɔː]

1.2.1.1.1.2.6 เสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก กับ สระหลัง
กลางต่ำ ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[u] ~ [ɔː] (แปรที่ความสั้น-ยาวด้วย)

1.2.1.1.1.3 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งแตกต่างกันที่ส่วน
ของลิ้น แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1.1.1.3.1 เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระกลาง
สูง ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i] ~ [ɨ]

[i:] ~ [ɨ:]

1.2.1.1.1.3.2 เสียงสระหน้า กลางต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระ
หลัง กลางต่ำ ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[e] ~ [ɔ:]

1.2.1.1.1.3.3 เสียงสระหน้า กลางต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระ
กลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[e] ~ [a:] (แปรที่ความสั้น-ยาวด้วย)

1.2.1.1.1.3.4 เสียงสระกลาง กลางต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระ
หลัง กลางต่ำ ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ʌ] ~ [ɔ]

1.2.1.1.1.3.5 เสียงสระหลัง กลางต่ำ ห่อริมฝีปาก กับ สระ
กลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɔ:] ~ [a] (แปรที่ความสั้น-ยาวด้วย)

1.2.1.1.1.4 การแปรรูปเสียงสระเดี่ยว กับ สระเดี่ยว ซึ่งมีความแตก
ต่างกันที่ระดับของลิ้น และส่วนของลิ้น แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1.1.1.4.1 เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระกลาง
กลางต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i] ~ [ʌ]

[i:] ~ [ʌ] (แปรที่ความสั้น-ยาว ด้วย)

1.2.1.1.1.4.2 เสียงสระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก กับ สระกลาง
ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[i] ~ [a]

1.2.1.1.1.4.3 เสียงสระหน้า กลางต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก กับ
เสียงสระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[e] ~ [a]

1.2.1.1.1.4.4 เสียงสระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก กับ สระกลาง

ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก

[u] ~ [a]

1.2.1.1.1.4.5 เสียงสระหลัง กลางต่ำ ห่อริมฝีปาก กับ เสียง

สระกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ได้แก่

[ɔː] ~ [a] (แปรที่ความสั้น-ยาว ด้วย)

[ɔː] ~ [aː]

1.2.1.1.2 การแปรเสียงสระเดี่ยว กับ สระประสม มีลักษณะดังนี้

[i] ~ [ia]

[a] ~ [ua]

[aː] ~ [ua] (แปรที่ความสั้น-ยาว ด้วย)

1.2.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.2.1.2.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น

1.2.1.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย

1.2.1.2.3 การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำ

1.2.1.2.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.2.1.2.1.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่ต่างกันที่ประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง ใดๆอย่างหนึ่ง หรือ ทั้ง 2 อย่าง

1.2.1.2.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถัดห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง เหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไรอย่างหนึ่ง หรือ ทั้ง 2 อย่าง

1.2.1.2.1.3 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่อยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่จัดเป็นเสียงแปรได้

1.2.1.2.1.1. การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่ต่างกันที่ประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง ใดๆอย่างหนึ่ง หรือ ทั้ง 2 อย่าง มี 2 ประเภทดังนี้

1.2.1.2.1.1.1 การแปรเสียงพยัญชนะต้นที่มีฐานกรณ์เดียวกัน แต่ต่างกันที่ประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียง มี 2 ประเภท คือ

1.2.1.2.1.1.1.1 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะไม่ก้อง ได้แก่

[p]	~	[p ^h]
[t]	~	[t ^h]
[c]	~	[c ^h]
[k]	~	[k ^h]

1.2.1.2.1.1.1.2 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะ

ก้อง ได้แก่

[p]	~	[b]
[p ^h]	~	[b]
[t]	~	[d]
[c]	~	[dz]

[s]	~	[l]
[t]	~	[l]

1.2.1.2.1.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์เดียวกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่มีลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน มี 3 ประเภท ดังนี้

1.2.1.2.1.1.2.1 เสียงพยัญชนะก้อง กับ เสียงพยัญชนะก้อง
ได้แก่

[b]	~	[m]
[p]	~	[j]

1.2.1.2.1.1.2.2 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะไม่

ก้อง ได้แก่

[t]	~	[s]
[ʔ]	~	[h]

1.2.1.2.1.1.2.3 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ เสียงพยัญชนะ

ก้อง ได้แก่

[tʰ]	~	[s]
------	---	-----

1.2.1.2.1.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถัดห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงที่มีความเหมือนกัน และแตกต่างกัน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1.2.1.2.1.2.1 การแปรเสียง พยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถัดห่างกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน มี 2 ประเภท ดังนี้

1.2.1.2.1.2.1.1 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ พยัญชนะไม่ก้อง

[t]	~	[c]
[t]	~	[k]
[c]	~	[k]
[k]	~	[ʔ]
[tʰ]	~	[kʰ]

1.2.1.2.1.2.1.2 เสียงพยัญชนะก้อง กับ พยัญชนะก้อง

[n]	~	[ŋ]
-----	---	-----

1.2.1.2.1.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าวางกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียงแตกต่างกัน แต่ลักษณะการทำงานของเส้นเสียงเหมือนกัน ดังนี้

1.2.1.2.1.2.2.1 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง กับ พยัญชนะไม่ก้อง

[c]	~	[s]
[c ^h]	~	[s]
[k]	~	[s]

1.2.1.2.1.2.3 การแปรเสียงพยัญชนะต้น ที่มีฐานกรณ์ใกล้เคียงกัน หรือ ถ้าวางกันก็จะไม่เกิน 3 ฐานเรียงกัน มีประเภทของเสียง และลักษณะการทำงานของเส้นเสียงแตกต่างกัน ดังนี้

1.2.1.2.1.2.3.1 เสียงพยัญชนะก้อง กับ พยัญชนะไม่ก้อง

[l]	~	[k]
[ŋ]	~	[h]
[dz]	~	[k ^h]

1.2.1.2.1.3 การแปรเสียงพยัญชนะต้นที่อยู่นอกเหนือจากกฎเกณฑ์ ซึ่งมีการแปรหน่วยเสียงพยัญชนะ อยู่ 5 คู่ ดังนี้

1.2.1.2.1.3.1 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่ริมฝีปาก กับ เสียงพยัญชนะไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน

[p]	~	[k]
-------	---	-------

1.2.1.2.1.3.2 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง มีลม เกิดที่ริมฝีปาก กับ เสียงพยัญชนะไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน

[p ^h]	~	[k ^h]
--------------------	---	--------------------

1.2.1.2.1.3.3 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เส้นเสียง กับ เสียงพยัญชนะก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก

[?]	~	[d]
-------	---	-------

1.2.1.2.1.3.4 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง เกิดที่เส้นเสียง กับ เสียงพยัญชนะก้อง เกิดที่ปุ่มเหงือก

[h]	~	[l]
-------	---	-------

1.2.1.2.1.3.5 เสียงพยัญชนะไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เส้นเสียง กับ เสียงพยัญชนะก้อง เกิดที่ริมฝีปาก

[?]	~	[w]
-------	---	-------

คังนี้

1.2.1.2.2 การแปรเสียงพยัญชนะท้าย แบ่งออกตามประเภทของเสียงได้

	1.2.1.2.2.1	เสียงพยัญชนะกัก กับ เสียงพยัญชนะนาสิก	ได้แก่
[p]	~	[m]	
	1.2.1.2.2.2	เสียงพยัญชนะนาสิก กับ เสียงพยัญชนะนาสิก	ได้แก่
[n]	~	[ŋ]	
	1.2.1.2.2.3	เสียงพยัญชนะนาสิก กับ เสียงพยัญชนะกึ่งสระ	ได้แก่
[ŋ]	~	[j]	

1.2.1.2.3 การแปรเสียงพยัญชนะควบกล้ำ มีคังนี้

[pr]	~	[pl]	~	[p]
[tr]	~	[tl]	~	[t]
[kr]	~	[kl]	~	[k]
[tʰr]	~	[tʰl]	~	[tʰ]
[pʰr]	~	[pʰl]	~	[pʰ]
[pl]	~	[p]		
[kl]	~	[k]		
[pʰl]	~	[pʰ]		
[bl]	~	[b]		

1.2.2 การแปรด้านพยางค์

การแปรด้านพยางค์ ที่จัดให้เป็นรูปแปรนั้น แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.2.2.1 การแปรที่เกิดจากการลดพยางค์

1.2.2.2 การแปรที่เกิดจากการตัดเสียง หรือ การเพิ่มเสียง

1.2.2.3 การแปรที่เกิดจากการกลมกลืนเสียง

1.2.2.1 การแปรที่เกิดจากการลดพยางค์ การลดพยางค์ที่จัดให้เป็นรูปแปร

ของศัพท์เดียวกันนั้น อาจจะเป็นการลดพยางค์ที่ต้น หรือ กลางพยางค์ก็ได้ เช่น

[ka 'tʰe?]	~	['tʰe?]	“เกวียน”
['ce:m ?ʌ 'lit]	~	[ce:m 'lit]	“นกลุ่ม”
[pa 'ʔem]	~	['ʔe:m]	“อร่อย”

1.2.2.2 การแปรที่เกิดจากการตัดเสียง หรือ การเพิ่มเสียง ซึ่งรูปแปรของศัพท์เดียวกันในเรื่องของการตัดเสียง มีดังนี้

1.2.2.2.1	[k]	~	[Ø]
1.2.2.2.2	[m]	~	[Ø]
1.2.2.2.3	[n]	~	[Ø]
1.2.2.2.4	[ŋ]	~	[Ø]

1.2.2.3 การแปรที่เกิดจากการกลมกลืนเสียง สามารถแบ่งออกเป็น 3 ได้ ดังนี้

1.2.2.3.1 การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหลัง มี 2 ลักษณะ คือ

1.2.2.3.1.1 การกลมกลืนเสียงสระ เช่น			
[kan mem 'mum]		[kan mum 'mum]	“แมงมุม”
1.2.2.3.1.2 การกลมกลืนเสียงพยัญชนะ เช่น			
[ce:m kut 'tu:]	~	[ce:m tut 'tu:]	“นกเขา”

1.2.2.3.2 การกลมกลืนตามเสียงที่มาข้างหน้า มี 2 ลักษณะ คือ

1.2.2.3.2.1 การกลมกลืนเสียงสระ เช่น			
[?uaj 'p ^h o:n]	~	[?o:j 'p ^h o:n]	“อวยพร”
1.2.2.3.2.2 การกลมกลืนเสียงพยัญชนะ เช่น			
[ka:ŋ tʌ 'ŋaj]	~	[ka:ŋ kʌ 'ŋaj]	“กลางวัน”

1.2.2.3.3 การกลมกลืนเสียงซึ่งกันและกัน เช่น			
[t ^h ʌ 'la:j]	~	['t ^h a:j]	“แตก”

2. การเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ภาษาทวยในแต่ละหน่วยบรรณของผู้บอภาษาทวยสามระดับอายุ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.1 หน่วยบรรณที่ผู้บอภาษาทวยสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน มีจำนวน 393 หน่วยบรรณ จากหน่วยบรรณทั้งหมด 500 หน่วยบรรณ คิดเป็นร้อยละ 78.60 แบ่งเป็นหน่วยบรรณหมวดคำนาม 163 หน่วยบรรณ คิดเป็นร้อยละ 72.76 หน่วยบรรณหมวดคำกริยา 133 หน่วยบรรณ คิดเป็นร้อยละ 88.25 หน่วยบรรณหมวดคำวิเศษณ์ 84 หน่วยบรรณ คิดเป็นร้อยละ 83.16 หน่วยบรรณหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม 13 หน่วยบรรณ คิดเป็นร้อยละ 68.42

หน่วยบรรณหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม เป็นหน่วยบรรณหมวดที่ผู้บอภาษาทวยสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกันน้อยมาก คือร้อยละ 68.42 กล่าวได้ว่าเป็นหมวดที่ใช้แตกต่างกันมากกว่าหน่วยบรรณหมวดอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาจากหน่วยบรรณใช้เก็บข้อมูลในการออกภาคสนามทั้งหมด ผู้วิจัยได้สรุปการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันซึ่งมีอัตราการใช้ที่มากน้อย ในแต่ละหมวดได้ดังนี้

หน่วยบรรณหมวดคำนาม ซึ่งมีทั้งหมด 12 กลุ่ม พบว่า หน่วยบรรณกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับอาหารและยารักษาโรค เป็นกลุ่มหน่วยบรรณที่ผู้บอภาษาทวยสามระดับอายุ มีอัตราการใช้ศัพท์ที่เหมือนกัน โดยไม่มีความแตกต่างกันเลย โดยคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ กลุ่มหน่วยบรรณที่เกี่ยวข้องบ้านและสิ่งปลูกสร้าง คิดเป็นร้อยละ 90.90

สำหรับกลุ่มหน่วยบรรณที่ผู้บอภาษาทวยสามระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกันน้อยมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มหน่วยบรรณที่เกี่ยวข้องศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี คิดเป็นร้อยละ 33.33 ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มที่มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันมากที่สุดในหน่วยบรรณหมวดคำนาม

หน่วยบรรณหมวดคำกริยา ซึ่งมีข้อมูลทั้งหมด 7 กลุ่ม พบว่า ในกลุ่มหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขาย และกลุ่มหน่วยบรรณที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้จากประสาทสัมผัส เป็นกลุ่มหน่วยบรรณที่ผู้บอภาษาทวยสามระดับอายุ มีอัตราการใช้ศัพท์เหมือนกันมาก และไม่มีความแตกต่างกันเลย โดยคิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ กลุ่มหน่วยบรรณที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว คิดเป็นร้อยละ 96.34

สำหรับกลุ่มหน่วยบรรณที่ผู้บอภาษาทวยสามระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกันน้อยที่สุด ได้แก่ กลุ่มหน่วยบรรณที่เกี่ยวข้องอาการผิดปกติของร่างกายและโรค คิดเป็นร้อยละ 33.33 ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มหน่วยบรรณที่มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันมากที่สุดในหน่วยบรรณหมวดคำกริยา

หน่วยบรรดหมวดคำวิเศษณ์ ซึ่งมีข้อมูลทั้งหมด 4 กลุ่ม พบว่า ในกลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับการนับ เป็นกลุ่มที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ มีอัตราการใช้ศัพท์เหมือนกันมาก และไม่มี ความแตกต่างกันเลย โดยคิดเป็นร้อยละ 100

สำหรับกลุ่มหน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกันน้อยที่สุด ได้แก่ กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับเวลา โดยคิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งก็ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีการใช้ศัพท์แตกต่างกันมากที่สุดในหน่วยบรรดหมวดคำวิเศษณ์

และหน่วยบรรดหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม โดยผู้วิจัยมิได้แยกย่อยออกไป แต่จัดให้เป็นหมวดเดียว มีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกัน คิดเป็นร้อยละ 68.42

2.2 หน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้ศัพท์แตกต่างกัน มีจำนวน 19 หน่วยบรรด คิดเป็นร้อยละ 3.80 แบ่งเป็นหน่วยบรรดหมวดคำนาม 13 หน่วยบรรด คิดเป็นร้อยละ 5.80 หน่วยบรรดหมวดคำกริยา 2 หน่วยบรรด คิดเป็นร้อยละ 1.28 หน่วยบรรดหมวดคำวิเศษณ์ 2 หน่วยบรรด คิดเป็นร้อยละ 1.98 หน่วยบรรดหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม 2 หน่วยบรรด คิดเป็นร้อยละ 10.52

ในหน่วยบรรดหมวดคำนามทั้ง 12 กลุ่มนั้น พบว่า มีกลุ่มหน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ไม่ได้ใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันเลย คือ กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของสัตว์ กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับเครื่องมือ เครื่องใช้ในครัวเรือน กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของพืช กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน เครื่องประดับ กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับการเรียกญาติ กลุ่มคำบ้านและสิ่งปลูกสร้าง และกลุ่มคำอาหาร และ ยารักษาโรค

หน่วยบรรดหมวดคำกริยา ทั้ง 7 กลุ่มนั้น พบว่า มีกลุ่มหน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ไม่ได้ใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันเลย คือ กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับอาการผิดปกติของร่างกาย กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับการงานอาชีพ กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับการพูดและการใช้ปาก กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับการรับรู้ จากประสาทสัมผัส กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับการซื้อขาย

ในหน่วยบรรดหมวดคำวิเศษณ์ ทั้ง 4 กลุ่มนั้น พบว่า มีกลุ่มหน่วยบรรดที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ไม่ได้ใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันเลย คือ กลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับการรับรู้จากประสาทสัมผัส และกลุ่มหน่วยบรรดที่เกี่ยวกับการนับ

2.3 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน มีทั้งหมด 88 หน่วยอรรถ จากหน่วยอรรถที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้งหมด 500 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 17.60 แบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 48 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 21.42 หน่วยอรรถหมวดคำกริยา 21 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 13.46 หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ 15 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 14.85 หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณะนาม และคำคำแสดงคำถาม 4 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 21.05 มีลักษณะการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

2.3.1 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์แตกต่างกันออกไป มีจำนวน 26 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 5.20 แบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 16 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 7.14 หน่วยอรรถหมวดคำกริยา 5 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 3.20 หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ 4 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 3.96 หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณะนาม และคำแสดงคำถาม 1 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 5.26

2.3.2 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และ ระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์แตกต่างกันออกไป มีจำนวน 24 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 4.80 แบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 13 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 5.80 หน่วยอรรถหมวดคำกริยา 6 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 3.84 หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ 4 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 3.96 หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณะนาม และคำแสดงคำถาม 1 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 5.26

2.3.3 หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์แตกต่างกันออกไป มีจำนวน 38 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 7.60 แบ่งเป็นหน่วยอรรถหมวดคำนาม 19 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 8.48 หน่วยอรรถหมวดคำกริยา 10 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 6.41 หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ 7 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 6.93 หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณะนาม และคำแสดงคำถาม 2 หน่วยอรรถ คิดเป็นร้อยละ 10.52

การอภิปรายผลการวิจัย

ในการอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้สรุปเป็นข้อทั้งที่เป็นการอภิปรายผลการวิจัยภาษาทวย และผลจากการทำการวิจัยที่เกิดขึ้นกับชุมชนดังนี้

1. การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ภาษาทวยในบุคคลสามระดับอายุ บ้านกอกแก้ว พบว่าปัจจุบันนี้ ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ ยังมีอัตราการใช้ภาษาทวยอันเป็นภาษาประจำท้องถิ่นของพวกเขาอยู่จำนวนมากพอสมควร คิดเป็นร้อยละ 78.60 ถึงแม้ว่าจะมีอัตราการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกันในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ คิดเป็นร้อยละ 3.80 และการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันเพียงผู้บอกภาษา 2 ระดับอายุ คิดเป็นร้อยละ 17.60 ถือว่ายังมีจำนวนน้อย ไม่ได้เป็นอุปสรรคในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของพวกเขาแต่อย่างใด

และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ถือว่าเป็นผู้บอกภาษาที่มีความสามารถในการใช้ภาษาร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ ได้ดี เห็นได้จากอัตราในการใช้ศัพท์ร่วมกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 5.20 และใช้ศัพท์ร่วมกับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 4.80 ถือว่าใกล้เคียงกันมาก

จากการวิเคราะห์ศัพท์ที่ใช้แทนหน่วยบรรดแต่ละหน่วยบรรदनั้น พบว่า แต่ละหน่วยบรรदनั้น ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ จะมีการใช้ศัพท์แทนหน่วยบรรด จำนวนหนึ่งร่วมอยู่ด้วย ซึ่งถือว่าเป็นจุดร่วมในการใช้ศัพท์ภาษาทวยนั่นเอง แม้ในหน่วยบรรดที่มีการใช้ศัพท์เหมือนกันของผู้บอกภาษาเพียง 2 ระดับอายุ ก็มีลักษณะเดียวกัน ในแต่ละหน่วยบรรดก็จะมีศัพท์ที่ผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุใช้เหมือนกันร่วมอยู่ด้วย ดังนั้น ถือว่า ผู้บอกภาษาสามระดับอายุยังมีการใช้ศัพท์ภาษาทวยที่เหมือนกันอยู่มากที่สุด และยังคงรักษาวัฒนธรรมทางด้านการใช้ภาษาท้องถิ่นของตนเองไว้ได้อยู่ ยังไม่ถือว่าเป็นภาษาที่ใกล้สูญ

ทางด้านระบบเสียงภาษาทวยบ้านกอกแก้วนั้น หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว จะมี 22 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะควบกล้ำ มีทั้ง 3 หน่วยเสียง คือ /l/ /r/ และ /w/ ปัจจุบัน ผู้วิจัยพบว่า การออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /r/ ไม่ค่อยจะปรากฏในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 โดยเฉพาะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 พอใช้ศัพท์ภาษาทวยแล้ว ปรากฏว่าจะไม่ค่อยออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /r/ เลย แต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 กลับมีการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /r/ อยู่ค่อนข้างมาก

ส่วนหน่วยเสียงสระเดี่ยว จะมี 20 หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงริจิสเตอร์ หรือ “ลักษณะน้ำเสียง” แบบธรรมดา และ แบบก้องมีลมนั่นเอง พร้อมทั้งหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง

สำหรับหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ตามปกติหน่วยเสียงสระในภาษากวยทั่วไป จะมี 14 หน่วยเสียง แต่ภาษากวยบ้านกอกแก้ว จากการใช้นิพจน์วรรณยุกต์ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม 500 หน่วยวรรณยุกต์ปรากฏว่ามีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเพียง 12 หน่วยเสียง โดยหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่ไม่ปรากฏเลย คือ หน่วยเสียง / l r j / แต่ปรากฏว่ามีหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่เป็นควบกล้ำ คือ /-jh/ ค้วย

จากการที่ผู้วิจัย ได้เก็บข้อมูลภาคสนามจากผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ บ้านกอกแก้ว พบว่าแนวโน้มในการใช้ศัพท์ภาษากวยของผู้บอกภาษาทั้งหมด ยังคงรักษาความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ถึงแม้จะมีการใช้ศัพท์ที่แตกต่างกัน ไปบ้างหลายศัพท์ในบางหน่วยวรรณยุกต์ แต่จะปรากฏการใช้ศัพท์ร่วมกันอยู่จำนวนหนึ่ง แทนแต่ละหน่วยวรรณยุกต์ ในผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุ

ในส่วนการใช้ศัพท์ที่ต่างออกไปนั้น ก็ปรากฏว่ามีทั้งศัพท์ภาษาไทยมาตรฐาน ศัพท์ภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยเฉพาะภาษาไทยถิ่นอีสาน จะพบได้มากที่สุด ในหน่วยวรรณยุกต์ที่มีการใช้ศัพท์มากกว่า 1 ศัพท์ สาเหตุก็เนื่องมาจากภาษากวยบ้านกอกแก้วนี้ เป็นภาษากวยที่ใช้ในอำเภอราษีไศล เพียง 5 หมู่บ้านเท่านั้น รอบ ๆ หมู่บ้านกอกแก้ว ยกเว้นหมู่บ้านโต้งโด้นแล้ว ปรากฏว่ามีแต่หมู่บ้านที่เป็นกลุ่มชนผู้ใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานทั้งสิ้น การที่กลุ่มชนชาวกวยบ้านกอกแก้วต้องติดต่อสื่อสารระหว่างหมู่บ้านใกล้เคียง จำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาไทยถิ่นอีสานค้วย ฉะนั้นเวลาใช้ภาษากวยบางศัพท์ ผู้บอกภาษาบางคนจึงจำศัพท์ภาษากวยไม่ได้ บางครั้งก็ไม่ได้ใช้ศัพท์นั้นเลย

อนึ่ง การที่ชุมชนหมู่บ้านกอกแก้ว ไม่มีสถานที่ศึกษาหรือโรงเรียนประจำหมู่บ้านของตนเอง ลูกหลานของชาวบ้านต้องเดินทางไปเรียนที่หมู่บ้านโต้งโด้น ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ใกล้เคียงกัน ประมาณ 1 กิโลเมตร ทำให้ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มีการเรียนรู้ภาษาไทยถิ่นอีสานไปด้วย และจะใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานปะปนกับภาษากวยอยู่ค่อนข้างมาก

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยคิดว่า ปัจจุบันการใช้ภาษาของผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็นอนาคตการรักษาวัฒนธรรมทางด้านภาษาค้วย ยังคงรักษาวัฒนธรรมการใช้ภาษากวยไว้ได้อยู่ แต่ในอนาคตการใช้ภาษากวย อาจจะค่อย ๆ ถูกปะปนด้วยภาษาไทยถิ่นอีสานอย่างแน่นอน และอาจจะไม่มีการใช้เลยก็เป็นได้ เพราะสังเกตจากการใช้ศัพท์ และสิ่งแวดล้อมด้านชุมชนแล้ว มีความเป็นไปได้มาก

แต่ถ้าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นอดีตของภาษายังคงมีการใช้ศัพท์ภาษากวยอยู่ และถ่ายทอดมายังผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ซึ่งถือว่าเป็นความปัจจุบันของภาษา และ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 อันเป็นอนาคตของภาษากวย มีการสืบทอดกันไปเรื่อย ๆ โดยที่ให้มีการปะปนทางด้านกลุ่มชาติพันธุ์การใช้ภาษาอื่นให้น้อยที่สุด ก็คิดว่า ภาษากวยยังมีใช้ต่อไปอีกหลายสิบปีในกลุ่มชนกลุ่มนี้อย่างแน่นอน

2. การเรียนรู้และการปรับตัวของผู้บอกภาษาหลังจากการทำวิจัย

จากการทำการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เห็นการเรียนรู้และการปรับตัว ของผู้บอกภาษาทั้งหมด ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์ภาษาทวย อันเป็นภาษาประจำถิ่น และเป็นภาษาที่พวกเขาใช้ติดต่อกันในชีวิตประจำวัน โดยได้สรุปเป็นข้อ ๆ ดังนี้

2.1 ผู้บอกภาษาเกิดการเรียนรู้ว่า ภาษาทวยที่ใช้อยู่ในหมู่บ้านของพวกเขาในปัจจุบันนี้ เป็นส่วนหนึ่งของภาษาของชน 4 เผ่า ซึ่งเป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดศรีสะเกษ และก่อให้เกิดความภาคภูมิใจว่าเป็นกลุ่มชนที่เคยสร้างเมืองมาแต่ก่อน พร้อมทั้งมีภาษาที่ใช้อยู่ในประจำกลุ่มชน อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว อย่างหนึ่ง

2.2 หลังจากทำการวิจัยเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้กลับไปสอบถามความเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาทวยของผู้บอกภาษาอีกครั้ง ว่ามีความรู้สึกเกี่ยวกับภาษาของตนอย่างไร ซึ่งคำตอบที่ได้ ก็คือ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 มีความรู้สึกภาคภูมิใจมากขึ้นกว่าเดิมที่ภาษาของพวกเขา ซึ่งแต่ก่อนพวกเขาเห็นว่ามันเป็นสิ่งธรรมดา ในชุมชน และเป็นภาษาที่บรรพชนได้สืบทอดมาซึ่งพวกเขา และพวกเขาก็ใช้ภาษาทวยนี้ตามบิดามารดา เท่านั้น ไม่คิดว่าจะมีคนกลุ่มอื่นสนใจ และให้ความสำคัญ แต่หลังจากรับรู้ความสำคัญในภาษาทวยแล้ว ความรัก ความหวงแหน และความพยายามที่จะอนุรักษ์ภาษาทวยให้คงอยู่ไปถึงกลุ่มชนชาวทวยรุ่นต่อไปก็มีมากขึ้น โดยสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2 พยายามที่จะสื่อสารด้วยภาษาทวย กับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้พวกเขา จำได้ และไม่ลืมถึงภาษาประจำกลุ่มชนของตน

2.3 ผู้บอกภาษาเกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นมา จากการรับรู้ถึงความสำคัญในการอนุรักษ์ภาษาทวย โดยผู้ใหญ่บ้านก็พยายามที่จะสื่อสารกับลูกบ้านทางหอกระจายเสียงด้วยภาษาทวย ซึ่งแต่ก่อนใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานอย่างเดียว ปัจจุบันเขาก็พยายามใช้ภาษาทวยในการประกาศข่าวสารแต่ละครั้ง แต่จะมีปะปนด้วยภาษาไทยถิ่นอีสานบ้าง เนื่องจากหมู่บ้านกอกแก้ว เริ่มมีการปะปนทางชาติพันธุ์มากขึ้น โดยเฉพาะภาษาไทยถิ่นอีสาน ถือว่าผู้นำทุกฝ่าย ยังให้ความสำคัญในการใช้ภาษาทวยมากขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ภาษากวย ในบุคคลสามระดับอายุ หมู่บ้านกอกแก้ว ตำบลหนองอึ่ง อำเภอราษีไศล จังหวัดศรีสะเกษ” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะสิ่งที่ควรศึกษาและทำวิจัยเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ภาษากวย กับ ภาษากูย อย่างจริงจังในเขตจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อความเหมือนและความแตกต่างทางด้านการใช้ศัพท์ และ โครงสร้างประโยค
2. ควรศึกษาและเก็บรวบรวมศัพท์ภาษากวยจากผู้บอกภาษาที่สูงอายุใน 5 หมู่บ้านที่ใช้ภาษากวยนี้ เพื่อจัดเป็นหมวดหมู่การใช้ศัพท์ของกลุ่มชนชาว กวย (กวยไม)
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียง และ โครงสร้างของภาษา และการใช้ศัพท์ ของชน 3 เผ่า ตระกูลมอญ-เขมร ในจังหวัดศรีสะเกษ คือ เขมร ส่วย เขอ ว่ามีความเหมือนและมีความแตกต่างกันอย่างไร
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ภาษากูย ในบุคคลสามระดับอายุ กลุ่มชนที่ใช้ภาษากูย

บรรณานุกรม

หนังสือ

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสาร จดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงาน เฉลิมพระเกียรติ. วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิม พระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542).

เต็ม วิภาคย์พจนกิจ. ประวัติศาสตร์อีสาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

ธวัช ปุณโณทก. ประวัติเมืองอีสานตอนล่าง พิจารณาด้านวัฒนธรรมและประชาคมใน สมบัติอีสานใต้. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2527.

ประภาศรี สีหอำไพ. วัฒนธรรมทางภาษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ประเสริฐ ศรีวิเศษ. พจนานุกรมไทย (ช่วย)-ไทย-อังกฤษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

พิณทิพย์ ทวยเจริญ. ภาพรวมของการศึกษาศาสตร์และภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

เพยาว์ เจริญฉาย. การศึกษาภาษาศาสตร์ภาคสนาม. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2527.

เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. ภาษาถิ่นตระกูลไทย (พร้อมทั้งภาษาตระกูลต่างๆ ในประเทศไทย) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบทมหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.

_____. ภาษาศาสตร์ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2541.

วรรณภา เทียนมี. การกระจายของภาษาอยู่ในประเทศไทย. นนทบุรี : มูลนิธิภาษาศาสตร์ประยุกต์, 2537.

วงลักษณ์ ตาแสง. “การศึกษาชุมชนบ้านกอกแก้ว.” พฤษภาคม 2544. (อัครสำเนา)

วิจินต์ ภาณุพงศ์. โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.

- วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์. ภาษาและภาษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- วีระ สดสังข์. กวายนกลุ่มน้อยจากกลุ่มแม่น้ำโขงถึงกลุ่มแม่น้ำมูล. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ไต้ฝุ่น, 2545.
- ศรีศักดิ์ วัลลิโกดม. แผลหลักฐานทางโบราณคดี พลิกโฉมหน้าประวัติศาสตร์ไทย แอ่งอารยธรรมอีสาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2546.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. เรียนภาษาและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวกูย-กวย (ส่วย) จากบทสนทนา. กรุงเทพฯ : บริษัทสหธรรมิก จำกัด, 2537.
- สุรจิตต์ จันทรสภา. อีสานศึกษา. มหาสารคาม : เรือนแก้วการพิมพ์, 2532.
- สุริยา รัตนกุล. นานาภาษาในเอเชียอาคเนย์ ภาคที่ 1. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2524.
- สุวัฒนา เตียมประเสริฐ และ กันทิมา วัฒนประเสริฐ. วิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2539.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. แผนที่แสดงเขต อำเภอ ตำบล เทศบาล และข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด พ.ศ.2543. กรุงเทพฯ : กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ, 2543.
- สำนักงานจังหวัดศรีสะเกษ. ประวัตินครไทยส่วนภูมิภาค จังหวัดศรีสะเกษ. กรุงเทพฯ : หจก.โรงพิมพ์เทพนิมิตการพิมพ์, 2529.
- อมร่า ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. คำจำกัดความศัพท์ในภาษาศาสตร์สังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- อิริค ไชเคนฟาเคน และ เอกคาร์. **Thailand nature industry** ชาติพันธุ์วิทยาว่าด้วยชนชาติเผ่าต่าง ๆ ในประเทศไทย. แปลโดย พวงทอง สิริสาตี. พระนคร : โรงพิมพ์ดำรงธรรม, 2515.

วิทยานิพนธ์

- จรูญ จอกสมุทร, พระมหา. “การศึกษาการใช้คำและการเรียงคำในภาษามอญ.” วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2539.
- จิรัฏฐิ เจริญราษฎร์. “ภาษากวย (ส่วย) ที่จังหวัดสุพรรณบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.
- ประณีต เข้มงาม. “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำศัพท์ ของคนต่างอายุในภาษาเขมรถิ่นไทย ที่
บ้านตะลุงเก่า อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2543.
- ศรินยา จิตบรรจง. “การวิเคราะห์การแปรการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาแสก อำเภอ
นาหว้า จังหวัดนครพนม วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.
- สอึ้ง. แสงมีน. “ภาษากูย (ส่วย) ที่ตำบลเขยี่ปราสาท อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์.” วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2535.
- อนงค์นาฏ บุญแก้ววรรณ. “วิเคราะห์การใช้คำและ การแปรของภาษาไทยถิ่นใต้ ในบุคคลสาม
ระดับอายุ : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช.” วิทยา
นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-ทักษิณ,
2545.
- อุทัยวรรณ ดันหยง. “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามกลุ่มอายุในภาษาพวน.” วิทยา
นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาจารึกภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย-ศิลป
ากร, 2526.
- อัญชลี บุรณะสิงห์. “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามกลุ่มอายุในภาษาไทยโซ่ง.”
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และ ภาษาเอเชียอาคเนย์
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531.
- Yantreesingh, Pailin. “The Phonology of the Kuay Language of Suphanburi with
Comparison to the Kuy Language of Surin.” M.A.Thesis, Mahidol
University, Bangkok, 1980.

วารสาร

สุจริตลักษณ์ ศีผดุง. “ลักษณะน้ำเสียง(Register).” *ภาษาและวัฒนธรรม* 2, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2525) : 55-61.

ศิริเพ็ญ อั้งสิทธิพูนพร. “ศัพท์ลักษณะของภาษาของ.” *ภาษาและวัฒนธรรม* 22, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2546) : 66-84.

สมทรง บุรุษพัฒน์. “คำลงท้ายบอกรวมในภาษาอุย-กวย (ส่วย).” *ภาษาและวัฒนธรรม* 22, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2546) : 26-50.

สุวิไล เปรมศรีรัตน์ พร้อมคณะ “แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย.”
ภาษาและวัฒนธรรม 21, 1 (มกราคม-ธันวาคม 2546) : 5-34.

ภาษาต่างประเทศ

Seidenfaden, Erik. “The Kui People of Cambodia and Siam.” *Journal of Siam Society* 39, 2 (January 1952) : 144-181.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณคดีตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึง 6 ศัพท์

หน่วยบรรณคดีค่านาม

กลุ่ม	ชื่อกลุ่ม	ศัพท์ เดี่ยว	2 ศัพท์	3 ศัพท์	4 ศัพท์	5 ศัพท์	6 ศัพท์	รวม
1	โลกและจักรวาล	13	4	2	1	1	-	21
2	ส่วนต่างๆของพืช	7	5	3	-	-	-	15
3	พืชผักผลไม้ต่างๆ	19	5	4	1	1	2	32
4	ส่วนต่างๆของสัตว์	6	5	1	-	-	-	12
5	สัตว์ต่างๆ	45	4	3	-	-	-	52
6	อวัยวะต่างๆของร่างกาย	9	4	3	2	-	1	19
7	เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน	12	8	-	1	-	-	21
8	บ้านและสิ่งปลูกสร้าง	7	2	2	-	-	-	11
9	เครื่องนุ่งห่มเครื่องประดับ	6	3	-	-	-	-	9
10	อาหารและยารักษาโรค	5	4	-	1	-	-	10
11	ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	2	3	-	1	-	-	6
12	คำเรียกญาติ	13	3	-	-	-	-	16
	รวม	144	50	18	7	2	3	224
	ร้อยละ	64.28	22.32	8.03	3.12	0.88	1.33	100

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึง 6 ศัพท์

หน่วยบรรณหมวดคำกริยา

กลุ่ม	ชื่อกลุ่ม	ศัพท์ เดี่ยว	2 ศัพท์	3 ศัพท์	4 ศัพท์	5 ศัพท์	6 ศัพท์	รวม
1	การรับรู้จากประสาทสัมผัส	1	1	-	-	-	-	2
2	อาการผิดปกติของร่างกาย	3	6	-	-	-	-	9
3	อารมณ์ความรู้สึก	10	4	2	-	-	1	17
4	การทำงานอาชีพ	23	8	3	-	-	-	34
5	การพูดและการใช้ปาก	5	3	1	-	-	-	9
6	การซื้อขาย	3	-	-	-	-	-	3
7	การเคลื่อนไหว	79	3	-	-	-	-	82
	รวม	124	25	6	-	-	1	156
	ร้อยละ	80.00	16.12	3.84	-	-	0.64	100

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรดตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึง 4 ศัพท์

หน่วยบรรดหมวดคำวิเศษณ์

กลุ่ม	ชื่อกลุ่ม	ศัพท์ เดี่ยว	2 ศัพท์	3 ศัพท์	4 ศัพท์	รวม
1	เวลา	3	4	2	1	10
2	การรับรู้จากประสาทสัมผัส	11	3	-	-	14
3	การนับ	5	1	-	-	6
4	คำบอกลักษณะและคุณภาพ	49	15	4	3	71
	รวม	68	23	6	4	101
	ร้อยละ	67.32	22.77	5.94	3.96	100

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรดตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึง 3 ศัพท์

หน่วยบรรดหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และ คำแสดงคำถาม

กลุ่ม	ชื่อกลุ่ม	ศัพท์ เดี่ยว	2 ศัพท์	3 ศัพท์	4 ศัพท์	รวม
1	คำสรรพนาม คำลักษณนาม และ คำแสดงคำถาม	10	5	3	1	19
	รวม	10	5	3	1	19
	ร้อยละ	52.63	26.31	15.78	5.26	100

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ ที่ใช้แทนหน่วยบรรด จำนวน 500 หน่วยบรรด ตั้งแต่ ศัพท์เดียว จนถึง 6 ศัพท์

หมวด	ศัพท์ เดียว	2 ศัพท์	3 ศัพท์	4 ศัพท์	5 ศัพท์	6 ศัพท์	รวม
คำนาม	144	49	19	8	2	2	224
คำกริยา	124	25	6	-	-	1	156
คำวิเศษณ์	68	23	6	4	-	-	101
คำสรรพนาม คำลักษณ- นามและคำแสดงคำถาม	10	6	2	1	-	-	19
รวม	346	103	33	13	2	3	500
ร้อยละ	69.20	20.60	6.60	2.60	0.40	0.60	100

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุที่ใช้เหมือนกัน ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณตั้งแต่ศัพท์เดียวจนถึง 4 ศัพท์ จำนวน 163 หน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดคำนาม

กลุ่ม	ชื่อกลุ่ม	ศัพท์ เดียว	2 ศัพท์	3 ศัพท์	4 ศัพท์	รวม
1	โลกและจักรวาล	13	-	-	-	13
2	ส่วนต่างๆของพืช	7	2	-	-	9
3	พืชผลไม้ต่างๆ	19	-	-	-	19
4	ส่วนต่างๆของสัตว์	6	4	-	-	10
5	สัตว์ต่างๆ	45	1	-	-	46
6	อวัยวะต่างๆของร่างกาย	9	-	1	-	10
7	เครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน	12	1	-	-	13
8	บ้านและสิ่งปลูกสร้าง	7	2	1	-	10
9	เครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน เครื่อง ประดับ	6	1	-	-	7
10	อาหารและยารักษาโรค	5	4	-	1	10
11	ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	2	-	-	-	2
12	คำเรียกญาติ	13	1	-	-	14
	รวม	144	16	2	1	163
	ร้อยละ	88.34	9.81	1.22	0.61	100

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุที่ใช้เหมือนกัน ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณ
ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึง 3 ศัพท์ จำนวน 133 หน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดกริยา

กลุ่ม	หมวด	ศัพท์ เดี่ยว	2 ศัพท์	3 ศัพท์	รวม
1	การรับรู้จากประสาทสัมผัส	1	1	-	2
2	อาการผิดปกติของร่างกาย	3	-	-	3
3	อารมณ์ความรู้สึก	10	2	-	12
4	การงานอาชีพ	23	2	-	25
5	การพูดและการใช้ปาก	5	1	1	7
6	การซื้อขาย	3	-	-	3
7	การเคลื่อนไหว	79	2	-	81
	รวม	125	8	1	133
	ร้อยละ	93.98	6.01	0.75	100

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุที่ใช้เหมือนกัน ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณ
ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึง 3 ศัพท์ จำนวน 84 หน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดคำวิเศษณ์

กลุ่ม	ชื่อกลุ่ม	ศัพท์ เดี่ยว	2 ศัพท์	3 ศัพท์	รวม
1	เวลา	3	4	-	7
2	การรับรู้จากประสาทสัมผัส	11	1	-	12
3	การนับ	5	1	-	6
4	คำบอกลักษณะและคุณภาพ	49	8	2	59
	รวม	68	14	2	84
	ร้อยละ	80.95	16.66	2.38	100

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุที่ใช้เหมือนกัน ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณ
ตั้งแต่ศัพท์เดี่ยว จนถึง 3 ศัพท์ จำนวน 13 หน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และ คำแสดงคำถาม

กลุ่ม	ชื่อกลุ่ม	ศัพท์ เดี่ยว	2 ศัพท์	3 ศัพท์	รวม
1	คำสรรพนาม คำลักษณนาม และ คำแสดงคำถาม	10	2	1	13
	รวม	10	2	1	13
	ร้อยละ	76.92	15.38	7.69	100

ตารางที่ 16 ผลการแสดงค่าคิดเป็นร้อยละ ของการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่ม
หน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดคำนาม

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่ม	เหมือนกัน	ร้อยละ
10	อาหารและยารักษาโรค	10	100
8	บ้านและสิ่งปลูกสร้าง	10	90.90
5	สัตว์ต่าง ๆ	46	88.46
12	คำเรียกญาติ	14	87.50
4	ส่วนต่าง ๆ ของสัตว์	10	83.33
9	เครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน เครื่องประดับ	7	77.77
7	เครื่องมือ เครื่องใช้ในครัวเรือน	13	61.90
1	โลกและจักรวาล	13	61.90
2	ส่วนต่าง ๆ ของพืช	9	60.00
3	พืชและผลไม้ต่าง ๆ	19	57.57
6	อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย	10	52.63
11	ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	2	33.33

ตารางที่ 17 ผลการแสดงค่าคิดเป็นร้อยละ ของการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดคำกริยา

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่ม	เหมือนกัน	ร้อยละ
6	การซื้อขาย	3	100.00
1	การรับรู้จากประสาทสัมผัส	2	100.00
7	การเคลื่อนไหว	79	96.34
5	การพูดและการใช้ปาก	7	77.77
3	อารมณ์ความรู้สึก	12	75.00
4	การทำงานอาชีพ	25	73.52
2	อาการผิดปกติของร่างกายและโรค	3	33.33

ตารางที่ 18 ผลการแสดงค่าคิดเป็นร้อยละ ของการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่มหน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดคำวิเศษณ์

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่ม	เหมือนกัน	ร้อยละ
3	การนับ	6	100.00
4	คำบอกลักษณะและคุณภาพ	59	88.05
2	การรับรู้จากประสาทสัมผัส	12	70.58
1	เวลา	7	70.00

ตารางที่ 19 ผลการแสดงค่าคิดเป็นร้อยละ ของการใช้ศัพท์ที่เหมือนกันทั้งหมด

หน่วยบรรณหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และ คำแสดงคำถาม

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่ม	เหมือนกัน	ร้อยละ
1	คำสรรพนาม คำลักษณนาม และ คำแสดงคำถาม	13	68.42

ตารางที่ 20 ผลการแสดงค่าคิดเป็นร้อยละ ของการใช้ศัพท์ต่างกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่ม
หน่วยรรถ

หน่วยรรถหมวดคำนาม

กลุ่มที่	หมวด	ต่างกัน	ร้อยละ
6	อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย	5	23.80
11	ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	1	16.66
1	โลกและจักรวาล	3	14.28
3	พืชและผลไม้ต่าง ๆ	3	8.82
5	สัตว์ต่าง ๆ	1	1.96
4	ส่วนต่าง ๆ ของสัตว์	-	-
7	เครื่องมือ เครื่องใช้ในครัวเรือน	-	-
2	ส่วนต่าง ๆ ของพืช	-	-
9	เครื่องนุ่งห่ม เครื่องนอน เครื่องประดับ	-	-
12	คำเรียกญาติ	-	-
8	บ้านและสิ่งปลูกสร้าง	-	-
10	อาหาร และ ยารักษาโรค	-	-

ตารางที่ 21 ผลการแสดงค่าคิดเป็นร้อยละ ของการใช้ศัพท์ต่างกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่ม
หน่วยรรถ

หน่วยรรถหมวดคำกริยา

กลุ่มที่	หมวด	ต่างกัน	ร้อยละ
3	อารมณ์ความรู้สึก	2	1.28
2	อาการผิดปกติของร่างกาย	-	-
4	การทำงานอาชีพ	-	-
5	การพูดและการใช้ปาก	-	-
7	การเคลื่อนไหว	-	-
1	การรับรู้จากประสาทสัมผัส	-	-
6	การซื้อขาย	-	-

ตารางที่ 22 ผลการแสดงค่าคิดเป็นร้อยละ ของการใช้ศัพท์ต่างกันทั้งหมด โดยแยกตามกลุ่ม หน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดคำวิเศษณ์

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่ม	ต่างกัน	ร้อยละ
1	เวลา	1	10.00
4	คำบอกลักษณะและคุณภาพ	1	1.49
2	การรับรู้จากประสาทสัมผัส	-	-
3	การนับ	-	-

ตารางที่ 23 ผลการแสดงค่าคิดเป็นร้อยละ ของการใช้ศัพท์ต่างกันทั้งหมด

หน่วยบรรณหมวดคำลักษณะนาม และ คำแสดงคำถาม

กลุ่มที่	ชื่อกลุ่ม	ต่างกัน	ร้อยละ
1	คำสรรพนาม คำลักษณะนาม และ คำแสดงคำถาม	2	10.00

ตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุ ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดค่านาม

กลุ่ม	หมวด	ใช้ศัพท์ เหมือน กัน	ใช้ ศัพท์ ต่าง กัน	หน่วยบรรณที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกัน ¹			
				ระดับ อายุที่	ระดับ อายุที่	ระดับ อายุที่	รวม
				1=2 / 3	2=3 / 1	3=1 / 2	
1	โลกและจักรวาล	13	3	1	3	1	21
2	ส่วนต่างๆของพืช	9	-	2	2	2	15
3	พืชผลไม้ต่างๆ	19	3	3	3	4	32
4	ส่วนต่างๆของสัตว์	10	-	1		1	12
5	สัตว์ต่างๆ	46	1	3	1	1	52
6	อวัยวะต่างๆของร่างกาย	10	5	2	1	1	19
7	เครื่องมือเครื่องใช้ในครัว เรือน	13	-	4	2	2	21
8	บ้านและสิ่งปลูกสร้าง	10	-	1		-	11
9	เครื่องนุ่งห่มเครื่อง ประดับ เครื่องนอน	7	-	1	-	1	9
10	อาหารและยารักษาโรค	10	-	-	-	-	10
11	ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	2	1	1	2	-	6
12	คำเรียกญาติ	14	-	-	2	-	16
	รวม	163	13	19	16	13	224
	ร้อยละ	72.76	5.80	8.48	7.14	5.80	100

¹1=2 / 3 หมายถึง หน่วยบรรณที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ ระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์ต่างออกไป

2=3 / 1 หมายถึง หน่วยบรรณที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ ระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์ต่างออกไป

3=1 / 2 หมายถึง หน่วยบรรณที่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 และ ระดับอายุที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 ใช้ศัพท์ต่างออกไป

ตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุ ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดคำกริยา

กลุ่ม	หมวด	ใช้ศัพท์ เหมือน กัน	ใช้ ศัพท์ ต่าง กัน	หน่วยบรรณที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกัน			
				ระดับ อายุที่ 1=2 / 3	ระดับ อายุที่ 2=3 / 1	ระดับ อายุที่ 3=1 / 2	รวม
1	การรับรู้จากประสาท สัมผัส	2	-	-	-	-	2
2	อาการผิดปกติของร่าง กาย	3	-	2	2	2	9
3	อารมณ์ความรู้สึก	12	2	1	2	-	17
4	การงานอาชีพ	25	-	6	1	2	34
5	การพูดและการใช้ปาก	7	-	-	-	2	9
6	การซื้อขาย	3	-	-	-	-	3
7	การเคลื่อนไหว	81	-	1	-	-	82
	รวม	133	2	10	5	6	156
	ร้อยละ	85.25	1.28	6.41	3.20	3.84	100

ตารางที่ 26 ผลการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุ ในแต่ละกลุ่มหน่วยบรรณ

หน่วยบรรณหมวดคำวิเศษณ์

กลุ่ม	หมวด	ใช้ศัพท์ เหมือน กัน	ใช้ศัพท์ ต่าง กัน	หน่วยบรรณที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกัน			
				ระดับ อายุที่	ระดับ อายุที่	ระดับ อายุที่	รวม
				1=2 / 3	2=3 / 1	3=1 / 2	
1	เวลา	7	1	-	-	2	10
2	การรับรู้จากประสาท สัมผัส	12	-	2	-	-	14
3	การนับ	6	-	-	-	-	6
4	คำบอกลักษณะและ คุณภาพ	59	1	5	4	2	71
	รวม	84	2	7	4	4	101
	ร้อยละ	83.16	1.98	6.93	3.96	3.96	100

ตารางที่ 27 ผลการเปรียบเทียบการใช้ศัพท์ในบุคคลสามระดับอายุ

หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และ คำแสดงคำถาม

กลุ่ม	หมวด	ใช้ศัพท์ เหมือน กัน	ใช้ศัพท์ ต่าง กัน	หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสองระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกัน			
				ระดับ อายุที่	ระดับ อายุที่	ระดับ อายุที่	รวม
				1=2 / 3	2=3 / 1	3=1 / 2	
1	หน่วยอรรถหมวดคำ สรรพนามคำลักษณ- นาม และ คำแสดงคำ ถาม	13	2	2	1	1	19
	รวม	13	2	2	1	1	19
	ร้อยละ	68.42	10.52	10.52	5.26	5.26	100

ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ศัพท์ที่ใช้แทนแต่ละหน่วยบรรด จำนวน 500 หน่วยบรรด ตั้งแต่ศัพท์เดียว จนถึง 7 ศัพท์

รูปแบบ หน่วยบรรดหมวด	ใช้ศัพท์ เหมือนกัน	ใช้ศัพท์ ต่าง กัน	หน่วยบรรดที่ผู้บอภาษาสองระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกัน			
			ระดับ อายุที่ 1=2 / 3	ระดับ อายุที่ 2=3 / 1	ระดับ อายุที่ 3=1 / 2	รวม
คำนาม	163	13	19	16	13	224
คำกริยา	133	2	10	5	6	156
คำวิเศษณ์	84	2	7	4	4	101
คำสรรพนาม คำลักษณนาม และ คำแสดงคำถาม	13	2	2	1	1	19
รวม	393	19	38	26	24	500
ร้อยละ	78.60	3.80	7.60	5.20	4.80	100

ตารางที่ 29 การแสดงผลศัพท์ กิดเป็นร้อยละ ในแต่ละหมวดหน่วยรรถ จำนวน 500 หน่วย
 รรถ

ระดับ	หน่วยรรถหมวด					จำนวนศัพท์ (หน่วยรรถ)
	ลักษณะการใช้ศัพท์	หมวดคำนาม (ร้อยละ)	หมวดคำกริยา (ร้อยละ)	หมวดคำวิเศษณ์ (ร้อยละ)	หมวดคำสรรพนาม ฯ (ร้อยละ)	
1	หน่วยรรถที่มีการใช้ศัพท์ที่เหมือนกัน ทั้งสามระดับอายุ	72.76	85.25	83.16	68.42	393
2	หน่วยรรถที่มีการใช้ศัพท์แตกต่างกัน ทั้งสามระดับอายุ	5.80	1.28	1.98	10.52	19
3	หน่วยรรถที่ผู้บอกภาษาเพียง 2 ระดับอายุ ใช้ศัพท์เหมือนกัน	21.42	13.46	14.85	21.05	88

ภาคผนวก ข.

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาตามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน จำนวน 393 หน่วยอรรถ
หน่วยอรรถหมวดคำนาม จำนวน 163 หน่วยอรรถ

กลุ่มโลกและจักรวาล จำนวน 13 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ดวงอาทิตย์”	[mʌ 'na:ŋ]	[mʌ 'na:ŋ]	[mʌ 'na:ŋ]
2. “ท้องฟ้า”	['pʰa?] ~ ['pʰla?] ~ ['pʰlɯa?] -	['pʰa?] - - ~ ['pa?]	['pʰa?] - - ~ ['pa?]
3. “หมอก”	[da 'ta?] ~ [da 'ta:ʔ]	[da 'ta?] ~ [da 'ta:ʔ]	[da 'ta?] ~ [da 'ta:ʔ]
4. “ฝน”	['ma:]	['ma:]	['ma:]
5. “ไฟ”	['ʔu:jʰ]	['ʔu:jʰ]	['ʔu:jʰ]
6. “ควัน”	['pia?] ~ ['pʰia?]	['pia?] ~ ['pʰia?]	['pia?] ~ ['pʰia?]
7. “ลม”	[ka 'ja:n] ~ [ka: 'ja:n]	[ka 'ja:n] ~ [ka: 'ja:n]	[ka 'ja:n] ~ [ka: 'ja:n]
8. “น้ำ”	['da:ʔ]	['da:ʔ]	['da:ʔ]
9. “นา”	['tʰe:] ~ ['te:]	['tʰe:] ~ ['te:]	['tʰe:] ~ ['te:]
10. “พิน” / “ไฟ”	['ʔu:jʰ] ~ ['ʔu:jʰ]	['ʔu:jʰ] ~ ['ʔu:jʰ]	['ʔu:jʰ] ~ ['ʔu:jʰ]

11. “ถ่าน”	[ka 'ca?] -[k ^h a 'ca?]	[ka 'ca?] -[k ^h a 'ca?]	[ka 'ca?] -[k ^h a 'ca?]
12. “รมไม้”	[san 'daw] -[sa 'daw]	[san 'daw] -[sa 'daw]	[san 'daw] -[sa 'daw]
13. “ไม้”	['lɔ:ŋ]	['lɔ:ŋ]	['lɔ:ŋ]

กลุ่มส่วนต่าง ๆ ของพืช จำนวน 9 หน่วยขรรด

	หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เปลือก”		['tʰɔ:ʔ] -['tʰɔ:ʔ] -['tɔ:ʔ] -['tɔ:ʔ]	['tʰɔ:ʔ] -['tʰɔ:ʔ] -['tɔ:ʔ] -['tɔ:ʔ]	['tʰɔ:ʔ] -['tʰɔ:ʔ] -['tɔ:ʔ] -['tɔ:ʔ]
2. “เมล็ด”		['kɔ:ŋ] -['klɔ:ŋ] -['kɔŋ] -['k ^h ɔŋ] -['k ^h ɔ:ŋ]	['kɔ:ŋ] - -['kɔŋ] -['k ^h ɔŋ] -['k ^h ɔ:ŋ]	['kɔ:ŋ] - -['kɔŋ] -['k ^h ɔŋ] -['k ^h ɔ:ŋ]
3. “หนาม”		[li 'la:] -[?i 'la:] -[?i: 'la:] -[?ʌ 'la:]	[li 'la:] -[?i 'la:] -[?i: 'la:] -[?ʌ 'la:]	[li 'la:] -[?i 'la:] -[?i: 'la:] -[?ʌ 'la:]
4. “หขวกกล้วย”		['juaʔ] -['juak]	['juaʔ] -['juak]	['juaʔ] -['juak]
5. “รวงข้าว”		[kʌ 'ŋɔ:ʔ] -[tʌ 'ŋɔ:ʔ] -[tʌ 'hɔ:ʔ] -[ka 'ŋɔ:ʔ]	[kʌ 'ŋɔ:ʔ] -[tʌ 'ŋɔ:ʔ] - -[ka 'ŋɔ:ʔ]	[kʌ 'ŋɔ:ʔ] -[tʌ 'ŋɔ:ʔ] - -[ka 'ŋɔ:ʔ]
6. “คอกไม้”		['pian] -['p ^h ian]	['pian] -['p ^h ian]	['pian] -['p ^h ian]

7. “ฟาง” / “ผม”	['sɔːŋ] - ['sɔːŋ]	['sɔːŋ] - ['sɔːŋ]	['sɔːŋ] - ['sɔːŋ]
8. “ผลไม้”	1. [paj 'lɔːŋ] 2. ['paj] - ['plaj]	[paj 'lɔːŋ] ['paj] -	[paj 'lɔːŋ] ['paj] -
9. “กาบกล้วย”	1. ['tʰɔːŋ] - ['tɔːŋ] 2. ['ka:p]	['tʰɔːŋ] - ['tɔːŋ] ['ka:p]	['tʰɔːŋ] - ['tɔːŋ] ['ka:p]

กลุ่มพืชผลไม้ต่างๆ จำนวน 19 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “หว้า”	[paj 'kɛːŋ] - ['kɛːŋ] - [paj 'kɛːn] - [paj 'kleːn] - ['kleːn]	[paj 'kɛːŋ] - ['kɛːŋ] - [paj 'kɛːn] - -	[paj 'kɛːŋ] - ['kɛːŋ] - [paj 'kɛːn] - -
2. “กล้วย” / “มีด”	['piat] - ['priat] - ['pliat]	['piat] - -	['piat] - -
3. “มะม่วง”	[paj 'kʰɔːŋ] - [paj 'kʰɔːŋ] - [plaj 'kʰɔːŋ]	[paj 'kʰɔːŋ] - [paj 'kʰɔːŋ] -	[paj 'kʰɔːŋ] - [paj 'kʰɔːŋ] -
4. “มะขาม”	[paj 'pʰiːn] - [paj 'piːn]	[paj 'pʰiːn] - [paj 'piːn]	[paj 'pʰiːn] - [paj 'piːn]
5. “อ้อย”	[ka 'tuam] - [kʰa 'tuam] - [ka 'tuam] - [ka 'tʰuam] - [kan 'tuam]	[ka 'tuam] - [kʰa 'tuam] - [ka 'tuam] - [ka 'tʰuam] - [kan 'tuam]	[ka 'tuam] - [kʰa 'tuam] - [ka 'tuam] - [ka 'tʰuam] - [kan 'tuam]

6. “พริก”	['pʰiʔ] -['pʰeʔ] -['pʰliʔ] -['pʰriʔ]	['pʰiʔ] -['pʰeʔ] - -	['pʰiʔ] -['pʰeʔ] - -
7. “หญ้า”	['bat]	['bat]	['bat]
8. “สระเหน”	[tʰa: 'ko:c] -[tʰa: 'ko:c]	[tʰa: 'ko:c] -[tʰa: 'ko:c]	[tʰa: 'ko:c] -[tʰa: 'ko:c]
9. “มะเขือ”	['kʷŋ] -['kʰŋ]	['kʷŋ] -['kʰŋ]	['kʷŋ] -['kʰŋ]
10. “แดงโม”	[kɛ:n 'puŋ] -[kɛ:n 'pʰuŋ] -[kʰɛ:n 'pʰuŋ]	[kɛ:n 'puŋ] -[kɛ:n 'pʰuŋ] -[kʰɛ:n 'pʰuŋ]	[kɛ:n 'puŋ] -[kɛ:n 'pʰuŋ] -[kʰɛ:n 'pʰuŋ]
11. “กะเพรา”	[ʔi 'lo:jʰ]	[ʔi 'lo:jʰ]	[ʔi 'lo:jʰ]
12. “สะเดา”	['pʰak si 'taŋ]	['pʰak si 'taŋ]	['pʰak si 'taŋ]
13. “หน่อไม้”	['baŋ] -['paŋ]	['baŋ] -['paŋ]	['baŋ] -['paŋ]
14. “บวบ”	[paj 'no:ŋ]	[paj 'no:ŋ]	[paj 'no:ŋ]
15. “ฝ้าย”	[paj tʰ 'ba:j]	[paj tʰ 'ba:j]	[paj tʰ 'ba:j]
16. “ต้นจิว”	['kan laŋ 'ka:]	['kan laŋ 'ka:]	['kan laŋ 'ka:]
17. “หมากเตี๋ย”	[kɔ:ŋ tʰa:] -[kɔ:ŋ tʰa:] -[klɔ:ŋ tʰa:]	[kɔ:ŋ tʰa:] -[kɔ:ŋ tʰa:] -	[kɔ:ŋ tʰa:] -[kɔ:ŋ tʰa:] -

18.	“มะพร้าว”	[paj 'tuan]
- [paj 't ^h uan]
- [plaj 'tuan]	[paj 'tuan]
- [paj 't ^h uan]
-	[paj 'tuan]
- [paj 't ^h uan]
-
19.	“ข้าวสวย”	['dɔːj]	['dɔːj]	['dɔːj]

กลุ่มส่วนต่างๆ ของสัตว์ จำนวน 10 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เขา” (สัตว์)	[ta 'kɔːj]
- [ta 'klɔːj]
- [t ^h a 'kɔːj]	[ta 'kɔːj]
-
- [t ^h a 'kɔːj]	[ta 'kɔːj]
-
- [t ^h a 'kɔːj]
2. “ขน”	[si 'sɔːj]
- [ʔi 'sɔːj]
- [ci 'sɔːj]	[si 'sɔːj]
- [ʔi 'sɔːj]
- [ci 'sɔːj]	[si 'sɔːj]
- [ʔi 'sɔːj]
- [ci 'sɔːj]
3. “ปีก”	[t ^h a:p]
- ['ta:p]	[t ^h a:p]
- ['ta:p]	[t ^h a:p]
- ['ta:p]
4. “หู”	[t ^h ɛ:n]
- ['tɛ:n]	[t ^h ɛ:n]
- ['tɛ:n]	[t ^h ɛ:n]
- ['tɛ:n]
5. “หนังสัตว์”	[sa 'pɛː]
- [sam 'pɛː]
- [sʌ 'pɛː]	[sa 'pɛː]
- [sam 'pɛː]
- [sʌ 'pɛː]	[sa 'pɛː]
- [sam 'pɛː]
- [sʌ 'pɛː]
6. “เล็บ”/“เกวียน” ¹	[kʌ 't ^h ɛː]
- [kan 'tɛː]
- [ka 't ^h ɛː]
- ['t ^h ɛː]	[kʌ 't ^h ɛː]
- [kan 'tɛː]
- [ka 't ^h ɛː]
- ['t ^h ɛː]	[kʌ 't ^h ɛː]
- [kan 'tɛː]
- [ka 't ^h ɛː]
- ['t ^h ɛː]
	2. ['kan tɛ 'tiː]
- ['kan se 'tiː]	['kan t ^h ɛ 'tiː]
-	['kan t ^h ɛ 'tiː]
-

7. “หงอน”	1. [sam 'be:n]	[sam 'be:n]	[sam 'be:n]
	2. ['hɔ:n]	['hɔ:n]	['hɔ:n]
	- ['ŋɔ:n]	- ['ŋɔ:n]	- ['ŋɔ:n]
8. “เงียง”	1. [kam 'be:ŋ]	[kam 'be:ŋ]	[kam 'be:ŋ]
	- [ka 'be:ŋ]	- [ka 'be:ŋ]	- [ka 'be:ŋ]
	- [kɰ 'be:ŋ]	- [kɰ 'be:ŋ]	- [kɰ 'be:ŋ]
	- [ta 'be:ŋ]	-	-
	2. ['ŋiaŋ]	['ŋiaŋ]	['ŋiaŋ]
9. “กบ”	1. ['kuat]	['kuat]	['kuat]
	2. [kuat 'co?]	[kuat 'co?]	[kuat 'co?]

10. “หาง”	['so:ŋ]	['so:ŋ]	['so:ŋ]
	- ['dzɔ:ŋ]	- ['dzɔ:ŋ]	- ['dzɔ:ŋ]
	-	- ['ko:ŋ]	-

กลุ่มสัตว์ต่าง ๆ จำนวน 46 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “สุนัข”	['cɔ:]	['cɔ:]	['cɔ:]
	- [?ɰ 'cɔ:]	- [?ɰ 'cɔ:]	- [?ɰ 'cɔ:]
2. “ลิง”	['tuŋ]	['tuŋ]	['tuŋ]
	- ['truŋ]	-	-
3. “งู”	[kɰ 'san]	[kɰ 'san]	[kɰ 'san]
	- [ka 'san]	- [ka 'san]	- [ka 'san]
4. “ตะขาบ”	[ka 'he:p]	[ka 'he:p]	[ka 'he:p]
	- [kɰ 'he:p]	- [kɰ 'he:p]	- [kɰ 'he:p]
	- [ka 'hi:p]	- [ka 'hi:p]	- [ka 'hi:p]

5. “แมงป่อง” 1. ['caŋ 'kaw] ['caŋ 'kaw] ['caŋ 'kaw]
 - ['kaŋ 'kaw] - ['kaŋ 'kaw] - ['kaŋ 'kaw]
 - ['ka:ŋ 'kaw] - ['ka:ŋ 'kaw] - ['ka:ŋ 'kaw]
 2. ['kan caŋ 'kaw] - ['kan caŋ 'kaw] - ['kan caŋ 'kaw]
6. “ไส้เดือน” [t^ha 'lə:j] [t^ha 'lə:j] [t^ha 'lə:j]
 - [t^hΛ 'lə:j] - [t^hΛ 'lə:j] - [t^hΛ 'lə:j]
 - [sa 'lə:j] - [sa 'lə:j] - [sa 'lə:j]
 - [tΛ 'lə:j] - [tΛ 'lə:j] - [tΛ 'lə:j]
7. “กา” [ka 'ʔa?] [ka 'ʔa?] [ka 'ʔa?]
 - [kΛ 'ʔa?] - [kΛ 'ʔa?] - [kΛ 'ʔa?]
 - [kΛ 'ʔa:ʔ] - [kΛ 'ʔa:ʔ] - [kΛ 'ʔa:ʔ]
8. “หนอน”(ปลาร้า) ['pa:ŋ] ['pa:ŋ] ['pa:ŋ]
 - ['p^ha:ŋ] - ['p^ha:ŋ] - ['p^ha:ŋ]
9. “bung” ['mɔ:jh] ['mɔ:jh] ['mɔ:jh]
 - ['mɔ:jh] - ['mɔ:jh] - ['mɔ:jh]
10. “แมลงวัน” [ʔΛ 'lə:j] [ʔΛ 'lə:j] [ʔΛ 'lə:j]
 - [ʔa 'lə:j] - [ʔa 'lə:j] - [ʔa 'lə:j]
11. “มด” [sΛ 'mu:jh] [sΛ 'mu:jh] [sΛ 'mu:jh]
 - [sa 'mu:jh] - [sa 'mu:jh] - [sa 'mu:jh]
12. “นกเขา” ['ce:m tut 'tu:] ['ce:m tut 'tu:] ['ce:m tut 'tu:]
 - ['ce:m kut 'tu:] - ['ce:m kut 'tu:] - ['ce:m kut 'tu:]
 - ['ce:m kut 'tru:] - ['ce:m kut 'tru:] - ['ce:m 'ku:]
13. “กุ้ง” ['suam] ['suam] ['suam]
 - ['dzuam] - ['dzuam] - ['dzuam]

14. “หอย”	['kɔː] - ['kʰɔː]	['kɔː] - ['kʰɔː]	['kɔː] - ['kʰɔː]
15. “ปลาช่อน”	[kaː 'cɔːʔ] - [kaː 'cʰɔːʔ]	[kaː 'cɔːʔ] - [kaː 'cʰɔːʔ]	[kaː 'cɔːʔ] - [kaː 'cʰɔːʔ]
16. “คางคก”	[kuat 'taːʔ] - [kʰuat 'taːʔ] - [kʰuat 'tʰaːʔ]	[kuat 'taːʔ] - [kʰuat 'taːʔ] - [kʰuat 'tʰaːʔ]	[kuat 'taːʔ] - [kʰuat 'taːʔ] - [kʰuat 'tʰaːʔ]
17. “เขียด”	[kuat 'tɔː] - [kuat 'tʰɔː] - [kʰuat 'tʰɔː]	[kuat 'tɔː] - [kuat 'tʰɔː] - [kʰuat 'tʰɔː]	[kuat 'tɔː] - [kuat 'tʰɔː] - [kʰuat 'tʰɔː]
18. “ปลาหมอ”	[kaː 'kan] - [kaː 'kʰan]	[kaː 'kan] - [kaː 'kʰan]	[kaː 'kan] - [kaː 'kʰan]
19. “นกกกรด”	[ceːm 'puʔ] - [ceːm 'pʰuʔ]	[ceːm 'puʔ] - [ceːm 'pʰuʔ]	[ceːm 'puʔ] - [ceːm 'pʰuʔ]
20. “นกคุ้ม”	['ceːm ʔʌ 'lit] - [ceːm 'lit]	['ceːm ʔʌ 'lit] - [ceːm 'lit]	['ceːm ʔʌ 'lit] - [ceːm 'lit]
21. “รีน”	['siːʔ] - ['siʔ]	['siːʔ] - ['siʔ]	['siːʔ] - ['siʔ]
22. “แมลงหิว”	['kan pʰwɔːj 'pʰwɔːj] - ['kan puwɔːj 'puwɔːj]	['kan pʰwɔːj 'pʰwɔːj] - ['kan puwɔːj 'puwɔːj]	['kan pʰwɔːj 'pʰwɔːj] - ['kan puwɔːj 'puwɔːj]
23. “แมลงผึ้ง”	['kan ɲom 'ɲom] - ['kan nom 'nom]	['kan ɲom 'ɲom] - ['kan nom 'nom]	['kan ɲom 'ɲom] - ['kan nom 'nom]
24. “แมลงกุดจี่”	['pʰoːŋ] - ['poːŋ]	['pʰoːŋ] - ['poːŋ]	['pʰoːŋ] - ['poːŋ]

25. “ต่อ”	['hɔːŋ]	['hɔːŋ]	['hɔːŋ]
26. “ปลาดตะเพียน”	[kaː 'pa:k] -[kaː 'pʰa:k]	[kaː 'pa:k] -[kaː 'pʰa:k]	[kaː 'pa:k] -[kaː 'pʰa:k]
27. “จิ้งจก”	[sɔːj 'tɛ:m] -[sɔːj 'tʰɛ:m]	[sɔːj 'tɛ:m] -[sɔːj 'tʰɛ:m]	[sɔːj 'tɛ:m] -[sɔːj 'tʰɛ:m]
28. “จิ้งเหลน”	[ʔʌ 'lua] -[kʌ 'lua]	[ʔʌ 'lua] -[kʌ 'lua]	[ʔʌ 'lua] -[kʌ 'lua]
29. “มดแดง”	[kan 'kɔŋ] -[kan 'kʰɔŋ]	[kan 'kɔŋ] -[kan 'kʰɔŋ]	[kan 'kɔŋ] -[kan 'kʰɔŋ]
30. “ปลวก”	['puaj] -['pʰuaj]	['puaj] -['pʰuaj]	['puaj] -['pʰuaj]
31. “เสื่อ”	[ʔʌ 'pɔːm]	[ʔʌ 'pɔːm]	[ʔʌ 'pɔːm]
32. “จิ้งหรีด”	[ci 'pɔːm] -[cit 'pɔːm]	[ci 'pɔːm] -[cit 'pɔːm]	[ci 'pɔːm] -[cit 'pɔːm]
33. “แมลงสาบ”	['siat]	['siat]	['siat]
34. “ต๊กแตน”	[ʔʌ 'la:jh]	[ʔʌ 'la:jh]	[ʔʌ 'la:jh]
35. “หนู”	[ka 'naj] -[kʌ 'naj]	[ka 'naj] -[kʌ 'naj]	[ka 'naj] -[kʌ 'naj]
36. “เป็ด”	['tʰaː] -['taː]	['tʰaː] -['taː]	['tʰaː] -['taː]
37. “ไก่”	['tʰuaj] -['tuaj]	['tʰuaj] -['tuaj]	['tʰuaj] -['tuaj]

38. “ปลา” ['ka:] ['ka:] ['ka:]
 ~ ['k^ha:] ~ ['k^ha:] ~ ['k^ha:]
39. “ปลาไหล” ['ʔian] ['ʔian] ['ʔian]
40. “ปู” [ka 'ta:m] [ka 'ta:m] [ka 'ta:m]
 ~ [k^hΛ 'ta:m] ~ [k^hΛ 'ta:m] ~ [k^hΛ 'ta:m]
41. “ปลิง” [t^ha 'lə:ŋ] [t^ha 'lə:ŋ] [t^ha 'lə:j]
 ~ [t^hΛ 'lə:ŋ] ~ [t^hΛ 'lə:ŋ] ~ [t^hΛ 'lə:ŋ]
 ~ [t^hΛ 'lə:j] ~ [t^hΛ 'lə:j] ~ [t^hΛ 'lə:j]
 ~ [tΛ 'lə:ŋ] ~ [tΛ 'lə:ŋ] ~ [tΛ 'lə:ŋ]
 ~ [sΛ 'lə:j] ~ [sΛ 'lə:j] ~ [sΛ 'lə:j]
 ~ [dzΛ 'lə:j] ~ [dzΛ 'lə:j] ~ [dzΛ 'lə:j]
42. “จระเข้” ['p^hiaw] ['p^hiaw] ['p^hiaw]
 ~ ['piaw] ~ ['piaw] ~ ['piaw]
 ~ ['p^hliaw] - -
43. “กิ้งก่า” ['kɔ:j] ['kɔ:j] ['kɔ:j]
 ~ ['k^hɔ:j] ~ ['k^hɔ:j] ~ ['k^hɔ:j]
44. “ช้าง” ['cian] ['cian] ['cian]
 ~ [ʔΛ 'cian] ~ [ʔΛ 'cian] ~ [ʔΛ 'cian]
45. “หมู” ['li?] ['li?] ['li?]
 ~ [ʔΛ 'li?] ~ [ʔΛ 'li?] ~ [ʔΛ 'li?]
 ~ ['li:ʔ] ~ ['li:ʔ] ~ ['li:ʔ]
46. “แมลงวัน” [ʔΛ 'lə:j] [ʔΛ 'lə:j] [ʔΛ 'lə:j]
 ~ [ʔΛ 'lə:j] ~ [ʔΛ 'lə:j] ~ [ʔΛ 'lə:j]

กลุ่มอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย จำนวน 10 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ลิ้น”	[lan 'ta:ʔ] - [lan 'taʔ]	[lan 'ta:ʔ] - [lan 'taʔ]	[lan 'ta:ʔ] - [lan 'taʔ]
2. “ฟัน”	['ka 'nɛ:ŋ] - [kɛ 'nɛ:ŋ]	['ka 'nɛ:ŋ] - [kɛ 'nɛ:ŋ]	['ka 'nɛ:ŋ] - [kɛ 'nɛ:ŋ]
3. “มือ”	['ti:] - ['tʰi:]	['ti:] - ['tʰi:]	['ti:] - ['tʰi:]
4. “กระดูก”	['ha:ŋ]	['ha:ŋ]	['ha:ŋ]
5. “เลือด”	['ha:m]	['ha:m]	['ha:m]
6. “เนื้อ”	['sec] ['sac]	['sec] ['sac]	['sec] ['sac]
7. “หัวใจ”	[mɛ 'hɔ:m] - [mɔ: 'hɔ:m] - [ma 'hɔ:m]	[mɛ 'hɔ:m] - [mɔ: 'hɔ:m] - [ma 'hɔ:m]	[mɛ 'hɔ:m] - [mɔ: 'hɔ:m] - [ma 'hɔ:m]
8. “ตา”	1. [kɔ:ŋ 'mat] 2. ['mat] 3. [nauj 'mat]	[kɔ:ŋ 'mat] ['mat] [nauj 'mat]	[kɔ:ŋ 'mat] ['mat] [nauj 'mat]
9. “หู”	[ka 'to:n] - [kɛ 'to:n]	[ka 'to:n] - [kɛ 'to:n]	[ka 'to:n] - [kɛ 'to:n]
10. “ปาก”	['bɛʔ] - ['bɛ:ʔ] - ['pɛʔ]	['bɛʔ] - ['bɛ:ʔ] - ['pɛʔ]	['bɛʔ] - ['bɛ:ʔ] - ['pɛʔ]

กลุ่มเครื่องมือ เครื่องใช้ศัพท์ในครัวเรือน จำนวน 13 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เชือก”	[kɛ̌ 'saj] - ['saj] - [kǎ 'saj] - [kǎn 'saj]	[kɛ̌ 'saj] - ['saj] - [kǎ 'saj] - [kǎn 'saj]	[kɛ̌ 'saj] - ['saj] - [kǎ 'saj] - [kǎn 'saj]
2. “ไซ”/“หมูบ้าน”	['tʰu:] - ['tu:]	['tʰu:] - ['tu:]	['tʰu:] - ['tu:]
3. “แห”	[sam 'lan]	[sam 'lan]	[sam 'lan]
4. “ไห”	['cɛʔ] - ['cɛ:ʔ] - [kɛ̌ 'cɛʔ]	['cɛʔ] - ['cɛ:ʔ] - [kɛ̌ 'cɛʔ]	['cɛʔ] - ['cɛ:ʔ] - [kɛ̌ 'cɛʔ]
5. “หม้อ”	['dɛʔ] - [kɛ̌ 'dɛʔ]	['dɛʔ] - [kɛ̌ 'dɛʔ]	['dɛʔ] - [kɛ̌ 'dɛʔ]
6. “สาก”/“นา”	['tʰɛ:] - ['tʰɛ:] - ['tʰlɛ:]	['tʰɛ:] - -	['tʰɛ:] - -
7. “ช้อน”	[caŋ 'huaj]	[caŋ 'huaj]	[caŋ 'huaj]
8. “ถ้วย”	['kʰo:m] - ['ko:m]	['kʰo:m] - ['ko:m]	['kʰo:m] - ['ko:m]
9. “เตา”	[paŋ 'hu:] - [pʰaŋ 'hu:]	[paŋ 'hu:] - [pʰaŋ 'hu:]	[paŋ 'hu:] - [pʰaŋ 'hu:]
10. “รองเท้า”	['pɛ cʰə:ŋ] - ['pɛ cə:ŋ]	['pɛ cʰə:ŋ] - ['pɛ cə:ŋ]	['pɛ cʰə:ŋ] - ['pɛ cə:ŋ]

11. “ไม้กวาด” [p^hɔːŋ] [p^hɔːŋ] [p^hɔːŋ]
 -[pɔːŋ] -[pɔːŋ] -[pɔːŋ]
 -[p^hɔːŋ] -[p^hɔːŋ] -[p^hɔːŋ]
 -[p^hɔːŋ pɔːŋ] -[p^hɔːŋ pɔːŋ] -[p^hɔːŋ pɔːŋ]
12. “ไม้โป่งปลา” 1. [lɑŋ ʔɑŋ 'kaː] [lɑŋ ʔɑŋ 'kaː] [lɑŋ ʔɑŋ 'kaː]
 -[lɔːŋ ʔɑŋ 'kaː] -
 -[lɑŋ ʔɑŋ ʔɑŋ 'kaː] -[lɑŋ ʔɑŋ ʔɑŋ 'kaː] -[lɑŋ ʔɑŋ ʔɑŋ 'kaː]
 2. [lɑ 'ʔɑŋ] [lɑ 'ʔɑŋ] [lɑ 'ʔɑŋ]
13. “เคี้ยว” [kɑ 'wian] [kɑ 'wian] [kɑ 'wian]

กลุ่มบ้านและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน 10 หน่วยย่อย

	หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1.	“หมู่บ้าน”	1. [t ^h uːŋ?]
2. [muː t ^h uːŋ?]	[t ^h uːŋ?]
[muː t ^h uːŋ?]	[t ^h uːŋ?]
[muː t ^h uːŋ?]
2.	“เสา”	[kɑ 'noːn]
-[kɑ 'noːn]	[kɑ 'noːn]
-[kɑ 'noːn]	[kɑ 'noːn]
-[kɑ 'noːn]
3.	“บันได”	[kan 't ^h ɔːŋ]
-[kan 'tɔːŋ]
-[kɑ 't ^h ɔːŋ]
-[kan 't ^h ɔːŋ]
-	[kan 't ^h ɔːŋ]
-[kan 'tɔːŋ]
-[kɑ 't ^h ɔːŋ]
-	[kan 't ^h ɔːŋ]
-[kan 'tɔːŋ]
-[kɑ 't ^h ɔːŋ]
-
-[kan 't ^h ɔːŋ]
4.	“รั้ว”	[wian]	[wian]	[wian]
5.	“คอก”	[k ^h ɔːŋ?]
[k ^h ɔːk]	[k ^h ɔːŋ?]
-	[k ^h ɔːŋ?]
-
6.	“รั้ง”	[sɑ 'puːŋ]
-[sɑm 'puːŋ]	[sɑ 'puːŋ]
-[sɑm 'puːŋ]	[sɑ 'puːŋ]
-[sɑm 'puːŋ]

7. “พลู”	[mɯ 'lua]	[mɯ 'lua]	[mɯ 'lua]
8. “หลังคา”	1. [kɔ:ŋ 'duŋ] ~ [klɔ:ŋ 'duŋ]	[kɔ:ŋ 'duŋ] -	[kɔ:ŋ 'duŋ] -
	2. ['kɔ:ŋ]	['kɔ:ŋ]	['kɔ:ŋ]
	3. [laŋ 'kʰa:]	[laŋ 'kʰa:]	[laŋ 'kʰa:]
9. “ฝาบ้าน”	1. [kɯ 'tɔŋ] ~ [lɯ 'tɔŋ]	[kɯ 'tɔŋ] -	[kɯ 'tɔŋ] -
	2. ['kɯ tɔŋ 'duŋ]	['kɯ tɔŋ 'duŋ]	['kɯ tɔŋ 'duŋ]
10. “เรือน”	['duŋ]	['duŋ]	['duŋ]

กลุ่มเครื่องนุ่งห่ม เครื่องประดับ เครื่องนอน จำนวน 7 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “แหวน”	['cian]	['cian]	['cian]
2. “เสื่อ”	['tʰia?] ~ ['tia?] ~ ['tʰria?] ~ ['tʰlia?]	['tʰia?] ~ ['tia?] - -	['tʰia?] ~ ['tia?] - -
3. “ฟูก”	['sa 'na?]	['sa 'na?]	['sa 'na?]
4. “เปล”	['cuŋ] ~ ['dʒuŋ] ~ ['suŋ] ~ ['cʰuŋ]	['cuŋ] ~ ['dʒuŋ] ~ ['suŋ] ~ ['cʰuŋ]	['cuŋ] ~ ['dʒuŋ] ~ ['suŋ] ~ ['cʰuŋ]
5. “หมอน”	[kɯ 'nia] ~ [kɯ 'nian]	[kɯ 'nia] ~ [kɯ 'nian]	[kɯ 'nia] ~ [kɯ 'nian]
6. “เสื่อ”	1. [ɲi 'hap] 2. ['ɲi?]	[ɲi 'hap] ['ɲi?]	[ɲi 'hap] ['ɲi?]

7. “กางเกง”	[ɲi 'kop] - ['ɲi sa 'kop] - ['ɲi sa 'kop]	[ɲi 'kop] - ['ɲi sa 'kop] - ['ɲi sa 'kop]	[ɲi 'kop] - ['ɲi sa 'kop] - ['ɲi sa 'kop]
-------------	---	---	---

กลุ่มอาหาร และ ยา จำนวน 10 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ปลาร้า”	[ma 'hɔːʔ] - [ma 'hɔːʔ] - [mɔ 'hɔːʔ]	[ma 'hɔːʔ] - [ma 'hɔːʔ] - [mɔ 'hɔːʔ]	[ma 'hɔːʔ] - [ma 'hɔːʔ] - [mɔ 'hɔːʔ]
2. “เกลือ”	['pʰɔːʔ] - ['pɔːʔ]	['pʰɔːʔ] - ['pɔːʔ]	['pʰɔːʔ] - ['pɔːʔ]
3. “ยา”	['ceːʔ] - ['ceːʔ]	['ceːʔ] - ['ceːʔ]	['ceːʔ] - ['ceːʔ]
4. “ข้าวเจ้า”	['dɔːj ka 'saj] - ['dɔːj ka 'caːj]	['dɔːj ka 'saj] - ['dɔːj ka 'caːj]	['dɔːj ka 'saj] - ['dɔːj ka 'caːj]
5. “ข้าวต้มมัด”	1. ['sɔːm] - [ka 'sɔːm] 2. [sɔːm 'sat]	['sɔːm] - [ka 'sɔːm] [sɔːm 'sat]	['sɔːm] - [ka 'sɔːm] [sɔːm 'sat]
6. “ข้าวเปลือก”	1. ['tʰɔː] 2. [tʰɔː 'tʰɔːʔ]	['tʰɔː] [tʰɔː 'tʰɔːʔ]	['tʰɔː] [tʰɔː 'tʰɔːʔ]
7. “ข้าวเม่า”	1. [dɔːj 'pum] 2. [tʰɔː 'pum] - ['pum]	[dɔːj 'pum] [tʰɔː 'pum] - ['pum]	[dɔːj 'pum] [tʰɔː 'pum] - ['pum]
8. “นม”	1. ['tɔh] 2. ['nom]	['tɔh] ['nom]	['tɔh] ['nom]

9. “แกง”	1. [t ^h iaŋ]	[t ^h iaŋ]	[t ^h iaŋ]
	2. [t ^h iaŋ 'bec]	[t ^h iaŋ 'bec]	[t ^h iaŋ 'bec]
	3. ['bec]	['bec]	['bec]
	4. ['ʔɯp]	['ʔɯp]	['ʔɯp]
10. “บุหรี”	['hu:t]	['hu:t]	['hu:t]

กลุ่มศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี จำนวน 2 หน่วยขอรอด

หน่วยขอรอด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “วัด”	[kɰ 'di:] - [k ^h ɰ 'di:]	[kɰ 'di:] - [k ^h ɰ 'di:]	[kɰ 'di:] - [k ^h ɰ 'di:]
2. “ผี”	[kɰ 'mu:j ^h] - [k ^h ɰ 'mu:j ^h]	[kɰ 'mu:j ^h] - [k ^h ɰ 'mu:j ^h]	[kɰ 'mu:j ^h] - [k ^h ɰ 'mu:j ^h]

กลุ่มหน่วยขอรอดเรียกญาติ จำนวน 14 หน่วยขอรอด

หน่วยขอรอด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “พ่อ”	['ʔu:ʔ] - ['ʔuʔ]	['ʔu:ʔ] - ['ʔuʔ]	['ʔu:ʔ] - ['ʔuʔ]
2. “ภรรยา”	[kɰ 'de:n] - [kan 'de:n]	[kɰ 'de:n] - [kan 'de:n]	[kɰ 'de:n] - [kan 'de:n]
3. “แม่”	['ʔe:w]	['ʔe:w]	['ʔe:w]
4. “น้อง”	['se:m]	['se:m]	['se:m]
5. “ลูก”	['kɔ:m] - ['k ^h ɔ:m]	['kɔ:m] - ['k ^h ɔ:m]	['kɔ:m] - ['k ^h ɔ:m]
6. “หลาน”	['caw]	['caw]	['caw]

7.	“อา-น้ำ” (ผู้หญิง)	['ʔam]	['ʔam]	['ʔam]
8.	“พ่อตา”	[ʔu tʰaw]	[ʔu tʰaw]	[ʔu tʰaw]
9.	“แม่ยาย”	['ʔe:w tʰaw]	['ʔe:w tʰaw]	['ʔe:w tʰaw]
10.	“ลูกสาว”	['kɔ:n kʌ 'mo:n]	['kɔ:n kʌ 'mo:n]	['kɔ:n kʌ 'mo:n]
11.	“ลูกชาย”	['kɔ:n kʌ tʰuaj]	['kɔ:n kʌ tʰuaj]	['kɔ:n kʌ tʰuaj]
11.	“พี่สะใภ้”	['ʔə:j pʰi 'na:ŋ]	['ʔə:j pʰi 'na:ŋ]	['ʔə:j pʰi 'na:ŋ]
12.	“ป้า”	1. ['mɛʔ]
2. ['pa:ʔ]	['mɛʔ]
['pa:ʔ]	['mɛʔ]
['pa:ʔ]
13.	“สามี”	[kʌ 'ja:ʔ]
~ [kʰʌ 'ja:ʔ]	[kʌ 'ja:ʔ]
~ [kʰʌ 'ja:ʔ]	[kʌ 'ja:ʔ]
~ [kʰʌ 'ja:ʔ]

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาตามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดกริยา จำนวน 133 หน่วยอรรถ

กลุ่มการรับรู้จากประสาทสัมผัส จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เห็น”	['pʰəːʔ] - ['pʰəʔ] - ['pəːʔ]	['pʰəːʔ] - ['pʰəʔ] - ['pəːʔ]	['pʰəːʔ] - ['pʰəʔ] - ['pəːʔ]
2. “ได้ยิน”	1. ['sɔŋ] 2. [bɯːn 'sɔŋ]	['sɔŋ] [bɯːn 'sɔŋ]	['sɔŋ] [bɯːn 'sɔŋ]

กลุ่มอาการผิดปกติต่างๆ ของร่างกาย จำนวน 3 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เมา”	['bɯːn] - ['pɯːn]	['bɯːn] - ['pɯːn]	['bɯːn] - ['pɯːn]
2. “หนาว” / “ถึง”	['tɯŋ] - ['tʰɯŋ]	['tɯŋ] - ['tʰɯŋ]	['tɯŋ] - ['tʰɯŋ]
3. “บ้า”	['tʰoːŋ] - ['toːŋ]	['tʰoːŋ] - ['toːŋ]	['tʰoːŋ] - ['toːŋ]

กลุ่มอารมณ์ความรู้สึก จำนวน 12 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “กลัว” / “มะพร้าว”	['tɯaŋ] - ['tʰɯaŋ]	['tɯaŋ] - ['tʰɯaŋ]	['tɯaŋ] - ['tʰɯaŋ]
2. “ใจเสีย”	[mɯ 'ŋaːj]	[mɯ 'ŋaːj]	[mɯ 'ŋaːj]
3. “ตั้งใจ”	['ʔoː mɯ 'hɔːm] - ['ʔo mɯ 'hɔːm] - ['ʔoːm mɯ 'hɔːm] - ['ʔoːm mɯ 'hɔːm]	['ʔoː mɯ 'hɔːm] - ['ʔo mɯ 'hɔːm] - ['ʔoːm mɯ 'hɔːm] - ['ʔoːm mɯ 'hɔːm]	['ʔoː mɯ 'hɔːm] - ['ʔo mɯ 'hɔːm] - ['ʔoːm mɯ 'hɔːm] - ['ʔoːm mɯ 'hɔːm]

4. “อร้อย”	['ʔɛm] -['ʔɛ:m] -[pʌ 'ʔɛm]	['ʔɛm] -['ʔɛ:m] -[pʌ 'ʔɛm]	['ʔɛm] -['ʔɛ:m] -[pʌ 'ʔɛm]
5. “อ้ม”	[kʌ 'saj] -[pʌ 'saj]	[kʌ 'saj] -[pʌ 'saj]	[kʌ 'saj] -[pʌ 'saj]
6. “อู่”	['diaŋ]	['diaŋ]	['diaŋ]
7. “รอกอย”	['cam] -['cʰam]	['cam] -['cʰam]	['cam] -['cʰam]
8. “ลีม”	['kɔʔ] -['klɔʔ] -['kʰɔʔ]	['kɔʔ] - -['kʰɔʔ]	['kɔʔ] - -['kʰɔʔ]
9. “เกลียด”	[lʌ 'ʔiaʔ] -[kʌ 'ʔiaʔ] -[sʌ 'ʔiaʔ]	[lʌ 'ʔiaʔ] -[kʌ 'ʔiaʔ] -[sʌ 'ʔiaʔ]	[lʌ 'ʔiaʔ] -[kʌ 'ʔiaʔ] -[sʌ 'ʔiaʔ]
10. “ฝืน”	[sam 'paw] -[kam 'paw] -[sʌ 'paw] -[sa 'paw]	[sam 'paw] - -[sʌ 'paw] -[sa 'paw]	[sam 'paw] - -[sʌ 'paw] -[sa 'paw]
11. “ขยัน”	1. ['man] 2. ['duʔ]	['man] ['duʔ]	['man] ['duʔ]
12. “สะคั้ง ตกใจ” ^{1.}	['tuk mʌ 'hɔ:m] -['tok mʌ 'hɔ:m] -['tʰu:k mʌ 'hɔ:m] -['tʰu mʌ 'hɔ:m]	['tʰuk mʌ 'hɔ:m] -['tok mʌ 'hɔ:m] -['tʰu:k mʌ 'hɔ:m] -['tʰu mʌ 'hɔ:m]	['tʰuk mʌ 'hɔ:m] -['tok mʌ 'hɔ:m] -['tʰu:k mʌ 'hɔ:m] -['tʰu mʌ 'hɔ:m]
	2. [tu 'sac] -[tuj 'sac]	[tu 'sac] -[tuj 'sac]	[tu 'sac] -[tuj 'sac]

กลุ่มการงานอาชีพ จำนวน 25 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เท”	['tʰɔːʔ]	['tʰɔːʔ]	['tʰɔːʔ]
2. “เคี้ยว”	['kɛɔ] ~ ['cɛɔ]	['kɛɔ] ~ ['cɛɔ]	['kɛɔ] ~ ['cɛɔ]
3. “เลี้ยง”	['sian] ~ ['dzian] -	['sian] ~ ['dzian] ~ ['lian]	['sian] ~ ['dzian] -
4. “ส่อง” (กบ)	['pʰaːŋ] ~ ['paːŋ] ~ ['pʰlaːŋ] -	['pʰaːŋ] ~ ['paːŋ] -	['pʰaːŋ] ~ ['paːŋ] - ~ ['baːŋ]
5. “ขิง”	['pan] ~ ['pʰan] ~ ['paːn]	['pan] ~ ['pʰan] ~ ['paːn]	['pan] ~ ['pʰan] ~ ['paːn]
6. “ฆ่า”	[kʌ 'ceɪt] ~ [kʰʌ 'ceɪt] ~ [pʌ 'ceɪt]	[kʌ 'ceɪt] ~ [kʰʌ 'ceɪt] ~ [pʌ 'ceɪt]	[kʌ 'ceɪt] ~ [kʰʌ 'ceɪt] ~ [pʌ 'ceɪt]
7. “หุง”	['ʔɔŋ]	['ʔɔŋ]	['ʔɔŋ]
8. “นั่ง”	[sʌ 'miː] ~ [sa 'miː]	[sʌ 'miː] ~ [sa 'miː]	[sʌ 'miː] ~ [sa 'miː]
9. “เคี้ยว”	['kan] ~ ['kʰon] -	['kan] ~ ['kʰon] ~ ['kuan]	['kan] ~ ['kʰon] -
10. “คลุก”	['luʔ]	['luʔ]	['luʔ]

11. “เก็บ”	['ta?]
~ ['tʰa?]	['ta?]
~ ['tʰa?]	['ta?]
~ ['tʰa?]
12. “ท่วม”	['li?]
~ ['li:ʔ]	['li?]
~ ['li:ʔ]	['li?]
~ ['li:ʔ]
13. “ไหล”	['hɔ:c]
~ ['hɔc]	['hɔ:c]
~ ['hɔc]	['hɔ:c]
~ ['hɔc]
14. “รู้”	['lɔ?]
~ ['lɔ:ʔ]	['lɔ?]
~ ['lɔ:ʔ]	['lɔ?]
~ ['lɔ:ʔ]
15. “ขาด”	['pʰa:jh]
~ ['pa:jh]	['pʰa:jh]
~ ['pa:jh]	['pʰa:jh]
~ ['pʰa:jh]
16. “สั้น”	[sa 'tu:jh]
~ [si 'tu:jh]
~ [si 'tujh]	[sa 'tu:jh]
~ [si 'tu:jh]
~ [si 'tujh]	[sa 'tu:jh]
~ [si 'tu:jh]
~ [si 'tujh]
17. “เปิด”	['pəʔ]
~ ['pʰəʔ]	['pəʔ]
~ ['pʰəʔ]	['pəʔ]
~ ['pʰəʔ]
18. “ปิด”	[kʌ 'di:t]
~ [kʌ 'dit]
~ [kʰʌ 'di:t]	[kʌ 'di:t]
~ [kʌ 'dit]
~ [kʰʌ 'di:t]	[kʌ 'di:t]
~ [kʌ 'dit]
~ [kʰʌ 'di:t]
19. “คำ” (นา)	[tʰi 'tʰuaŋ]
~ [ti 'tʰuaŋ]
~ [ʔi 'tʰuaŋ]
~ ['tʰuaŋ]	[tʰi 'tʰuaŋ]
~ [ti 'tʰuaŋ]
~ [ʔi 'tʰuaŋ]
~ ['tʰuaŋ]	[tʰi 'tʰuaŋ]
~ [ti 'tʰuaŋ]
~ [ʔi 'tʰuaŋ]
~ ['tʰuaŋ]
20. “ปลุก”	['cɔʔ]
~ [pʌ 'cɔʔ]	['cɔʔ]
~ [pʌ 'cɔʔ]	['cɔʔ]
~ [pʌ 'cɔʔ]

21. “เข็บบ”	['ni?] -['ji?]	['ni?] -['ji?]	['ni?] -['ji?]
22. “ผ่า” (ฟัน)	['pa?] -['pʰa?]	['pa?] -['pʰa?]	['pa?] -['pʰa?]
23. “ทอ” / “สาน”	['tə:n] -['tʰə:n]	['tə:n] -['tʰə:n]	['tə:n] -['tʰə:n]
24. “นวดข้าว” 1.	[tɔ:n 'tʰɔ:]	[tɔ:n 'tʰɔ:]	[tɔ:n 'tʰɔ:]
2.	[pa 'tʰɔ:] -[pʰa 'tʰɔ:] -['pʌ pʌ 'tʰɔ:]	[pa 'tʰɔ:] -[pʰa 'tʰɔ:] -	[pa 'tʰɔ:] -[pʰa 'tʰɔ:] -
25. “ตอมน” 1.	['kiaw] -['kliaw]	['kiaw] -	['kiaw] -
2.	['tɔ:n]	['tɔ:n]	['tɔ:n]

กลุ่มการพูด และการใช้ศัพท์ปาก จำนวน 7 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “หัวเราะ”	[kʌ 'caŋ] -[kʰʌ 'caŋ]	[kʌ 'caŋ] -[kʰʌ 'caŋ]	[kʌ 'caŋ] -[kʰʌ 'caŋ]
2. “ร้องไห้”	['ja:m] -['ja:m]	['ja:m] -['ja:m]	['ja:m] -['ja:m]
3. “เคี้ยว”	['bi?]	['bi?]	['bi?]
4. “บอก”	[sa 'ti:] -[si 'ti:] -[sʌ 'ti:]	[sa 'ti:] -[si 'ti:] -[sʌ 'ti:]	[sa 'ti:] -[si 'ti:] -[sʌ 'ti:]
5. “เรียก” / “กรรยา”	[kʌ 'ja:] -[kʰʌ 'ja:]	[kʌ 'ja:] -[kʰʌ 'ja:]	[kʌ 'ja:] -[kʰʌ 'ja:]

6. “ควิปาก”	1.	[kaŋ 'hɔːjɰ] - [kɰ 'hɔːjɰ]	[kaŋ 'hɔːjɰ] - [kɰ 'hɔːjɰ]	[kaŋ 'hɔːjɰ] - [kɰ 'hɔːjɰ]
	2.	['kɰ hɔːjɰ 'bɛ?]	['kɰ hɔːjɰ 'bɛ?]	['kɰ hɔːjɰ 'bɛ?]
7. “พูด”	1.	['suan]	['suan]	['suan]
	2.	['waw]	['waw]	['waw]
	3.	['paːj]	['paːj]	['paːj]

กลุ่มการซ้ำซ้อน จำนวน 3 หน่วยย่อย

	หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1.	“ขาย”	['taːc] - ['tac]	['taːc] - ['tac]	['taːc] - ['tac]
2.	“แลก”	['can]	['can]	['can]
3.	“ซื้อ”	['tuan] - [pa 'tuan]	['tuan] - [pa 'tuan]	['tuan] - [pa 'tuan]

กลุ่มกริยาการเคลื่อนไหว จำนวน 81 หน่วยย่อย

	หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1.	“เข็น”	['cʰuk]	['cʰuk]	['cʰuk]
2.	“เดิน”	[kɰ 'ja?] - [kan 'ja?]	[kɰ 'ja?] - [kan 'ja?]	[kɰ 'ja?] - [kan 'ja?]
3.	“นั่ง”	[tɰ 'kuː] - [ta 'kuː] - [tʰa 'kuː]	[tɰ 'kuː] - [ta 'kuː] - [tʰa 'kuː]	[tɰ 'kuː] - [ta 'kuː] - [tʰa 'kuː] - [kɰ 'kuː]
4.	“นอน”	['bi?]	['bi?]	['bi?]
5.	“เหยียบ”	['teːn] - [tʰeːn]	['teːn] - [tʰeːn]	['teːn] - [tʰeːn]

6. “ตั้ง”	['tʰɔŋ] -['tɔŋ]	['tʰɔŋ] -['tɔŋ]	['tʰɔŋ] -['tɔŋ]
7. “ตั้ง”	['ci?] -['dʒi?]	['ci?] -['dʒi?]	['ci?] -['dʒi?]
8. “แทง”	['cat]	['cat]	['cat]
9. “กวาด”	['pɔ:ɟʰ] -['pʰɔ:ɟʰ]	['pɔ:ɟʰ] -['pʰɔ:ɟʰ]	['pɔ:ɟʰ] -['pʰɔ:ɟʰ]
10. “แบก”	['dɔ:n]	['dɔ:n]	['dɔ:n]
11. “ตั้ง”	['tɔ:n] -['tʰɔ:n]	['tɔ:n] -['tʰɔ:n]	['tɔ:n] -['tʰɔ:n]
12. “หัก”	['ke?] -['kʰe?] -[tʰ 'kʰe?] -[tʰ 'ke?] -	['ke?] -['kʰe?] -[tʰ 'kʰe?] -[tʰ 'ke?] -	['ke?] -['kʰe?] -[tʰ 'kʰe?] -[tʰ 'ke?] -[kʰ 'ke?]
13. “ผ่า”	['pa?] -['pʰa?]	['pa?] -['pʰa?]	['pa?] -['pʰa?]
14. “เกาะ”	[ki 'kam] -[ki: 'ka:n] -['ka:n] -	[ki 'ka:n] -[ki: 'ka:n] -['ka:n] -	[ki 'ka:n] -[ki: 'ka:n] -['ka:n] -[kʰ 'ka:n]
15. “ป้อน”	['cɛ:m]	['cɛ:m]	['cɛ:m]
16. “ไหว”	[kam 'pʰa?] -[kʰ 'pʰa?] -[kʰ 'pa?] -[ka 'pʰa?] -[kam 'pʰla?]	[kam 'pʰa?] -[kʰ 'pʰa?] -[kʰ 'pa?] -[ka 'pʰa?] -	[kam 'pʰa?] -[kʰ 'pʰa?] -[kʰ 'pa?] -[ka 'pʰa?] -

17. “ปู่” / “ท้อ”	['tʰa:n] -['tʰa:n]	['tʰa:n] ~['tʰa:n]	['tʰa:n] -['tʰa:n]
18. “ผูก”	['sat]	['sat]	['sat]
19. “ลูก”	['juan] -['juan]	['juan] -['juan]	['juan] -['juan]
20. “ขึ้น” (ต้นไม้)	['sɔ̃ːʔ] -['sɔ̃ːʔ]	['sɔ̃ːʔ] -['sɔ̃ːʔ]	['sɔ̃ːʔ] -['sɔ̃ːʔ]
21. “ลง”	['se:ŋ]	['se:ŋ]	['se:ŋ]
22. “กิน”	['ca:]	['ca:]	['ca:]
23. “ดื่ม”	['ŋɔ:c]	['ŋɔ:c]	['ŋɔ:c]
24. “เป่า”	['pɔ̃ːŋ] -['pʰɔ̃ːŋ] -['plɔ̃ːŋ]	['pɔ̃ːŋ] -['pʰɔ̃ːŋ] -	['pɔ̃ːŋ] -['pʰɔ̃ːŋ] -
25. “ขาย”	['ʔa:ʔ] -['ʔa:ʔ]	['ʔa:ʔ] -['ʔa:ʔ]	['ʔa:ʔ] -['ʔa:ʔ]
26. “ให้”	['ʔɔ:n]	['ʔɔ:n]	['ʔɔ:n]
27. “เอา”	['ʔɛ:]	['ʔɛ:]	['ʔɛ:]
28. “ใช้”	['pə:] -['pʰə:] -['prə:] -['plə:]	['pə:] -['pʰə:] - -	['pə:] -['pʰə:] - -
29. “ปลุก”	['ma:jh]	['ma:jh]	['ma:jh]

30. “แย้ง”	[si 'tiam] -[sa 'tiam] -[ti 'tiam]	[si 'tiam] -[sa 'tiam] -[ti 'tiam]	[si 'tiam] -[sa 'tiam] -[ti 'tiam]
31. “หาบ”	['p ^h ɛ:ʔ] -['p ^h ɛ:] -['p ^h ɛʔ]	['p ^h ɛ:ʔ] -['p ^h ɛ:] -['p ^h ɛʔ]	['p ^h ɛ:ʔ] -['p ^h ɛ:] -['p ^h ɛʔ]
32. “พูด”	['piʔ] -['p ^h iʔ]	['piʔ] -['p ^h iʔ]	['piʔ] -['p ^h iʔ]
33. “เท”	['t ^h ɔʔ] -['t ^h ɔ:ʔ] -['tɔ:ʔ]	['t ^h ɔʔ] -['t ^h ɔ:ʔ] -['tɔ:ʔ]	['t ^h ɔʔ] -['t ^h ɔ:ʔ] -['tɔ:ʔ]
34. “ล้าง”	[ʔa 'la:rw] -[ʔa 'ra:rw]	[ʔa 'la:rw] -[ʔa 'ra:rw]	[ʔa 'la:rw] -[ʔa 'ra:rw]
35. “เช็ด”	['juat] -['juat]	['juat] -['juat]	['juat] -['juat]
36. “มุง”	[sam 'pɔ:] -[sa 'pɔ:]	[sam 'pɔ:] -[sa 'pɔ:]	[sam 'pɔ:] -[sa 'pɔ:]
37. “ล้าง”	['k ^h a:t] -['ka:t]	['k ^h a:t] -['ka:t]	['k ^h a:t] -['ka:t]
38. “เผา”	['buʔ] -['puʔ]	['buʔ] -['puʔ]	['buʔ] -['puʔ]
39. “ถม”	[ka 'tup] -[k ^h a 'tup] -[ka 't ^h up] -[k ^h a 't ^h up]	[ka 'tup] -[k ^h a 'tup] -[ka 't ^h up] -[k ^h a 't ^h up]	[ka 'tup] -[k ^h a 'tup] -[ka 't ^h up] -[k ^h a 't ^h up]
40. “กัด”	['kap] -['k ^h ap]	['kap] -['k ^h ap]	['kap] -['k ^h ap]

41. “หา”	['chɔːʔ] ~ ['cɔːʔ]	['cʰɔːʔ] ~ ['cɔːʔ]	['pʰɔːʔ] ~ ['pɔːʔ]
42. “คลัง”	['kuac] ~ ['kʰuac]	['kuac] ~ ['kʰuac]	['kuac] ~ ['kʰuac]
43. “ซัก”	['pʰoːʔ] ~ ['pʰoʔ]	['pʰoːʔ] ~ ['pʰoʔ]	['pʰoːʔ] ~ ['pʰoʔ]
44. “หลบ”	['ka:p] ~ ['kʰa:p]	['ka:p] ~ ['kʰa:p]	['ka:p] ~ ['kʰa:p]
45. “เล่น”	['ke:n] ~ ['kʰe:n]	['ke:n] ~ ['kʰe:n]	['ke:n] ~ ['kʰe:n]
46. “วาง”	['cuʔ] ~ ['cʰuʔ]	['cuʔ] ~ ['cʰuʔ]	['cuʔ] ~ ['cʰuʔ]
47. “ไป”	['paʔ] ~ ['pʰaʔ]	['paʔ] ~ ['pʰaʔ]	['paʔ] ~ ['pʰaʔ]
48. “คำ”	['tap] ~ ['tʰap]	['tap] ~ ['tʰap]	['tap] ~ ['tʰap]
49. “จิ้ม”	['peit] ~ ['pʰeit]	['peit] ~ ['pʰeit]	['peit] ~ ['pʰeit]
50. “เก็บ”	['tɔːc] ~ ['tɔːc]	['tɔːc] ~ ['tɔːc]	['tɔːc] ~ ['tɔːc]
51. “ถั”	['kan] ~ ['kʰan]	['kan] ~ ['kʰan]	['kan] ~ ['kʰan]
52. “ล้มดา”	[pʰaːŋ 'mat]	[pʰaːŋ 'mat]	[pʰaːŋ 'mat]
53. “ฝัง”	[pʌ 'ʔɛːŋ]	[pʌ 'ʔɛːŋ]	[pʌ 'ʔɛːŋ]
54. “ก่อไฟ”	[pia 'ʔuːjh]	[pia 'ʔuːjh]	[pia 'ʔuːjh]

55. “ทับ”	[kʌ 'tʌp] - [kʌ 'tʰʌp]	[kʌ 'tʌp] - [kʌ 'tʰʌp]	[kʌ 'tʌp] - [kʌ 'tʰʌp]
56. “ไทม์”	['ka:t]	['ka:t]	['ka:t]
57. “มา”	['təʔ] - ['tʰəʔ]	['təʔ] - ['tʰəʔ]	['təʔ] - ['tʰəʔ]
58. “จุก”	['cɔŋ]	['cɔŋ]	['cɔŋ]
59. “คืบ”	[tʌ 'ŋat] - [kʌ 'ŋat]	[tʌ 'ŋat] - [kʌ 'ŋat]	[tʌ 'ŋat] - [kʌ 'ŋat]
60. “จม”	[tʰʌ 'lum] - [tʌ 'lum]	[tʰʌ 'lum] - [tʌ 'lum]	[tʰʌ 'lum] - [tʌ 'lum]
61. “คลาน”	[mi 'mɯ:n]	[mi 'mɯ:n]	[mi 'mɯ:n]
62. “ปอก”	['liaʔ]	['liaʔ]	['liaʔ]
63. “จุก”	['kaj] - ['kʰaj]	['kaj] - ['kʰaj]	['kaj] - ['kʰaj]
64. “อุจจาระ”	['kɛʔ]	['kɛʔ]	['kɛʔ]
65. “พลิก”	['pi:n]	['pi:n]	['pi:n]
66. “ยื่น”	[kan 'jɯ:ŋ] - [kʌ 'jɯ:ŋ] - [ka 'jɯ:ŋ] - [kan 'ji:ŋ]	[kan 'jɯ:ŋ] - [kʌ 'jɯ:ŋ] - [ka 'jɯ:ŋ] - [kan 'ji:ŋ]	[kan 'jɯ:ŋ] - [kʌ 'jɯ:ŋ] - [ka 'jɯ:ŋ] - [kʌ 'ji:ŋ]
67. “ยิง” / “ป็น”	['pan] - [sʌ 'pan]	['pan] - [sʌ 'pan]	['pan] - [sʌ 'pan]

68.	“ตก” / “บ้าน”	['tʰu?] ~ ['tu?]	['tʰu?] ~ ['tu?]	['tʰu?] ~ ['tu?]
69.	“วิ่ง” / “4”	['pɔ:n] ~ ['pʰɔ:n] ~ ['plɔ:n]	['pɔ:n] ~ ['pʰɔ:n] -	['pɔ:n] ~ ['pʰɔ:n] -
70.	“ล้ม”	['la?]	['la?]	['la?]
71.	“เข้า”	['mut]	['mut]	['mut]
72.	“ออก”	['ɔʔ]	['ɔʔ]	['ɔʔ]
73.	“ทา”	['lu?]	['lu?]	['lu?]
74.	“ถอด”	['tɔʔ]	['tɔʔ]	['tɔʔ]
75.	“โกหก”	[ti 'ɲo:k] ~ [ti 'jo:k]	[ti 'ɲo:k] ~ [ti 'jo:k]	[ti 'ɲo:k] ~ [ti 'jo:k]
76.	“ไล้”	['puaj]	['puaj]	['puaj]
77.	“ทอดแห”	['bɔŋ sam 'lan]	['bɔŋ sam 'lan]	['bɔŋ sam 'lan]
78.	“ซัด”	['hu:j]	['hu:j]	['hu:j]
79.	“กักไข่”	['kʌ num 'tʰɛ:n]	['kʌ num 'tʰɛ:n]	['kʌ num 'tʰɛ:n]
80.	“โกว”	1. [kʌ 'ʔit] ~ [pʌ 'ʔit] 2. [paŋ 'ʔit]	[kʌ 'ʔit] ~ [pʌ 'ʔit] [paŋ 'ʔit]	[kʌ 'ʔit] ~ [pʌ 'ʔit] [paŋ 'ʔit]
81.	“สิ้น”	1. [si 'tɛ:n] ~ [sʌ 'tɛ:n] 2. [lan 'tɛ:n] ~ [kan 'tɛ:n]	[si 'tɛ:n] ~ [sʌ 'tɛ:n] [lan 'tɛ:n] ~ [kan 'tɛ:n]	[si 'tɛ:n] ~ [sʌ 'tɛ:n] [lan 'tɛ:n] ~ [kan 'tɛ:n]

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดพิเศษ จำนวน 84 หน่วยอรรถ

กลุ่มเวลา จำนวน 7 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “กลางวัน”	['ka:ŋ kɛŋ aj] ~ ['ka:ŋ tɛŋ aj] ~ [ka:ŋ 'ŋaj] ~ [kɛŋ 'ŋaj] ~ [ka 'ŋaj]	['ka:ŋ kɛŋ aj] ~ ['ka:ŋ tɛŋ aj] ~ ['ka:ŋ 'ŋaj] ~ [kɛŋ 'ŋaj] ~ [ka 'ŋaj]	['ka:ŋ kɛŋ aj] ~ ['ka:ŋ tɛŋ aj] ~ ['ka:ŋ 'ŋaj] ~ [kɛŋ 'ŋaj] ~ [ka 'ŋaj]
2. “ข้างขึ้น”	[k ^h a:ŋ 'sɔŋ] ~ [k ^h aŋ 'sɔŋ] ~ [kaŋ 'sɔŋ]	[k ^h a:ŋ 'sɔŋ] ~ [k ^h aŋ 'sɔŋ] ~ [kaŋ 'sɔŋ]	[k ^h a:ŋ 'sɔŋ] ~ [k ^h aŋ 'sɔŋ] ~ [kaŋ 'sɔŋ]
3. “ตอนเช้า”	[k ^h a:ŋ 'tɔj ^h] ~ [ka:ŋ 'tɔj ^h]	[k ^h a:ŋ 'tɔj ^h] ~ [ka:ŋ 'tɔj ^h]	[k ^h a:ŋ 'tɔj ^h] ~ [ka:ŋ 'tɔj ^h]
4. “ข้างแรม”	1. [k ^h a:ŋ 'sɛ:ŋ] ~ [k ^h aŋ 'sɛ:ŋ] 2. [k ^h a:ŋ 'lɛ:m]	1. [k ^h a:ŋ 'sɛ:ŋ] ~ [k ^h aŋ 'sɛ:ŋ] 2. [k ^h a:ŋ 'lɛ:m]	1. [k ^h a:ŋ 'sɛ:ŋ] ~ [k ^h aŋ 'sɛ:ŋ] 2. [k ^h a:ŋ 'lɛ:m]
5. “เมื่อกี้”	1. ['wa:ŋ si 'nɔ:] 2. [?i 'nɔ:] ~ [si 'nɔ:] ~ [ni 'nɔ:]	1. ['wa:ŋ si 'nɔ:] 2. [?i 'nɔ:] ~ [si 'nɔ:] ~ [ni 'nɔ:]	1. ['wa:ŋ si 'nɔ:] 2. [?i 'nɔ:] ~ [si 'nɔ:] ~ [ni 'nɔ:]
6. “พุงนี้”	1. [mɛ 'nɔ:] 2. ['bat mɛ 'nɔ:]	1. [mɛ 'nɔ:] 2. ['bat mɛ 'nɔ:]	1. [mɛ 'nɔ:] 2. ['bat mɛ 'nɔ:]
7. “เมื่อรันนี่”	1. ['t ^h ɔ:] ~ [si 't ^h ɔ:] 2. [bat 't ^h ɔ:]	1. ['t ^h ɔ:] ~ [si 't ^h ɔ:] 2. [bat 't ^h ɔ:]	1. ['t ^h ɔ:] ~ [si 't ^h ɔ:] 2. [bat 't ^h ɔ:]

กลุ่มการรับรู้จากประสาทสัมผัส จำนวน 12 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ร้อน”	[kʌ 'taw] ~ [kan 'taw]	[kʌ 'taw] ~ [kan 'taw]	[kʌ 'taw] ~ [kan 'taw]
2. “เจ็บ”	['ʔi:]	['ʔi:]	['ʔi:]
3. “เปรี้ยว”	['ŋwʔ] ~ ['jwʔ]	['ŋwʔ] ~ ['jwʔ]	['ŋwʔ] ~ ['jwʔ]
4. “หวาน”	['ŋa:m] ~ ['ja:m]	['ŋa:m] ~ ['ja:m]	['ŋa:m] ~ ['ja:m]
5. “ขม”	['taŋ] -	['taŋ] ~ ['tə:ŋ]	['taŋ] -
6. “ฝาด” / “ยา”	['cɛ:ʔ] ~ ['cɛʔ]	['cɛ:ʔ] ~ ['cɛʔ]	['cɛ:ʔ] ~ ['cɛʔ]
7. “หนาว”	[tʌ 'ŋɛ:t] ~ [lʌ 'ŋɛ:t]	[tʌ 'ŋɛ:t] ~ [lʌ 'ŋɛ:t]	[tʌ 'ŋɛ:t] ~ [lʌ 'ŋɛ:t]
8. “เผ็ด”	['ham]	['ham]	['ham]
9. “เหม็น”	[mʌ 'naʔ]	[mʌ 'naʔ]	[mʌ 'naʔ]
10. “หอม”	['pʰuam] ~ ['puam]	['pʰuam] ~ ['puam]	['pʰuam] ~ ['puam]
11. “อบอ้าว”	[ho:n 'ha:j] ~ [hon 'ha:j]	[ho:n 'ha:j] ~ [hon 'ha:j]	[ho:n 'ha:j] ~ [hon 'ha:j]
12. “จืด”	1. ['tiəʔ] ~ ['tʰiəʔ] 2. ['cu:t]	['tiəʔ] ~ ['tʰiəʔ] ['cu:t]	['tiəʔ] ~ ['tʰiəʔ] ['cu:t]

กลุ่มจำนวนนับ จำนวน 6 หน่วยยรรด

หน่วยยรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “1”	['muaj]	['muaj]	['muaj]
2. “2”	['ba:] - ['pa:]	['ba:] - ['pa:]	['ba:] - ['pa:]
3. “3” / “ผลไม้”	['paj] - ['baj]	['paj] - ['baj]	['paj] - ['baj]
4. “4” / “วิ่ง”	['pɔ:n] - ['pʰɔ:n]	['pɔ:n] - ['pʰɔ:n]	['pɔ:n] - ['pʰɔ:n]
5. “ครึ่งหนึ่ง”	[muaj 'kʰəŋ]	[muaj 'kʰəŋ]	[muaj 'kʰəŋ]
6. “100”	1. [muaj 'lɔ:ŋ] 2. ['lɔ:ŋ]	[muaj 'lɔ:ŋ] ['lɔ:ŋ]	[muaj 'lɔ:ŋ] ['lɔ:ŋ]

กลุ่มหน่วยยรรดบอกลักษณะและคุณภาพ จำนวน 59 หน่วยยรรด

หน่วยยรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “มีด”	[tɰ 'wia?] - [kɰ 'wia?]	[tɰ 'wia?] - [kɰ 'wia?]	[tɰ 'wia?] - [kɰ 'wia?]
2. “หงอก” / “แดด”	['pua?] - ['prua?] - ['plua?]	['pua?] - -	['pua?] - -
3. “เคียด”	['tɔ:ʔ] - ['tɔ:ʔ]	['tɔ:ʔ] - ['tɔ:ʔ]	['tɔ:ʔ] - ['tɔ:ʔ]
4. “บุค”	[pɰ 'ʔu:ŋh] - [paŋ 'ʔu:ŋh]	[pɰ 'ʔu:ŋh] - [paŋ 'ʔu:ŋh]	[pɰ 'ʔu:ŋh] - [paŋ 'ʔu:ŋh]
5. “คม”	['bɯ?]	['bɯ?]	['bɯ?]

6. “เหี่ยว”	[sΛ 'wiat] -[kΛ 'wiat]	[sΛ 'wiat] -	[sΛ 'wiat] -
7. “สุก	['ce:n]	['ce:n]	['ce:n]
8. “ไหม”	[kΛ 'maj] -['maj]	[kΛ 'maj] -['maj]	[kΛ 'maj] -['maj]
9. “แห้ง”	['tam] -['h'am] -['cam]	['tam] -['h'am] -	['tam] -['h'am] -
10. “อ้วน” / “ท้อง”	['pʊm] -['pʰʊm] -['prʊm] -['plʊm]	['pʊm] -['pʰʊm] - -	['pʊm] -['pʰʊm] - -
11. “ลึกลับ” / “หมู่บ้าน”	['tʰu:] -['tu:]	['tʰu:] -['tu:]	['tʰu:] -['tu:]
12. “บาง”	[kΛ 'da:] -[kan 'da:]	[kΛ 'da:] -[kan 'da:]	[kΛ 'da:] -[kan 'da:]
13. “หนัก”	['tɔŋ] -['tʰɔŋ] -['trɔŋ] -['tɔ:ŋ] -['trɔ:ŋ] -['tɔw:ŋ]	['tɔŋ] -['tʰɔŋ] - -['tɔ:ŋ] - -	['tɔŋ] -['tʰɔŋ] - -['tɔ:ŋ] - -
14. “เบา” / “ห่าน”	['hʌ:n] -['hʌ:n]	['hʌ:n] -['hʌ:n]	['hʌ:n] -['hʌ:n]
15. “ขาว”	['tʰu:w] -['tu:w]	['tʰu:w] -['tu:w]	['tʰu:w] -['tu:w]
16. “สูง”	['tʰi:] -['ti:]	['tʰi:] -['ti:]	['tʰi:] -['ti:]

17. “เตี้ย”/“ปึก”	['h̥a:p] ~ ['ta:p]	['h̥a:p] ~ ['ta:p]	['h̥a:p] ~ ['ta:p]
18. “เต็ม”	['pia?] ~ ['p ^h ia?] ~ ['p ^h lia?] ~ ['p ^h ria?]	['pia?] ~ ['p ^h ia?] - -	['pia?] ~ ['p ^h ia?] - -
19. “มาก”	['dan]	['dan]	['dan]
20. “น้อย”	['bia?] ~ ['bi?]	['bia?] ~ ['bi?]	['bia?] ~ ['bi?]
21. “กลม”	['mon]	['mon]	['mon]
22. “หล่อ”	['sam]	['sam]	['sam]
23. “น่าเกลียด”	['p ^h ə?] ~ ['pə?]	['p ^h ə?] ~ ['pə?]	['p ^h ə?] ~ ['pə?]
24. “งาม”	['ʔw:]	['ʔw:]	['ʔw:]
25. “คร่ำ”	[ʔa 'la:j]	[ʔa 'la:j]	[ʔa 'la:j]
26. “คาว”	[ka 'ha:j] ~ [k ^h a 'ha:j]	[ka 'ha:j] ~ [k ^h a 'ha:j]	[ka 'ha:j] ~ [k ^h a 'ha:j]
27. “สีขาว”	[si: 'ba:j] [si: 'bla:j] ~ ['ba:j]	[si: 'ba:j] - ~ ['ba:j]	[si: 'ba:j] - ~ ['ba:j]
28. “รีบ”	['p ^h a:w]	['p ^h a:w]	['p ^h a:w]
29. “อ่อน”	['jw:m] ~ ['jw:m]	['jw:m] ~ ['jw:m]	['jw:m] ~ ['jw:m]

30. “แข็ง”	['kɔŋ] ~ ['kʰɔŋ]	['kɔŋ] ~ ['kʰɔŋ]	['kɔŋ] ~ ['kʰɔŋ]
31. “เท่ากัน”	[sam 'dɔː]	[sam 'dɔː]	[sam 'dɔː]
32. “เหมือนกัน”	[na 'dɔː]	[na 'dɔː]	[na 'dɔː]
33. “สาย”	[ma 'naːŋ kɰ 'tʰiː] ~ [ma 'naːŋ kɰ 'tiː]	[ma 'naːŋ kɰ 'tʰiː] ~ [ma 'naːŋ kɰ 'tiː]	[ma 'naːŋ kɰ 'tʰiː] ~ [ma 'naːŋ kɰ 'tiː]
34. “สว่าง”	['baːŋ] ~ ['paːŋ]	['baːŋ] ~ ['paːŋ]	['baːŋ] ~ ['paːŋ]
35. “รก”	['kʰat] ~ ['kat]	['kʰat] ~ ['kat]	['kʰat] ~ ['kat]
36. “เสียงดัง”	[siɑŋ 'lɛːŋ]	[siɑŋ 'lɛːŋ]	[siɑŋ 'lɛːŋ]
37. “เปียก”	['juːŋ]	['juːŋ]	['juːŋ]
38. “หลวม”	[lɰ 'hoːŋ]	[lɰ 'hoːŋ]	[lɰ 'hoːŋ]
39. “แน่น”	[lɰ 'ɲiat]	[lɰ 'ɲiat]	[lɰ 'ɲiat]
40. “โค้ง”	['liaw]	['liaw]	['liaw]
41. “ถูก”	['kaj]	['kaj]	['kaj]
42. “ใกล้”	['con]	['con]	['con]
43. “อยู่”	['kua] ~ ['ɲua]	['kua] ~ ['ɲua]	['kua] ~ ['ɲua]
44. “มี”	['kəɪt]	['kəɪt]	['kəɪt]

45. “ตาย”		['le?]	['le?]	['le?]
46. “ตัวเมีย”		[to: 'kan]	[to: 'kan]	[to: 'kan]
47. “ตัวผู้”		[to: 'ko:n]	[to: 'ko:n]	[to: 'ko:n]
48. “แตก”		[tʰʌ 'la:j] - [tʰa:j] - [tʌ 'la:j]	[tʰʌ 'la:j] - [tʰa:j] - [tʌ 'la:j]	[tʰʌ 'la:j] - [tʰa:j] - [tʌ 'la:j]
49. “กลม”		['mon]	['mon]	['mon]
50. “แก้”	1.	['kiaŋ]	['kiaŋ]	['kiaŋ]
	2.	['su:ʔ] - ['kriaŋ] - ['klian]	['su:ʔ] - -	['su:ʔ] - -
51. “ซื้อ”	1.	[kʰʌ 'muʔ] - [ka 'muʔ]	[kʰʌ 'muʔ] - [ka 'muʔ]	[kʰʌ 'muʔ] - [ka 'muʔ]
	2.	['su:]	['su:]	['su:]
52. “สีดำ”	1.	['si: ka 'we:ŋ]	['si: ka 'we:ŋ]	['si: ka 'we:ŋ]
	2.	[tʌ 'we:ŋ] - [ka 'we:ŋ]	[tʌ 'we:ŋ] - [ka 'we:ŋ]	[tʌ 'we:ŋ] - [ka 'we:ŋ]
53. “สีแดง”	1.	['si: ka 'saw] - ['si: ka 'tʰaw]	['si: ka 'saw] - ['si: ka 'tʰaw]	['si: ka 'saw] - ['si: ka 'tʰaw]
	2.	[ka 'saw]	[ka 'saw]	[ka 'saw]
54. “บน”	1.	['tʰi:]	['tʰi:]	['tʰi:]
	2.	[tʰaŋ 'tʰi:] - [kʰaŋ 'tʰi:]	[tʰaŋ 'tʰi:] - [kʰaŋ 'tʰi:]	[tʰaŋ 'tʰi:] - [kʰaŋ 'tʰi:]
55. “ใน”	1.	[ka 'nuŋ]	[ka 'nuŋ]	[ka 'nuŋ]
	2.	['kʰaŋ ka 'nuŋ]	['kʰaŋ ka 'nuŋ]	['kʰaŋ ka 'nuŋ]

56. “นอก”	1.	['kaw]	['kaw]	['kaw]
		~ ['klaw]	-	-
	2.	[k ^h an 'kaw]	[k ^h an 'kaw]	[k ^h an 'kaw]
57. “เหลือ”	1.	['dɔŋ]	['dɔŋ]	['dɔŋ]
	2.	['lua]	['lua]	['lua]
58. “เล็ก”	1.	['kɛ:t]	['kɛ:t]	['kɛ:t]
	2.	['bi?]	['bi?]	['bi?]
	3.	[bia 'bia?]	[bia 'bia?]	[bia 'bia?]
59. “เดือนเพ็ญ”	1.	[pia 'duan]	[pia 'duan]	[pia 'duan]
		~ [plia 'duan]	-	-
	2.	[duan 'peŋ]	[duan 'peŋ]	[duan 'peŋ]
	3.	[pia 'nuaj]	[pia 'nuaj]	[pia 'nuaj]

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์เหมือนกัน

กลุ่มหน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณะนาม และ คำแสดงคำถาม จำนวน 13 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ใคร”	[?ʌ 'daj] ~ [ka 'daj]	[?ʌ 'daj] ~ [ka 'daj]	[?ʌ 'daj] ~ [ka 'daj]
2. “นี่”	['ne:] -	['ne:] -	['ne:] ~ ['ni:]
3. “หรี” (กล้วย)	['ta?]	['ta?]	['ta?]
4. “คุณ”	['mɔ:ŋ]	['mɔ:ŋ]	['mɔ:ŋ]
5. “เป็นอย่างไรบ้าง”	['kɔ:t na na:h 'nɔ:j]	['kɔ:t na na:h 'nɔ:j]	['kɔ:t na na:h 'nɔ:j]

6. “สบายคีมัย” [sa 'baj ʔɔ: 'bɔ:] [sa 'baj ʔɔ: 'bɔ:] [sa 'baj ʔɔ: 'bɔ:]
7. “มากไปหรือเปล่า” ['dan ta 'bɔ:] [' dan ta 'bɔ:] ['dan ta 'bɔ:]
8. “หายใจออกมัย” [ta 'ŋu lɔ 'bɔ:] [ta 'ŋu lɔ 'bɔ:] [ta 'ŋu lɔ 'bɔ:]
9. “สนุกหรือเปล่า” ['sa ʔɔ:p 'bɔ:] ['sa ʔɔ:p 'bɔ:] ['sa ʔɔ:p 'bɔ:]
10. “เครือ” ['tʰɔ:ŋ] ['tʰɔ:ŋ] ['tʰɔ:ŋ]
 - [si 'tʰɔ:ŋ] - [si 'tʰɔ:ŋ] - [si 'tʰɔ:ŋ]
 - [tʰi 'tʰɔ:ŋ] - [tʰi 'tʰɔ:ŋ] - [tʰi 'tʰɔ:ŋ]
 - - - [tʰɛ:ŋ]
11. “เท่าไร” 1. [mɔ:n 'tʰaw] [mɔ:n 'tʰaw] [mɔ:n 'tʰaw]
 - [ma:n 'tʰaw] - [ma:n 'tʰaw] - [ma:n 'tʰaw]
 2. [ma 'na:h] [ma 'na:h] [ma 'na:h]
12. “อย่างไร” 1. [na 'na:h] [na 'na:h] [na 'na:h]
 2. [bɛ:p 'na:h] [bɛ:p 'na:h] [bɛ:p 'na:h]
13. “พวกเรา” 1. ['puak mʌ 'haj] ['puak mʌ 'haj] ['puak mʌ 'haj]
 2. [mu: 'haj] [mu: 'haj] [mu: 'haj]
 3. ['mu: mʌ 'haj] ['mu: mʌ 'haj] ['mu: mʌ 'haj]
 - [mʌ 'haj] - [mʌ 'haj] - [mʌ 'haj]

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน

หน่วยอรรถหมวดคำนาม จำนวน 13 หน่วยอรรถ

กลุ่มโลกและจักรวาล จำนวน 3 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “รู้ง”	1. ['luŋ] - ['huŋ] 2. [pɔŋ 'tʰi:ŋ] -	['luŋ] - - ['tʰi:ŋ]	['luŋ] - - -
2. “ทราย”	1. [kɛ 'tɛ saŋ 'ka:j] - 2. ['tɛ caŋ 'ka:j] 3. - 4. - 5. ['kɛ tɛ 'sa:j]	[kɛ 'tɛ saŋ 'ka:j] [saŋ 'ka:j] - [la 'ka:j] ['sa:j] -	[kɛ 'tɛ saŋ 'ka:j] - - - ['sa:j] -
3. “หิน”	1. [kɛ 'maw] - [ka 'maw] 2. - 3. - 4. -	[kɛ 'maw] - [ka 'maw] - ['kuaj] ['hin]	[kɛ 'maw] - [ka 'maw] [kua 'hin] ['kuaj] ['hin]

กลุ่มพืชผลไม้ต่างๆ จำนวน 3 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ชะอม”	1. [wan 'si:] 2. - 3. -	[wan 'si:] [pʰak 'kʰa:] -	[wan 'si:] [pʰak 'kʰa:] [sa 'ʔom]
2. “บัวสาย”	1. [sa:j 'bua] 2. [bua 'be: ka 'tʰaw]	[sa:j 'bua] [bua 'be: ka 'tʰaw]	[sa:j 'bua] [bua 'be: ka 'tʰaw]

3.	- ['bua kΛ 'taw] - ['bua kΛ 'saw]	- ['bua kΛ 'taw] - ['bua kΛ 'saw]	- ['bua kΛ 'taw] - ['bua kΛ 'saw]
4.	[?i 'bɛ: kΛ 'saw]	-	-
5.	-	-	[bua 'bɛ:] - [?i: 'bɛ:]
6.	-	[k ^h an 'bua]	-

3.	“ฝั”	1. ['k ^h an caŋ 'p ^h aj]	['k ^h an caŋ 'p ^h aj]	['k ^h an caŋ 'p ^h aj]
		2. ['lɔ:ŋ caŋ 'p ^h aj]	['lɔ:ŋ caŋ 'p ^h aj]	['lɔ:ŋ caŋ 'p ^h aj] 1.
		3. [lɔ:ŋ 'ko?]	-	[lɔ:ŋ 'ko?]
		4. [k ^h an 'ko?]	-	-
		-	-	- ['lɔ:ŋ caŋ 'paj]
		5. -	[caŋ 'p ^h aj]	-

กลุ่มสัตว์ต่างๆ จำนวน 1 หน่วยยรรรถ

หน่วยยรรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “อึ่งอ่าง”	1. [kuat 'ʔi:ŋ] - [kuat 'ʔɯ:ŋ]	[kuat 'ʔi:ŋ] - [kuat 'ʔɯ:ŋ]	[kuat 'ʔi:ŋ] - [kuat 'ʔɯ:ŋ] - [kuat 'ʔa:ŋ]
	2. -	['ʔɯ:ŋ]	-
	3. -	-	['ʔɯ:ŋ 'ʔa:ŋ]

กลุ่มอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย จำนวน 5 หน่วยยรรรถ

หน่วยยรรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เข่า”	1. ['pɔ: lΛ 'ko:n] - ['pu lΛ 'ko:n] - ['pa lΛ 'ko:n] - ['pu: lΛ 'ko:n]	['pɔ: lΛ 'ko:n] - ['pu lΛ 'ko:n] - ['pa lΛ 'ko:n] - ['pu: lΛ 'ko:n]	['pɔ: lΛ 'ko:n] - ['pu lΛ 'ko:n] - ['pa lΛ 'ko:n] - ['pu: lΛ 'ko:n]
	2. -	['k ^w aw]	['k ^w aw]
	3. -	-	[hua 'k ^w aw]

2. “สมอง”
1.	[ka 'bɔʔ]	[ka 'bɔʔ]	[ka 'bɔʔ]
	- [ka 'bɔʔ]	- [ka 'bɔʔ]	- [ka 'bɔʔ]
	-	- [sa 'bɔʔ]	-
2.	['ka bɔ 'plɔː]	-	-
3.	-	-	[sa 'mɔːŋ]
3. “น้อง”
1.	[kan 'dʒəːŋ]	[kan 'dʒəːŋ]	[kan 'dʒəːŋ]
	- [kan 'səːŋ]	- [kan 'səːŋ]	- [kan 'səːŋ]
	- [kan 'cəːŋ]	- [kan 'cəːŋ]	- [kan 'cəːŋ]
	- [ka 'cəːŋ]	- [ka 'cəːŋ]	- [ka 'cəːŋ]
2.	['kan cʰəːŋ 'jɯːŋ]	-	-
	- [kan 'cʰɯːŋ]	-	-
3.	-	[sa 'nɔːŋ]	-
4.	-	-	['nɔːŋ]
4. “ฝ่ามือ”
1.	[taːŋ 'tiː]	[taːŋ 'tiː]	[taːŋ 'tiː]
	- [daːŋ 'tiː]	- [daːŋ 'tiː]	- [daːŋ 'tiː]
2.	[pʰaː 'tiː]	-	-
	-	['kʰan taːŋ 'tiː]	-
3.	-	[pʰaː 'mɯː]	-
5. “หน้าแข็ง”
1.	[kaŋ 'kʰɔːŋ]	[kaŋ 'kʰɔːŋ]	[kaŋ 'kɔːŋ]
	- [kʰaŋ 'kʰɔːŋ]	- [kʰaŋ 'kʰɔːŋ]	- [kʰaŋ 'kʰɔːŋ]
2.	-	-	['mam kaŋ 'kʰɔːŋ]
3.	[liam 'kɔːŋ]	-	-
4.	['kɔːŋ]	-	-
	-	- [ken 'kʰɔːŋ]	-
5.	-	-	[san 'kʰɛːŋ]
6.	-	[naː 'kʰɛːŋ]	-

กลุ่มศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี จำนวน 1 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “พระภิกษุ”	1. [k ^h u: 'ba:]	[k ^h u: 'ba:]	[k ^h u: 'ba:]
	2. ['mɔ:m]	['mɔ:m]	['mɔ:m]
	3. [cʌ 'huaʔ]	-	-
	4. -	-	[?u 'mɔ:m]

หน่วยย่อยที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน

หน่วยย่อยหมวดกริยา จำนวน 2 หน่วยย่อย

กลุ่มอารมณ์ความรู้สึก จำนวน 2 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “อยาก”	1. ['ja:k]	['ja:k]	['ja:k]
	2. [pʌ 'saj]	[pʌ 'saj]	[pʌ 'saj]
	3. -	[kan 'caj]	-
	4. -	-	['hiw]
2. “หวัด”	1. ['huan]	['huan]	['huan]
	2. -	['wat]	-
	3. -	-	[tɔŋ 'pɔ:]

หน่วยย่อยที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน

หน่วยย่อยหมวดวิเศษณ์ จำนวน 2 หน่วยย่อย

กลุ่มหน่วยย่อยบอกลักษณะและคุณภาพ จำนวน 1 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “คีน”	1. ['dɔ:n]	['dɔ:n]	['dɔ:n]
	2. [?aj 'dɔ:n]	-	-
	3. -	-	[bɔ: 'tʰɯ:]

กลุ่มหน่วยย่อยบอกเวลา จำนวน 1 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “กลางคีน”	1. ['ka:ŋ si 'dɔw]	['ka:ŋ si 'dɔw]	['ka:ŋ si 'dɔw]
	2. [si 'dɔw]	[si 'dɔw]	[si 'dɔw]
	3. -	-	['ka:ŋ ka 'wɪa?]
	4. -	['ka:ŋ ka 'bu:]	['ka:ŋ ka 'bu:]

หน่วยย่อยที่ผู้บอกภาษาสามระดับอายุใช้ศัพท์ต่างกัน

หน่วยย่อยหมวดสรรพนาม คำลักษณะนาม และคำแสดงคำถาม จำนวน 2 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “นั้น”	1. ['ki:]	['kʰi:]	['ki:]
	2. ['nan]	-	-
	3. -	['tʰaw]	-
2. “เขา”	1. ['naw]	['naw]	['naw]
	2. -	['baj]	-
	3. ['mɔ:ŋ]	-	-

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวย ระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดนาม จำนวน 19 หน่วยอรรถ

กลุ่มส่วนต่างๆ ของพืช จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “แกลบ”	1. ['lɯ?] - ['lɯ:ʔ]	['lɯ?] - ['lɯ:ʔ]	['lɯ?] - ['lɯ:ʔ] [lɯ 'tʰaw]
	2. -	-	
2. “จาวมะพร้าว”	1. ['baw paj 'tuɑŋ] - ['caw paj 'tuɑŋ]	['baw paj 'tuɑŋ] - ['caw paj 'tuɑŋ]	['baw paj 'tuɑŋ] - ['caw paj 'tuɑŋ]
	2. ['ca:w] - ['caw] - ['baw]	['ca:w] - ['caw] - ['baw]	['ca:w] - ['caw] - ['baw]
	3. -	-	['pʰw:m]

กลุ่มส่วนต่างๆ ของสัตว์ จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “งา” (สัตว์)1.	['pʰw?] - ['pʰw:ʔ] - ['pʰwɔ?]	['pʰw?] - ['pʰw:ʔ] -	['pʰw?] - ['pʰw:ʔ] -
	2. -	-	['ŋa:]

กลุ่มสัตว์ต่างๆ จำนวน 3 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ค้างคาว” 1.	['ŋian] - ['ʔi 'ŋian] - ['ŋian]	['ŋian] - ['ʔi 'ŋian] - ['ŋian]	['ŋian] - ['ʔi 'ŋian] - ['ŋian]
	2. -	-	['ka:ŋ 'kʰa:w]
2. “แมงกะซอน” 1.	['cit ci: 'sɔ:n]	['cit ci: 'sɔ:n]	['cit ci: 'sɔ:n]
	2. ['kan ci: 'sɔ:n]	['kan ci: 'sɔ:n]	['kan ci: 'sɔ:n]
	3. -	-	['me:ŋ ci: 'sɔ:n]

3. “หิ้งห้อย”	1. ['kan p ^h ɛ 'p ^h ɛ?]	['kan p ^h ɛ 'p ^h ɛ?]	['kan p ^h ɛ 'p ^h ɛ?]
	- ['kan plɛ? 'plɛ?]	-	-
	2. [hiŋ 'hɔ:j]	[hiŋ 'hɔ:j]	-
3.	-	-	['kan miap 'miap]

กลุ่มอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย จำนวน 2 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ป่า”	1. [lam 'pa:ʔ]	[lam 'pa:ʔ]	[lam 'pa:ʔ]
	- [lam 'paʔ]	- [lam 'pa:]	- [lam 'pa:]
	- [lam 'paʔ]	- [lam 'paʔ]	- [lam 'paʔ]
	-	- [lam 'pɛʔ]	-
2.	-	-	['ba:]
2. “ตับ”	1. ['lɔ:m]	['lɔ:m]	['lɔ:m]
	- [ʔʌ 'lɔ:m]	- [ʔʌ 'lɔ:m]	- [ʔʌ 'lɔ:m]
	-	- ['lɔ:p]	-
2.	-	-	['tap]

กลุ่มเครื่องมือ เครื่องใช้ศัพท์ในครัวเรือน จำนวน 4 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ขวาน”	1. ['cuɑŋ]	['cuɑŋ]	['cuɑŋ]
	- [kʌ 'cuɑŋ]	- [kʌ 'cuɑŋ]	- [kʌ 'cuɑŋ]
2.	-	-	['k ^h uan]
2. “เข็ม”	1. ['dʒin]	['dʒin]	['dʒin]
	- ['cin]	- ['cin]	- ['cin]
	- ['c ^h in]	- ['c ^h in]	- ['c ^h in]
2.	-	-	['k ^h em]
3. “กระดิ่ง”	1. [ka 'bian]	[ka 'bian]	[ka 'bian]
	- [kʌ 'bian]	- [kʌ 'bian]	- [kʌ 'bian]
2.	['p ^h at]	['p ^h at]	-

4. “คราด”	1. [lʌ 'na:j]	[lʌ 'na:j]	[lʌ 'na:j]
	2. -	-	['kʰa:t]

กลุ่มเครื่องประดับ และ เครื่องนอน จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ผ้าไหม”	1. [ɲi 'su:t]	[ɲi 'su:t]	[ɲi 'su:t]
	2. -	-	[pʰe: 'su:t]

กลุ่มศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “สามเณร”	1. ['cua]	['cua]	['cua]
	2. -	-	['ne:n]

กลุ่มโลกและจักรวาล จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เงา”	1. [sʌ 'mɔ:n]	[sʌ 'mɔ:n]	[sʌ 'mɔ:n]
	- [sa 'mɔ:n]	- [sa 'mɔ:n]	- [sa 'mɔ:n]
	2. -	-	['ɲaw]
	3. -	-	[?ʌ 'lu:p]

กลุ่มพืชผลไม้ต่างๆ จำนวน 3 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ผักเสี้ยน”	1. [pʰak wi 'ma:n]	[pʰak wi 'ma:n]	[pʰak wi 'ma:n]
	- [pʰak ʔi 'ma:n]	- [pʰak ʔi 'ma:n]	- [pʰak ʔi 'ma:n]
	2. [wi 'ma:n]	[wi 'ma:n]	[wi 'ma:n]
	- [mi 'ma:n]	- [mi 'ma:n]	- [mi 'ma:n]
	- [ʔi 'ma:n]	- [ʔi 'ma:n]	- [ʔi 'ma:n]
	3. -	-	[pʰak 'sian]

2. “มะนาว”
1.	['paj jɔ̌ 'kuaj]	['paj jɔ̌ 'kuaj]	['paj jɔ̌ 'kuaj]
	[jɔ̌ 'kuaj]	[jɔ̌ 'kuaj]	[jɔ̌ 'kuaj]
	- [jɔ̌ 'kluaj]	- [jɔ̌ 'kluaj]	- [jɔ̌ 'kluaj]
2.	[paj 'kuaj]	[paj 'kuaj]	[paj 'kuaj]
	- ['plaj jɔ̌ 'kluaj]	-	-
3.	-	-	['paj bak 'na:w]
4.	-	-	- ['paj mʌ 'na:w]
3. “ฟักทอง”
1.	['paj bak 'ʔup]	['pʰaj bak 'ʔup]	['pʰaj bak 'ʔup]
	- ['paj mak 'ʔup]	- ['paj mak 'ʔup]	- ['paj mak 'ʔup]
	- [bak 'ʔup]	- [bak 'ʔup]	- [bak 'ʔup]
	- ['plaj bak 'ʔup]	-	-
	- ['plaj mak 'ʔup]	-	-
2.	-	['paj ɔ̌w:ŋ 'ʔup]	['paj ɔ̌w:ŋ 'ʔup]
	-	-	- [paŋ 'ʔup]
3.	-	-	['paj bak 'ʔuʔ]

กลุ่มบ้านเรือน และ สิ่งปลูกสร้าง จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ใต้ถุนบ้าน”	1. ['dɔk tʰo:m 'duŋ]	['dɔk tʰo:m 'duŋ]	['dɔk tʰo:m 'duŋ]
	2. [tʰa:p 'duŋ]	[tʰa:p 'duŋ]	[tʰa:p 'duŋ]
	3. -	-	['kʰaŋ tʰa:p 'duŋ]

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากาย ระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดกริยา จำนวน 10 หน่วยอรรถ ดังนี้

กลุ่มอาการผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกาย และโรค จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ไซ้”	1. ['ʔi:] 2. -	['ʔi:] -	['ʔi:] ['bo sʌ 'ʔo:p]
2. “อาเจียน”	1. ['sɔŋ] 2. -['dzɔŋ] 3. - -	['sɔŋ] -['dzɔŋ] - -	['sɔŋ] -['dzɔŋ] ['ʔua?] -['ʔa:ʔ]

กลุ่มการงานอาชีพ จำนวน 6 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ถาง”	1. ['caʔ] 2. -	['caʔ] -	['caʔ] ['so:k]
2. “ข้อม”	1. ['loʔ] 2. -	['loʔ] -	['loʔ] ['ŋo:m]
3. “อุ้น”	1. [kʌ 'təw] -[kʌn 'təw] 2. -	[kʌ 'təw] -[kʌn 'təw] -	[kʌ 'təw] -[kʌn 'təw] ['ʔu:n]
4. “ตัก”	1. ['ʔit] -[pʌ 'ʔit] 2. -	['ʔit] -[pʌ 'ʔit] -	['ʔit] -[pʌ 'ʔit] ['ʔoʔ]
5. “คั้น”	1. ['ŋiʔ] 2. ['bi:p] 3. ['ŋo:ŋ] -[ŋi 'ŋo:ŋ] 4. -	['ŋiʔ] ['bi:p] ['ŋo:ŋ] -[ŋi 'ŋo:ŋ] -	['ŋiʔ] ['bi:p] ['ŋo:ŋ] -[ŋi 'ŋo:ŋ] ['kʰan]

6. “ใด”	1.	[ka 'cuan]	[ka 'cuan]	[ka 'cuan]
		- [ka 'cuan]	- [ka 'cuan]	- [ka 'cuan]
		- ['cuan]	- ['cuan]	- ['cuan]
	2.	-	-	[cu 'cuan]
	3.	-	-	['haj]

กลุ่มกริยาการเคลื่อนไหว จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
1. “หยอก”	1.	[ji 'จว่จ]	[ji 'จว่จ]	[ji 'จว่จ]
		- [ni 'จว่จ]	- [ni 'จว่จ]	- [ni 'จว่จ]
		- ['จว่จ]	- ['จว่จ]	- ['จว่จ]
		- ['จว่จ]	- ['จว่จ]	- ['จว่จ]
	2.	-	-	[ka 'จว่จ]

กลุ่มอารมณ์ความรู้สึก จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3	
1. “เวียนหัว”	1.	[wian 'prɔː]	[wian 'prɔː]	[wian 'prɔː]
		- [wian 'pɔː]	- [wian 'pɔː]	- [wian 'pɔː]
		- [wian 'plɔː]	-	-
		2. ['sa win 'mat]	['sa win 'mat]	['sa win 'mat]
		3. ['sa win 'pɔː]	['sa win 'pɔː]	['sa win 'pɔː]
		4. ['sa maw 'pɔː]	['sa maw 'pɔː]	['sa maw 'pɔː]
	5.	-	-	[?iː 'pɔː]
	6.	-	-	[tɔŋ 'pɔː]

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากาย ระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดพิเศษ จำนวน 7 หน่วยอรรถ ดังนี้

กลุ่มการรับรู้จากประสาทสัมผัส จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เต็ม”	1. ['plaj] - ['paj] - ['praj]	['plaj] - ['paj] - ['praj]	['plaj] - ['paj] - ['praj]
	2. -	-	['k ^h em]
2. “เข็ด”	1. ['k ^h ian] - ['dzian]	['k ^h ian] - ['dzian]	['k ^h ian] - ['dzian]
	2. ['k ^h et]	['k ^h et]	-

กลุ่มหน่วยอรรถบอกลักษณะและคุณภาพ จำนวน 5 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “สั้น”	1. ['keʔ]	['keʔ]	['keʔ]
	2. -	-	[si 'tu:c]
2. “หนา”	1. [kʌ 'bin]	[kʌ 'bin]	[kʌ 'bin]
	2. -	-	['na:]
3. “ล้าง”	1. ['t ^h ap] - [k ^h aŋ 't ^h ap] - [t ^h aŋ 't ^h ap]	['t ^h ap] - [k ^h aŋ 't ^h ap] - [t ^h aŋ 't ^h ap]	['t ^h ap] - [k ^h aŋ 't ^h ap] - [t ^h aŋ 't ^h ap]
	2. -	-	['kʌ 'do:p]
4. “ไกล”	1. [caŋ 'ha:j] - [kaŋ 'ha:j] - [c ^h aŋ 'ha:j] - [cʌ 'ha:j]	[caŋ 'ha:j] - [kaŋ 'ha:j] - [c ^h aŋ 'ha:j] - [cʌ 'ha:j]	[caŋ 'ha:j] - [kaŋ 'ha:j] - [c ^h aŋ 'ha:j] - [cʌ 'ha:j]
	2. -	-	['kaj]

5. “ทื่อ”	1.	['pu:]	['pu:]	['pu:]
	2.	[bo: 'bu?]	[bo: 'bu?]	[bo: 'bu?]
	3.	['ʔaj bo: 'bu?]	['ʔaj bo: 'bu?]	['ʔaj bo: 'bu?]
	4.	-	-	[bo: 'mu:t]

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวย ระดับอายุที่ 1 และ ที่ 2 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม จำนวน 2 หน่วยอรรถ ดังนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “มัน”	1. ['ʔaj]	['ʔaj]	['ʔaj]
	2. -	-	['man]
2. “กำ” (ผัก)	1. [caŋ 'kam]	[caŋ 'kam]	[caŋ 'kam]
	- [kaŋ 'kam]	- [kaŋ 'kam]	- [kaŋ 'kam]
	- ['kam]	- ['kam]	- ['kam]
2.	-	-	['mat]

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวย ระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดคำนาม จำนวน 16 หน่วยอรรถ ดังนี้

กลุ่มโลกและจักรวาล จำนวน 3 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ดาว”	1. [pan 'tɔ:n]	[pan 'tɔ:n]	[pan 'tɔ:n]
	- [pan 'to:n]	- [pan 'to:n]	- [pan 'to:n]
2.	-	['da:w]	['da:w]
2. “ฟ้าร้อง”	1. ['p ^h a ʔΛ 'lo:]	['p ^h a ʔΛ 'lo:]	['p ^h a ʔΛ 'lo:]
	- ['p ^h la ʔΛ 'lo:]	- ['p ^h la ʔΛ 'lo:]	- ['p ^h la ʔΛ 'lo:]
	2. -	[siaŋ 'kum]	[siaŋ 'kum]

3. “ฟ้าแลบ”	1. [ku 'kian]	[ku 'kian]	[ku 'kian]
	[ku 'klian]	-	-
	2. [p ^h a 'luam]	-	-

กลุ่มพืชผลไม้ต่าง ๆ จำนวน 3 หน่วยขรรด

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ตะไคร้”	1. [tɛ:n 'we:n]	[tɛ:n 'we:n]	[tɛ:n 'we:n]
	2. -	['ta 'k ^h aj]	['ta 'k ^h aj]
2. “เม็ล็ดงา”	1. ['kɔ:ŋ lɔ 'wuuŋ]	['kɔ:ŋ lɔ 'wuuŋ]	['kɔ:ŋ lɔ 'wuuŋ]
	- ['kɔ:ŋ la 'wuuŋ]	- ['kɔ:ŋ la 'wuuŋ]	- ['kɔ:ŋ la 'wuuŋ]
	2. [lɔ 'wuuŋ]	[lɔ 'wuuŋ]	[lɔ 'wuuŋ]
	3. ['kɔ:ŋ lɔ 'wuuŋ kɔ 'we:ŋ]	-	-
3. “เผือก”	1. ['pɔ:ŋ ?lɔ 'law]	['pɔ:ŋ ?lɔ 'law]	['pɔ:ŋ ?lɔ 'law]
	2. -	['pɔ:ŋ]	['pɔ:ŋ]
		- ['pɔŋ]	- ['pɔŋ]

กลุ่มสัตว์ต่าง ๆ จำนวน 1 หน่วยขรรด

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ผีเสื้อ”	1. ['kan kla:p 'kla:p]	['kan ka:p 'ka:p]	['kan ka:p 'ka:p]
	['kan kla:p 'kla:p]	-	-
	2. ['kan kɔ 'bia?]	-	-

กลุ่มอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย จำนวน 1 หน่วยขรรด

หน่วยขรรด	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ผม”	1. ['sɔ?]	['sɔ?]	['sɔ?]
	- [si 'sɔ?]	- ['i 'sɔ?]	- [si 'sɔ?]
	- [?i 'sɔ?]	- [?i 'sɔ?]	- [?i 'sɔ?]
	2. [sɔ 'prɔ:]	-	-

กลุ่มเครื่องมือเครื่องใช้ศัพท์ในครัวเรือน จำนวน 2 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ครก”	1. [sʌ 'ʔə:ŋ] - ['sa 'ʔə:ŋ] 2. [kʌ 'pan]	[sʌ 'ʔə:ŋ] - ['sa 'ʔə:ŋ] -	[sʌ 'ʔə:ŋ] - ['sa 'ʔə:ŋ] -
2. “ทัพพี”	1. [kʌ 'cə:ŋ] 2. - 3. ['tʰə: lʌ 'pʰi:] 4. ['weʔ]	[kʌ 'cə:ŋ] [tʰap 'pʰi:] - -	[kʌ 'cə:ŋ] [tʰap 'pʰi:] - -

กลุ่มส่วนต่างๆ ของพืช จำนวน 2 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ใบไม้”	1. ['sa 'la:] - [sʌ 'la:] 2. ['sa la: 'lɔ:ŋ] 3. -	['sa 'la:] - [sʌ 'la:] ['sa la: 'lɔ:ŋ] ['tʰa:]	['sa 'la:] - [sʌ 'la:] ['sa la: 'lɔ:ŋ] ['tʰa:]
2. “ยางไม้”	1. ['siat] 2. -	['siat] ['ja:ŋ]	['siat] ['ja:ŋ]

กลุ่มศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี จำนวน 2 หน่วยย่อย

หน่วยย่อย	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เจ้าสาว”	1. [kʌ 'mo:n] - [ka 'mo:n] 2. -	[kʌ 'mo:n] - [ka 'mo:n] [caw 'sa:w]	[kʌ 'mo:n] - [ka 'mo:n] [caw 'sa:w]
2. “เจ้าบ่าว”	1. [baj 'puaʔ] - [baj 'pluaʔ] 2. -	[baj 'puaʔ] - [caw 'ba:w]	[baj 'puaʔ] - [caw 'ba:w]

กลุ่มหน่วยอรรถเรียกญาติ จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ปู่”/“ตา”	1. [?u 'tʰaw] 2. [?u 'pʰwː]	[?u 'tʰaw] -	[?u 'tʰaw] -
2. “ย่า”/“ยาย”	1. [?e:w 'tʰaw] 2. [?e:w 'pʰwː]	[?e:w 'tʰaw] -	[?e:w 'tʰaw] -

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวย ระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดคำกริยา จำนวน 5 หน่วยอรรถ ดังนี้

กลุ่มอาการผิดปกติต่างๆ ของร่างกาย และโรค จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “บวม”	1. ['buam] 2. -	['buam] ['?a:j]	['buam] ['?a:j]
2. “ไอ”	1. [kɿ 'hɔʔ] - [kaŋ 'hɔʔ] - [kaŋ 'ʔwɔʔ] 2. ['ɲa:m]	[kɿ 'ʔwɔʔ] - [kaŋ 'hɔʔ] - [kaŋ 'ʔwɔʔ] -	[kɿ 'hɔʔ] - [kaŋ 'hɔʔ] - [kaŋ 'ʔwɔʔ] -

กลุ่มอารมณ์ความรู้สึก จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “รัก”	1. ['mak] 2. ['joʔ]	['mak] -	['mak] -
2. “ตกใจ”(สัตว์)	1. [pʰɿ 'ʔwɔ:n] - [pʰa 'ʔwɔ:n] - [pɿ 'ʔwɔ:n] 2. ['tuk mɿ 'hɔ:m]	[pʰɿ 'ʔwɔ:n] - [pʰa 'ʔwɔ:n] - [pɿ 'ʔwɔ:n] -	[pʰɿ 'ʔwɔ:n] - [pʰa 'ʔwɔ:n] - [pɿ 'ʔwɔ:n] -

กลุ่มการงานอาชีพ จำนวน 1 หน่วยรรถ

หน่วยรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ลับ”	1. ['pac]	['pac]	['pac]
	2. ['sap]	['sap]	['sap]
	-	-	- ['lap]
	3. [kaŋ 'kɔ?]	-	-
	- ['kɔ?]	-	-

หน่วยรรถที่ผู้บอกภาษากวย ระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยรรถหมวดคำวิเศษณ์ จำนวน 4 หน่วยรรถ ดังนี้

กลุ่มหน่วยรรถบอกลักษณะและคุณภาพ จำนวน 4 หน่วยรรถ

หน่วยรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ใหญ่”	1. ['p ^h u:t]	['p ^h u:t]	['p ^h u:t]
	- ['pu:t]	- ['pu:t]	- ['pu:t]
	2. ['dɔn]	-	-
2. “ห้าม”	1. ['su:ŋ]	['su:ŋ]	['su:ŋ]
	2. ['dzu:m]	-	-
3. “ขาว”	1. [luaŋ 'k ^h ə:j]	[luaŋ 'k ^h ə:j]	[luaŋ 'k ^h ə:j]
	2. [k ^h aŋ 'kə:j]	[k ^h aŋ 'kə:j]	[k ^h aŋ 'kə:j]
	- [k ^h a:ŋ 'kə:j]	- [k ^h a:ŋ 'kə:j]	- [k ^h a:ŋ 'kə:j]
	- ['k ^h ə:j]	- ['k ^h ə:j]	- ['k ^h ə:j]
	3. -	['k ^h ua]	['k ^h ua]
4. “ห่าง”	1. ['ha:ŋ]	['ha:ŋ]	['ha:ŋ]
	2. [c ^h a:j 'dɔ:]	-	-

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวย ระดับอายุที่ 2 และ ที่ 3 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม จำนวน 1 หน่วยอรรถ ดังนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เรา”	1. ['haj] 2. [saŋ 'kaj]	['haj] -	['haj] -

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวย ระดับอายุที่ 3 และ ที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดคำนาม จำนวน 13 หน่วยอรรถ ดังนี้

กลุ่มโลกและจักรวาล จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “โคลน”	1. ['p ^h eʔ] - ['p ^h eʔ] 2. -	['p ^h eʔ] - ['p ^h eʔ] [li 'loʔ]	['p ^h eʔ] - ['p ^h eʔ] -

กลุ่มส่วนต่างๆ ของสัตว์ จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “งวง” (ช้าง)	1. [ka 'bu:ŋ] 2. ['ŋuaŋ] 3. ['ti:]	[ka 'bu:ŋ] - -	[ka 'bu:ŋ] ['ŋuaŋ] -

กลุ่มพืชผลไม้ต่างๆ จำนวน 4 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ขมิ้น”	1. [lɔ 'miat] - [la 'miat] 2. -	[lɔ 'miat] - [la 'miat] [k ^h i 'min]	[lɔ 'miat] - [la 'miat] -

2. “ถั่วฝักยาว”	1. [si 'tɔ:ŋ] -[sʌ 'tɔ:ŋ]	[si 'tɔ:ŋ] -[sʌ 'tɔ:ŋ]	[si 'tɔ:ŋ] -[sʌ 'tɔ:ŋ]
	2. -	['tʰua]	-
3. “พุทรา”	1. ['paj kʌ 'tʰan] -['paj kʌ 'tan] -[paj 'tʰan] -['plaj kʌ 'tʰan]	['paj kʌ 'tʰan] -['paj kʌ 'tan] -[paj 'tʰan] -	['paj kʌ 'tʰan] -['paj kʌ 'tan] -[paj 'tʰan] -
	2. -	['paj bak 'tʰan]	-
4. “ข้าว”	1. [tam 'lɯŋ]	[tam 'lɯŋ]	[tam 'lɯŋ]
	2. ['kʰan tam 'lɯŋ]	['kʰan tam 'lɯŋ]	['kʰan tam 'lɯŋ]
	3. -	['kʰa:]	-

กลุ่มสัตว์ต่าง ๆ จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “เต่า”	1. [kʌ 'mo:m] -[kʰʌ 'mo:m]	[kʌ 'mo:m] -[kʰʌ 'mo:m]	[kʌ 'mo:m] -[kʰʌ 'mo:m]
	2. -	['taw]	-

กลุ่มอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “รักแร้”	1. [ka 'tʰia?] -[kʌ 'tʰia?] -[ka 'tia?] -[kan 'tʰia?] -[kʰʌ 'tʰia?]	[ka 'tʰia?] -[kʌ 'tʰia?] -[ka 'tia?] -[kan 'tʰia?] -[kʰʌ 'tʰia?]	[ka 'tʰia?] -[kʌ 'tʰia?] -[ka 'tia?] -[kan 'tʰia?] -[kʰʌ 'tʰia?]
	2. -	[kʰi 'hɛ:]	-

กลุ่มเครื่องมือ เครื่องใช้ศัพท์ในครัวเรือน จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ไม้ขีดไฟ”	1. [de 'kʰit] 2. -	[de 'kʰit] ['de kʰit 'kap]	[de 'kʰit] -
2. “พัด”	1. [mʌ 'nuʔ] 2. ['pʰat]	[mʌ 'nuʔ] -	[mʌ 'nuʔ] ['pʰat]

กลุ่มเครื่องประดับ และ เครื่องนอน จำนวน 1 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ผ้าขาวม้า”	1. ['ɲi sʌ 'ma:] 2. ['ɲi 'pʰɛ:]	['ɲi sʌ 'ma:] -	['ɲi sʌ 'ma:] ['ɲi 'pʰɛ:]

กลุ่มส่วนต่างๆ ของพืช จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “กะลามะพร้าว”	1. [ka 'pʰuʔ] - [kʌ 'pʰuʔ] - [ka 'puʔ] 2. - 3. -	[ka 'pʰuʔ] - [kʌ 'pʰuʔ] - [ka 'puʔ] [ka 'poʔ] ['tʰɔʔ]	[ka 'pʰuʔ] - [kʌ 'pʰuʔ] - [ka 'puʔ] - -
2. “ข้าวสาร”	1. [laŋ 'kaw] 2. -	[laŋ 'kaw] ['tʰɔ: 'laŋ 'kaw]	[laŋ 'kaw] -

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากาย ระดับอายุที่ 3 และ ที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดคำกริยา จำนวน 6 หน่วยอรรถ ดังนี้

กลุ่มอาการผิดปกติต่าง ๆ ของร่างกาย และโรค จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “จาม”	1. [kan 'ce?] -['ce?] -[kʌ 'ce?]	[kan 'ce?] -['ce?] -[kʌ 'ce?]	[kan 'ce?] -['ce?] -[kʌ 'ce?]
	2. -	[caŋ 'ke?]	-
2. “บอด”	1. ['so:t]	['so:t]	['so:t]
	2. -	[kʌ 'je:t]	-

กลุ่มการพูดและการใช้ศัพท์ปาก จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ดำ”	1. ['dze:] -['dzi:] -['se:] -['cʰe:] -['ce:]	['dze:] -['dzi:] -['se:] -['cʰe:] -['ce:]	['dze:] -['dzi:] -['se:] -['cʰe:] -['ce:]
	2. -	['pɔ:j]	-
2. “กรน”	1. [kʌ 'hua?] -[kaŋ 'hua?]	[kʌ 'hua?] -[kaŋ 'hua?]	[kʌ 'hua?] -[kaŋ 'hua?]
	2. -	['kon]	-

กลุ่มการงานอาชีพ จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “สาน”	1. ['ta:n]	['ta:n]	['ta:n]
	2. -	['co:ŋ]	-
2. “ตี”	1. ['ʔup] -[kʌ 'ʔup] -[kʰʌ 'ʔup]	['ʔup] -[kʌ 'ʔup] -[kʰʌ 'ʔup]	['ʔup] -[kʌ 'ʔup] -[kʰʌ 'ʔup]
	2. -	['kiaŋ]	-

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาควย ระดับอายุที่ 3 และ ที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดคำวิเศษณ์ จำนวน 4 หน่วยอรรถ ดังนี้

กลุ่มเวลา จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “ตอนเย็น”	1. ['ka:ŋ ka 'bu:]	['ka:ŋ ka 'bu:]	['ka:ŋ ka 'bu:]
	2. ['ka:ŋ kɛ 'bu:]	[kɛ 'bu:]	['kɛ 'bu:]
	3. -	[lɛ 'ŋa:j]	-
2. “เมื่อวาน”	1. ['wa:ŋ si 'baj]	['wa:ŋ si 'baj]	['wa:ŋ si 'baj]
	- [wa:ŋ 'si kɛ 'baj]	- [wa:ŋ 'si kɛ 'baj]	- [wa:ŋ 'si kɛ 'baj]
	2. ['si kɛ baj]	['si kɛ baj]	['si kɛ baj]
- [si 'baj]	- [si 'baj]	- [si 'baj]	
3. -	[kɛ baj]	-	

กลุ่มหน่วยอรรถบอกลักษณะและคุณภาพ จำนวน 2 หน่วยอรรถ

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “กระโจมอก”	1. [k ^h ian 'tɔ?]	[k ^h ian 'tɔ?]	[k ^h ian 'tɔ?]
	- [p ^h ian 'tɔ?]	- [p ^h ian 'tɔ?]	- [p ^h ian 'tɔ?]
	2. [kɛ'sat mɛ 'hɔ:m]	[kɛ'sat mɛ 'hɔ:m]	[kɛ'sat mɛ 'hɔ:m]
	3. ['co:m mɛ 'hɔ:m]	-	['co:m mɛ 'hɔ:m]
4. -	[k ^h ian 'ʔək]	-	
2. “ซ้าย”	1. ['pe?]	['pe?]	['pe?]
	2. -	[luɛŋ 'pe?]	-
	3. [k ^h aŋ 'pe?]	[k ^h aŋ 'pe?]	[k ^h aŋ 'pe?]
	- ['k ^h aŋ lɛ 'pe?]	- ['k ^h aŋ lɛ 'pe?]	- ['k ^h aŋ lɛ 'pe?]
4. ['sa:j]	['sa:j]	['sa:j]	

หน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษากวย ระดับอายุที่ 3 และ ที่ 1 ใช้ศัพท์เหมือนกัน

หน่วยอรรถหมวดคำสรรพนาม คำลักษณนาม และคำแสดงคำถาม จำนวน 1 หน่วยอรรถ ดังนี้

หน่วยอรรถ	ระดับอายุที่ 1	ระดับอายุที่ 2	ระดับอายุที่ 3
1. “พวกท่าน”	1. [p ^h uak 'mɔːŋ]	[p ^h uak 'mɔːŋ]	[p ^h uak 'mɔːŋ]
	2. [muː 'mɔːŋ]	-[muː 'mɔːŋ]	-[muː 'mɔːŋ]
	3. ['p ^h uak muː 'mɔːŋ]	['p ^h uak muː 'mɔːŋ]	['p ^h uak muː 'mɔːŋ]
	4. [muː 'naw]	-	[muː 'naw]

ภาคผนวก ค.

ศัพท์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมการทอผ้าพื้นเมืองของชาวกวย

ในบทนี้เป็นการกล่าวถึงวัฒนธรรมการใช้ศัพท์เกี่ยวกับการทอผ้าพื้นเมือง ของกลุ่มชนชาวกวยบ้านกอกแก้ว ซึ่งการเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดมาเป็นระยะเวลาานาน พร้อมกับการตั้งถิ่นฐานของชาวกวยในหมู่บ้านนี้เหมือนกัน

และในปัจจุบัน วัฒนธรรมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม แล้วทอผ้าของชุมชนชาวกวยบ้านกอกแก้ว เหลือกระทากันไม่กี่หลังคาเรือน ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรที่จะทำการรวบรวมศัพท์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมการทอผ้าไว้ ด้วยมีความคิดว่าถ้าหากพูดถึงการทอผ้าแล้ว ชุมชนชาวกวยจะมีขั้นตอนการทำอย่างไร และใช้ศัพท์เป็นอย่างไรบ้าง ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับการทอผ้าพื้นเมืองขึ้นไว้ในภาคผนวกนี้

ซึ่งการรวบรวมศัพท์ในภาคผนวก ค. นี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่จริงเช่นเดียวกัน กับบท อื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยจะได้แสดงศัพท์เรียงเรียงไปตามขั้นตอนการทอผ้าพื้นเมืองของชาวกวยดังนี้

1. 'kan ka 'bi: , kan 'bi: “แมลงผีเสื้อ” น.

เริ่มแรกก็เป็นการเก็บแม่ผีเสื้อที่มีไข่ไว้ อาจจะประมาณ 5-10 ตัว เพื่อให้มันวางไข่ และจะได้ฟักเป็นตัวหนอน โดยจะเก็บแม่ผีเสื้อไว้ในกระดิ่ง ซึ่งจะวางผ้าฝืนเล็ก ๆ สีดำ ไว้เพื่อให้แม่ผีเสื้อวางไข่ แล้วใช้ผ้าถุงฝืนเก่า ๆ ที่ไม่ได้ใช้แล้วมามัดปิดกระดิ่งไว้ให้มีคซิด จนกว่าแม่ผีเสื้อจะวางไข่และเมื่อวางไข่เสร็จแล้ว 2-3 วัน มันก็จะตาย

“เก็บ แมลงผีเสื้อ ไว้ ใน กระดิ่ง ให้ มัน ไข่”

'tɔc kan 'bi: dɔʔ bɔn 'kʰa:ŋ ʔɔ:n ʔaj 'tʰe:n

2. 'kʰa:ŋ “กระดิ่ง” น.

กระดิ่งที่สำหรับเก็บแม่ผีเสื้อนั้น จะทำด้วยไม้ไผ่สาน ถ้าหากว่าผู้เลี้ยงต้องการจำนวน มาก ๆ อาจจะใช้หลายกระดิ่ง เก็บแม่ผีเสื้อ มัดกระดิ่งให้มีคซิดแล้วเก็บไว้เป็นชั้น ๆ

“มัด กระดิ่ง อย่า ให้ แสงอาทิตย์ มัน เข้า”

'sat 'kʰa:ŋ ja: ʔɔ:n 'puaʔ ʔaj 'kaj

3. ʔi 'sin , ʔi san 'ta:ʔ “ผ้าถุง” น.

ส่วนใหญ่ผ้าที่ใช้ในการปิดกระดิ่ง เขาก็จะนิยมใช้ผ้าถุงเก่าที่ไม่ได้ใช้แล้ว แต่นำมาซักให้สะอาด และนำมาผูกปิดกระดิ่ง เพื่อให้แม่ผีเสื้อวางไข่ และจะปิดด้วยผ้าถุงผืนนั้นไปตลอด จนกว่าจะได้สาวไหม

“เอา ผ้าถุง เก่า ไป ซัก แล้ว นำ มา ผูก กระดิ่ง ปิด ไว้”

'ʔe: ʔi sin 'tia pa 'pʰoʔ lew 'ʔe: təʔ sat kʰa:ŋ ka 'di:t 'dɔ:ʔ

4. kʰwe:ŋ “ชั้นวางกระดิ่ง” น.

ชั้นวางกระดิ่ง ก็นิยมทำมาจากไม้ไผ่ มีขา 4 ขา เขาจะเก็บไว้ในที่มีคชิด หรือ ที่โล่ง แต่บางคนอาจจะมีตาข่ายมาล้อมไว้ด้วย เมื่อมัดกระดิ่งแล้ว ก็จะวางไว้บนชั้นนี้ เป็นชั้น ๆ

“มัด ให้ มั่น คี แล้ว เอา ไป วาง บน ชั้น”

'sat ʔw:ŋ ʔaj 'ʔw: lew 'ʔe: pa 'cuʔ tʰi: 'kwe:ŋ

5. tʰe:n 'na:ŋ “ไข่ไหม” น.

เมื่อแม่ผีเสื้อใช้เวลาอยู่ในกระดิ่ง ไม่กี่วันมันก็จะวางไข่บนผ้าถุงผืนเล็ก ๆ ที่มีให้ ซึ่งถ้านับเป็นจำนวนก็ประมาณ 400-500 ฟอง ต่อผ้าถุงผืนเล็ก ๆ หนึ่งผืน

“รอ จน ผีเสื้อ ออก ไข่ แล้ว เก็บ ผีเสื้อ ที่ มั่นตาย ออก”

'cam con kan 'bi: tʰe:n lew 'tɔc kan 'bi: to: ʔaj 'leʔ 'lɔʔ

6. ʔa 'ciʔ “ฟัก” ก.

หลังจากที่แม่ผีเสื้อวางไข่ และมันก็จะตายไป ไข่ของมัน จะใช้เวลาประมาณ 10-12 วัน ก็จะฟักออกมาเป็นตัว

“พอ ไข่ ผีเสื้อ ฟัก แล้ว ก็ ต้อง ไม่ เปิด ผ้า อีก”

'pʰw: tʰe:n kan 'bi: ʔa 'ciʔ lew ka 'tɔ:ŋ bɔ: pəʔ ʔi 'lɔʔ

7. 'na:ŋ “หนอนไหม” น.

เมื่อไข่ผีเสื้อ ฟักออกมาเป็นตัวแล้ว ก็จะเป็นตัวอ่อน คือ “หนอนไหม” ซึ่งจะมีขนาดเล็กมาก แต่มันขดตามตัวเต็มไปหมด และตัวหนอนไหมนี้จะมีระยะเวลา ประมาณ 20-25 วัน ซึ่งผู้เลี้ยงก็จะเลี้ยงไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะสุก (โต)

“เรา ก็ จะ เลี้ยง ตัว หนอนไหม ไป จน กว่า มัน จะ สุก”

'haj tʰuŋ ce:m to: 'na:ŋ tɔ con ʔw:ŋ ʔaj 'cen

8. 'sa la: 'mɔ:n “ใบหม่อน” น.

ในช่วงแรก ๆ นั้น ตัวหนอนไหมเล็ก ๆ จะกินใบหม่อน เป็นอาหาร ซึ่งผู้เลี้ยงก็จะนำใบหม่อนอ่อน ๆ มาเลี้ยงมันเป็นอาหาร

“หา ใบ หม่อน มา ให้ มัน กิน เป็น อาหาร”

'cʰɔ sa la: 'mɔ:n tɔ ʔɔ:n ʔaj ca: kət ʔa 'ha:n

9. tʰaj 'kʰa:p “ลอกคราบ” ก.

ตัวหนอนไหม ตั้งแต่ฟักออกมา เมื่อเราเลี้ยงไปเรื่อย ๆ ก็จะมีการลอกคราบ ไปเป็นระยะ ๆ จนกว่ามันจะสุก

“เวลา มัน ลอกคราบ ขน มัน ก็ จะ หาย ไป”

we: 'la: ʔaj tʰaj 'kʰa:p si sɔ ʔaj tʰuŋ pit cia 'paʔ

10. 'tʰɔ:ŋ “หั่น หรือ ซอย” ก.

ในระยะแรก ๆ ที่ตัวหนอนไหม ยังเล็ก ผู้เลี้ยง ก็จะหาใบหม่อนอ่อน ๆ มาเลี้ยง โดยการหั่น หรือ ซอย ให้มันเล็กที่สุด เพื่อที่ตัวหนอนไหม จะได้กินสะดวก แต่ถ้ามันโตขึ้นมาหน่อย เขาก็จะฉีกใบหม่อนเฉย (ไม่ทำให้ใบหม่อนขาดจากกัน) แล้วก็วางบนกระด้ง ให้ตัวหนอนไหม ซึ่งตื่นนอนแล้วได้กิน

“ต้อง ซอย ใบ หม่อน ให้ มัน เล็ก ๆ เลี้ยง หนอนไหม”

'tʰɔ:ŋ tʰɔ:ŋ sa la: mɔ:n ʔɔ:n bia 'bia ce:m 'na:ŋ

11. 'duŋ sian 'na:ŋ “โรงเลี้ยงไหม” น.

'duŋ “บ้าน”, “โรงเรือน” น.

'sian “เลี้ยง” ก.

'na:ŋ “หนอนไหม” น.

เป็นสถานที่ ที่ผู้เลี้ยงไหมที่มีฐานะ จะปลูกไว้เพื่อทำการเลี้ยงไหมโดยเฉพาะ และเป็นการป้องกันอันตรายต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในระยะที่ทำการเลี้ยงไหม โดยจะมีตาข่ายล้อมรอบเพื่อป้องกันสัตว์ต่าง ๆ แต่ถ้าเลี้ยงแบบธรรมดา บางคนก็จะเก็บไว้ใต้ถุนบ้าน หรือ มุมบ้าน จุดใดจุดหนึ่งเพื่อให้เป็นสัดส่วน

“เก็บ กระด้ง หนอนไหม ไว้ บนชั้น ใน โรงเลี้ยงไหม หรือ ใต้ถุนบ้าน”

'tɔc kʰa:ŋ na:ŋ dɔʔ bɔn kʰwe:ŋ kʰaŋ ka nuŋ 'duŋ sian 'na:ŋ lu: kʰaŋ ka dɔ:p 'duŋ

12. t^ha:w 'ŋaj “เลี้ยง” “ซักไซ้” ก.

เมื่อหนอนไหมกินใบหม่อนไปเรื่อย ๆ จนมีอายุ 20-25 วัน ตั้งแต่ฟักแล้ว ตัวหนอนไหมก็จะสุก เริ่มซักไซ้ ทำรังห่อหุ้มตนเอง โดยจะใช้เวลาในการซักไซ้ทำรัง ประมาณ 2-4 วัน

“พอ มัน สุก แล้ว มัน ก็ จะ ซักไซ้ ห่อ ตัว มัน”

'p^ho: 'ɔj cen lew 'ɔj t^huŋ t^ha:w 'ŋaj tuam to: 'ɔj

13. 'co: “จ่อ” น.

พอหนอนไหมเริ่มสุกแล้ว ผู้เลี้ยง ก็จะนำเอาหนอนไหม ไปไว้บนภาชนะอีกชนิดหนึ่ง ที่ใหญ่กว่ากระด้ง นั่นคือ “จ่อ” ซึ่งก็มีหลายชนิด แต่ที่หมู่บ้านกอกแก้ว เขานิยมใช้จ่อกระด้ง และ จ่อกิ่งไม้ แต่ส่วนใหญ่เป็นจ่อกระด้ง ซึ่งทำจากไม้ไผ่ นำมาสานกัน เป็นช่อง ๆ แล้วขดลงบนกระด้งใหญ่ ๆ กลายเป็นก้อนหอยจนเต็ม

“เมื่อ หนอนไหม สุก ก็ จะ เก็บ หนอนไหม ใส่ จ่อ ให้ ทำ รัง”

we: 'la: na:ŋ 'cen t^huŋ to: na:ŋ sa: 'co: 'ɔ:n 'ɔa sam 'pu

14. p^hak 'lo:k “รังไหม” น.

รังที่ตัวหนอนไหมซักไซ้ทำขึ้นนั้น ในหมู่บ้านกอกแก้ว จะมีเพียงสี่เดียวคือ รังไหมสี่เหลี่ยม ซึ่งเป็นรังไหมพันธุ์ไทย จีน

“รอ จน หนอนไหม ทำ รัง กลาย เป็น รังไหม”

'cam con na:ŋ 'ɔa sam 'pu kət p^hak 'lo:k

15. dak 'de: “ดักแด้” น.

พอหนอนไหม ทำรังไหมเป็นสี่เหลี่ยม กินเวลา ประมาณ 2-4 วันแล้ว ตัวหนอนไหม ก็จะกลายเป็น “ดักแด้” อยู่ภายในรังไหม

“รอ จน หนอนไหม ให้กลาย เป็น ดักแด้”

'cam con 'na:ŋ 'ɔ:n ka:ŋ kət dak 'de:

16. 'tiaŋ “ตากแดด” ก.

เมื่อได้รังไหมที่สมบูรณ์แล้ว เขาก็จะเก็บรังไหมออกจากจ่อ นำใส่กระด้ง แล้วเอาไปตากแดด เพื่อให้ดักแด้ตายเสียก่อน ก่อนที่จะนำไปสาวในน้ำร้อน

“เรา ต้อง ตากแดด ให้ ดักแด้ ใน รังไหม ตาย เสียก่อน”

'haj to:ŋ 'tiaŋ 'ɔ:n dak 'de: k^haŋ ka nuŋ le? 'ŋuaŋ

17. paŋ 'hu: “เตาไฟ” น.

หลังจากที่เขานำรังไหมที่สมบูรณ์ไปตากแดด เพื่อให้ดักแด้ตายแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การสาวไหม ซึ่งก็มีอุปกรณ์สำหรับสาวไหมหลายอย่าง อย่างแรก คือ เตาไฟ เพื่อทำการก่อไฟค้ำน้ำเพื่อทำการสาวไหม

“ก่อ ไฟ ใน เตาไฟ ไว้ เพื่อ สาว ไหม”

'tia? ʔu:ɟh bo:n paŋ hu: 'do? p^hwa sa:w 'lo:k

18. 'de? sa 'mi: “หม้อหนึ่ง” น.

การสาวไหมของชุมชนบ้านกอกแก้ว จะใช้หม้อค้ำน้ำร้อนวางบนเตาไฟ ซึ่งหม้อที่ใช้ก็จะหาได้ง่ายในครัวเรือน นั่นคือ หม้อหนึ่ง ที่มีไว้สำหรับนึ่งข้าวเหนียว แต่เวลาสาวไหม ก็นำมาค้ำรังไหม เพื่อทำการสาวในลำดับต่อไปได้

“เติม น้ำ ใส่ หม้อหนึ่ง เกือบ เต็ม แล้ว ยก ขึ้น วาง บน เตา ไฟ”

't^ho? da:? saɟ de? sa 'mi: kuap 'pia? lew co:m 'so? cu? t^hi: paŋ 'hu:

19. 'ʔu:ɟh “ฟืน” น.

อุปกรณ์ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงในการสาวไหมนั้น ก็นิยมใช้ฟืน ซึ่งหาได้ง่ายจากป่าชุมชนใกล้บ้านกอกแก้ว ซึ่งเขาจะขนมาไว้ที่ละมาก ๆ จากป่าชุมชน (ไม้ที่ตายแล้ว) เพื่อใช้ในการหุงข้าว และอื่น ๆ

“ใส่ ฟืน เข้า ไป ใน เตา เพื่อ ให้ ไฟ ลุก”

'saɟ ʔu:ɟh mut pa k^haŋ ka nuŋ paŋ 'hu: p^hwa ʔo:n ʔu:ɟh 'bu:ʔ

20. we? “ไม้ค้ำ” หรือ “ทัพพีสาวไหม” น.

เป็นอุปกรณ์ที่ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง 1-2 ฟุต ลักษณะคล้ายกับไม้พายเรื่อน ค้ำจับจะมีลักษณะทรงกลม ตรงปลายจะมีลักษณะแบน และเขาจะบากให้มันเป็นร่องเล็ก ๆ ตรงกลาง ซึ่งช่องเล็ก ๆ นั้น จะเล็กมากพอให้เส้นไหมผ่านไปได้ ในเวลาสาวไหมจะใช้ค้ำและเข่ารังไหมที่ลอยตัวอยู่ในหม้อค้ำไหม เพื่อกันไม่ให้รังไหมที่กำลังสาว ขึ้นมาจากหม้อหนึ่ง เส้นไหมที่ผ่านร่องทัพพีนี้ออกมา จะมีเส้นสม่ำเสมอ ไม่โดนจนเกินไป และจะวางไว้ที่ปากหม้อหนึ่ง

“วาง ไม้ค้ำ กัน ไม้ ให้ รัง ไหม มัน ขึ้น มา”

'wa:ŋ we? kan bo: ʔo:n p^hak 'lo:k ʔaj so? 'to?

21. sa:w 'lo:k , sa:w 'su:t “สาวไหม” ก.

คำว่า “สาวไหม” เป็นวิธีการดึงเอาเส้นไหม ที่เขาคัดน้ำร้อนด้วยหม้อนึ่ง พอน้ำเดือดแล้วจึงใส่รังไหมในหม้อ จึงใช้ทัพพีสาวไหม สาวไหมขึ้นมาโดยการเขี่ยเบา ๆ แล้วเส้นไหมจะติดทัพพีขึ้นมาเอง ใช้มือสาวไหมขึ้นมาให้ผ่านร่องทัพพีมีวนผ่านรอก 1 รอบ แล้วก็สาวเส้นไหมขึ้นมาใส่ไว้ในภาชนะรองรับ เช่น ตะกร้า กระบุง หรือ กาละมัง เป็นต้น ทำอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่ารังไหมจะเหลือเป็นตัวคักแค้ และก็ตามรังไหมลงไปไม่ให้ขาด เพื่อให้การสาวไหม มีเส้นไหมที่ต่อเนื่องกันไม่ขาด

“เขา จะ ค่อย ๆ สาวไหม เพื่อ ไม่ ให้ มัน ขาด”

'mɔ:ŋ ca kɔ:j kɔ:j sa:w 'lo:k p^huaa bɔ: ?ɔ:n ?aj si 'taɕ

22. 'ki:ŋ “รอก , พวงสาวไหม” น.

เป็นอุปกรณ์อย่างหนึ่ง มีลักษณะทรงกลม ทำด้วยไม้ไผ่สานกันเป็นซี่ กล้ายไซ แต่เล็กมาก ข้างในทรงกลมนั้น เขาจะใส่หอยไว้เพื่อให้เกิดเสียง เวลาที่นำเอาเส้นไหมมาพัน แล้วสาวไหม รอกนี้ก็จะหมุน ทำให้เส้นไหมที่สาวขึ้นมานั้น มีลักษณะกลม รอกนี้จะวางไว้บนปากหม้อนึ่งยึดไว้ให้แน่น เวลาสาวไหม หรือ ดึงเส้นไหมออกจากรัง จะได้ไม่หลุด

“ติด รอก ไว้ บน ปาก หม้อหนึ่ง เมื่อ สาวไหม รอก ก็ จะ หมุน”

'tit kiŋ dɔ? k^haŋ ti: bec de? sa 'mi: we la: sa:w 'lo:k kiŋ ?aj t^huŋ 'mun

23. ka 'p^hɔ:m “กระบุง” น.

เป็นภาชนะที่สานด้วยไม้ไผ่ เวลาสาวไหม จะนำมาวางใกล้ ๆ เพื่อเขาจะได้ใส่เส้นไหมที่สาวแล้วลงไปได้

“เส้นไหม ที่ สาวแล้ว มัน ก็ จะ ตก ลงไป ใน กระบุง”

'sen su:t t^hi: sa:w 'lew ?aj t^huŋ sen tɔ bɔn ka 'p^hɔ:m

24. 'p^hɔ? , 'dɔŋ “การฟอกสี, การทำให้ขาว” ก.

เส้นไหมที่สาวเสร็จแล้ว และผู้ทอจัดไว้เป็นใจ ก่อนที่จะนำไปย้อมสี เขาก็จะต้องฟอกเส้นไหมให้ขาว ซึ่งการฟอกเส้นไหมนั้น มีจุดประสงค์เพื่อให้เส้นไหมสะอาด และเป็นการขจัดปมปม หรือ ขี้ไหม ออกจากเส้นไหม เพื่อให้ได้เส้นไหมที่เรียบละเอียดและสวยงาม

วิธีการฟอกเส้นไหมนั้น เริ่มต้นด้วยค้ำน้ำใจไหมมาต้มในน้ำค่าง โดยเส้นไหม 1 ใจ จะใช้น้ำค่าง ประมาณ 2 ช้อนโต๊ะ หากจะฟอกเส้นไหม คราวละ 4 ใจ ต้องใช้น้ำค่างประมาณครึ่ง กาละมัง เมื่อน้ำเดือดจึงใส่ค่างผสมลงไป แล้วนำเส้นไหมลงต้มประมาณ 30 นาที จึงนำเส้น

ไหมขึ้นมาล้างน้ำสะอาด 2-3 น้ำ เพื่อให้ น้ำค้างออกหมด จากนั้นจึงนำเส้นไหมที่ฟอกแล้วไปแขวนกับราวไม้ไผ่ผึ่งแดดให้แห้ง เมื่อตากเส้นไหมจนแห้งสนิทแล้ว เส้นไหมจะเป็นสีขาว หากต้องการนำไปใช้ในการทอผ้า ก็จะลงแป้งที่ทำมาจากข้าวตอก ก่อนนำไปทอ แต่ถ้าหากต้องการจะย้อมสีเส้นไหม ก็จะนำเส้นไหมที่ฟอกสีแล้ว ไปย้อมสีก่อนแล้วจึงลงแป้ง

“ก่อน จะ นำ เส้นไหม ไป ทอ ให้ ฟอก เสียก่อน”

'ɲuaŋ tʰuŋ ʔe: sen su:t pa 'ta:n ʔo:n pʰɔ ʔaj 'ɲuaŋ

25. 'le:ŋ “กง” น.

เป็นเครื่องมือสำหรับม้วนเส้นไหม เพื่อทำใจไหม โดยไหม 1 ใจ จะมีน้ำหนักประมาณ 100 กรัม มีเส้นรอบวงประมาณ 150 เซนติเมตร การทำใจไหม ชาวบ้านจะม้วนกงพันเส้นไหมประมาณ 2,000 รอบ

“เอาเส้นไหม ที่ฟอกแล้ว มาใส่ กง แล้ว สาวไหม ไปไว้ใน กระจัก”

'ʔe: sen su:t tʰi: pʰɔ 'lew tɔ sa: ʔaj 'le:ŋ lew sa:w 'su:t tɔ dɔ bɔn ka 'ʔak

26. 'ko:p “แขนกง” น.

แกนโลหะที่หมุนกงล้อ โดยจะเสียบติดอยู่กับเสา ซึ่งปลายแกนโลหะด้านหนึ่งจะยาวออกมานอกเสากลาง สามารถค้ำให้งอสำหรับเป็นส่วนมือจับ เพื่อการหมุนกงล้อได้

“จับ แขนกง แล้วก็หมุน ให้ เส้นไหม มันม้วน”

'cap ko:p lew ka koŋ 'le:ŋ ʔo:n sen su:t ʔaj 'kak

27. la 'wi: , koŋ 'le:ŋ “ปัด , หมุน , กวัก , กรอ” ก.

การปัดเครื่องมือม้วนเส้นไหมให้หมุนไปเรื่อย ๆ เพื่อตรวจสอบสภาพเส้นไหม ภายหลังจากการมัดและย้อมสีแล้ว

“เรา ต้อง กวัก เส้นไหม อย่างนี้ เพื่อ ไม่ ให้ มัน พัน กัน”

'haj tɔ:ŋ la 'wi: sen su:t na 'ne: pʰua bɔ: ʔo:n ʔaj pʰan 'dɔ:

28. 'su:t ka 'jɯ:ŋ “เส้นไหมยืน” น.

การทอผ้านั้น เกิดจากการที่เรานำเส้นไหมมาทอขัดกันอย่างแน่นหนา โดยเส้นไหมที่จะนำมาทอผ้านั้น จะประกอบด้วยเส้นไหม 2 ประเภท คือ เส้นไหมยืน กับ เส้นไหมพุ่ง สำหรับเส้นไหมยืนนั้น เป็นเส้นไหมที่เรียงอย่างเป็นระเบียบในแนวตั้ง อยู่บนที่ทอผ้า โดยเส้นไหมแต่ละเส้นจะฉีกเรียงร้อยสอดผ่านช่องเล็ก ๆ ของเครื่องมือทอผ้าที่เรียกกันว่า “ฟันพิม” และ “ตะกอ” ใช้ประโยชน์สำหรับเป็นไหมเส้นยืน เพื่อให้ไหมเส้นพุ่งสอดเข้ามาขัดกันจนเป็นผืนผ้าพื้นบ้าน

“เขา จะ คึง เส้นไหมยืน ให้ มัน คึง เสียก่อน”

'mɔ:ŋ tʰuŋ tʰɔ:ŋ sen su:t ka 'jɯ:ŋ ʔɔ:n ʔaj ka ɲaŋ 'ɲuaŋ

29. su:t tʰa:n “เส้นไหมพุ่ง” น.

เส้นไหมพุ่ง หมายถึง เส้นไหมที่เก็บไว้เป็นเป็นหลอด และบรรจุไว้ในกระสวย เพื่อใช้ในการทอตามแนวอนให้ขัดกันกับเส้นไหมยืน โดยเส้นไหมพุ่งนั้น เป็นเส้นไหมพื้นบ้าน ที่เกิดจากการสาวไหมนั่นเอง

“เขา จะ เก็บ เส้นไหมพุ่ง ไว้ เป็น หลอด”

'mɔ:ŋ tʰuŋ tɔc sen su:t tʰa:n dɔ kət 'lɔ:t

30. 'ku:j tan ɲi? “กี่ทอผ้า” น.

'ku:j “กี่” น.

ta:n 'ɲi? “ทอผ้า” ก.

เป็นโครงสร้างที่ทำด้วยท่อนไม้ประกบกันเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้สำหรับติดตั้ง เครื่องทอผ้าไว้ในโครงสร้างของกี่

“เขา จะ คิด ตะกอ และ ฟืม ใน กี่ เพื่อ ทอผ้า”

'mɔ:ŋ tʰuŋ tit taŋ kɔ: kap pʰu:m bɔn 'ku:j pʰua ta:n 'ɲi?

31. lɔ:ŋ t'e:n “ไม้เหยียบ” ก.

เป็นอุปกรณ์ที่ทำจากไม้ไผ่เล็ก ๆ 2 ท่อน อยู่ข้างใต้กี่ทอผ้า ซึ่งจะมัดติดกับ ตะกอ เพื่อเหยียบให้ตะกอสลับขึ้น-ลงเพื่อผ้าที่ทอขัดกัน

“เขา จะ เหยียบ ไม้เหยียบ ทีละข้าง เพื่อให้ มี ช่อง ในการ ชัด กระสวย”

'mɔ:ŋ tʰuŋ t'e:n lɔ:ŋ tʰua la 'dɔ:ŋ pʰua ʔɔ:n kət pʰɔ:ŋ dɔ cʰat ka 'suaj

32. ka 'suaj “กระสวย” น.

เป็นอุปกรณ์ที่ทำจากไม้เนื้อแข็ง ไว้สำหรับเก็บเส้นไหมพุ่งสำหรับทอผ้า ซึ่งไม้ที่จะนำมาทำกระสวยนั้น จะมีน้ำหนักเบา เช่น ไม้จำฉา นำมาตัดและขัดเงาอย่างประณีต มีลักษณะ คล้ายเรือ ส่วนหัวและท้าย งอนแหลม ตรงกลาง จะขุดเป็นหลุมสี่เหลี่ยม มีไว้สำหรับใส่หลอดด้าย ที่จะทอผ้า ภายในช่องสี่เหลี่ยมผืนผ้า จะเจาะรูเล็ก ๆ ไว้เพื่อสอดไม้แกนหลอดด้าย ส่วนด้านข้าง กระสวย จะเจาะรูเล็ก ๆ ไว้เพื่อให้เส้นไหมหลอดออกมาได้สะดวก ในขณะที่ทอผ้า

ผู้ทอเขาจะต้องใช้มือทั้งสองซัดกระสวยจากซ้าย ไป ขวา และ จากขวา ไปซ้าย โดยใช้พืมทอกระทบให้เส้นไหมพุ่ง และเส้นไหมขึ้นซัดกันอย่างแน่นหนาจนกลายเป็นผืนผ้าที่เรียบและประณีต

“จับ กระสวย แล้ว ก็ ซัด ไป ใน รู นี้ แล้ว ก็ ทอ”

'kw:p ka 'suaj lew ka c^hat pa bɔn p^ho:ŋ 'ne: lew ka 'ta:n

33. taŋ 'kw: “ตะกอ” น.

เป็นอุปกรณ์ที่เป็นเชือกทำเป็นห่วง 2 อัน คล้องกันเป็นคู่เรียงซิดกันตลอดแนวนอน ใช้สำหรับดึงเส้นไหมขึ้นที่จะทอออกเป็น 2 ฝ่าย เพื่อที่จะพุ่งสอดกระสวยได้สะดวก ก็ทอผ้าโดยทั่วไปจะมีตะกออยู่ 2 ตะกอ เวลาเก็บตะกอ จะต้องสอดไหมเส้นขึ้นผ่านห่วงเชือกตะกอแต่ละห่วงสลับกันไป เส้นหนึ่งเว้นเส้นหนึ่ง จนครบทั้ง 2 ตะกอ

ด้านบนของตะกอจะมีเชือกผูกห้อยไว้กับไม้หาบด้านบนเพื่อให้ตะกอสามารถเลื่อนไป-มา ได้สะดวก ส่วนด้านล่างจะมีเชือกผูกดึงตะกอไว้กับไม้เหยียบ ซึ่งมีไว้ดึงตะกอให้เลื่อนขึ้นลงสลับกันเพื่อแยกไหมเส้นขึ้น ให้เป็นช่องแล้วซัดกระสวยที่บรรจุไหมเส้นพุ่งเข้าไปตามแนวขวาง

“เขา จะ ผูก ตะกอ ก่อน แล้ว ค่อย ทอผ้า”

'mɔ:ŋ t^huŋ sat taŋ kw: 'juan lew ka ta:n 'ji?

34. 'p^hu:m “พืม, ฟันพืม, ฟันหรี” น.

เครื่องมือสำหรับทอผ้า ทำด้วยไม้ไผ่เหลาเป็นซี่ไม้ขนาดเล็ก ๆ ถี่ ๆ เรียงติดกันไว้เป็นช่อง ๆ ตลอดตามแนวนอน เรียกว่า “ฟันพืม” ระหว่างช่องนี้ใช้สำหรับสอดไหมเส้นขึ้นทั้งหมด พืมจะเป็นเครื่องกระทบให้เส้นไหมที่เป็นเส้นพุ่งซัดกับเส้นขึ้นทอเข้ากันแน่นเป็นเนื้อผ้า

“จับ พืม ให้ มัน แน่น แล้ว ก็ ทอผ้า ไป เรื่อย ๆ ”

'kw:p p^hu:m ?ɔ:n ?aj 'ne:n lew ka ta:n 'ji? pa luaj 'luaj

35. lo:ŋ 'sat ka 'saj taŋ 'kw: “ไม้ปรับระดับเชือกตะกอ” น.

'lo:ŋ ไม้ น.

'sat ผูก ก.

ka 'saj เชือก น.

taŋ 'kw: ตะกอ น.

ทำจากไม้ไผ่อันเล็ก ๆ มีไว้สำหรับห้อยเชือกตะกอกแต่ละอัน เพื่อใช้ในการปรับระดับเชือกตะกอก ในขณะที่ตะกอกถูกยกขึ้นหรือดึงลงตามจังหวะของการทอ

“เอา ไม้ ไผ่ นี้ มา พาด ไว้ เพื่อ ปรับ ระดับ ตะกอก”

'ʔe: kʰan caŋ pʰaj ne: tə 'kʰat pʰwa pap la dap taŋ 'kwə:

36. laŋ 'hat “โน” น.

เครื่องมือสำหรับหมุนกรอบเส้นไหม ใส่หลอดทอผ้า และหลอดใหญ่ ซึ่งจะมีการหมุนเพื่อให้เส้นไหมไปม้วนที่หลอดทอผ้า

“เรา จะ ปั่น โน ไป เรื่อย ๆ จน กว่า หลอดด้าย จะพอ”

'haj tʰuŋ la wi: laŋ hat pa luaj 'luaj con lo:t su:t 'pʰwə:

37. sat 'mi: “มัดหมี่” ก.

การมัดหมี่ คือ วิธีการมัดเส้นไหมด้วยเชือกในส่วนที่ไม่ต้องการให้สิดิด เพื่อให้เกิดลวดลายก่อนนำไปย้อมสี หลังจากตากให้แห้ง แล้วแกะเชือกที่มัดออกแล้ว จึงนำไปทอ ซึ่งลวดลายบนผ้าทอนั้นเกิดจากการมัด จึงเรียกกันว่า “ผ้ามัดหมี่”

“ถ้า หาก ว่า อยาก ให้ มี ลาย เขา ก็ จะ มัดหมี่”

'tʰa: ja:k ʔwə:n ʔaj kət 'la:j naw ka tʰuŋ sat 'mi:

38. 'la wi: 'su:t “กรอไหม” น.

la 'wi: “กรอ” ก.

'su:t “ไหม” น.

เป็นวิธีการสาวไหม จากโน เพื่อให้เส้นไหมไปม้วนอยู่ในหลอดเพื่อทำการทอผ้า โดยเขาจะหมุนโน ไปเรื่อย ๆ จนกว่าหลอดด้ายจะพอสำหรับการทอ

“เขา จะ กรอไหม ใส่ ไว้ ใน หลอด เพื่อ ทอ ผ้า”

'mo:ŋ tʰuŋ la wi: 'su:t sa:j do bo:n 'lo:t pʰwa ta:n 'jiʔ

39. ka 'ʔak “อ๊ก” น.

เป็นเครื่องมือเส้นไหมทรงกระบอก หัวท้ายทำด้วยแผ่นไม้กลม ๆ มีรูตรงกลางสำหรับสวมกับแกนของอ๊ก เพื่อให้อ๊กหมุนได้สะดวก แผ่นไม้กลมที่หัวและท้ายอ๊กยึดติดกันไว้ด้วยไม้ 5 ท่อน เหล่านี้เกลี้ยง เวลาใช้งานอ๊กต้องประกอบด้วยไม้คอนอ๊ก โดยนำอ๊กไปเสียบใส่แกนของอ๊ก แล้วใช้มือหมุนอ๊กเพื่อกรอผ้ามาเก็บไว้ที่อ๊ก

“เขา จะ หมุน อ๊ก กรอ ด้าย มาเก็บ ไว้ เพื่อ ไม่ ให้ มัน พ้น กัน”

'mo:ŋtʰuŋ ʔak ka 'ʔak la wi: da:j tə tɔc do pʰwa bo: ʔwə:n ʔaj pʰan do:

40. siat sut “แปรงหวีไหม” น.

เป็นเครื่องมือสำหรับหวีเส้นไหม ทำจากใยของก้านตาล ซึ่งมีลักษณะเป็นเส้นแข็ง ๆ นำมาถักเรียงต่อกันเป็นแผงแล้วใช้ไม้ไผ่ และเชือกมัดประกบ หรือ จะใช้อุปกรณ์อย่างอื่น เช่น กระจีตงนม ที่ตัดฝาดอกแล้วนำใยก้านตาลใส่ลงไปในการป้องกันให้แน่น เสร็จแล้วก็ทุกลากกระจีตงให้แบนแนบไปกับใยก้านตาล หรือ จะตอกตะปูลงไปเพื่อให้แน่นกว่าเดิมก็ได้

ซึ่งแปรงหวีไหมนี้ มีไว้สำหรับหวีเส้นไหมที่ขึงบนที่ทอผ้า เพื่อจัดระเบียบเส้นไหมไม่ให้พันกัน มักใช้น้ำมันก๊าด ผสมกับเทียนไข ทาแปรงหวีไหม เพื่อให้หวีได้ลื่น และช่วยเคลือบเส้นไหมให้เรียบ ไม่เป็นขน

“ก่อน จะ ทอ ผ้า ต้อง หวี เส้นไหม ให้ มัน เรียบ เสียก่อน”

'ɲuanɰ tʰɯŋ ta:n ɲi 'tɔŋ siat sen 'sɯ:t ʔɔ:n ʔaj tʰian 'ɲuanɰ

ภาพที่ 7 : ภาพผีเสื้อไหม ['na:ŋ]

ภาพที่ 8 : ภาพไข่ไหม [tʰɛ:n 'na:ŋ]

ภาพที่ 9 : ภาพจ่อ ['จว:]

ภาพที่ 10 : ภาพรังไหม [p^hak 'ไจ:k]

ภาพที่ 11 : ภาพทัพพีสาวไหม ['we?]

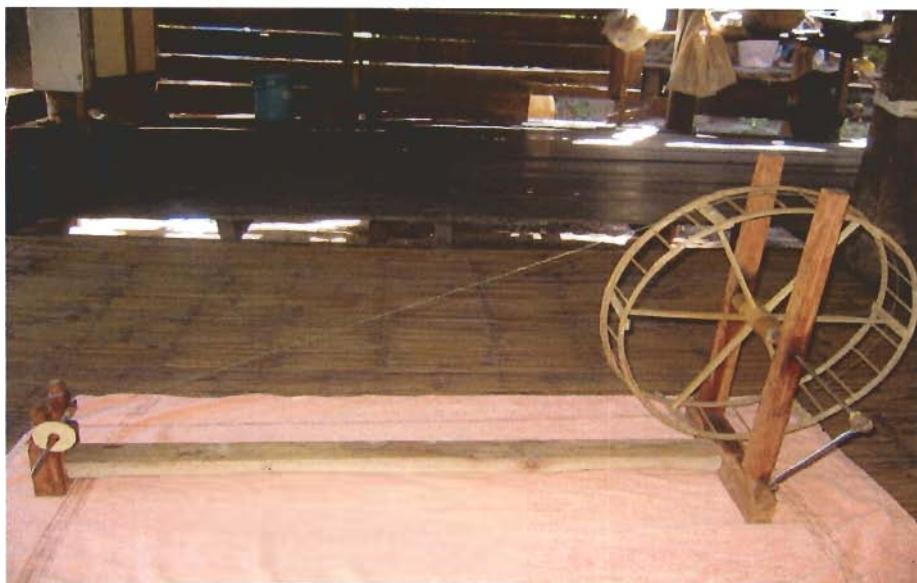
ภาพที่ 12 : ภาพรอกสาวไหม ['ki:ŋ]

ภาพที่ 13 : ภาพเส้นไหม [sen 'sui]

ภาพที่ 14 : ภาพอ้าก [ka 'ʔak]

ภาพที่ 15 : ภาพใน [laj 'hat]

ภาพที่ 16 : ภาพกระสวย [ka 'suaj]

ภาพที่ 17 : ภาพทงสาวไหม ['le:ŋ]

ภาพที่ 18 : ภาพแปลงหรีไหม [siat 'sut]

ภาพที่ 19 : ภาพการทอผ้าไหม ['tʰam ɲi 'sɯːt]

ภาพที่ 20 : ภาพกี่ทอผ้า ['kuːj]

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่	นายบุญเลิศ วิวรรณ 7/2 หมู่ที่ 12 ถนนสุขาภิบาล ตำบลสี อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ 33150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2534	สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนบ้านหนองทา ตำบลกระแซง อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2538	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอบุณฑล ตำบลสี อำเภอบุณฑล จังหวัดศรีสะเกษ
พ.ศ. 2544	สำเร็จการศึกษาปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พ.ศ.2546	สำเร็จการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีเปรียญธรรม 9 ประโยค สำนักเรียนวัดชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2544	เข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาจารึกภาษาไทย คณะโบราณคดี ภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2544-2546	ครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี วัดอมรคีรี กรุงเทพมหานคร